

Notulen van de vergadering van de raad van de gemeente Wassenaar, op dinsdag 19 en 20 mei 2020, gehouden in de raadzaal van het raadhuis "De Paauw"; beide aanvang 19.00 uur

Aanwezig zijn:

- drs. L.A. de Lange, voorzitter;
 - mr. drs. R.J.A. Beerepoot, mevrouw mr. M.M. Bellekom-Vogels, R. Bloemendaal, ir. B. Boon, ir. I.J.J. Borm, mevrouw D.C. van Deursen-van Gool, L.N.M. van Doeveren MSc, drs. R. Everard, mevrouw drs. M.W. Gout-van Sinderen, drs. H.J.M. Hendrickx, ir. L.W. Koetsier, B.G.J. Menken, mevrouw G.C. Mulder-Jense (afwezig 20 mei), H.W. Mulder, J.G.C. van Noort, B.G. Paulides (gedeeltelijk aanwezig 20 mei), ing. P. Ronke, mevrouw drs. W.M. Weekhout, F.G. Weyn RA, leden van de raad;
 - mevrouw C. Klaver-Bouman, mevrouw drs. A.J.M. de Ridder, drs. H.G. Schokker, C.J.M.W. Wassenaar, mevrouw mr. I. Zweerts de Jong, wethouders;
 - drs. J. Kleinhesselink, raadsgriffier
- Verhinderd: mevrouw B.D.A. Hagen, ing. A.J.L. van Sloten
-

1. Opening vergadering en mededelingen

De **voorzitter**: Dames en heren, mag ik u langzaam vragen om uw plek te gaan innemen? Dames en heren, hierbij open ik de vergadering van de gemeenteraad van Wassenaar. Ik heet u als voorzitter allemaal van harte welkom. Voor vanavond hebben we bericht van verhindering ontvangen van de heer Van Sloten. Hij zal er vanavond niet bij zijn, maar bij de voortgezette vergadering morgen wel. Verder constateer ik dat mevrouw Hagen afwezig is. Verder doet het mij een genoegen om u hier allemaal in goede gezondheid te zien. Beste leden van de raad, we kunnen wel stellen dat we in een korte tijd bij de laatste vergadering, ik herinner me het nog goed, nog een beetje lacherig deden over dat we elkaar geen handen meer gaven. Tot die tijd weten we dat er ontzettend veel is veranderd. In de wereld maar zeker ook direct in Wassenaar. Wat dat aangaat vind ik het heel bijzonder dat wij vanavond hier met elkaar weer kunnen vergaderen, met een zeer zorgvuldige voorbereiding. Omdat ik denk dat het heel goed is dat het hoogste democratische orgaan van ons mooie dorp met elkaar kan vergaderen en dat er ook besluiten worden genomen. In de tussentijd is er door het dagelijks bestuur doorgewerkt, maar uiteindelijk is het zaak dat u als raad de beslissingen daarover kunt nemen en accorderen en met elkaar het debat erover aan kan gaan. Wat dat aangaat vond ik het eigenlijk best wel apart dat we in een tijd waarin we 75 jaar vrijheid vieren en het belang van met elkaar in vrijheid beslissingen kunnen nemen we opeens te maken kregen met onvrijheid. En wat dat aangaat vind ik het een mooi moment om vanavond hier weer met elkaar te kunnen vergaderen. Dat is zelfs zo mooi dat we er zelfs twee avonden van hebben gemaakt. Dus de vergadering die nu geopend is wordt aan het eind van de avond, om 23.00 uur geschorst en zal morgen om 19.00 uur weer doorgaan.

De afgelopen periode heeft wel met zich meegebracht dat het een aanpassing voor iedereen is. En ik denk dat we in een korte tijd hebben geleerd hoe wij ons moeten aanpassen en inmiddels proberen we te overleven in de anderhalvemetersamenleving. Maar het begon natuurlijk allemaal met een reden, we hebben te maken met een naar en onzichtbaar virus, dat helaas ook in Wassenaar mensen ziek heeft gemaakt en waaraan helaas ook in Wassenaar mensen zijn overleden. We krijgen wekelijks de updates van de GGD over het aantal geteste mensen dat is overleden. Maar ik weet dat de getallen anders zijn. Ik heb met eigen ogen gezien, ik weet ook dat velen van u daarbij betrokken zijn geweest, dat het ook zwaar is geweest in onze vier zorginstellingen. Ik heb dan ook diep respect voor de mensen in de zorg die daar gewoon door zijn gegaan met hun werk in hele ingewikkelde omstandigheden. En die zijn er nog steeds. Ik denk dat we daar niet vaak genoeg de waardering voor kunnen uitspreken. Maar ik denk dat het ook goed is om toch gewoon in gedachten wel even stil te staan bij die hele harde realiteit die de coronacrisis met zich heeft meegebracht en die ook direct onze inwoners in Wassenaar heeft geraakt.

Maar, zoals altijd in het leven, het gaat ook door. En dat is de keerzijde. En dat is, ik denk dat op dit moment de minister-president bezig is met zijn persconferentie, natuurlijk de andere kant van de samenleving die ook weer ernaar snakt dat we weer zoveel mogelijk vrijheden krijgen en door kunnen gaan. Ook wat dat aangaat, echt een groot compliment aan alle inwoners van Wassenaar. En ik wil vanavond ook specifiek alle jongeren van Wassenaar in het zonnetje zetten omdat wij ons in Wassenaar eigenlijk ontzettend goed aan de regels houden. Als ik het vergelijk met andere gemeenten in onze regio, dan doen we het echt heel goed. Dat is prettig, dat heeft misschien ook iets te maken met het feit dat dat we ruimte hebben in Wassenaar. Maar die ruimte wordt op een goede manier benut. We moeten wel oppassen dat we de ruimte steeds verstandig blijven benutten en dat we die 1,5 meter, ook hier, steeds natuurlijk in acht houden. En als we dat met elkaar doen, dan denk ik dat we in de komende maanden, waar we nog moeten wachten op een

vaccin, uiteindelijk toch steeds meer van onze vrijheden kunnen terugkrijgen. En dat is maar goed ook. Want er zijn nu veel ondernemers in Wassenaar die echt snakken om ook weer terug te gaan en aan de slag te kunnen gaan. Hoe fijn is het dat de kappers weer aan het werk kunnen gaan. Ja, scheren kunt u ook zelf mijnheer Hendrickx. Maar ook de mensen in de horeca staan te trappelen om dat ook weer te kunnen gaan doen. Als we ons met elkaar aan die regels houden, dat we ook langzamerhand weer kunnen zorgen dat alles weer opstart. Vanavond staat dit onderwerp niet voor niets als nummer 1 op de agenda. Dat geeft u als raad ook de gelegenheid om daar verder op te reflecteren, maar ik vond dit toch nog wel even belangrijk om vooraf aan te geven.

Die 1,5 meter ziet u om zich heen. Dat is allemaal ingeregeld. Verder, ook bij schorsingen zijn er routeringen. Ik zag ook dat u op verschillende momenten binnenkwam, dus die instructies heeft u uitstekend gevolgd.

Moties en amendementen kunnen digitaal worden aangeleverd, maar een deel is al op schrift gegaan. Ik weet niet of er nog andere moties zijn. Waar dat het geval is, kan dat naar griffie@wassenaar.nl. Die worden allemaal nu verwerkt, dan kunnen ze ook op iBabs worden gezet zodat men thuis ook alles goed kan volgen.

Dan kijk ik nog even de kring rond. Zijn er mededelingen vanuit de raad? Dat is niet het geval. Ik kijk nog even naar de wethouders. Dat is ook niet het geval.

2. Vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de vaststelling van de agenda. Ik zeg nog even vooraf, vanavond kunt u gewoon spreken vanaf uw stoel. Dat brengt deze opstelling ook met zich mee. U wordt dus ook verder op uw plek verzorgd. Het enige dat we niet veranderen is de regel dat u het woord krijgt via de voorzitter. Want de neiging is natuurlijk best aanwezig als je dat ding toch voor je neus hebt staan om te zeggen, ik vraag zelf wel even het woord. Wat mij betreft zijn er twee regels die gelden: we spreken via de voorzitter en 1,5 meter geldt altijd.

Ik heb begrepen dat bij de vaststelling van de agenda de heer Van Noort nog van plan is om een motie vreemd aan de orde van de dag aan de orde te stellen. Heb ik dat juist?

De heer **Van Noort**: Dat heeft u juist.

De **voorzitter**: En dat heb ik ook begrepen bij mevrouw Gout-van Sinderen. Dat klopt. Mijn voorstel zou zijn om vanavond naar de klok te kijken en als het 22.30 uur is en er nog ruimte is om beide moties te kunnen behandelen, ze vanavond te behandelen en als de ruimte er niet meer is ze morgenavond te behandelen. Ja, bent u daarmee akkoord? Prima.

Dan heeft wethouder Wassenaar mij verzocht om vanavond een besloten mededeling te kunnen doen. Het voorstel is om dat aan het eind van deze vergadering te doen. Even voor het publiek thuis: het betekent dan dat we de vergadering besloten verklaren. Aan het eind van die vergadering doen we ook weer de deuren open, maar daarna gebeurt er niets meer. Dus als de vergadering naar het besloten gedeelte gaat dan is de vergadering daarmee eigenlijk de facto ook afgelopen. Bent u er mee akkoord dat vanavond een besloten mededeling kan worden gedaan? Ja? Verder zal ik dat nog inleiden bij het punt zelf.

Verder hebben we spreektijden aangebracht. We hebben dit ook nog in de voorbereiding besproken. Er is aangegeven dat er dus spreektijden gelden. Net zoals we eigenlijk bij een begrotingsraad doen. En dat we vanavond een sprekersvolgorde hanteren naar de grootte van de partijen zoals we dat dus bij een begroting kennen. Het kan natuurlijk zijn: over dit punt hoeft ik niet te spreken, dan schuift dat verder door. Ik zal per punt natuurlijk even inventariseren, maar ik houd dus in principe de vaste volgorde aan. Nu, de spreektijden. De griffier zal dat allemaal in de gaten houden. De spreektijden zijn vooraf aangegeven. Dan wil ik graag vragen of u akkoord kunt gaan met de agenda die vanavond voorligt. Dat is het geval. Dan stellen we hierbij de agenda vast die dus gehouden gaat worden over twee avonden.

3. Spreekrecht

De **voorzitter**: Dan heeft zich vanavond een drietal insprekers gemeld. Een tweetal insprekers, namelijk mevrouw Van der Leur, over het gebruik van de sportvelden en mijnheer Westgeest namens het parkeerterrein De Kuil en Zeelust, hebben hun inspreksteksten schriftelijk aan ons doen laten toekomen. Ze staan op iBabs. U hebt ze kunnen lezen. Dank voor die medewerking. En we hebben één inspreker, ze heeft aangegeven dat ze wel vanavond graag wil komen inspreken. Die mogelijkheid is er. We hadden twee insprekers, maar mevrouw Krekel ziet ervan af. Maar mevrouw Van 't Wout wil wel graag komen inspreken, namelijk over het agendapunt Voorlinden. Nu denk ik dat mevrouw Van 't Wout wordt opgehaald om haar de mogelijkheden te geven. Een goedenavond. Mag ik u uitnodigen?

Mevrouw **Van 't Wout**: Ik heb vijf minuten begrijp ik, dus ik ga snel praten. Mijn naam is Suzanne van 't Wout. Hartelijk dank voor het recht om hier fysiek aanwezig te mogen zijn. Dat leek me wel fijner dan alleen een spreektekst aan te leveren. Ik denk dat het toch altijd wat anders overkomt dan wanneer ik het op schrift stel. Suzanne van 't Wout, Buurtweg 95. Sinds twee jaar woonachtig in deze prachtige gemeente. Ik woon hier heel fijn maar ik heb ook grote zorgen. Ik spreek niet alleen namens mezelf maar ook namens een groot deel van de bewoners van Buurtweg/Zijdeweg en Binnenklingen, dus de bewoners van de Binnenklingen. Ik ga het oplezen. Het zit grotendeels in mijn hoofd maar het is toch beter om het even op te lezen. Kunt u mij allemaal goed verstaan? Ja. Wij maken ons grote zorgen om de ontwikkelingen van het landgoed Voorlinden, de alsmaar toenemende groei van het aantal bezoekers en de leefbaarheid en de veiligheid van de buurt. We zijn niet, zoals wethouder Wassenaar zei, maar met drie of vier bezorgde bewoners van de Buurtweg. Nee, veel bewoners, ook van de Zijdeweg en de Klingelaan maken zich zorgen. De afgelopen jaren zien we dat de gemeente keer op keer vergunningen verleent aan de sportvelden en het museum ten laste van ons als bewoners. Het sportpark kreeg steeds weer een vergunning voor nieuwe kunstgrasvelden en clubhuizen. Bij de komst van het museum hebben veel bewoners hun zorgen geuit over het aantal bezoekers. Deze zijn destijds al opzijelegd en de gemeente verleende een vergunning zonder enig limiet op bezoekersaantallen. Het parkeerterrein is een illegaal parkeerterrein. Aangelegd in een kwetsbaar natuurgebied. Dat vond u als gemeente ook. U was niet bereid om medewerking te verlenen tot legalisatie. En u hebt zelfs vorig jaar het besluit tot handhaving genomen om het illegale parkeerterrein te verwijderen. U gaf in uw besluit aan dat u bent gehouden aan beginselplicht tot handhaving waarvan slechts kan worden afgeweken indien er concreet zicht bestaat op legalisatie. Dit concrete zicht ontbrak toen. U gaf ook aan dat het gedogen van het illegale parkeerterrein ongewenste precedentwerking met zich meebrengt. U kunt en wilt hier niet in berusten zei u toen stellig. De vraag is nu dan ook voor u wat de relevante wijzigingen zijn waarom u het nu ineens geen illegaal parkeerterrein meer vindt. Wij kunnen deze relevante verschillen niet vinden. Zowel de wethouder als raadsleden hebben bevestigd, zelfs na de motie van D66, dat de huidige locatie van P2 het niet zou worden. Daarna is er een collectie naar ja gekomen. Terwijl er geen nieuwe feiten zijn. De beweging begrijpen wij echt niet. Ik vind het geen consistent beleid en het geeft op mij ook een onbetrouwbare indruk. Er is inmiddels een nieuwe aanvraag ingediend ter vervanging van P2. Een visualisatie van een prachtig nieuw parkeerterrein heeft u al gezien. Zicht op legalisatie is dubieus. De juridische obstakels van vorig jaar zijn nu niet anders. Omgevingsdienst en provincie waren vorig jaar zeer kritisch over de juridische haalbaarheid. Zij gaven aan: het is een onbegaanbaar traject, geen ontheffing in de Omgevingsverordening. Eventueel denkbaar zou zijn om het bestuurlijk op te pakken. Met de provincie, als de gemeente hier echt voor wil gaan. Ook de stikstofberekening van Witteveen+Bos van maart jl. geeft aan dat het nog geen gelopen race is en dat mogelijke significante negatieve effecten op Natura 2000-gebieden door stikstof niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. Overigens merk ik ook nog op dat het best vreemd is dat een gemeente met een jaarlijks krappe exploitatie € 95.000,00, dat is de van rechtswege inbare verbeurde dwangsom, zo maar laat liggen. Maar daar wil ik het eigenlijk helemaal niet over hebben. Wat ons als bewoners echt zorgen baart en daar gaat het echt om, is dat we een duurzame oplossing willen hebben voor de leefbaarheid en veiligheid van de buurt. En om dat ook te kunnen garanderen. Daar zit echt onze zorg. Het heeft te maken met de ontwikkelingen van de bezoekersaantallen. Er is ooit een vergunning verleend voor 75.000 bezoekers. In de huidige situatie is het werkelijke aantal bezoekers veel en veel hoger. Raadslid Beerepoot heeft het zelfs al over 300.000 bezoekers. Moet u zich voorstellen, dat zijn in de weekenden duizenden autobewegingen die iedere dag voor mijn deur gaan, maar ook op de Zijdeweg en de Klingelaan. Dat is een gevaarlijke situatie. Wij maken ons grote zorgen over verdere groei van het landgoed. Ik geef u slechts drie aansprekende voorbeelden. Er zijn plannen om de historische moestuin in haar oude glorie te herstellen en biologische producten aan te bieden. Dat heeft de heer Van Caldenborgh zelf gezegd in een commissievergadering van vorige week. Ook hebben we gehoord dat er plannen zijn om de oude paardenstallen op het terrein om te bouwen tot restaurant. En nu wordt er weer, sinds gisteren en eergisteren, intensief reclame gemaakt voor een nieuw conceptrestaurant Daily. Er wordt actief gemaakt op de site: kom alsjeblieft iets afhalen, ga lekker picknicken op het landgoed, je hebt geen museumkaartje nodig. Kortom, het landgoed Voorlinden krijgt steeds meer het karakter van een recreatieterrein, het Zuiderpark van Wassenaar. Daar waar het eerst ging om een museum worden andere activiteiten steeds prominenter, terwijl het museum sowieso al populairder wordt. Ik ga wat sneller praten en afronden. Dus we maken ons zorgen over de alsmaar toenemende groei van het aantal bezoekers. Om tot een duurzame oplossing te komen, ik vind dat wethouder Wassenaar jullie niet juist hierin heeft geïnformeerd, is het juridisch wel mogelijk om een restrictie op het aantal bezoekers te leggen. Ik ga u straks vertellen hoe dat kan. Om tot een duurzame oplossing te komen...

De **voorzitter**: Mevrouw Van 't Wout, u bent al ruim over de vijf minuten heen. Ik weet dat u een beetje tijd neemt van mevrouw Krekel, dus ik ben coulant, maar ik zou u toch echt willen vragen om in een halve minuut af te ronden.

Mevrouw **Van 't Wout**: Ja, ik ga het afronden. U kunt als raad ambtshalve een extra voorwaarde opnemen in het huidige bestemmingsplan om zo restricties te leggen aan het aantal bezoekers. Ook kan er volgende jaar worden gekeken naar de Omgevingsverordening, om daar de inpassing te maken.

Conclusie: de draai van nee nu naar ja begrijpen we echt niet zonder evidente verschillen en geeft ons een onbetrouwbare indruk. We roepen op tot een transparant proces, mede gezien de juridische obstakels in het zicht van legalisatie. En als laatste de belangrijkste conclusie: we vragen om erkenning van de overlast en behoud van de leefbaarheid en veiligheid in de buurt en niet het Zuiderpark van Wassenaar te worden. ik dank u allen voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Mevrouw Van 't Wout, dank u wel. Dat waren de insprekers.

4. Notulen

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 4. De notulen. Zijn er nog op- of aanmerkingen over de notulen van 3 maart 2020? Dat is niet het geval. Dan zijn ze hierbij onder dankzegging vastgesteld.

5. Lijst ingekomen stukken

De **voorzitter**: Dan gaan wij naar de lijst van ingekomen stukken met voorstellen voor afdoening. Gaat u daar mee akkoord?

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, dank u wel. Het gaat over brief 3510. We zijn geïnformeerd, maar we kunnen het mis hebben, dat de voorgestelde hoogte hierbij horend 4,20 meter hoger uitkomt dan is toegestaan. Is het mogelijk om hier helderheid over te verschaffen?

De **voorzitter**: Ik kijk even met u mee. U hebt het over brief 3510.

De heer **Hendrickx**: Yes. Ik zeg op voorhand dat het kan zijn dat wij het mis hebben. Maar dat is wel wat aan ons gemeld is.

De **voorzitter**: Ik kijk naar de wethouder voor die vraag. Het gaat namelijk, voor eenieder die dit volgt, over de aanvraag van de Havenkade 71, voor het bouwen van een appartementencomplex. De wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: Dat is een ontwikkelmogelijkheid die als wijzigingsbevoegdheid in het geldende bestemmingsplan is aangegeven. Wij hebben geconstateerd dat op de aangegeven hoogtepunten enig verschil is met de normen die in het bestemmingsplan voor wijziging zijn vastgelegd. Dus ja, het college kwam tot de conclusie dat de omvang van het gebouw, qua bouwmassa, in grote mate overeenstemt met het eerder aangegeven voornemen van de raad om dat toe te staan. Dus in onze ogen is het denkbaar dat daar geen verklaring van geen bedenkingen nodig is en dat we dus aan de ontwikkeling van dit bouwplan medewerking zouden kunnen verlenen. Daar is wel een procedure voor nodig, een normale vergunningprocedure. En daar zal ook die wijziging van die voorwaarde, qua hoogte, in worden meegenomen. Dus het is even afhankelijk hoe dat uitpakt bij eventuele zienswijzen c.q. bezwaren maar dat is een normale procedure. Het grote voordeel is dat het dus een aanzienlijke versnelling oplevert. Vandaar dat we dit op deze manier hebben gemeld.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, dan toch nog. Ik probeer het te begrijpen. Het zal ongetwijfeld aan mij liggen. Is het wel of niet boven de toegestane hoogte?

De **voorzitter**: Wethouder?

Wethouder **Wassenaar**: De hoogte, zoals die in de huidige plannen zit, is volgens het wijzigingsplan voor 95% toegestaan. Er zit dus een kleine afwijking in, zoals aangegeven.

De **voorzitter**: Maar even voor de techniek. Dit is nu het voorstel om kennis te nemen van de inhoud. Dat betekent dat er een verklaring van geen bedenkingen nodig is. Dat betekent dus dat de verklaring van geen bedenkingen naar uw raad toekomt. Als u zegt: ik wil er tempo in houden,

dat is niet nodig, dan kunt dat ook aangeven: dan zegt u dat het niet nodig is. Maar, als u nu akkoord gaat met dit voorstel dan komt het bij u langs.

Wethouder **Wassenaar**: Nee, juist niet. Dat heeft u verkeerd in beeld. Dan moet ik toch even ingrijpen voorzitter. Volgens het besluit van december 2018 hebben we een categorisering aangewezen en daar staat in dat bepaalde bouwplannen niet langs de raad hoeven. Alleen als de raad dat zou willen in categorie 4 dan kan dat alsnog. Wij hebben geconcludeerd dat het past binnen de voorgenomen planologie, op een klein onderdeelje na. Alleen als de raad nu zegt: we willen toch een verklaring van geen bedenkingen, dan komt deze langs. Als u zegt: we hebben gezien dat het voor een belangrijk deel past in het bestemmingsplan, dus qua bouwmassa is het al eerder voorzien, dan kunnen we daarmee door. Dat betekent tijdwinst in de procedure en een snelle vergunningverlening zodat we woningen kunnen gaan bouwen.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter...

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja, ik hoor de wethouder zeggen dat 95% binnen de toegestane grenzen ligt, dus 5% niet. Laten we daar heel duidelijk in zijn. De relatie ligt er tussen dat gegeven en het feit dat er geen verklaring van geen bedenkingen nodig is. Dus daar ligt onze vraag. Het voldoet niet, het mag niet, er is een overschrijding. Dat betekent dus dat je per definitie en automatisch dan op een gegeven moment die andere stap moet nemen lijkt mij. Maar ik wil het volgende voorstellen, in verband met tijd en andere dingen. Ik zou het college willen verzoeken hier schriftelijk mee om te gaan en ons binnen een week hierover schriftelijk te informeren, want dan kunnen we het nu stoppen, wat hier de positie van het college in is. Want dan kunnen wij dat aan onze technici in de fractie voorleggen.

De **voorzitter**: Ik kijk naar de wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: Ik begrijp de vraag eerlijk gezegd niet zo goed. Ik heb aangegeven dat er een kleine afwijking in zit maar dat het in hoofdvorm past bij het voorgenomen beleid. We willen allemaal snel bouwen, dus zoeken wij een versnelling van het proces. En dat er 5% afwijking in zit... Of dat nu door de raad of door het college wordt behandeld, dat maakt in mijn visie niet uit. Want dat zal even zorgvuldig gebeuren. Het enige voordeel is tijdwinst.

De **voorzitter**: De heer Ronke.

De heer **Ronke**: (Geluid valt weg)

Wethouder **Wassenaar**: De afwijking staat exact omschreven. Ik heb hem nu even niet voor me liggen, maar in de brief staat exact omschreven wat de afwijking is.

De **voorzitter**: Ik ga een praktisch voorstel doen. Aankomende maandag hebben wij een commissie. Het is, denk ik, goed dat er nog even een kort bericht gaat en dan worden de stukken daar gewoon nog even bijgevoegd voor de zaken die nu voorliggen met de zaken met de verklaring van geen bedenkingen. Je moet andersom denken en dat is best ingewikkeld. Dus het voorstel zou zijn dat er nog een bericht over komt, zodat er maandag a.s. even over doorgesproken kan worden. En op het moment dat daar niet expliciet verzoek tot agendering komt, dan gaat het door zoals het gaat. Ja?

Wethouder **Wassenaar**: Prima afspraak.

De **voorzitter**: U bent verder akkoord met alle afdoeningvoorstellen op de lijst? Dat is het geval. Dan stellen we die hierbij vast.

6. Beëdiging griffier

De **voorzitter**: Dan komen we bij een mooi moment, namelijk de beëdiging van de griffier. Bij de laatste raadsvergadering is op voorstel vanuit de Werkgeverscommissie natuurlijk een nieuwe griffier naar voren gebracht, de heer Kleinhesselink. Mijnheer Kleinhesselink, ik ga deze microfoon aanzetten en dan gaan we over naar het formele moment. Zou ik u allen mogen vragen om te gaan staan, voor zover dat kan.

Mijnheer Kleinhesselink, u hebt vooraf aangegeven dat u de belofte wilt afleggen. En daar hoort dan straks de beantwoording bij: dat verklaar en beloof ik. Maar volgens mij heeft u dat eerder meegemaakt.

'Ik verklaar dat ik, om tot griffier benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik verklaar en beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als griffier naar eer en geweten zal vervullen.'

Wat is daarop uw antwoord?

De heer **Kleinhesselink**: Dat verklaar en beloof ik!

De **voorzitter**: Ik hoorde luid en duidelijk: dat verklaar en beloof ik! Mijnheer Kleinhesselink, ik wil u van harte feliciteren als de griffier van de gemeenteraad van Wassenaar. Gefeliciteerd. (applaus)

7. Gevolgen coronavirus

De **voorzitter**: Dan gaan wij door met de vergadering.

Aan de orde is agendapunt 7, gevolgen coronacrisis. Ik wil graag een inventarisatie maken wie daarover het woord zou willen voeren. De heer Van Doeveren, ik loop hem zo wel langs en ga ik naar de volgorde. Dan geef ik graag als eerste het woord aan de heer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Ja, veel dank voorzitter. Het is onwerkelijk dat we onder deze omstandigheden hier met elkaar zitten. Ik had het woord 'staan' opgeschreven, maar we zitten. Tot een paar maanden geleden had niemand van corona of COVID-19, gehoord. We kennen andere virussen, maar niets is zo ingrijpend als dichtbij. Dit is ongekend. En helaas is niemand gespaard, ieders leven staat op zijn kop. We denken in de eerste plaats aan de mensen die getroffen zijn door het virus in ons dorp. Zij zijn het hardst geraakt in een tijd waarin we er alles aan doen om onszelf en elkaar gezond te houden. De vrijheid van de een mag nooit ten koste gaan van de gezondheid van de ander en we hopen dat het aantal besmettingen en patiënten in Wassenaar verder stabiliseert. Elkaar gezond houden, dat doen we samen door de richtlijnen in acht te nemen. Maar vooral het werk van zorgverleners en vrijwilligers die anderen helpen is cruciaal. En het is hartverwarmend, u zei het zelf ook al, om te zien hoeveel Wassenaarders elkaar helpen via platforms als WassenaarDoet.nl of via onze verenigingen. Of gewoon boodschappen doen voor iemand die huiver heeft om zelf wel naar buiten te gaan. Ik denk ook aan gezinnen, ouders, die de afgelopen maanden thuis hielpen met onderwijs en ook moesten thuiswerken. Veel Wassenaarders, waaronder ikzelf ook zeker, misten direct contact met collega's, een normale werkplek of de afwisseling van werk en thuis. En we mogen trots zijn op de verdraagzaamheid en prestatie die we gezamenlijk hebben laten zien. En hoewel er breed draagvlak is voor alle maatregelen is de economische schade in Wassenaar ook enorm. De horeca, strandtenten, maar ook werknemers bij Duinrell die onzekerheid voelen. Veel winkeliers en anderen proberen er het beste van te maken. Maar we kunnen de grote schade niet voorkomen. De VVD heeft bewondering voor alle ondernemers die onvermoeibaar blijven zoeken naar kansen. En gelukkig geven veel Wassenaarders gehoor aan de oproep om vooral lokaal te kopen bij onze ondernemers. Als VVD ondersteunen we die actie door het hele land van harte. En hoewel de landelijke overheid natuurlijk als eerste aan de lat staat om economische hulp te bieden ben ik er ook trots op dat we in Wassenaar als eerste gemeente de huurpacht, uitstallingsgelden voor precario en andere zaken die we voor ondernemers konden doen, hebben kwijtgescholden voor de lockdownperiode. Het is belangrijk dat we er alles aan doen om die ondernemers er doorheen te helpen. Ze zijn cruciaal voor een aantrekkelijk dorp in de toekomst op 1,5 meter, of niet. Ik vind ook dat het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie een groot compliment verdienen, net als alle Wassenaarders, voor de afgelopen periode. De communicatie vanuit burgemeester en wethouders over de crisis richting de bewoners was gewoon goed. En we steunen ook, we hebben een zevental informatiebrieven liggen, de vele maatregelen ter ondersteuning van De Wassenaarse Krant, de GGD, onze ondernemers, het leerlingenvervoer, maar ook de Voedselbank om deze crisis gezamenlijk goed door te komen. De informatie aan de raad was accuraat en de digitale presentaties in april en mei jl. verdienen ook een compliment, hoe snel en goed deze zijn opgepakt. Ik vind dat de digitale presentaties sowieso een aanvulling zijn voor inwoners die belangstelling hebben voor voorstellen van het college of ons raadswerk. Dat kunnen we gewoon behouden. Voorzitter, met de routekaart tot en met 1 september a.s. kijken we gelukkig vooruit. De basisscholen zijn weer open. Juffen en meesters maken er het beste van. We snakken naar

verdere versoepeling zonder dat de gezondheidsrisico's toenemen; naar verenigingen waar iedereen kan sporten, naar terrassen die opengaan, naar het bezoeken van een verpleeghuis. Eigenlijk al die zaken die voor het coronatijdperk zo vanzelfsprekend waren, dat we het nauwelijks beseften. Onze samenleving, zoals we die hebben en willen behouden. Maar zover is het nog niet. De anderhalvemetersamenleving, hoe structureel en tijdelijk ook, vraagt om visie, meer maatregelen en vooral een groot aanpassingsvermogen van iedereen. Hoe gaan we ervoor zorgen dat ondernemers een boterham verdienen? Hoe spreiden we mensen om afstand te houden? Hoe gaan we met elkaar om? Voorzitter, een paar suggesties die de Wassenaarse VVD bepleit zijn in ieder geval voor nu de volgende. De ruimere openingstijden en venstertijden blijven we toestaan. Niet alleen nu in de noodperiode maar ook in de anderhalvemetersamenleving erna. Dat moeten we niet terugdraaien. Ik zie nu al dat kappers het druk hebben, om met Hemelvaart en Pinksteren open te willen, dat moeten we blijven toestaan. We willen ook kijken hoe we terrassen wel kunnen vergroten. En we pleiten er ook voor om tegelijkertijd de terrasgelden en precario gewoon tot einde van het jaar in ieder geval kwijt te schelden. Die mensen kunnen er niets aan doen dat ze in deze situatie zitten. De huidige lockdown zorgt al voor grote verliezen en ook met 1,5 meter is het inkomensverlies blijvend. En de gemeentelijke financiën staan er ook goed voor om uit de reserve deze noodsituatie op te vangen. Voorts zag ik ook dat anderen en dat doen wij ook, zeker pleiten om twee jaar exploitatie mogelijk te maken voor strandtenthouders. Het is primair een taak van de gemeente, dat weet ik, maar het zou mooi zijn als we meedenken en vooral uitstralen dat we ook met het strand kijken naar de verbeteringen die het strand verdient. En wat betreft de brandbrief van de parkeerplaatsen, daar snap ik heel goed dat we als gemeente hebben gecompenseerd voor de dagen dat ze dicht moesten. Maar ik vraag hier wel heel nadrukkelijk aan de wethouder om ook de compensatie te overwegen en toe te zeggen voor de dagen dat ze misschien wel open mochten, maar geen bekendheid mochten geven aan het feit dat ze open waren. Ik vind dat onredelijk. Ik zou dat graag alsnog willen compenseren.

Tot slot voorzitter, er is een crisisstructuur bij de gemeente. Die gaan ongetwijfeld met mooie plannen aan de gang. Laten we alsjeblieft zorgen dat we een gemeente hebben die niet moeilijk doet over regels en procedures, maar die ervoor zorgt dat ondernemingen, inwoners en verenigingen het werk in de anderhalvemetersamenleving zo goed mogelijk gaan oppakken. Dat vraagt, dat zei ik al eerder, verdraagzaamheid van ons allemaal maar in deze tijd moeten we alles op alles zetten. Ik heb deze voorstellen met een aantal collega's ook gelijk in een motie vormgegeven. Ik hoop eigenlijk dat we dat raadsbreed zouden kunnen oppakken. Ik zou niet weten waarom niet.

Voorzitter, tot slot, we moeten daarnaast aandacht houden voor de menselijke maat en bestrijding van het eenzaamheidsvirus, zoals ook onze voormalige dorpsgenoot, de Koning benoemde. We zijn daarom als Wassenaarse VVD afgelopen maandag gestart met een digitaal spreekuur. Gezamenlijk is het ons, ook als raad, de taak om vinger aan de pols te houden bij onze inwoners, zorgverleners, maatschappelijke organisaties en verenigingen. Prachtige initiatieven als Wassenaar Achter Glas, ik denk dat we dat allemaal hebben gezien, zijn de moeite waard. En we moeten blijven investeren in omkijken naar elkaar, wat in ons dorp gelukkig nog gangbaar is. Ik citeer maar de woorden van de minister-president: 'let een beetje op elkaar'. Ik dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. En u hebt bij dezen de motie ingediend. Oké. Dan maakt de motie deel uit van de beraadslaging. Ik zie een ruime ondersteuning, prima. Dan geef ik het woord aan de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ja, dit zijn tijden die een heleboel dingen van de normale tijden weghalen. Ik kan u verzekeren dat ik iedere dag op NOS.nl kijk en dan direct naar de kaart van Nederland ga om te zien hoe de toestand in Wassenaar is. Het is een hele goede zaak dat al heel lang staat 30,5 ziekenhuisopnames per 100.000 inwoners. Dat zijn er acht. En dat het al heel lang stabiel is doet ons in ieder geval goed. Wij leven mee met degenen die wel zijn getroffen door dit virus. We weten ook dat het aantal doden wat hoger ligt. Als een van de weinige gemeenten is het aantal doden wat hoger dan het aantal ziekenhuisopnamen. Dat brengt ons direct bij de professionele zorg die we hier in Wassenaar hebben. Professionele zorg en de vrijwillige hulp, denken we, heeft een gigantische prestatie geleverd in de afgelopen maanden. Ik denk dat ze in hoge mate verantwoordelijk zijn voor het feit dat Wassenaar er redelijk goed van af lijkt te komen. Ik wil niets anders uitspreken, nu al, dan hulde. Het gaat om mensen. Het gaat om de gezondheid en het welzijn van 27.000 mensen. Op dit moment zijn de vooruitzichten niet slecht. Ten aanzien van een gemeente in crisistijd hebben wij de neiging om vooral het bestuur een ruime marge te geven om datgene te doen wat het moet doen. Je kunt een heleboel dingen op beleidsgebied met elkaar oneens zijn, maar op dit moment moet er gewoon door de leiding en door de leider worden ingegrepen. Want anders gaat dit niet goed. Van ons is die ruimte er ook. Voor wat betreft de financiële kant: we kunnen ons gelukkig prijzen met de gedachte dat wij een behoorlijke algemene reserve hebben en dat we achteraf wel uitmaken of er nu wel of niet te veel

is uitgegeven, maar dat die algemene reserve er inderdaad is voor situaties zoals deze. Om de problemen die er zijn op te lossen. Er is één ding dat ik van deze periode zou willen bewaren. Dat is de rust in het dorp. Gisteren vloog er een vliegtuig over en ik was verrast. Ik was verrast door het feit dat het verschrikkelijk ongewoon was dat niet om de twee of drie minuten een vliegtuig overvloog maar dat je opkijkt, omdat er een vliegtuig overvliegt. We zaten in de tuin en het was stil en rustig. Dat zijn dingen die de positieve kant van deze periode in herinnering zullen houden. We weten dat het op enig moment over zal zijn. Maar het is iets waarvan je ook kunt zeggen: 'every cloud has a silver lining'. Ik hoop dat we snel en goed weer de goede kant uitgaan en dat de klappen die zeker gaan komen ook op een goede manier worden opgevangen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Weyn. U hebt een motie? O ja, u hebt een motie ingediend. Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslaging, nog heel even de gelegenheid geven. De motie gaat over social distancing en overhangend groen.

De heer **Hendrickx**: Juist.

De **voorzitter**: Oké, dan weet iedereen het die het volgt. Dan wordt dit bij dezen ook gepubliceerd. Dat is de tweede motie die is ingediend. Heel goed. Dan is nu het woord aan de heer Weyn.

De heer **Weyn**: Ja, dank u voorzitter. Het is al eerder gezegd maar ik wil allereerst mijn medeleven uitspreken aan degenen die in deze crisis dierbaren hebben verloren. Ook de mensen die corona wel hebben overleefd hebben vaak ook nog lange tijd serieuze klachten. Ook zien wij de rampspoed bij ondernemers die door de lockdown hun bedrijf niet kunnen uitoefenen en diep in het rood duiken. Het is triest als je moet toekijken hoe je levenswerk, iets dat je in jaren hebt opgebouwd, telooft door factoren die je niet in de hand hebt en niet hebt kunnen voorzien. We spreken dan ook onze waardering ervoor uit dat het college dit ook heeft gezien en waar mogelijk maatregelen in aanvulling van de landelijke overheid heeft genomen om het leed te verzachten. Ook de informatievoorziening was goed. Wij beseffen ook dat dit slechts een noodverband kan zijn. Ondernemers willen ondernemen. Maar vooralsnog moeten we het schip drijvende houden en wij vragen het college om ook in de komende periode soepel met tegemoetkomingen om te gaan. Dit betekent niet alleen financiële steun, maar ook flexibiliteit en regelgeving. Het is al eerder genoemd, meer ruimte voor terrassen, ruimere openingstijden en ook het faciliteren van ondernemingen als bijvoorbeeld Aerofit, om buitensporten mogelijk te maken helpt om de crisis te overbruggen. Wij zien niet graag dat Wassenaar deze ondernemers verliest. Hoewel er nog geen signalen zijn dat culturele instellingen in Wassenaar in de problemen zijn kan dit op de lange termijn anders worden. We moeten er alert op zijn dat ons cultuuraanbod in stand blijft, ook bij minder bezoekers. Wel hopen wij dat de aanvragen voor ondersteuning in de komende periode soepeler administratief kunnen worden afgehandeld en dat waar nodig hiervoor extra krachten worden aangetrokken. In deze crisis is tijdige hulp net zo belangrijk als de ondersteuning als zodanig. Zeker voor zzp'ers met beperkte reserves. We zijn ook blij dat de gemeente een multidisciplinaire werkgroep is gestart en ook het lokale frontoffice is een goed initiatief. Wij vragen daarbij wel dat er bij het vaststellen van de lokale consequenties van de anderhalvemetersamenleving ook aandacht is voor iedereen voor wie de coronacrisis het laatste duwtje is geweest. 'Iedereen doet mee' is nu belangrijker dan ooit. De gemeente moet waar mogelijk faciliteren. Dit is niet altijd makkelijk daar de gezondheidsrisico's niet voor iedereen gelijk zijn. Voor kwetsbaren is het risico van sociale isolatie groot. Kortom: aandacht voor al diegenen die ondanks de formele ondersteuningsmaatregelen tussen wal en schip dreigen te vallen. Wat corona voor de langere periode betekent weten we nog niet maar de vooruitzichten zijn niet goed. Zowel qua inkomsten als uitgaven. Wij verwachten dan ook door de vele onzekerheden in de komende kadernota een bedrag te moeten reserveren om de structurele gevolgen van corona in het nieuwe normaal te dempen, maar vooralsnog moeten we alle zeilen bijzetten om de schade te beperken. Ik wil het hierbij laten.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Everard.

De heer **Everard**: Ja voorzitter, dank. Het is voor mij een heftig onderwerp om over te praten, maar ik ga het toch proberen. De coronapandemie raakt ons allemaal, maar sommigen van ons misschien nog wel wat meer. Dat zijn met name de collega's die familieleden hebben verloren. Sommige collega's hebben het er ook al over gehad. Hoeveel het er in Wassenaar precies zijn weten we eigenlijk niet. We weten wel hoeveel mensen er zijn getest en overleden zijn. Maar hoeveel het er nu precies overleden zijn aan dit virus? Ik heb het zelf ook meegemaakt, oude mensen worden vaak niet getest en ga zo maar door. Vooral in het begin was het echt rampzalig overal. Opvallend is dat we eigenlijk nog heel veel dingen niet weten. Dat is dus ook gewoon

hoeveel mensen aan corona zijn overleden. Het is ook, de heer Weyn zei het al, niet alleen de mensen die overleden zijn, maar ook mensen die nog heel lang ellende overhouden aan de gevolgen van corona. We weten ook niets, voorzitter, over de onderwijsachterstanden die zijn opgelopen. We weten niets over de situatie bij kwetsbare huishoudens, wat er precies allemaal speelt. We weten wel of er extra meldingen zijn, of niet. Maar wat er nu precies allemaal heeft gespeeld? De ontwikkeling van de economie is echt duister. Het aantal ondernemers, instellingen en verenigingen dat problemen heeft. We hebben misschien een heel klein ideetje, maar wat het, voorzitter, hoe groot het wordt, hoe groot het misschien op dit moment wel is, het is allemaal nog redelijk onzeker. We weten wel dat Wassenaar bestaat uit relatief veel oudere dorpsgenoten. We hebben een grote internationale gemeenschap en we willen graag heel veel toeristen aantrekken. Dat zijn allemaal hele mooie dingen, het zijn ook feiten die er zijn. Maar het zijn in deze tijd ook risico's. Ik denk dat het heel goed is om daar met elkaar wel bij stil te staan. Het allerbelangrijkste is wel dat positivo's roepen dat we binnen een halfjaar tot een jaar een vaccin hebben en alles weer normaal is. Anderen zeggen twee jaar. En ik ken ook wel mensen die daar echt in hebben gestudeerd, die zeggen dat het misschien wel vier jaar duurt. Ja, ik moet er niet aan denken, maar het zou zomaar kunnen. Dan kom ik wel bij een heel belangrijk punt. Dat wil ik ook wel aan het college vragen. Is het niet verstandig om gewoon, ook als we kijken naar onze financiële positie, naar alle dingen die we met zijn allen moeten doen voor onze ondernemers, mensen te helpen en te ondersteunen, in kaart te brengen wat we nodig hebben als het een halfjaar tot een jaar duurt. Wat hebben we nodig als het tot twee jaar duurt en wat hebben we nodig als het misschien nog wel langer duurt. Dus een soort scenario's. Voorzitter, is het college daar ook toe bereid? Dan voorzitter, de collega's hebben het er al ook over gehad, de pandemie raakt ook onze ondernemers in het dorp. We zien het ook bij een van de insprekbriefen. Bij de ondernemers op het strand is het misschien nog wel het allerergst want die zitten overal een beetje tussenin. Ze krijgen weinig ondersteuning. In een van die brieven wordt ook de pacht voor de parkeerplaatsen genoemd en of dit niet kan worden kwijtgescholden. Voorzitter, nogmaals, we kunnen niet alles doen, maar het is denk ik wel goed om heel erg serieus te kijken naar de ondernemers op het strand maar ook de ondernemers met terrassen, restaurants, noem maar op. Laten we vooral ruimte maken, ook voor die ondernemers. Is het college ertoe bereid, nogmaals we hebben heel erg veel respect voor hoe snel het college allerlei dingen heeft gedaan, om ook die dingen die extra nodig zijn, zeker als het langer duurt, te gaan ondernemen. Dan voorzitter is denk ik ook wel een van de concrete punten, de heer Van Doeveren sprak er ook over, voor het strand is het heel erg goed, nogmaals we kunnen niet alles ondersteunen en daar gaat het niet om, maar we kunnen wel zorgen dat de ondernemers gewoon elk jaar fors minder geld hoeven uit te geven aan het opbouwen en afbreken. En hoe lang gaat de pandemie duren? Je zou ervoor kunnen kiezen om er in ieder geval alles aan te kunnen doen, ook naar de andere overheden, om te kijken of we het mogelijk kunnen maken, of het nu twee jaar, drie jaar of vier jaar of een jaar, het maakt mij allemaal niet uit, gewoon wat nodig is moeten we gewoon doen voor de ondernemers. Dat geldt denk ik ook voor het centrum. Ik ben benieuwd of het college daartoe bereid is.

De **voorzitter**: Ik dank u wel mijnheer Everard, ook voor uw persoonlijke noot daarbij. Sterkte daarmee, respect daarvoor. Ik geef het woord aan de heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Ik heb al veel voorbij horen komen. ik denk dat we als raad toevallig bij dit onderwerp heel erg eensgezind zijn. Dank ook voor de informatiebrieven met betrekking tot corona. Maar daarmee zijn niet al onze vragen beantwoord. We zouden graag een inventarisatie krijgen van alle problemen die we in Wassenaar hebben of kunnen gaan verwachten, de voorgaande spreker vroeg dit ook al. Dan bedoel ik niet een overzicht, zoals we hebben gekregen, van welke problemen er voor de gemeente geld kunnen gaan kosten. Maar we zouden graag willen weten op welke vlakken wij andere problemen kunnen gaan verwachten. Dat heb ik ook al bij anderen gehoord. Bibliotheek, het zwembad, sportverenigingen, de Warenar, andere culturele voorzieningen. Dat zijn allemaal onderwerpen waar je problemen kunt verwachten. Daar zouden we wat aan moeten gaan doen. Ik zie dat er een aantal kwijtscheldingen door het college is aangekondigd en dat deze moeten worden verwerkt in de voorjaarsnota. Ik vind dat niet zoals het hoort want de raad gaat vooraf over de budgetten, maar met dat budget en een onderzoek van waar kunnen we nu de ondernemers en verenigingen en noem maar op helpen, waar komen de problemen en waar kunnen we ze mee helpen. De parkeerplaatsen wilde ik op de agenda zetten, maar toen kwam het onderwerp corona op de agenda. Ik heb er een beetje moeite mee dat die parkeerplaatsen op een gegeven moment afgesloten zijn. Het waren gepachte parkeerplaatsen en op de parkeerplaats was het niet een probleem met de afstanden, het probleem was op het strand. Als je dan die ondernemers dupeert en ze krijgen, ze hebben het uitgerekend, 13/365e van hun pacht als vergoeding op dagen die heel erg goed voor hen zijn, dan vraag ik me af of de gemeente dit hen had mogen aandoen en of deze compensatie voldoende is. Het afsluiten van een parkeerterrein, dat eigenlijk een particulier terrein was, viel mijns inziens niet onder de

noodmaatregelen. Dan de kiosken en de strandpaviljoens. Ja, dat is ook al gezegd. Ze vallen niet onder de horecamaatregelen door het seizoenskarakter. Tot op heden vallen ze tussen wal en schip. De kwietschelding die ze hebben gekregen gaat alleen over precario rechten en dan alleen nog maar voor de tijd dat ze niet mochten open zijn, maar de huur voor de kiosken en strandpaviljoens gaan gewoon door. Ja, dan kom ik op het volgende. Dan denk ik: beter goed gejat dan slecht bedacht. Dat is inderdaad die tijdelijke ontheffing voor de strandexploitanten. Op zich is dat niet zo moeilijk. We kunnen gewoon, of het college kan gewoon een tijdelijke ontheffing geven. Dat is de enige die daar toestemming in moet geven. Ik denk dat Rijkswaterstaat als grondeigenaar daar geen moeite mee heeft, dat is iets waar we waarschijnlijk de ondernemers goed mee kunnen helpen. Ik pleit niet voor een permanent iets, ik pleit voor een tijdelijke ontheffing om ze over deze moeilijke periode heen te helpen. Als gezegd: ik zou graag een overzicht willen hebben van welke ondernemers dit zijn, de Warenar, dat soort dingen. Er zijn heel veel eigenaren die huur kwietschelden. Ik vind dat we als gemeente daar ook over moeten nadenken. Dan in het bredere vlak kijken welke ondernemers we waarmee zouden kunnen helpen die niet in aanmerking komen voor andere regelingen. Want het zou heel jammer zijn als we straks in Wassenaar een mooi centrum hebben en we hebben geen ondernemers meer. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan geef ik nu graag het woord aan de heer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Voorzitter, dank u wel voor het woord. Wij zijn geconfronteerd met een pandemie van ongekennde omvang wereldwijd. Onze eerste gedachten zijn bij hen die dit vreselijke leed van een overlijden hebben moeten aanvaarden ten gevolge van het virus en bij hen die nu nog ernstig ziek zijn ten gevolge van datzelfde virus. Daarbij past een diepe buiging naar alle inwoners die met elkaar de sociale gevolgen aan den lijve hebben ondervonden en er het beste van hebben gemaakt inclusief het fenomeen van de anderhalvemetersamenleving en naar vermogen anderen hebben bemoedigd. Respect voor de WODV-organisatie en het college die de gemeente zo goed draaiende hebben weten te houden. Ik hoop dat de burgemeester deze meepakt. Dat was mijn vierde balletje in mijn tekst. Onze zorgen gaan daarnaast uit naar de ondernemers die het zwaar hebben en die soms een failliet niet kunnen ontwijken. Het lijkt wel een eeuw geleden, college, terugblikkend naar vrijdag 13 maart jl. toen de burgemeester me belde als lid van het presidium: 'Wat doen we volgende week met de commissieweek?' Toen zeiden we: dat moet maar niet. Dat vonden we eigenlijk aan de rand van of dat nu wel zo was, maar uiteindelijk die zondag, 15 maart 2020, kwam alles kei- en keihard binnen. Er kan in negen weken zoveel veranderen, daar kon je planmatig eigenlijk toch niet goed mee van tevoren aan de gang. Het maakt wel duidelijk dat al wat wij hier planmatig proberen in te steken soms toch wel zeer betrekkelijk is. Maar goed, dat geeft ons geen vrijbrief om te stoppen met plannen en denken.

Het onderwerp gezondheid. Het college heeft de inwoners en de raad op goede wijze geïnformeerd via acties, via De Wassenaarse Krant, moderne media en ook met een serie uitgebreide, goede informatiebrieven. Het duurde aanvankelijk even, tot zo'n 25 maart jl. voordat dat goed op gang kwam. Maar daar heeft mijn fractie alle begrip voor. Per slot van rekening zijn dit soort contingency-plannen ook niet allemaal altijd beoefend. Wie had er op gerekend dat het zo zwaar zou uitpakken? Wel hebben we in die tijd gepleit om het complete maatschappelijk middenveld te betrekken bij de inzet van de coördinatie van vrijwilligers. Dat is op prima wijze opgepakt. We hebben wel een oproep en een vraag. Zoals de heer Hendrickx al zei: aan de hand van het kaartje van RIVM kun je nauwkeurig volgen hoe de verdeling van de ziekenhuisopnamen in den lande is. We zitten dan in de laagst gekleurde categorie. Dat is gunstig in getal en ook tot nu toe. Maar in het geval dat we per 1 juni a.s. verder versoepelen, dat zal de premier vast hebben verteld toen wij hier aantraden, hoe staat onze GGD ervoor. Wat is het niveau van testen en het houden van bron- en contactonderzoek? Dat is toch eigenlijk wel een vraag waar wij even op in zouden willen gaan.

Voor wat betreft de economie. Naast de informatievoorziening over de stand van zaken met betrekking tot de gezondheidskant van de pandemie kwam al snel de oproep om te beantwoorden wat het voor de economie zou betekenen. Niet alleen vanuit het land maar uiteraard ook vanuit ons dorp. Het college heeft daar ook een prachtig overzicht van gegeven en wij zijn daar content mee. De vraag die we hier toch aan willen koppelen is en dat is ook door andere sprekers al gezegd, zou het college inzicht kunnen geven in wat het nu betekent in de stand van dit moment? De Rijksoverheid heeft drie prachtige regelingen ingeroepen: de NOW, de TOGS en de Tozo, voor hen die van regelingen houden. Maar wij horen en wij zien dat niet allen in het dorp die ondernemen daarmee goed uit de voeten kunnen. We zouden graag die inventarisatie, die al eerder is genoemd, willen ondersteunen om te kijken wat het nu echt betekent voor ons dorp. Met de VVD en de PvdA hebben wij u een motie voorgelegd die een stap wil zetten in de richting van het bieden van enige verlichting voor Wassenaarse ondernemers met verruiming van openings- en venstertijden. Dit ter verlichting voor de horeca en het strand.

Tot slot, na de negen weken gaan we nog een onzekere toekomst tegemoet. Ook op cultureel gebied. We zouden graag zien dat het ook in die nadere inventarisatie wordt meegenomen. Maar zoals ons vaak als Wassenaar al is voorgehouden, wij zijn een hechte gemeenschap en wij hebben als fractie alle hoop dat we de volgende uitdagingen in de coronatijd ook aankunnen. Wij gaan volhouden met elkaar. Dank u.

De **voorzitter**: Zeker. Mijnheer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Dank u wel voorzitter. Normaal gesproken zeg je als je de laatste spreker bent: het meeste is al gezegd, dus dat laat ik even...

De **voorzitter**: Ik heb ook goed nieuws voor u: u bent niet de laatste spreker.

De heer **Van Noort**: Oké, sorry. Maar ik wil toch graag even gezegd hebben dat deze vreselijke tijd waarbij we zien dat ondernemers in de problemen komen, dat oudere mensen in de problemen komen, dat de cultuurbeleving in de problemen komt, verenigingsleven in de problemen komt, toch bovenaan staat dat toch ook mensen getroffen zijn omdat ze familie, een vader of een moeder of een vriend, of wat dan ook zijn kwijtgeraakt. Ik denk dat daar de klap het hardste is aangekomen. Voor de rest zullen we gewoon moeten kijken op welke verstandige manier we deze crisis te lijf moeten gaan. Ik zie dan ook wel positieve dingen. Ik zie heel veel initiatieven onder de burgers om medemensen te helpen. Hetzij met een soort André Hazes in de tuin of boodschappen doen voor de mensen. Het is allemaal bedoeld om mensen een hart onder de riem te steken. Ik zie ook dat we een klein beetje, misschien is dat een beetje dogmatisch, dat wij die altijd maar bezig zijn met centjes verdienen ons nu opeens ook realiseren dat we er ook gewoon moeten zijn voor andere mensen. Ik zie dat heel sterk opkomen. Dus, ik denk dat dit nog wel een klein pluspunt is in dat hele verhaal. Voor de rest, de opmerkingen die zijn gemaakt, zeker van de heer Paulides, om een goede inventarisatie te maken van wat ons nog te wachten staat, zouden wij van harte willen ondersteunen. Ik heb alleen nog een kleine vraag. Ik heb geconstateerd dat zorgverleners van met name Florence, die dus thuiszorg bieden, nog steeds geen beschermende kleding hebben. Weet u daar iets van? Kunnen we daar invloed op uitoefenen? Dat zou ik toch heel wenselijk vinden. Want die mensen, we hebben het allemaal gezegd, zijn helden. We hebben die mensen tien jaar lang niet als helden gezien, maar het laatste halfjaar zijn dat ineens helden geworden. Ik denk dat het juist is en dat we ook tot inzicht komen dat het echt belangrijke mensen voor de samenleving zijn. Ik zou het in eerste termijn hierbij graag willen laten.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Mulder.

De heer **Mulder**: Dank voorzitter. Als je als allerlaatste spreker bent kun je natuurlijk makkelijk aansluiten bij de een-na-laatste spreker, dan is bijna alles al gezegd. We willen toch ook wel graag onze complimenten geven aan onze inwoners, onze bedrijven, de zorgmedewerkers en de leraren, natuurlijk ons bestuur en de ambtenaren die alles in het werk hebben gesteld om deze volledig onvoorziene situatie zo snel mogelijk in goede banen te leiden. We vinden het dan ook van groot belang dat we hiermee verdergaan en dat iedereen zich blijft houden aan de voorschriften zoals deze door de landelijke overheid worden opgedragen. Ook danken wij de ambtenaren voor het inzicht in de financiële effecten en de bespreking daarvan in de P&C-vergadering afgelopen week. We steunen graag het verzoek van eerdere collega's om deze effecten voor de langere termijn uit te rekenen. Dus over twee jaar, vier jaar, heel goed. En welke effecten het heeft op de gemeente gerelateerde ondernemingen. De verenigingen, zwembaden en wat er eerder is genoemd. Ik ga gelijk door met de moties. Over beide moties zijn we heel positief. Echter, voor de jaarrondexploitatie van strandtenten en de coronamotie hebben we wel een vraag. Zowel voor de indieners als voor de wethouder. Want wie is er in dit plan verantwoordelijk voor het weghouden van zee bij de strandtenten en wie gaat er betalen voor het behoud van het strand onder de strandtenten. En eigenlijk vinden we dat je niet gelijk de strandtenthouders direct moet toezeggen dat we voor twee jaar gaan faciliteren. Maar misschien kunnen we gaan onderzoeken hoe de natuurwetten toepasbaar zijn, wat haalbaar is en welke kosten dit met zich meebrengt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Je hebt een geweldige scene van Van Kooten en De Bie die roept: Ga ep. Oké, er zijn over verschillende portefeuilles vragen gesteld. Volgens mij over een viertal. Wat overblijft, zal ik nog kort doen. Ik heb met het college afgesproken allemaal korte inbrengen te doen. Ik zou als eerste het woord willen geven aan wethouder Klaver.

Wethouder **Klaver**: Nogmaals, ik wil namens het college zeggen dat wij uw zorgen delen. En wij delen ook uw respect voor mensen die zich hebben ingezet in deze moeilijke tijd. Wij delen ook uw

medeleven voor alle mensen die hier extra onder hebben geleden. Wij danken u voor de waardering die u ook hebt uitgesproken voor al het werk dat de gemeente heeft gedaan. Maar ook de waardering die u hebt uitgesproken voor alle mensen in de samenleving die zich extra hebben ingezet om andere medemensen te ondersteunen. Ik denk dat we met zijn allen zoveel mogelijk proberen hier doorheen te komen en dat we ook weer perspectieven hebben naar de toekomst om hier met zijn allen zo goed als mogelijk, als het kan, uit te komen.

Ik zou graag willen ingaan op uw specifieke vragen over de ondernemers, de opmerkingen die u hebt gemaakt en motie die is ingediend. Ten eerste dan de financiële regeling die het college tot nu toe heeft getroffen. Met name voor het precario voor de terrassen en de pacht voor de terrassen van de strandondernemers. Aanvankelijk hebben wij voor drie maanden ondersteuning voor de terrassen gekozen. Omdat ze heel specifiek ook dicht moesten. Er moesten ook extra maatregelen worden genomen zodat de terrassen niet een beetje illegaal bezet zouden worden. 1 juni a.s. mogen de terrassen en restaurants weer open. Maar dat betekent niet dat de horeca direct full steam ahead kan. We hebben de social distancing. We hebben de beperkte aantallen mensen. Dus daarom is er gekozen om het niet in rekening brengen van de precario- en terrasgelden te verlengen. Effectief weegt dat op tegen het kwijtschelden van de pacht voor de paviljoens zelf. We vragen meer voor de terrassen dan het paviljoen zelf. In de motie wordt gevraagd om het niet in rekening brengen nog te verlengen tot einde van het jaar. Dat zou effectief betekenen een extra twee tot drie maanden, omdat er niet veel terrassen meer open zijn in november, december. We staan hier echt heel positief tegenover en wij komen dan wel naar u toe met een voorstel hoe we dat kunnen gaan regelen.

U hebt ook gevraagd naar de afhandeling van de binnenkomende vragen voor de verruiming van de terrassen. De aanvragen zijn al binnengekomen. We hebben daar een speciaal loket voor dat daar met man en macht naar gaat kijken. We moeten natuurlijk rekening houden met het feit dat er genoeg ruimte blijft voor de hulpdiensten en dat er dus ook nog in de openbare ruimte genoeg ruimte is om die 1,5 meter aan elkaar te gunnen. Daarnaast moeten we natuurlijk ook nog rekening houden met de bewoners. Maar we gaan er zo snel en soepel mogelijk mee om en we houden rekening met de verschillende belangen die daar spelen.

Wethouder Zweerts de Jong gaat nog even heel specifiek in op alle andere maatregelen die we hebben genomen om ondernemers te ondersteunen in hun aanvragen voor de Tozo, met hun vragen voor andere financiële ondersteuning die vanuit het rijk komt. Maar ook daar hebben we hard op ingezet omdat ondernemers alleen maar zijn gebaat bij snelle en goede antwoorden en dat het niet te lang op zich moet laten wachten.

U vraagt om een inventarisatie van de problemen, een inventarisatie van het scenario wat de toekomst zou kunnen brengen, dit op economisch vlak en een sociale-impactanalyse. We weten dat de gemeente Den Haag zo iets net heeft gedaan. Misschien kunnen wij kijken hoe ze dat hebben opgepakt. Het zal echt wel wat capaciteit vragen om dat op een goede manier te doen. Maar we proeven wel de wens van u allen dat we ook vooruitkijken en of we bij voorbaat al kunnen kijken wat er eventueel zou kunnen gaan gebeuren en dat we daar dan beter op kunnen anticiperen. Het was, denk ik, voor ons allen lastig om in te schatten wat er na 15 maart jl. zou gebeuren en hoe lang het zou duren. Ik denk dat we nu met 1 juni a.s. wat perspectief hebben gekregen, maar we weten natuurlijk heel veel dingen niet, zoals de heer Everard heeft aangegeven. We weten van veel dingen niet wat er tot nu toe is gebeurd en we weten ook van heel veel dingen niet wat er in de toekomst gaat gebeuren. Maar uw wens voor deze economische- en sociale-impactanalyse nemen we graag mee. Daar komen wij dan op terug.

Met betrekking tot de motie waarin ook heel specifiek wordt gevraagd over het laten staan van de strandpaviljoens over de winter. Zoals al aangegeven door de heer Paulides: hier gaan Rijkswaterstaat en het hoogheemraadschap over. Het is heel specifiek dat als paviljoens mogen blijven staan, ze dan op palen moeten staan. We zullen ons uiterste best doen om met de andere kustgemeenten te kijken of er toch nog mogelijkheden zijn. Maar de eerste die daar over gaan zijn echt Rijkswaterstaat en het hoogheemraadschap. Daarbij spelen er natuurlijk, zoals de heer Mulder ook aangaf, veel andere zaken en we moeten dus even kijken of het allemaal mogelijk is en of de veiligheid ook nog gegarandeerd kan worden. En wie waarvoor verantwoordelijk is. Dus om direct een toezegging te doen, dit gaan we voor u doen, kan niet, maar we gaan kijken naar wat de mogelijkheden zijn en we gaan ons best doen om hierin te faciliteren.

Zoals ik al zei: met betrekking tot de motie waarin u ook heeft gevraagd om de verlenging van de openingstijden, dat vergt allemaal specifieke uitwerking. We komen daarover nog bij u terug maar we staan er positief tegenover en wij gaan daarmee aan het werk.

De **voorzitter**: Uw oordeel over de motie is oordeel raad?

Wethouder **Klaver**: Ja, oordeel raad.

De **voorzitter**: Oké. Ik dank u wel. En dan gaan we, nee, er is een vraag van de heer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Ja voorzitter, dank voor de beantwoording. Er is een vraag blijven liggen, vandaar dat ik even niet wacht tot de tweede termijn. Ik heb nog een vraag gesteld over de Parkeerplaatsen. Heel specifiek, we hebben allemaal de brandbrief binnen. Ik snap de mogelijkheden en de onmogelijkheden. Het is goed dat ze zijn gecompenseerd voor dagen dat ze niet open mochten. Daar heb ik ook wel begrip voor. Maar de dagen dat ze wel open waren, en dat was het grootste deel van de dagen, maar dat ze niet bekend mochten maken dat ze open waren, vind ik het eigenlijk onredelijk om dan te zeggen dat ze daarvoor wel pacht moeten betalen. Ik zou graag de toezegging willen dat in ieder geval voor de dagen dat ze open waren maar hierover niet mochten communiceren met mensen, voor die dagen zeggen: daar schelden we de pacht voor kwijt.

De **voorzitter**: De wethouder.

Mevrouw **Klaver**: Ja dank u voorzitter. Excuses dat ik deze over het hoofd had gezien. We hebben als gemeente expliciet gevraagd aan de eigenaren van parkeerplaatsen om hierover geen ruchtbaarheid te geven in het kader van de veiligheid. Ik denk dat u gelijk heeft dat daardoor hun inkomsten zijn teruggenomen. We gaan hier ook kijken in hoeverre we dit kunnen gelijktrekken met de tijden dat ze effectief ook echt dicht waren over de andere weekenden.

De **voorzitter**: Ja, de heer Van Doeveren. Was dit voldoende beantwoord?

De heer **Van Doeveren**: Nou ja, met we gaan ernaar kijken denk ik dat de wethouder bedoelt: we gaan het gewoon doen hè? Dat is volgens mij waar de mensen behoefte aan hebben. Niet aan kijken, maar aan doen. Dank.

De **voorzitter**: Misschien om even de totale plaat in te vullen... In Wassenaar hebben we, dat is belangrijk om misschien nog even aan te geven, te maken met een noodverordening in de Veiligheidsregio. Daarin was afgesproken dat de parkeerplaatsen bij de recreatiegebieden dicht gingen. Daar hebben we ervoor gekozen om bij de rotonde af te sluiten. Dat betekende effectief dat de beide twee parkeeruitbaters niet open konden. Sinds een paar weken zijn we in Wassenaar een proef gestart. Daarmee liepen we voor op de rest, maar daar houd ik wel van. Die proef heeft uitgewezen dat het goed gaat. Het is nu staand beleid geworden, zodat we nu langzamerhand ook weer de capaciteit kunnen verhogen en kunnen openstellen. Dus op dit moment draait men ook nog niet op de volledige capaciteit. Dat is de reden dat gekeken wordt naar de totale effecten op het uitgangspunt. Maar het uitgangspunt is natuurlijk als je iets niet toestaat dan behoort je natuurlijk uiteindelijk de rekening te betalen. Dus dat nog even voor de helderheid. Maar het is dus ingegeven vanuit datgene wat op basis van de noodverordening niet mogelijk is. Dus de beleidsvrijheid was hier minimaal. Maar waar we de mogelijkheid hebben, hebben we de beleidsvrijheid wel maximaal met een Wassenaarse proef opgerekt. De heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter, ik wilde toch even reageren op die parkeerplaatsen bij de recreatiegebieden. U hebt gelijk dat die gesloten moesten worden. Maar dat waren de parkeerplaatsen die van de overheid en de semioverheid waren. Hier spreek je over parkeerplaatsen van ondernemers en als je over een noodverordening praat, dan praat je over de 1,5 meter afstand. Ik denk dat die afsluiting is ingegeven door die 1,5 meter afstand die je op het strand niet zou kunnen handhaven. En dan denk ik, u zegt als wij iets gedaan hebben waar we voor verantwoordelijk zijn, dan moeten we betalen. Maar dan hebben we het hier wel over de omzetting van die ondernemers. Het is geen openbare parkeerplaats. Het is gewoon een parkeerplaats geweest van een ondernemer. Dan vind ik ook dat je voor die schade moet opkomen. Misschien mag ik daar nog een opmerking over maken. Het is even wat mevrouw Klaver net zei. De huur van de paviljoens wordt gecompenseerd door de precariorechten. Ja, dat is natuurlijk een flauwekulreden. Want we zitten ook met de Warenar en het zwembad waar vergelijkbare huurproblemen spelen. Nu krijgen we de analyse maar ik denk dat we op die analyse moeten wachten voordat de wethouder zegt: ja, maar naar de huur van die paviljoens ga ik niet kijken. Dus, ja. Graag een antwoord over die parkeerplaatsen. Of dat nu terecht is dat hun parkeerplaatsen zijn afgesloten. Het is eigenlijk particulier eigendom. Ze hebben ze gewoon gepacht. Als je naar Scheveningen kijkt, op dat moment zijn de openbare parkeergarages gewoon open geweest. Daar is onderscheid tussen wat van de gemeente is en wat door een particulier is geëxploiteerd. Dank u wel.

De **voorzitter**: Het was terecht. We hebben daar overigens ook het verschil gezien. Daarom hebben we maximaal binnen de mogelijkheden... Vandaar dat we ook de toegangswegen, want dat was de regionale afspraak, dat het aantrekkende verkeer naar de recreatiegebieden waaronder de kust, zou worden afgesloten. Want in de week ervoor leverde het echt bij een aantal badplaatsen gedoe op. Toen is strikt die regel geïnterpreteerd. U hebt gelijk dat er verschillen zaten in Scheveningen waar de parkeergarages wel open waren maar het Zwarte Pad niet. Ik kan u vertellen, ik kan u elk parkeerterrein langs de kust uittekenen. We zijn er zeer intensief mee bezig geweest. Dat is de reden geweest waarom ook in Wassenaar, in goed overleg met de exploitanten, op een gegeven moment ook weer gekeken is of er toch een mogelijkheid is. Omdat elke recreatieplek een specifiek karakter heeft. Laat er geen misverstand over bestaan, waar een overheid dingen niet mogelijk maakt, moeten er netjes schaderekeringen worden betaald. Dat is ook de inzet van het college. Ik zou nu graag het woord willen geven aan de wethouder van Financiën. Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik had ook mijn vinger opgestoken. We zijn heel nadrukkelijk niet op specifieke kwesties ingegaan. Om twee redenen. In de eerste plaats bestaat het gevaar dat je gaat praten over dingen die hier aan de orde zijn gekomen en een heleboel andere dingen vergeet. Het is wat ons betreft met name aan het college om hier op een heel verstandige manier mee om te gaan. We zouden zelf pas achteraf willen gaan zien hoe je nu bepaalde dingen had moeten verdelen en niet in de hitte van het moment erop moeten ingaan. Wat onszelf betreft houden wij ons in. Het enige waar we een behoorlijk pleidooi voor geven is dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen liquiditeitsproblematiek en solvabiliteitsproblematiek. En dat met name liquiditeitsproblemen wel direct worden aangepakt. Voor je het weet heb je een enorme lijst met iedereen die vindt dat hij/zij is benadeeld is door de gemeente of het rijk en dat soort dingen. Op het moment dat je nu al heel erg toeschietelijk bent geworden heb je later grote problemen. Ik zou willen pleiten voor terughoudendheid maar daar waar daadwerkelijk liquiditeitsproblemen zijn oplossend te werken. We hebben ons zelf voorgenomen om vooral hier het college het vertrouwen te geven, doe nu in vredesnaam wat verstandig is en achteraf kijken we wel wat het kost en of het inderdaad verstandig is geweest of dat het nog verstandiger had gekund.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dat punt wordt ook zeer gezien door het college. Die andere punten rondom solvabiliteit en liquiditeit. Dan is het een uitstekende brug naar de wethouder van Financiën.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter. Door de heer Everard en anderen is gewezen op de grote financiële onzekerheid. Dat is denk ik terecht. We hebben dat geprobeerd zo goed mogelijk weer te geven in de financiële effectenbrief. We zullen voor 2020 dat steeds zo goed mogelijk verwerken in eerst de voorjaarsnota en vervolgens de najaarsnota. De suggestie van de heer Everard om daar te werken met scenario's lijkt me heel goed. Uiteindelijk gaat die zekerheid natuurlijk wel wat toenemen. Dus wat je kunt zeggen: we hebben nu in die brief ook al met drie maanden en zes maanden gewerkt als je maatregelen zou verlengen. Ik zou voorstellen om dat in ieder geval voor 2020 te willen voortzetten. Ja, voor de kadernota, die is altijd al met onzekerheden omgeven als je naar de Meerjarenbegroting kijkt. Die onzekerheden zijn nu nog veel groter. Dat zullen we ook absoluut in deze kadernota gaan benadrukken. Voor zover. Het punt van de heer Hendrickx over liquiditeit en solvabiliteit zullen we meenemen. Het lijkt me een terecht punt. Volgens mij is dat meer vanuit de economie ook als je bedrijven zou gaan steunen. Veel meer kan ik daar op dit moment niet over zeggen denk ik.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Ik kijk nog even rond. Dan gaan we naar de wethouder Gezondheid in dezen met een aantal specifieke vragen maar ook de wethouder die bezig is met sociale zaken en de uitvoering van alle regelingen.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Dank u wel voorzitter. We zijn inderdaad vanaf dag één natuurlijk vrij druk bezig geweest om mogelijkheden te bieden voor onze zzp'ers met name en alle andere ondernemers om alle regelingen aan te kunnen vragen. In Leidschendam-Voorburg hebben zij mensen die andere werkzaamheden even deden. We hebben met name de participatieactiviteiten op een iets lager pitje gezet zodat die mensen konden worden ingezet om alle regelingen te kunnen gaan uitvoeren. Vanaf 21 april jl. is het loket geopend. Ze hadden alle informatie al aangevraagd. Er bleek toch nog andere informatie door het rijk opgevraagd te moeten worden waardoor er een vertraging is opgetreden. Maar men heeft nu nog meer mensen ingezet en men wil eigenlijk proberen om binnen de gestelde acht weken alle aanvragen af te doen. We hebben wel erg veel aanvragen. Ik heb vorige week een regio-overleg gehad en we hadden relatief gezien ontzettend veel meer aanvragen dan andere delen van de regio. Precieze cijfers kan ik u geven. Voor aanvragen van bedrijfskapitaal, dus kapitaal die moest worden aangevraagd door mensen die

kapitaal nodig hadden. Dat zijn er in Wassenaar 44 tot en met 10 mei jl. geweest. We hebben 506 aanvragen voor de Tozo, dat is ontzettend veel. Dat is echt veel. Dat is voor zelfstandigen, we hebben ook veel zelfstandigen. Die moeten allemaal verwerkt worden. Bij het UWV zijn tot en met 30 april jl. 138 aanvragen geweest voor de NOW. Dat is om personeel te kunnen laten doorbetalen. Dus we doen er alles aan om zoveel en zo snel mogelijk ondersteuning te bieden. We hebben zelf, om alle vragen op te vragen, er op gewezen in een afgelopen persbericht, dat ook in nauwe samenwerking met de ondernemers is opgesteld, dat iedereen alle vragen kwijt kan op ons speciale webformulier en die gaan direct naar de juiste ambtenaren om dit af te wikkelen mochten er ook andere vragen en problemen zijn waar wij eventueel mee zouden kunnen helpen, zodat we ook kunnen inventariseren waar die problemen liggen. Ik heb ook vragen gekregen over de bibliotheek en de sportverenigingen. We hebben vanaf dag één contact gezocht met alle sportverenigingen. Ze mogen allemaal opgeven wat hun verliezen en hun problemen zijn. We hebben al gekeken naar de huur. Gelukkig heeft ook onze minister aangegeven dat er een vergoeding komt voor de gemeenten om huren van sportverenigingen eventueel te vergoeden. We gaan er ook zeker naar kijken en zeker proberen daar aanspraak op te maken natuurlijk. Dat geldt met name natuurlijk ook voor ons zwembad en WZK. Onze sportverenigingen krijgen over het algemeen geen subsidie. De jeugdledensubsidie wordt wel gewoon uitgekeerd deze week. We hebben dat vandaag besloten en dit wordt ook deze week uitgekeerd. De WZK krijgt wel subsidie voor de huurders. Daar wordt een-op-een maatwerk voor gemaakt. Gekeken wordt wat mogelijk en niet mogelijk is. Onze bibliotheek heeft natuurlijk verliezen gehad op haar eigen inkomsten. Want de contributie wordt doorgaans wel doorbetaald, maar een derde van de inkomsten van de bibliotheek is eigen inkomsten. Dat is met name de filmzaal. Die heeft echter de afgelopen maanden stilgelegen. We hebben een opgave van het vermoedelijke verlies gekregen. Ze zijn gisteren om 13.00 uur opengegaan. Er stonden mensen voor de deur. Dus het was echt bemoedigend om te zien hoe snel dat weer wordt opgepakt. Er mogen er maar tien per keer naar binnen. Maar mocht u willen private shoppen bij de bibliotheek, dan kan dat ook. Als u het toch vervelend vindt om met andere mensen in de bibliotheek te zijn, dan kunt u op afspraak de bibliotheek voor uzelf hebben. Nu Wassenaarser kan het eigenlijk niet. Het is echt heel luxe wat ze aanbieden. Waar ze ook naar gaan kijken: in de filmzaal mogen maar vijftien mensen volgens de anderhalvemetersamenleving. Het is dan erg duur om een film te huren, daarom wordt gekeken of een film vaker achter elkaar gehuurd kan worden. Ze gaan dan marathon de films draaien waardoor het toch minder duur is om die film te huren. Zo verzint de bibliotheek allerlei creatieve mogelijkheden om toch te kijken of de verliezen zo min mogelijk kunnen zijn. Voorzitter, hier wilde ik het bij laten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de wethouder Cultuur en Ouderen. O, er was nog een vraag. Mijnheer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Dank u wel. Ik weet niet of dit het moment is. Maar in mijn betoog heb ik gevraagd naar de GGD, de testen en de bron- en het contactonderzoekproblematiek. Dezelfde wethouder, dus ik dacht misschien is dit het moment om er even op terug te komen.

De **voorzitter**: Heel goed. Een goed punt. De wethouder.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Ik denk dat de voorzitter ook heel goed op de hoogte is. Maar er is een teststraat in de parkeergarage in het Van der Valk in Nootdorp in onze regio. We hebben geen berichten gehad dat ze niet voldoende testers hebben. Ook hier geldt bij de GGD dat sommige taken op sommige velden minder worden uitgevoerd. We hebben al die tijd natuurlijk geen peuterspeelzalen hoeven controleren en dat soort dingen. Nu weer wel. Maar ze hebben dus al die tijd mensen ingezet van andere afdelingen om de extra mensen te kunnen inzetten om te gaan testen. Ik moet ook echt de complimenten geven, ik denk dat de burgemeester het met mij eens is, aan de directie en aan de mensen van de GGD in deze tijd. Ze hebben, denk ik, 24/7 gewerkt. Het is echt ongelooflijk wat daar voor werk is verzet en hoe wij enorm goed op de hoogte worden gehouden door onze GGD. Ik wil hierbij ook even een pluim geven aan die mensen die daar hebben gewerkt. Ik word morgen weer bijgepraat. Dus als er een wijziging is zal ik u daarvan op de hoogte houden in onze wekelijkse nieuwsbrief.

De **voorzitter**: Mijnheer Bloemendaal, hier nog een vervolgvraag op?

De heer **Bloemendaal**: Ja, dank u voorzitter. Ja, u weet ik ben ook altijd gek op het uitdelen van pluimen. Dus daar gaat het mij in dit verband niet om. Het was ook de kern van mijn vraag. De kern van mijn vraag is: er is landelijk nogal wat commotie over het feit of de GGD 's er in algemene zin klaar voor zijn. Ik wilde absoluut geen onrust stoken, maar mijn vraag is er op gericht: hoe schat u dat in voor onze GGD?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Ik heb u net aangegeven dat ik geen geluiden heb gehoord dat daar problemen zijn. Ik zei ook net dat ik morgen weer word bijgepraat. Dan krijg ik de laatste informatie. Mochten er toch andere geluiden zijn dan ga ik u daar direct van op de hoogte stellen.

De **voorzitter**: Om dit nog even te ondersteunen, de GGD Haaglanden doet de meeste tests van alle GGD 's in Nederland. Echt een topprestatie die daar wordt geleverd. Het gaat van 350 straks naar 3500 per dag. Dat is een waanzinnige operatie. Maar op 1 juni a.s. is het de bedoeling dat iedereen kan worden getest als er een indicatie is. De GGD Haaglanden loopt daarin echt voorop. De heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Dank u voorzitter. Misschien heb ik niet goed geluisterd. Ik heb ook nog de vraag gesteld over medewerkers die zorg bij mensen thuis verlenen en geen beschermende kleding hebben. Maar ben ik bij de verkeerde wethouder? Dan wacht ik gewoon nog even.

De **voorzitter**: Nee hoor. U maakt wederom een prachtig bruggetje. Wethouder, mevrouw De Ridder.

Wethouder **De Ridder**: Ja, dank u voorzitter. Voordat ik het antwoord op die vraag geef wil ik graag doorgeven dat de waarderende woorden die u hebt uitgesproken voor de mensen in de zorg en het onderwijs, waarschijnlijk heel goed ontvangen zullen worden. Dus die zal ik doorgeven aan alle organisaties waar ik contact mee heb. Want met name de mensen in de zorg hebben het zwaar. Met name in het begin hebben ze het zwaar gehad, vooral de zorgverleners die niet in staat zijn om 1,5 meter afstand te houden, terwijl dat wel werd gevraagd en beschermende maatregelen gewoon niet voorhanden waren. Op dit moment zijn die er wel en in die zin wil ik de zorg die geuit is door de heer Van Noort opnemen en met deze specifieke organisatie ook contact opnemen om te vragen waar het aan ligt. Zoals gezegd: waar 1,5 meter gehandhaafd kan worden is het niet nodig, maar waar het niet kan zijn de beschermende maatregelen in principe beschikbaar. Dus ik zal daarover contact opnemen met deze organisatie. Volgens mij is dat de enige vraag die op mijn portefeuille lag voorzitter.

De **voorzitter**: Nou volgens mij werd er specifiek aandacht voor cultuur gevraagd. De vraag was om daar oog en aandacht voor te hebben. Driemaal raden wat uw antwoord wordt.

Wethouder **De Ridder**: Dat is luid en duidelijk. Die zorg is er sowieso. Morgen staat de startnotitie Cultuurbeleid ook op de agenda. Misschien kunnen we er dan specifiek nog even aandacht aan geven. Maar cultuur staat sowieso op het netvlies. De specifieke vraag is mij ontgaan. Mijn excuses daarvoor.

De **voorzitter**: De heer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Dank u voorzitter. Ja, hij was algemeen door velen gesteld. Maar ik zou, misschien als u mij toestaat voorzitter, wat willen specificeren. De bibliotheek is genoemd en de Warenar. Kan de wethouder daar iets over zeggen. Hebben die zich ook gemeld met financiële problemen in de exploitatie voor hun kunstuitvoeringen?

Wethouder **De Ridder**: De Warenar maakt gebruik van de landelijke regeling die er is, voor organisaties die in deze tijden boventallig worden geraakt. En die hulp hebben ze ook gekregen. Verder zijn we natuurlijk wel in gesprek met de Warenar over hoe zij het komende seizoen eventueel invulling kunnen geven. Ik moet zeggen dat de flexibiliteit en creativiteit die het bestuur van de Warenar aan de dag legt om zo vroeg mogelijk weer gasten te ontvangen is echt opvallend. Dus wat dat betreft, van deze kant alle lof voor het bestuur van Stichting Beheer Warenar.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Kort nog van mijn kant, er is nog een tweede motie ingediend door de heer Hendrickx waarbij het gaat over grote prioriteiten geven aan de handhaving ten behoeve van het overhangend groen dat beperkend is op de voet- en fietspaden en zorg te dragen dat die handhaving ook effect heeft, namelijk dat je je groen hebt getrimd en dat je er op die manier voor zorgt dat de 1,5 meter ruimte ook maximaal benut zou kunnen worden. Dat lijkt het college een goede gedachte. Wij vinden het echt van belang dat ieder, ook in dezen, de verantwoordelijkheid neemt. Dat doen wij aan de kant van de gemeente ook waar dat kan. Maar dat geldt natuurlijk ook voor particulieren. Dat zouden we normaal al moeten doen, al is het maar, dan geef ik nog even het signaal af naar de heer Bloemendaal die het woord respect gebruikte, als respect naar je

medebewoners dat je voor je eigen haard en goed zorgt. Dit zou je altijd moeten doen. Maar er is nog een extra noodzaak gekomen in deze tijd. Mij is in ieder geval opgevallen, wat dat aangaat zie ik dat steeds meer mensen in Wassenaar expert worden in die anderhalvemetersamenleving, dat het ook heel gebruikelijk is dat je even voor elkaar uitwijkt. Het leuke is, het valt me zelfs op dat mensen elkaar daar tegenwoordig gewoon bij groeten. En voor corona gebeurde dat soms niet was mijn inschatting. Er zitten best ook positieve effecten aan. Dus laten we dat ook vooral vasthouden. Dus een positief oordeel, oordeel raad voor deze motie.

Verder ten slotte speelt dat we nu nog leven onder een tijd waarbij alle zaken op het gebied van openbare orde en de regelingen een doorvertaling is van de noodverordeningen. Daar is vriend en vijand het over eens dat deze noodverordening en structuur nooit is bedoeld om zo lang een democratisch gat te laten zijn. Daar heb ik u deze week ook een brief over gestuurd. Dat is de reden waarom wij op veiligheidsniveau, regioniveau ook hebben gezegd dat als er een coronanoodwet komt, de COVID-19-noodwet, de verwachting is dat deze halverwege juni a.s. naar het parlement gaat, dat dan op een gegeven moment de voorzitter van de Veiligheidsregio, waarnemend burgemeester van Den Haag, de heer Remkes, ook een evaluatie stuurt. Die evaluatie zou ik ook heel graag met u dan willen bespreken om uiteindelijk natuurlijk toch het geheel te evalueren. We zitten in een fase waarin het natuurlijk eerst was: blijf thuis. Nu komen we naar de anderhalvemetersamenleving. Dat is toch een nieuwe fase waar vanavond ook wat mededelingen over zijn gedaan met nog meer vrijheden per 1 juni a.s. Maar randvoorwaardelijk blijft die 1,5 meter en ons aan de regels te houden. Ik kijk uw kring rond. Ik denk dat er heel veel gewisseld en besproken is. Maakt dat het dat u nog behoefte heeft aan een tweede termijn? Dat is het geval bij de heer Hendrickx en dat is het geval bij de heer Van Doeveren. Dat is het geval bij de heer Everard. Nou, dan ga ik toch gewoon een korte tweede termijn toestaan. Ik begin gewoon bij de heer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Dank u wel voorzitter, het is ongetwijfeld voor ons geen lange tweede termijn. Ik dank het college voor de antwoorden. We zijn met elkaar op de goede weg. Er zijn goede maatregelen genomen. Daar zijn ook terecht complimenten voor gegeven, net zoals die eigenlijk voor alle Wassenaarders bijna gelden. De genoemde voorbeelden van de GGD en de filmzaal zijn mooie voorbeelden van hoe we het nu al proberen in te regelen. Ik denk dat dit wel de oproep is die ik nog wil meegeven. We hebben de noodverordening, we gaan het evalueren, we zijn straks door de eerste nood heen. Maar de motie en dat gaan we ongetwijfeld nog op meer terreinen hebben, hoe gaan we met die anderhalvemetersamenleving verder? En wat vraagt het nu van ons? Daar moeten we volgende keer of de keer daarop het gesprek met elkaar over hebben. Zijn er nog andere dingen nodig van ons? Een andere manier van werken? Hoe gaan we om met mensen, met ondernemers? We hebben er nu een paar voorstellen voor gedaan maar het is wel een onderwerp waar we ook in de toekomst denk ik snel de behoefte hebben om over verder te praten. Ik dank sowieso voor het positieve oordeel over de motie. Fijn dat we gewoon concreet tot het einde van het jaar die ondernemers nu alvast wat zekerheid geven. Ik ben het met alle collega's eens dat we natuurlijk het liefst alles altijd integraal willen bekijken, met alle cijfers en spreadsheets erbij. Tegelijkertijd zeg ik ook en dat vind ik ook goed aan de huidige maatregelen, we zitten met een grotere nood in de samenleving dan bij onszelf. Mensen die ook zekerheid willen en een stukje perspectief. Daar snakken we allemaal naar. Maar heel concreet ook de mensen die economisch het hardst zijn geraakt. Dus als er meer crisismaatregelen nodig zijn, dan moeten we daar ook niet al te moeilijk over doen en die vooral in gang zetten daar waar dat noodzakelijk is. Tot slot vinger aan de pols. Ik ben blij dat we zo goed contact onderhouden met alle verenigingen en er zover nog geen steunverzoeken zijn. Ik snap ook wel de moeilijke afweging die daar soms achter zit. Ik heb er vertrouwen in dat we daar gemeenschappelijk wel goed uitkomen. En dat juist, ondanks de afstand, de behoefte aan contact er nog net zo is als ervoor. Dat merken we zelf als fractie ook. Dat we dat juist in Wassenaar proberen goed te blijven inregelen want ik denk dat dit voor mensen soms net zo waardevol is als alle oplossingen die we als politiek moeten proberen aan te reiken. Ik dank voor het positieve oordeel over de motie en dan laat ik het hierbij voorzitter. Keep up the good work.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, dank u wel. De motie betreffende de drie genoemde punten voor ondersteuning zullen we ook steunen. We hebben ten aanzien van het derde punt een opmerking. Daarin staat dat het twee jaar zou zijn. Ik zou ervoor willen pleiten om dat voorlopig op één jaar te zetten. En de reden daarvan is: het is nadrukkelijk verbonden aan de ontwikkelingen dit jaar. We hebben gehoord dat er nadrukkelijk onderzoek moet worden gedaan, dat het niet op palen staat. Je moet ook eigenlijk een beslismoment inlassen na afloop van deze winter en niet pas later want dan lijkt het een soort gewoonterecht te gaan worden. Er is een hele goede reden om dat één winter door te laten gaan, maar ik kan geen goede reden vinden om de tweede winter door te laten

gaan. Want waarom doe je het dan ook geen derde winter bij wijze van spreken. Dus ik zou er voor willen pleiten om het één winter door te laten gaan. Dan volgend jaar een beslismoment te nemen, wanneer alles over is, of je überhaupt aan overwinteren op de stranden wilt beginnen.

De **voorzitter**: Een vraag aan de indiener van de motie, de heer Van Doeverten.

De heer **Van Doeverten**: Ik zie de heer Van Noort al heel streng naar mij kijken want ik houd ook zeker rekening met de heer Van Noort. Dat doe ik zoveel mogelijk zowel binnen als buiten de raadzaal. De reden. Ik snap het punt. Tegelijkertijd was de reden er voor dat één jaar in deze crisissituatie wel heel mager is en weinig perspectief en zekerheid biedt als we het maar voor één jaar toestaan. Dus daarom is gekozen voor twee jaar. De heer Everard zei: het mag van mij ook voor drie of vier jaar. Ik denk dat twee jaar een mooi begin is en ik denk dat dit het maximum is. Want de heer Mulder had er ook een vraag over gesteld. Dit is een oproep aan de gemeente om te proberen te faciliteren. Dus misschien is het goed dat de wethouder, als de motie wordt aangenomen, tijdig bij ons terugkomt en vertelt wat ze kan faciliteren en wat niet en dat we dan een iets dieper gesprek hebben op de situatie aan het strand in algemene zin. Maar dat we in ieder geval het signaal afgeven dat we er op een positieve manier mee aan de slag willen.

De **voorzitter**: Ik kijk nog even. Mijnheer Hendrickx? Oké. De heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank u voorzitter, ja, misschien mag ik even op de VVD reageren. Het past niet binnen het bestemmingsplan. Dus er zijn twee mogelijkheden. Het bestemmingsplan wordt gewijzigd of er wordt door het college een eenmalige ontheffing gegeven. Bij die eenmalige ontheffing kun je nadenken of je dat voor een bepaalde periode doet. Maar ik denk dat de meest logische oplossing is nu een ontheffing te geven voor een bepaalde periode en ik zou ook niet kiezen voor twee jaar. Je hebt al anderhalf jaar de tijd voordat je de winterperiode weer gaat krijgen. Ik zou eigenlijk willen pleiten voor die strandnota waar we al tien jaar op zitten te wachten. Laten we nu die strandnota oppakken en dan krijgen we deze discussie, over dat jaarrond al dan niet, er gelijk bij. Ik pleit voor het kijken naar een tijdelijke ontheffing op het bestemmingsplan. Dat kan het college doen als Rijkswaterstaat en hoogheemraadschap het er mee eens zijn. Laten we dan in godsnaam die strandnota naar voren trekken, waar we al zo lang mee bezig zijn. Dan hebben we gelijk dit punt te pakken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dat was een cri de coeur of nog een concrete vraag? Het was meer een cri de coeur. Oké. Het was een interruptie op.

De heer **Paulides**: Kom maar met de concrete toezegging wanneer we de strandnota gaan behandelen want daar zijn we echt al heel erg lang mee bezig.

De **voorzitter**: Verder geen vragen. De heer Hendrickx is geweest. De heer Weyn.

De heer **Weyn**: Ja, dank u voorzitter. Ik wil eigenlijk niet zoveel toevoegen. Specifiek misschien toch nog aandacht van het college dat, ondanks alle goede regelingen, er toch altijd groepen zijn die net buiten een regeling vallen, tussen wal en schip. Het is al genoemd, de pacht bijvoorbeeld. Maar toch ook aandacht daarvoor. Ja, verder zien we inderdaad graag de voorstellen van het college tegemoet ten aanzien van de jaarrondexploitatie en de andere zaken, hoe dit specifiek in te vullen. Dan zou ik willen afsluiten met iets dat ook al eerder is genoemd: laten we proberen de goede dingen die in deze crisis naar voren zijn gekomen, u noemde het goed: de rust en andere zaken, te handhaven.

De **voorzitter**: De heer Everard.

De heer **Everard**: Ja, voorzitter dank u. Ik heb in eerste termijn gevraagd om met name ook te komen tot een soort scenarioanalyse voor hoe lang het duurt. Ik kan best wel discussiëren of het zes, twaalf of vierentwintig maanden moet duren, maar het punt is, we weten al van de afgelopen twee maanden zo bijster weinig. Laat staan dat we weten hoe lang het allemaal gaat duren en wat er precies allemaal nodig is. Dan valt het me wel op, ik heb het zelf ook meegemaakt, dat mensen het telkens over regels hebben. Nogmaals, we moeten het niet alleen over regels hebben maar over regels in de coronatijd. Dan moeten we wel wat buigzamer met elkaar zijn. Ik heb heel veel respect voor waar het college mee bezig is. Maar als we het hebben over de parkeerplaatsen en dat we dan besluiten en dat we gewoon zeggen dat we liever niet hebben dat er mensen komen, ja als je A zegt, dan moet je ook gewoon B zeggen. Ook in deze tijd. Normaal, wij zullen echt het college niet lastig vallen als het meer geld gaat kosten, want we moeten een mooi dorp houden. Dat betekent een dorp met ondernemers. Dat betekent een familiestrand met mensen die daar ook

ondernemen. En daar hebben we gewoon meer voor nodig. Ik vind het fijn, ik heb het opgeschreven, als er een sociaal-economische impactanalyse komt. Maar ik vind het nog fijner als er zo een analyse komt bij de kadernota en dat we gewoon iets meer weten wat we kunnen verwachten als het kort duurt, als de positivo's gelijk krijgen, als de realo's gelijk krijgen of als mensen die zeggen dat het twee tot vier jaar duurt gelijk krijgen. We hebben vandaag veel aangestipt, maar heel veel dingen weten we gewoon nog niet en daar moeten we ons echt bewust van zijn.

De **voorzitter**: De heer Paulides:

De heer **Paulides**: Omdat u het zo vraagt dan toch nog maar even.

De **voorzitter**: Het hoeft niet hoor. U hebt zelf spreektijden afgesproken. Op een gegeven moment zijn de kwartjes op.

De heer **Paulides**: Informeel heb ik van u een antwoord gekregen over de discussie die er langs de kust gaat. Ik maak me daar toch een beetje zorgen over. Bijna alle gemeenten mogen strandstoelen en schermen gaan verhuren. Behalve Den Haag. Daar is nu een brief van de minister, die u mij heeft toegestuurd. Dank daarvoor. Maar er staat dat er een overleg moet komen, kustcoördinatie noemt de minister het. De minister roept de Veiligheidsregio's op om samen met elkaar afspraken te maken over de komende dagen. Dit om te voorkomen dat er een waterbedsituatie ontstaat. Nou, dan denk ik: dan is de discussie nog steeds onduidelijk. Mag het nu wel of mag het nu niet open? Als je kijkt in Wassenaar, Wassenaar en Scheveningen zouden de enige zijn die nu niet open mogen. Maar er zijn inmiddels wel oproepen gedaan: kom lekker naar het strand want je mag er weer zitten. Ik vraag me toch af, mocht het nu uit de hand gaan lopen, wat u eraan doet om dat te voorkomen, of wat kunt u eraan doen dat Wassenaar meeloopt met de rest van Nederland? Dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Bloemendaal, nog behoefte aan een tweede termijn?

De heer **Bloemendaal**: Kort voorzitter. Ik dank het college voor de uitgebreide en samenhangende beantwoording. Ook wij hebben de motie mee-ingediend en gezien het gewisselde en het gehoorde vanuit het college hebben we er alle vertrouwen in dat, zoals het hier verwoord staat als proef, met de reserves die de wethouder heeft genoemd, het een verstandige proef wordt. We laten dat gebeuren langs die lijnen. We zijn benieuwd naar de terugkoppeling over hoe alle ideeën die vandaag gewisseld zijn inderdaad in die analyse worden meegenomen. Wat eerst en wat laatst en in welke mate. Dank u.

De **voorzitter**: (stukje geluid valt weg) Dat is ook niet het geval. Volgens mij staat er nog een concrete vraag over de strandnota open. En staat er een concrete vraag over de concreetheid van de scenario's open en daar werd ook een tijdpad bij genoemd, rondom de kadernota. Ik zou graag vanuit het college daar wel klaarheid op krijgen. Wanneer kan de raad die scenario's verwachten en of er geleverd kan worden. En ten slotte zal ik nog iets over de bedjes zeggen. Het woord is aan wethouder Klaver.

Wethouder **Klaver**: Dank u wel voorzitter. Met betrekking tot het strand hebben wij in de commissie in 2018 een uitgebreide discussie gehad over jaarrondexploitatie op het strand. Dat bracht heel veel haken en ogen met zich mee. U hebt zelf al aangegeven dat als dat zou gaan gebeuren we een bestemmingsplanwijziging nodig hebben. De indieners dienen daarvoor met elkaar te gaan zitten omdat er zo heel veel haken en ogen aan zitten omdat hoogheemraadschap eisen stelt met betrekking tot de afstanden, de hoogtes en dergelijke. We hebben daarover naar de strandpaviljoenhouders gecommuniceerd. Ga met elkaar om de tafel zitten. Wat kunnen en willen jullie op het strand met elkaar in die jaarrondexploitatie? Als jullie daar dan uitkomen met betrekking tot de plekken, waar jullie kunnen en willen staan, dan is er ook nog een vereiste om toch nog onderzoek te laten doen naar de flora en fauna en naar cultuurhistorische waarden. Die opgave ligt bij de indieners. Als die wens er echt is kunnen we weer met ze om de tafel gaan zitten om te kijken wat er mogelijk is en waar ze naar moeten kijken. Maar de bal ligt nu even bij de ondernemers.

De **voorzitter**: De heer Paulides:

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Ja, ik wil er toch even op reageren maar misschien heb ik het mis. Ik heb een halfjaar geleden al een stuk van de strandexploitanten gezien, dat ze als praatstuk naar de gemeente hebben gestuurd. Waar is dat stuk dan gebleven? Dank u wel.

Wethouder **Klaver**: Ja, dat gaat heel specifiek over het jaarrond. Maar daar hebben we het al eerder over gehad. Als je verder wilt gaan met het jaarrond, dan ligt de bal bij de strandondernemers. Als ze die aanvraag willen doen dan moeten ze die onderzoeken gaan plegen. Daar moeten ze dus ook nog eens met elkaar uitkomen hoe ze de verdeling van de verschillende paviljoens voor elkaar willen krijgen. Omdat er bepaalde voorwaarden van het hoogheemraadschap aan vast zitten. De bal ligt echt eerst bij de strandondernemers.

De **voorzitter**: Wethouder Schokker over scenario's en het te verwachten tijdpad daarbij.

Wethouder **Schokker**: Ja, dank u wel voorzitter. Ik ben zojuist daar ook wel op ingegaan. We gaan er alles aan doen om zo goed mogelijk scenario's mee te nemen. Ik wil daarbij wel aantekenen, bij de kadernota gaan we in op de onzekerheden ten aanzien van corona. Uiteindelijk zullen we wel één meerjarenplan moeten kiezen. Of moeten kiezen, degene die het meest zeker is. We gaan er zo goed mogelijk mee werken. Maar het kan niet zo zijn dat we drie verschillende scenario's hebben, er moet één meerjarenplan komen. Dat wil ik wel helder hebben. Maar verder gaan we hier uiteraard zo goed mogelijk rekening houden met de scenario's.

De **voorzitter**: Maar even voor de helderheid, want dan is dat een toezegging, bij de behandeling van de kadernota ligt er een notitie met scenario's over de effecten die corona heeft op verschillende momenten, rekening houdend met een optimistisch of een pessimistisch scenario.

Wethouder **Schokker**: Ik zou het graag voorzitter, als onderdeel van de kadernota willen meenemen.

De **voorzitter**: Dat kan toch tijdens de kadernota?

Wethouder **Schokker**: Ja, ja, ja. Dat is er ook. Ik wil alleen benadrukken dat het meerjarenplan één plan is en dat we niet zo maar keuzes daaruit kunnen gaan maken.

De **voorzitter**: Maar de raad vroeg 'kom met een scenario'. Dat is dan bij dezen een toezegging. Dus dat het college toezegt dat er een scenario klaarligt, een stuk ligt bij de behandeling van de kadernota. Dan is die genoteerd.

Dan nog de heer Van Doeveren ten aanzien van de opmerking over de anderhalvemetersamenleving. Hoe gaat dat verder? Dat zal in de lopende tijd in de verschillende portefeuilles aan de orde komen. Daarin hebben we u natuurlijk ook gehoord in de mate waarin je natuurlijk enerzijds ruimte laat aan het maatschappelijk initiatief, aan de andere kant de realiteit en dan kom ik op de vraag van de heer Paulides terecht, dat gaat over de verhuur van de strandbedjes. Vorig weekend is er een proef in Zandvoort gestart. Dit weekend heeft een aantal paviljoenhouders op Kijkduin gezegd: wij willen eigenlijk alvast met Hemelvaart open. Toen is er vanuit de Veiligheidsregio duidelijk gezegd: ja, maar de landelijke regels geven aan... Dit is een crisis onder een structuur waarbij de richtlijnen komen vanuit het rijk, die vertaald worden in noodverordeningen. Dit is echt de zwaarste manier van aansturing die je je maar kunt bedenken in een GRIP4-situatie. Echt, dit is zwaarder dan zwaar, zwaarder dan dit kan het niet. Daarom is het ook heel goed om na afloop dit met elkaar ook hier te evalueren. Daarin zijn de spelregels glashelder. Dat betekent dat op 1 juni a.s. om 12.00 uur de nieuwe tranche maatregelen ingaat voor de horeca. Daar heeft minister Grapperhaus vandaag een brief over geschreven waar hij onder auspiciën van burgemeester Remkes nu alle kustveiligheidsregio's vraagt om in lijn met elkaar te houden aan de regels die zijn afgesproken. Dat betekent dat de verruiming er is vanaf 1 juni a.s. 12.00 uur. Dat lijkt me ook een heel verstandige lijn. Want anders krijg je nu een beetje de situatie, waar u terecht op doelt, de ene kan dit, de andere doet dat. Ik denk dat het in deze periode heeft geholpen om wel een strakke sturing te hebben. Daar heb ik altijd wel maximaal gekeken naar kun je ruimte en mogelijkheden creëren. Maar het is ook naar mensen toe maar al te goed dat die helderheid er is. Dan denk ik: laten we nog even een weekend volhouden, want het weekend daarop is die mogelijkheid er. Plus het kost echt nog wel even tijd, ook in de horeca, om op een veilige manier die anderhalvemeterregeling ook netjes in te regelen. Dus dat is de reden waarom die sturing er is. Wat ik ook begrepen heb uit de laatste informatie van vanavond is ook daar geen aanpassing in gekomen. Ik denk dat dit ook de beste garantie is om wat meer ruimte te hebben, maar ook veilig te laten verlopen. Mijnheer Paulides.

De heer **Paulides**: Ik kom er toch nog even op terug. U zegt dat de heer Remkes een oproep heeft gedaan. Dat heeft hij inderdaad gedaan. Maar bij mijn weten hebben Katwijk en Noordwijk, die net in de andere Veiligheidsregio zitten, wel groen licht gegeven. Dat is nu de grote discussie. De ondernemers in Scheveningen en Wassenaar hebben gezegd: we gaan open. Je kunt er donder op

zeggen dat als het mooi weer is dat er veel mensen bij het strand kijken of ze daar kunnen zitten. Dat is de vraag die ik ook had. Wat doen we daar nu aan? Gaan we nu in lijn met die andere gemeenten, met die andere Veiligheidsregio's? Of blijven we stoer doen en krijgen we het waterbedeffect waar de minister voor waarschuwt? Dank u wel.

De **voorzitter**: Het is heel simpel. Wij zijn onderdeel van de Veiligheidsregio Haaglanden. Ik probeer de vertaalslag te maken. Maar de noodverordening wordt gewoon getekend door de heer Remkes. Waar mensen de fout in gingen was de bon namens de heer Remkes. Dus het woord stoer doen, dat doe ik niet. Ik ken mijn positie en rol. Wat ik wel weet is dat er nu op de kortst mogelijke termijn een bestuurlijk overleg komt en mijn inschatting is, daar heb ik al de eerste signalen van gekregen, dat alle proeven dit weekend niet doorgaan en er gewoon één lijn wordt getrokken. Dat lijkt me nu net zo overzichtelijk. Je kunt naar het strand, maar de faciliteiten zijn er nog niet. Je zult moeten wachten tot 1 juni a.s. om 12.00 uur.

De **voorzitter**: Ik wil overgaan tot de stemming over een tweetal moties.

Motie gehoord de beraadslaging, ingediend door de heren Van Doeveeren, Van Noort en Bloemendaal. De eerste motie gaat over de anderhalvemetersamenleving, de opschorting van gelden en de proef van twee jaar, het faciliteren van mogelijkheden bij de jaarrondexploitatie van strandtenthouders.

Motie inzake coronadebat Ingediend door VVD, PvdA en D66

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 19 mei 2020;
gehoord de beraadslaging;

overwegende dat

- veel Wassenaarse ondernemers forse uitdagingen en grote economische schade hebben gekregen door alle noodzakelijke maatregelen om corona te bestrijden;
- die schade de komende tijd aanzienlijk blijft en we stap voor stap toewerken naar een samenleving op 1,5 meter waarbij voldoende spreiding van mensen het uitgangspunt is;

verzoekt het college:

- om te bezien hoe spreiding van Wassenaarders in de 'anderhalvemetersamenleving' zo goed mogelijk vorm te geven door onder andere blijvende verruiming van de terrassen, openingstijden en venstertijden voor deze samenleving;
- om de tijdelijke opschorting van de precariogelden en terrasgelden, zoals verwoord in informatiebrief 041 te verlengen tot 1 januari 2021 en dit te dekken uit de Algemene Reserve als overmachtssituatie;
- om jaarrondexploitatie voor de strandtenthouders als proef voor twee jaar te faciliteren waar mogelijk (tot en met najaar 2022);

en gaat over tot de orde van de dag.

Wie is voor de motie?

Dat is een unanieme raad. De motie is aangenomen.

Dan gaan we naar de tweede motie ingediend door de heer Hendrickx van Hart voor Wassenaar die oproept grote prioriteit te geven aan de handhaving bij belemmering door groen bij voet- en fietspaden en zorg te dragen dat, wanneer de handhaving niet het juiste effect heeft, je op kosten van de bewoner wel degelijk zorgt dat het groen weggaat.

Motie inzake overhangend groen Ingediend voor Hart voor Wassenaar

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 19 mei 2020;
gehoord de beraadslagingen;

overwegende dat;

- de voet- en fietspaden in onze gemeente voldoende ruimte moeten bieden aan de gebruikers om zich te houden aan de momenteel voorgeschreven "social distancing" van 1,5 meter;

- dit vaak slecht mogelijk is doordat uit particuliere tuinen hagen, overhangende takken, et cetera (overhang buiten limieten) ruimte innemen op deze paden, hoewel dit verboden is in de APV, onder andere in de artikelen 2.1.5.1 en 2.1.6.3;

verzoekt het college:

1. grote prioriteit te geven aan handhaving ten behoeve van het voorkomen van ruimtebeperkingen van voet- en fietspaden;
2. zorg te dragen voor maatregelen wanneer handhaving niet het gewenste effect heeft. Ofwel, laten verwijderen op kosten van de bewoner;

opdat de ruimte op voet- en fietspaden maximaal ter beschikking van voetgangers en fietsers komt en blijft, een en ander in ieder geval zolang de 'anderhalvemetermaatschappij' voortduurt;

en gaat over tot de orde van de dag."

Wie is voor de motie?

Ik kijk wederom de kring rond. Die is ook unaniem aangenomen.

Daarmee hebben we alle punten besproken en beëindig ik de beraadslaging rondom corona.

8. Vervolgonderzoek toekomst van buitenplaats De Paauw; vaststellen varianten

De **voorzitter**: Dan gaan we over naar het vervolgonderzoek toekomst van buitenplaats De Paauw, het vaststellen van de varianten. Wie mag ik daarover het woord geven? Dat is de heer Borm, Hart voor Wassenaar, CDA, de heer Paulides, de heer Bloemendaal. Ja, iedereen wil het woord voeren. De heer Borm.

De heer **Borm**: Dank voorzitter. De Paauw is een parel voor Wassenaar. Vorig jaar heeft de raad na een uitvoerig onderzoeks- en participatietraject besloten om De Paauw en het park in eigen bezit te houden. Uit dat onderzoek bleek dat de exploitatie onmogelijk is rond te krijgen. In alle scenario's gaat het de samenleving geld kosten. Deze scenario's verschillen alleen maar in hoeveel geld ze kosten en wat de samenleving hiervoor terugkrijgt. De raad heeft om nader onderzoek gevraagd naar de toekomstige invulling van De Paauw en daar hebben we het vanavond over. We zijn nu acht maanden verder, het onderzoek is klaar, wij hebben het aandachtig bestudeerd en uitvoerig besproken voordat we tot ons standpunt en amendement kwamen. Allereerst willen we onze complimenten geven aan het college. In het raadsvoorstel is duidelijk terug te zien dat het college een actieve en constructieve rol inneemt en het dossier en het onderzoeksrapport met een constructief-kritische blik heeft geïnterpreteerd. Bijvoorbeeld door een eigen oordeel te vellen over de kosten-baten van de aanbouw en de optimale plaatsing van de lift in het pand. Wij hebben het rapport en het collegevoorstel ook met een constructief-kritische blik bekeken. In onze rol als raad gaan we niet over de details maar wel over de kaders. Uit het vervolgonderzoek is gebleken dat het financiële verschil tussen de scenario's, enerzijds het pand commercieel verhuren en anderzijds het pand als volwaardig bestuurscentrum uitbaten, beperkt is. Aan het scenario commerciële verhuur kleven wat ons betreft wel twee fundamentele nadelen. Het eerste is principieel. Het commercieel uitbaten van vastgoed is geen kerntaak van de gemeente. Ook past het niet bij de maatschappelijke functie. We investeren straks bijna € 10 miljoen Wassenaars belastinggeld in het raadhuis om het vervolgens verlieslatend te gaan verhuren. Tweede nadeel is een financieel nadeel. De onzekerheid bij het scenario commerciële verhuur is veel groter. De kosten liggen vast maar de opbrengsten niet. De markt voor unieke kantoorlocaties in het topsegment, niet goed aan het OV gelegen, is minder zeker dan de markt voor multi-inzetbare centraal gelegen kantoorlocaties. De variant volwaardig bestuurscentrum heeft deze beide nadelen niet. En belangrijker, De Paauw krijgt haar maatschappelijke functie terug als de ambtenaren, horeca en inwoners weer op De Paauw worden ontvangen. Ook heeft het als belangrijk voordeel dat hiermee het gebied gemeentewerf en gemeentekantoor vrijgespeeld kan worden voor herontwikkeling. Een mooie locatie voor bijvoorbeeld woningbouw, midden in ons dorp. Dat moeten we ook meewegen. Alles overziend achten wij het Wassenaarse het beste gediend met het scenario volwaardig bestuurscentrum. Daarbij moet goed worden gekeken naar de behoefte van onze ambtelijke organisatie vanaf 2024. Dat is in het nader onderzoek nog onvoldoende gedaan. Ten aanzien van de duurzaamheidsinvesteringen achten we het van groot belang dat de gemeente het goede voorbeeld geeft. We knappen De Paauw nu voor decennia op en steunen daarom alle duurzaamheidsinvesteringen die zich binnen twintig jaar terugverdienen. Voorzitter, we gaan als raad niet over de details, maar over de kaders. Vanavond worden we gevraagd om te besluiten over een voorkeursvariant en een krediet van € 160.000,00 om die variant grondig te onderzoeken. We hebben een voorstel, amendement, voorbereid waarmee we

voorsorteren op de variant volwaardig bestuurscentrum en daarin een aantal kaders bij meegeven. Daar gaan we ook in op een aantal punten, zoals de verkeersdruk, die in het nader onderzoek onderbelicht zijn gebleven maar in het grondige onderzoek absoluut en met voorrang bekeken moeten worden. Via het amendement stellen wij voor deze zo vroeg mogelijk in dat grondige onderzoek mee te nemen en de raad actief te informeren indien daartoe onverhoopt de noodzaak ontstaat. Door te kiezen voor een volwaardig bestuurscentrum kiezen we ook voor het op termijn vrij laten komen van het huidige gemeentekantoor en voor het tot een minimum beperken van het onderhoud aan die locatie waarvoor in 2021 en 2021 al € 2 miljoen gereserveerd was. Dat geld kunnen we beter besteden. Een belangrijk deel van de maatschappelijke winst die de verhuizing van de ambtenaren naar deze parel van Wassenaar behaalt komt uit het vrijspelen van deze prime real estate locatie van het gemeentekantoor en de gemeentewerf voor integrale herontwikkeling. Met het nieuwe beslispunt 12 uit ons voorstel vragen wij het college om zo snel mogelijk bij de raad terug te komen met een concreet procesvoorstel en benodigd budget om volgend jaar al een richtinggevend besluit over de integrale herontwikkeling van het gebied gemeentewerf en -kantoor te kunnen nemen. Zo knappen we én De Paauw én het gemeentekantoor op, na jaren van stilstand. Twee dossiers waar we nu meters op kunnen maken. Voorzitter, dank voor het woord.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Het woord is aan de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, dank u wel. Met het amendement van de VVD en de coalitiepartij eigenlijk, is het stuk dat voorligt wat naar de achtergrond verdrongen vanwege het feit dat natuurlijk de coalitie een meerderheid heeft en haar amendement aangenomen wil zien worden. Dus ik ga eigenlijk meer uit van het amendement dan van het voorstel van het college zelf. Het bezit van De Paauw heeft twee gezichten. Een fantastisch cultuurhistorisch waardevol rijksmonument waarin we als bestuur van Wassenaar mogen zetelen. De andere kant is dat je af en toe iets aan onderhoud moet doen en als je dat doet, kost het ook direct veel geld. Verkoop is eigenlijk geen optie. Iedere koper neemt alle plichten op zich die het bezit van een rijksmonument met zich meebrengt. Daarnaast moet de investering rendement opleveren en dat betekent dat de aanwendingsmogelijkheden van het pand in bezit van de nieuwe eigenaar bepalend zijn voor de waarde als investering. En, om maar iets te noemen, een casino willen we daar niet. Dus je zult vele miljoenen moeten uitgeven bij een afscheid van dit pand. Hoe dan ook. Bovendien heb je ook continuïteit en handavingskwesties wanneer je het pand overdraagt aan derden om maar weer iets te noemen. Je wilt niet dat het pand verkrot. De conclusie dat het pand de beste toekomst heeft in eigen bezit van de gemeente en dat daarmee de financiële gevolgen en het toekomstige gebruik het best beheersbaar zijn is voor de hand liggend. En daar staan we dan. We houden het. Wij zijn daar voor. Direct dringt de verplichting zich op, naast de miljoenen die we nu kwijt zijn aan de buitenkant, er komt een bedrag van ongeveer € 10 miljoen bij voor de binnenkant. We hebben er uiteraard allemaal in Wassenaar over nagedacht. We gaan bedenken hoe het rendement op het pand kan worden verhoogd en wat de extra investeringen daarvoor zijn. Er is een basisbedrag nodig bij ongewijzigd gebruik. En dan zijn er investeringen die het rendement verbeteren. In het raadsvoorstel zijn deze min of meer uitgekristalliseerd. Het geld of iets meer zullen we moeten uitgeven aan onderhoud en gebruikswijziging. Dat is ook een gegeven. Als we de rendementsverschillen tussen de verschillende opties in ogenschouw nemen, dan zijn deze in verhouding tot de onderhoudsinvestering klein. De gevolgen zijn echter veel groter dan de verschillen in rendement aangeven. Appartementen, horeca, kantoorverhuur maken de toekomst complexer. De multi purposes van dit monument lijken op papier best aardig, maar de praktijk zal lastig blijken. Ik zie de burgemeester als voorzitter van de Vereniging van Eigenaren ieder kwartaal een vergadering houden. Maar het zoeken van een rendement is een insteek die niet direct moet worden afgewezen maar wel met de nodige voorzichtigheid gezien dient te worden. En zo komt het college met een aantal opties. De keuze van het college is onzes inziens het verstandigste. Het belangrijkste element is dat het pand niet wordt uitgebreid. Dat vermindert complexiteit en risico's enorm. Bovendien blijft dit monument aan de buitenzijde ongewijzigd. Het stukje horeca kan allemaal, maar als we kijken hoe moeizaam de gemeente omgaat met de exploitatie van haar bezit door derden ten behoeve van de horeca, dan zien we daar nu al tegenop. Kijk naar het Theehuisje op de Buurtweg. Een rijksmonument dat nu ergens ligt te verkrotten en waarvan het gemeentebestuur hoopt dat we het allemaal vergeten. Verhuur van een deel van het huidige pand als kantoorruimte is ook goed. Prima uitgangspunt. Dus Hart voor Wassenaar vond die optie commercieel eigenlijk de beste. In feite is het een strakke renovatie van dit monument met wat friends benefits. Wanneer besloten en achter de rug, heeft niemand zorgen meer. Dan komt de VVD met dit artikel: we gaan hier een bestuurscentrum vestigen. Een beetje investeren, pandje vrijmaken in het dorp, slopen en leuke woningen bouwen. En alle ambtenaren bij elkaar zodat we ook nog eens beter kunnen besturen. In eerste instantie denk je: ja, dat klinkt niet geheel onsympathiek. Totdat je gaat nadenken. En de vraag is of het voldoende is gebeurd ten aanzien

van dit voorstel. Het VVD-voorstel houdt in dat naast De Paauw een nieuw pand wordt neergezet. Midden in landgoed De Paauw gaan we een kantoorpand neerzetten. Midden in een rijksmonument, het landgoed, bouwen we een nieuw pand. De hoop dat dit kan, mag, is gevestigd op het feit dat er ooit een pand stond, hetgeen als cultureel-historische legitimatie wordt aangevoerd. Maar los nog van een eventuele cultuurhistorische legitimatie, wie zou het durven opperen dat we een pand van deze omvang gaan bouwen midden op het belangrijkste landgoed van Wassenaar. Nota bene een rijksmonument. Voor wat betreft de cultuurhistorische legitimatie, de logeervertrekken zijn 110 jaar gesloopt, de Paauwvijver was er nog niet en je kon door het hoge gras van hier naar de dorpskerk lopen zonder een ander pand tegen te komen. De cultuurhistorische waarde wordt volledig uit zijn verband gerukt en is een volstrekt non-argument. Wij vragen ons werkelijk af hoe de VVD dit argument denkt te kunnen rechtvaardigen, gegeven de veranderende omstandigheden. Voor dit pand geldt ook weer dat er, net als bij de Warenar, enigszins over de afmetingen wordt gebagatelliseerd. Het nieuw te bouwen pand is groter dan dit gemeentehuis waar we nu in zitten. Dit pand. Neem het gemeentekantoor, deel het door twee voor mijn part en zet het hiernaast. Dat is waar je over praat. Dus geen lief, klein bijgebouwtje maar een robuust blok met drie, misschien zelfs wel vier verdiepingen. Je hebt tenslotte tenminste 1500 m² nodig. Heeft de VVD een beeld van waar we over praten? En als we dan toch zo een kantoorpand neerzetten, waarom gebruiken we het dan zelf? Een kantoorpand van deze allure, naast een rijksmonument en in landgoed De Paauw moet zoveel huur opleveren dat we forse winst maken wanneer we in Voorschoten voor de ambtenaren een pand huren en dan die kosten van de huuropbrengsten hier aftrekken.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx, mag ik voor de spreektijd even met u meedenken. Ik zie de griffier...

De heer **Hendrickx**: 1,5 pagina.

De **voorzitter**: Dat is prima, maar dan gaat u uw hele spreektijd aan dit onderwerp besteden. Dat is uw keuze. Maar de griffier houdt de tijd bij, u hebt nog vier minuten voor de totale vergadering. Het is aan u.

De heer **Hendrickx**: Ik reageer op wat u zegt. Je moet het ook een beetje zien in de termen van de orde. Ik moet heel eerlijk zeggen dat ik niet gelezen heb dat wij een tijdsbeperking hadden in dezen. Dat heb ik niet gelezen. Ik ben daar niet aan toegekomen. Er waren andere dingen. Dus ik was er niet van tevoren op de hoogte. Ik hoor dat nu vanavond. Vandaar dat mijn tekst iets langer is. Dat is een puntje van de orde. Ik ga even in de orde door. Voor mijn part huren we de panden van de heer Mens aan Den Deijl want dan hoeven we helemaal niet naar Voorschoten toe. Dan denken we nog verder: we hebben zo een nutteloos veld hier voorliggen. Parkeerplaatsen, nog een paar panden en we zijn klaar. Het gemeentehuis wordt ingebouwd als een soort Kurhaus met panden eromheen. Fantastische mogelijkheden voor deze gemeente. Wij vragen de VVD of ze deze gedachte afwijst. Graag voor onze gemoedrust geen poen voor groen en zo. We hebben maar niet eens vragen bedacht over parkeren van auto's, verkeersintensiteit en ontsluiting. We hopen dat de VVD dit wil onderzoeken. Maar, dat hebben we inmiddels al begrepen. Voor de orde van grootte: 150 ambtenaren, de helft met de auto, plus vijftig bezoekers, plus leveranciers maakt toch wel minimaal 300 autobewegingen per dag. Als je dit doet moet je je ook gaan afvragen wat de precedentwerking hiervan is. Gaan we achter ieder groot kantoorpand dat wordt neergezet toestaan dat, wat nu de Braziliaanse residentie is, bij eventuele verkoop wordt uitgebreid met een kantoorpand ernaast? Gaan we toestaan dat Kasteel De Wittenburg een kantoor aanbouwt om financieel rendement te behalen? En zo zijn er nog wel meer mogelijkheden te benoemen. Vindt de VVD dat we zo moeten omgaan met het Wassenaarse beschermde dorpsgezicht en de groene waarden van Wassenaar en wel een kantoorpand erbij, in het midden van landgoed De Paauw? Nog iets meer dan een halve pagina. In de directe omgeving van het gemeentehuis liggen zo een zestig panden.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx, toch nog even voor de manier van debatteren. U stelt nu vragen aan de VVD. Dat is een debat. Alleen is het niet meer de termijn van de VVD. Dus ik zit even te zoeken. Verwacht u nu antwoorden aan de zijde van de VVD? Want dan kan dat eigenlijk alleen maar op het moment dat zij hun eigen ronde hebben.

De heer **Hendrickx**: Nee, het is zo dat de raad in debat is met elkaar. Dat staat in de wet. De wethouders kunnen uitgenodigd worden om deel te nemen aan het debat in de raad, wat we hier hebben.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx, dat is allemaal prima. Dat deel ken ik. Ik probeer met u mee te denken. U stelt nu heel veel vragen aan de VVD. Ik wil best straks zo aardig zijn om aan de VVD

te vragen of ze wil ingaan op de vragen. Normaal zou dit een interruptie zijn op de bijdrage van de VVD waar u vragen zou kunnen stellen. Ik vind het prima, want ik ben een voorstander van het debat, vooral onderling in de raad, maar dat is wat ik straks wel zal vragen. Het is aan de VVD of ze zal ingaan op die vragen.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, er zijn twee dingen aan de hand. In de eerste plaats: de raad is in debat met elkaar en als de VVD niet wil beantwoorden, ook goed, maar de raad is in debat met elkaar. Ik nodig de VVD uit om hierover te debatteren. Sterker nog, ik zou niet eens hierover kunnen debatteren met de wethouder, want het is geen voorstel van de wethouder. Dus ik moet vragen stellen aan iemand die eigenlijk a priori zelf een ander voorstel op tafel heeft gelegd. Dus ja, als u mij daarin wilt sturen graag. Maar help me dan hoe ik daar mee moet omgaan. Want dit is natuurlijk een heel vreemd figuur. De kwestie die op tafel ligt is in wezen het amendement van de VVD. Dat is dusdanig ingrijpend en wijzigend ten opzichte van het voorstel van het college, dat ik met de VVD en de partijen die het amendement hebben ingediend, in debat wil gaan. Ik heb er niets aan om hierover met de wethouder in debat te gaan. Ik denk dat je daar eigenlijk op dit punt niets over hebt. Het tweede is: het is geen kattendrek waar we over praten. Qua geld, je praat over € 10 miljoen en als dat er in vijf minuten even moet worden doorgefietst, dan vind ik het ook goed, maar dat is eigenlijk niet fatsoenlijk voor een besluit dat met dit gewicht hier wordt behandeld. Dat in de eerste plaats. In de tweede plaats...

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx, toch even voor de orde.

De heer **Hendrickx**: Ja, wilt u met mij in debat hierover?

De **voorzitter**: Nee, maar even voor de orde. Ik hoef niet met u in debat. Ik ben juist met u aan het meedenken want ik zie u een heel betoog houden en vragend kijken naar de VVD. Verder wel. We hebben aan het begin van de avond de agenda vastgesteld. Daar zijn ook spreektijden vastgesteld. Die hebben we gewoon vastgesteld. Dat is wel het uitgangspunt in de norm waar ik enigszins wil blijven. Maar ik ga geen hele ordedebatten doen, want dat kost alleen maar tijd. Ik zag een hand aan de zijde van de VVD, de heer Borm.

De heer **Borm**: Ja, procedureel zou ik dit denk ik een interruptie willen noemen. Om in te gaan op een aantal zaken die door Hart van Wassenaar aan de VVD zijn gevraagd. We hebben heel uitvoerig het rapport bestudeerd.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx, mag ik vragen of u dan de microfoon uitzet? Want uw opzet gaat lukken. Mijnheer Borm.

De heer **Borm**: Heel uitvoerig is het rapport bestudeerd. Gezien in de commerciële variant dat er met leegstandspercentages is gerekend voor de regio Den Haag/Wassenaar, 15%, die niet heel representatief lijken te zijn voor het topsegment kantoorverhuur. Als een concreet voorbeeld. Er zijn wel meer technische punten die we in deze sessie met beperkte tijd niet allemaal wilden opnoemen. Die hebben we in het verband met alle partijen die dit amendement hebben ingediend uitvoerig besproken. Die zorgen die u noemt over cultuurhistorische legitimatie, precedentwerking, verkeersbelasting en allerlei andere zaken, komen aan bod in het amendement en er wordt ook van gevraagd om die zo spoedig mogelijk te gaan doen. Wat wij vooral niet willen is dat we nu zeggen: ga nog maar een jaar onderzoeken en dan zijn er weer verkiezingen en dan schuiven we het over de verkiezingen. En ondertussen verkrot straks De Paauw aan de binnenkant. Dat willen we niet. Laten we vooral zorgen dat we het college het budget geven om het onderzoek te doen, het is denkbaar, het is mogelijk, met welke variant er uiteindelijk ook wordt gekozen, dat er obstakels op de weg komen.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, een punt van orde in dezen. De heer Borm gaat hier een betoog houden waar hij met mijn vragen niet omgaat. Ik vraag me af waarom hij dit betoog hier houdt. Wat dat betreft ga ik dan liever door met datgene dat ik wil maken. Er is een kwestie die ik naar aanleiding...

De **voorzitter**: Nee, wacht even. Een punt van orde. Een punt van orde is een punt van orde. U stelt nu de vraag. De heer Borm gaat kennelijk niet in op uw vragen, of hij daarmee door zou willen gaan. Het is een retorische vraag aan uzelf dat u zegt: ik krijg eigenlijk niet de antwoorden die ik wil, dus ik ga liever door met mijn termijn. Ik kijk nog even naar de heer Borm of hij van mening is dat hij nog meer vragen zou willen beantwoorden.

De heer **Borm**: Voorzitter, procedureel hebben we een aantal vragen gehoord over de cultuurhistorische legitimatie en of we hebben nagedacht over de gevolgen voor het verkeer en allemaal andere zaken. Het antwoord is: ja, daar hebben we over nagedacht. Ik was bezig om kort te schetsen hoe we daar over hebben nagedacht en hoe het amendement daar ook rekening mee houdt.

De **voorzitter**: Dan zou toch mijn voorstel zijn dat u toch nog even doorgaat en mijnheer Hendrickx, als u uw microfoon zou willen uitzetten. Waar de heer Borm aangeeft, hij gaat over zijn eigen antwoorden.

De heer **Borm**: Ja, ik was bijna aan het einde van de reactie waarin ik hoopte op alle vragen van de heer Hendrickx, die ik tot nu toe heb genoteerd, in te gaan. En dat het amendement daar dus eigenlijk in voorziet maar dat het wat ons betreft een keuze is tussen nog meer uitstel of dat we zeggen: we keuren nu een bedrag van € 160.000,00 goed, we geven een hele duidelijke voorkeursrichting en een aantal aandachtspunten mee. Uiteindelijk het onderzoek, waar die € 160.000,00 aan besteed zal worden, een heel groot deel daarvan zal in detail afwijken maar toch ook overeenkomen. Stel dat er toch voor commerciële verhuur zou moeten worden gekozen omdat het cultuurhistorisch of verkeerstechnisch absoluut niet kan. Vandaar dat we dus wel willen dat deze trein in beweging komt, dat het onderzoek wordt gestart. Mochten er zich onoverkomelijke obstakels onderweg voordoen, dan willen we als raad zo snel mogelijk worden geïnformeerd. In plaats van nog een onderzoek en nog een jaar wachten. Dus nu aan de gang en wel met deze andere voorkeursrichting. Ik hoop dat ik daarmee de antwoorden heb gegeven op de vragen van de heer Hendrickx

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is nu aan de heer Hendrickx om zijn termijn af te ronden.

De heer **Hendrickx**: Nou, ik heb geen antwoorden gekregen op mijn vragen in de eerste plaats. In de tweede plaats, ja uw antwoord was bijna langer dan mijn hele gesprek. Dus wat dat betreft zij het zo. Ik kijk even waar ik was. Als je dit doet, wat is de precedentwerking? Gaan we toestaan dat achter Ivice een groot kantoorpand wordt neergezet? Gaan we toestaan dat wanneer de Braziliaanse residentie onverhoopt wordt verkocht, dat het dan wordt uitgebreid met een kantoorpand? Deze voorbeelden heb ik genoemd. Vindt de VVD dat we zo moeten omgaan met de Wassenaars beschermde dorpsgezichten en met de groene waarden van Wassenaar? Op dat moment kwam de interruptie. In die interruptie overigens zei de heer Borm dat hij met de coalitiepartners uitvoerig daarover heeft gesproken en ik wil aandacht hiervoor hebben. Coalitiepartners overleggen uitvoerig en er wordt voor oppositiepartijen in dezen een beperkte tijd neergelegd voor het daarmee omgaan. In de directe omgeving van het gemeentehuis liggen zo een zestig panden aan de Raadhuislaan, Victorialaan en Prinses Marielaan. Het is een woonomgeving. Ik ken die buurt redelijk goed, kan ik u verzekeren. De WOZ-waarde van deze panden nadert € 100 miljoen. Is de VVD ervan overtuigd dat wanneer de gemeente een kantoorpand laat bouwen zoals de idee is, dat het risico van planschade nihil is? En hoeveel miljoenen, of tonnen of welk bedrag dan ook de planschade zou kunnen bedragen, in geval dit plan doorgaat. Het is nog volstrekt onduidelijk wat de toekomst van de WODV is en hoe arbeidsorganisaties an sich zich gaan ontwikkelen. Na de coronacrisis zullen de visies hierop worden vormgegeven. Denkt de VVD dat er de komende twee jaar voldoende visie is ontwikkeld om keuzes voor de arbeidsorganisaties te maken? Of blijft dat nog even prematuur? Kortom, je moet eerst nadenken over de arbeidsorganisatie en dan denken over het pand waarin het moet. Daarnaast, de VVD stelt dat wij als gemeente geen verhuurder zijn van panden, maar het eerste wat ze doet is investeren in het pand om de ambtenaren onderdak te geven. Je kunt zo een pand ook huren. Ik vind ook dat, ik zou daar de visie van de VVD op willen hebben, dat de vraag over de Johan de Wittstraat een volstrekt losstaande vraag is van de investering hier. Hier hoeft men niet naar dit pand toe om de Johan de Wittstraat vrij te maken om dat hele gebied te ontwikkelen. Er zijn panden genoeg vrij, zoals de heer Borm al zei. Dus terug. De WOZ-waarde van de zestig panden is ongeveer € 100 miljoen. Lopen we het risico op planschade? Het is nog volstrekt onduidelijk wat de toekomst doet, dat heb ik ook genoemd.

Ten slotte, nog twee alinea's. Daarnaast is het ook nog een keer zo dat wanneer je voor een vast pand, dat niet uitbreidbaar is hierbij kiest, dat je iedere flexibiliteit voor de toekomst weggooit. Je bent aan dat pand gebakken. Ik ken deze buurt een beetje. Er wonen hier mensen die al dan niet collectief graag processen met de gemeente aangaan. We hebben dat in het recente verleden ook meegemaakt. In de jaren zeventig is dit plan ook al een keer door een wethouder gelanceerd. En het is toen ook afgeschoten. Het is vijftig jaar geleden, dus tijden veranderen. Er wonen hier ook wat advocaten, zelf partner of bestuurder bij zeer bekende advocatenkantoren. Dit wordt een eindeloos verhaal met hoge kosten voor de gemeente en een ongewisse uitkomst, gegeven het feit dat het om zeer beschermde ruimte gaat. Dat is natuurlijk ook een stevig pr-risico wanneer dit een

conflict wordt tussen omwonenden en de gemeente en dat wordt het. Dan haalt het zeker de landelijke pers en hangt Wassenaar weer op de voorpagina.

Nog een alinea. Voorzitter, er lijken ons twee verstandige keuzes: of we renoveren het pand zoals onder de commerciële opties genoemd, of we stellen het besluit ten minste een jaar uit om het goed te laten bezinken. Dan hebben we toch nog een derde optie bedacht. Kijk of het Wassenaarse ambtelijke apparaat na splitsing van Voorschoten geplaatst kan worden in het gemeentehuis, hier dus, gerenoveerd maar niet uitgebreid. Niet verhuurd aan derden maar aangewend voor eigen gebruik. Plus de renovatie van de Warenar, misschien met een kleine uitbreiding, heb je een gemeentewinkel en een echt Wassenaars buurthuis en ook nogal wat ruimte voor de ambtenaren. Met zeer veel operationele voordelen. Maar denk in vredesnaam niet aan een pand hiernaast, in dit landschap. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Ik constateer dat u door uw spreektijd heen bent. Ik heb u de ruimte gegeven om uw betoog af te maken. Het woord is aan de heer Boon.

De heer **Boon**: (Geluid valt weg)

De **voorzitter**: Zullen we dat even uitzoeken en zal ik naar de heer Beerepoot gaan?

De heer **Beerepoot**: Ja dank u voorzitter. Ja, een van onze collega's hier had het steeds over het voorstel van de VVD. Het amendement dat hier voorligt, heeft ook de steun van het CDA. Het is zelfs ook een CDA-wethouder geweest in die jaren zeventig, waar ook aan werd gerefereerd..., dat hier een volwaardig bestuurscentrum zou moeten komen. Wij denken zelf dat het huidige collegevoorstel met commerciële verhuur eigenlijk een gezochte oplossing is. Het is geen logische keuze. Wij zien veel meer een invulling van een bestuurscentrum als een manier om niet alleen financieel verstandige keuzes te maken, maar ook maatschappelijk rendement te realiseren en deze grote uitgave te kunnen verantwoorden naar de burgers en bewoners van dit mooie dorp. Want dit mooie pand moet het openbare karakter dat zij heeft behouden. Niet alleen het gebouw, maar ook het park. Het mag natuurlijk niet zo zijn dat er sprake is van een plaatsing van een kantoorgebouw in dit park, of andere gekke beelden die net gesuggereerd worden. Nee, er is nader onderzoek nodig en daar vraagt dit amendement om. Om te kijken of we iets kunnen maken dat cultuurerfgoedtechnisch gewoon past binnen dit bijzondere park dat het monument is. Ook in andere dorpen van Nederland zijn er bestaande historische gemeentepanden opgeknapt, vergoot, verruimd en die op die manier rechtdoen aan de grotere schaal van gemeenten die Nederland ook kent. Voor ons is dat ook een belangrijk punt dat in ieder geval de beleidsambtenaren bij het college komen, zodat we een slagvaardiger bestuur kunnen realiseren. Wat eerder is gezegd, maar ook in het amendement duidelijk staat verwoord, er zijn nog zaken nodig die aandacht vergen. Aandacht voor de buurt, aandacht voor het verkeer. Maar we moeten ook zorgen dat men er met de fiets kan komen, dat het OV goed is geregeld. Is het mogelijk? Dat is allemaal de vraag om nader uit te zoeken.

De **voorzitter**: Mijnheer Beerepoot, er is een interruptie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja, twee vragen aan de heer Beerepoot. Hij merkt op dat de beleidsambtenaren hier zouden moeten komen. Begrijp ik dat er een splitsing tussen beleidsambtenaren en serviceambtenaren wordt voorgesteld? Waar gaan die serviceambtenaren zitten? Of blijven ze dan op de Johan de Wittstraat? En de tweede vraag die ik eigenlijk heb: het amendement dient dat om het college een andere kant op te sturen? Want punt 1 van het amendement zegt een andere optie nastreven, namelijk bestuurscentrum. Of is dat om te onderzoeken of een van de twee opties, namelijk bestuurscentrum, ook een valide optie is in vergelijking met de andere optie. Zou je dan niet beide opties nog een keer goed moeten narekenen? Want een belangrijk argument dat hier wordt aangevoerd is: ja, het kan veel goedkoper en er zijn risico's aan de andere optie. Hebt u al voorgesorteerd op een bestuurscentrum? Of zegt u nee, we willen nader uitdiepen wat die twee opties zijn want om die twee opties gaat het in wezen.

De **voorzitter**: Twee vragen. De heer Beerepoot.

De heer **Beerepoot**: Ja, dank u voorzitter. Kijk, wij zijn ook zoekende naar wat hier de beste oplossing is. Wij hebben ook eerder deze week met alle fracties in deze raad contact gezocht via e-mail en telefoon, om ook van de oppositiepartijen input te krijgen voor dit idee want wij geloven echt met veel verve dat dit een toevoeging kan zijn voor het dorp. Dus het is allereerst een grote inhoudelijke voorkeur vanuit het CDA gezien voor een volwaardig bestuurscentrum. En dan denk ik allereerst aan het college en de beleidsambtenaren, maar we moeten realistisch zijn over wat er uit

dat nader onderzoek komt. Ik merk ook dat het klantcontactcentrum in de Johan de Wittstraat heel erg goed toegankelijk is voor met name ook oudere mensen in Wassenaar. Het is best mogelijk dat we bepaalde zaken toch op een andere plek in het dorp houden, maar dat gewoon de kern van de politiek en het bestuur hier zichtbaar komt voor het dorp, de pers, voor iedereen. Dat is een prachtige parel voor Wassenaar.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, als ik mag?

De **voorzitter**: Ja, dat mag. Een aanvullende vraag.

De heer **Hendrickx**: Ja, een nadere duiding. Er komt een splitsing van het ambtenarenapparaat dat nu op de Johan de Wittstraat zit. Verwacht u dat daar nog een gedeelte blijft of wordt dat pand leeggemaakt? Ja, dat is toch één, ter nadere duiding in de eerste plaats. In de tweede plaats: mag ik de conclusie trekken dat u voorsorteert op de optie bestuurscentrum? Zoveel denk ik toch te kunnen opmaken uit uw woorden.

De **voorzitter**: De heer Beerepoot.

De heer **Beerepoot**: Ja, dank u voorzitter. Ik sprak zojuist mijn persoonlijke voorkeur uit voor een bestuurscentrum maar we moeten realistisch zijn. Nader onderzoek is vereist. We moeten ook niet te snel gaan. Maar er is wel voortgang vereist omdat dit pand aandacht nodig heeft. Deze gemeente heeft een slagvaardig bestuur nodig. Wij geloven dat de eerste aanzet, die al is gemaakt tussen het college en de strategisch raadsadviseurs, een opmaat is waarin een steeds slagvaardiger bestuur hier wordt gecreëerd. Dan is dit een mooie passende oplossing. Temeer ook, wat het CDA graag wil herhalen, dat de woningbouwlocatie bij het gemeentekantoor kan worden vrijgespeeld, wat echt heel belangrijk is. Niet uit financieel oogpunt. Nee, uit oogpunt dat er gewoon een plek is waar gebouwd kan worden voor mensen die in het dorp willen wonen. Dat zien wij heel graag. Dank u.

De **voorzitter**: Nee, interrupties gaan in één en niet in tweeën.

De heer **Hendrickx**: Nee voorzitter, dat ben ik niet met u eens. Daarvoor is het onderwerp te belangrijk. Het moment dat ik een raadslid hoor zeggen: mijn persoonlijke mening is... terwijl ik vraag naar zijn politieke mening, dan vind ik dat hij alsnog zijn best moet doen. Of hij namens het CDA spreekt of een persoonlijke mening uitspreekt. Mijn vraag is heel duidelijk: spreekt de coalitie, het CDA, zich uit en sorteren ze voor op het bestuurscentrum? Of is het een verdieping van de twee opties die voorliggen. Persoonlijke meningen vind ik fantastisch, die lees ik in de krant. Politieke meningen hoor ik graag hier.

De heer **Borm**: Persoonlijk sta ik politiek helemaal achter het CDA en het gaat er hier dus om hoe het CDA dit ziet. Dat zagen wij in de jaren zeventig al zo en wij zien nog steeds graag dat er een volwaardig bestuurscentrum komt, hier in De Paauw. En daar kijken we naar uit.

De **voorzitter**: Dan is het bij dezen opgelost. De heer Beerepoot, u was nog bezig met uw betoog, toen kwam er een interruptie.

De heer **Beerepoot**: Ja, dank u voorzitter. ik denk dat ik het meeste wel heb gezegd over De Paauw. Zoals gezegd door mijn collega Borm, we hebben echt gekeken naar welke zaken we nu concreet moeten benoemen en weten voordat we een definitiever besluit kunnen nemen over de toekomst van dit gebouw. Wij denken dat dit amendement daar een goede aanleiding voor geeft om dat helder te krijgen. Daarom, wat ik eerder al in gesprek zei, wij hebben ook raadsbreed contact gezocht met alle fracties, om hier steun voor te krijgen want wij vinden dat dit iets is dat ons allen raakt en wij zien het liefst dat we hier raadsbreed met elkaar achter staan. Dank u

De **voorzitter**: U hebt nog een interruptie.

De heer **Hendrickx**: Ja, ik heb nog een interruptie. Ik ben inderdaad gebeld door de heer Beerepoot. Nee, het is anders gegaan. Ik heb een e-mail ontvangen van de heer Beerepoot. Ik heb hem toen een e-mail teruggestuurd: kunnen we hier heel even voor bellen. Ik moest zelf uiteindelijk het initiatief nemen om elkaar aan de lijn te krijgen. Het is niet zo dat... Ik heb moeite moeten nemen om met de heer Beerepoot hierover te spreken en niet zoals hij het voorstelt.

De **voorzitter**: Oké. Beste mensen, we hebben de afgelopen twee maanden niet met elkaar vergaderd maar ik zou wel graag de draad willen vasthouden. We hadden het bij het coronadebat

ook over respect. Ik heb in ieder geval gezien dat er pogingen worden ondernomen om met raden, of het coalitie of oppositie is, ik moet hier maar even politiek fijntjes constateren dat er een amendement wordt besproken dat in ieder geval een ander voorstel behelst dan het collegevoorstel, dus over dualisme gesproken, maar dat we onderling hier het gesprek voeren. Ik zou ook wel willen vragen om in die ritmiek elkaar proberen te vinden op de inhoud. En ik ben het eenieder eens dat hier over een belangrijk en groot dossier gaat waar we inmiddels alweer terug zijn, vijftig jaar geleden, daar mogen we ook best de tijd voor nemen. Maar laten we dat wel doen op de juiste wijze. Ik geef graag het woord aan de heer Boon.

De heer **Boon**: Ja, ik ben er. Ja, dit is inderdaad een dossier waarbij je, als je niet uitkijkt, elkaar heel goed kunt verliezen. Juist om die reden is ook het amendement voor ons een bijdrage om te kijken hoe we elkaar kunnen vinden. Waarbij we kunnen zoeken naar mogelijkheden en dat is inderdaad bij dit amendement voor ons in ieder geval een extra informatiebehoefte om te kijken op welke manier we de juiste beslissing kunnen nemen voor het dorp. Zeker omdat het voor de lange termijn geldt. Argumenten als het past niet of het is te groot, of de verkeersafwikkeling. Dat zijn juist punten die we nu willen onderzoeken. Vanzelfsprekend zijn er ook argumenten, die ik net voorbij het horen komen, die misschien juist zeggen van... Het argument bijvoorbeeld om de oude locatie, op de Johan de Wittstraat, vrij te spelen voor woningbouw, ja dat gaat altijd op als je een pand verhuist naar welke locatie dan ook. Zoals de heer Hendrickx zei. Dan speel je een locatie vrij. Dat hoeft niet per se hier te zijn. Maar juist om te kijken of het hier wel kan, omdat er ook andere elementen aan vastzitten. Is er inderdaad een mogelijkheid om een bestuurscentrum te realiseren waarbij het misschien extra kwaliteit genereert? Maar dan kom je allerlei hobbels tegen zoals een WODV, zoals een rijksmonumentaal pand. Andere panden die hier spelen. Eigenlijk alle argumenten die de heer Hendrickx net heeft gezegd. Die moet je goed met elkaar kunnen beargumenteren en op een rij zetten om de juiste keuze te kunnen maken. Dat is ook de reden dat we hiermee akkoord kunnen gaan. Vooral ook omdat die verdieping, die wordt gevraagd, een aantal elementen in zich heeft die geen jaren onderzoek nodig heeft. Je kunt heel snel met elkaar concluderen of iets qua cultureel erfgoed wel of niet past, of wel of niet mag, of het binnen het provinciaal beleid past of niet, of het aantal parkeerplaatsen hier überhaupt te plaatsen is. Dat zijn elementen die heel snel tot resultaat kunnen leiden. Dat is ook waar we naar zoeken en ook op aandringen. Niet op jaren onderzoek, maar om dat ook te kunnen leggen naast het initiatief en het voorstel van het college. Wat op zich een heldere richting is waar ook plussen en minnen aan vastzitten. Net als aan deze variant. Die moet je naast elkaar leggen om een juiste keuze te kunnen maken. Alle financiële aspecten komen daar nog een keer bij. Dat is dus de reden voor ons om te zeggen: wij vinden dat een extra verdieping waard, zoals de heer Hendrickx net zei. Een onderzoek naar wat er kan en wat is voor de gemeente het beste resultaat. Dat denken wij op deze manier te bereiken.

De **voorzitter**: Dat was de punt. Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, dank u wel. Ik ben het op in ieder geval één punt met de heer Boon eens. Dat is dat de beslissing, althans ik denk dat hij dat vindt, om de Johan de Wittstraat te verlaten een beslissing is die losstaat van waar je dan wel naartoe gaat. Dat zijn twee separate beslissingen waarbij bouw hier een mogelijkheid is. Dezelfde vraag aan Lokaal Wassenaar!, bij monde van de heer Boon. Ik vraag vooral niet naar uw persoonlijke mening want die ken ik. Ik zou graag uw politieke mening willen hebben. Sorteert u voor... Nee, ik hoor een accentverschil met het CDA. Ik heb de indruk dat het CDA wat meer voorsorteert op de insteek van de uitbreiding hier. Ik beproef bij u dat het accent wat meer ligt op verdieping van een eventuele afweging van twee opties. Wat is daarop uw antwoord?

De **voorzitter**: Daar kwam de vraag. Mijnheer Boon.

De heer **Boon**: Kijk Lokaal Wassenaar!, dat ben ik ook, dat is ook mijn persoonlijke mening dus, hecht aan een goede oplossing. Dan is er een bepaalde voorkeursmodus, maar die moet je goed met elkaar onderzoeken voordat je überhaupt tot die definitieve keuze kunt komen. Wat dat betreft sorteren wij niet voor, maar is er een optie die op tafel ligt, die ook reëel is en die onderzocht dient te worden. Johan de Wittstraat staat niet helemaal los, want een ding is zeker, als het hier naartoe gaat, dan komt die locatie vrij. Ik denk dat dit is wat de heer Beerepoot bedoelt. Maar als het doel is: je gaat de locatie vrijspelen, dan ken ik nog een aantal andere opties. Dat is wat ik bedoelde.

De heer **Hendrickx**: Maar gaat u nu voor verdieping van de afweging van de opties?

De heer **Boon**: Dat is precies wat ik zei ja.

De heer **Hendrickx**: Prima, dank.

De **voorzitter**: U was klaar? Dank u wel. De heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Ik wilde eigenlijk dit onderwerp van de agenda halen en bespreken in de normale cyclus van beeldvorming, oordeelsvorming en besluitvorming. Toen zag ik de artikelen van het CDA en VVD over wat ze van plan waren. Toen dacht ik: dat heeft allemaal geen zin want er wordt gewoon vanavond € 10 miljoen tot € 15 miljoen uitgegeven. Want bij die € 10 miljoen blijft het niet. Toen dacht ik: nou ja, dan kom ik toch maar met mijn amendement. Dan heb ik dat in ieder geval gezegd. Want je gaat zien dat dit helemaal misgaat. Het is een slecht voorstel. Ik begrijp eigenlijk ook niet dat de wethouder dit zo op tafel durft te leggen. Er ontbreekt een integrale afweging, er zijn geen kaders gegeven. Er wordt niets vermeld over wet- en regelgeving. Alle uitgangspunten ontbreken.

De **voorzitter**: Mijnheer Paulides, ik zie een interruptie van de heer Borm.

De heer **Borm**: Dank voorzitter. Ik zal de vraag kort stellen. Er wordt gezegd dat de uitgave voor het voorstel of het amendement € 10 miljoen tot € 15 miljoen is. Er staat dat er € 160.000,00 aan onderzoeksbudget wordt vrijgegeven en dat de raad de vinger aan de pols wenst te houden en duidelijk ook voorsorteert dat het mogelijk is dat er dingen uit dat onderzoek naar voren komen waardoor die € 10 miljoen niet, of op een heel andere manier aangewend gaat worden. Graag daar een toelichting op.

De heer **Paulides**: Ik kom er straks sowieso op terug. Feit is dat er nu besloten wordt tot € 160.000,00. Dan ga je dat terugzien in de kadernota. Nou, dat hebben we eerder gezien. We hebben de sporthal en de gymzaal gezien. Er werd genoemd: we zijn dit van plan en het gaat misschien zoveel kosten. En wie schetst mijn verbazing? Het wordt aanbesteed zonder dat er een reserve of een voorziening is. Dus dat betekent dat als je iets in de kadernota noemt, dat je het besluit genomen hebt. Nu gaan we nog een stukje verder terug. Dan gaan we nu al beslissen dat we het in de kadernota gaan zetten. Dan staat het in de kadernota en dan is het al besloten. Ik begrijp niet hoe je kunt besluiten tot een investering en dan gaat kijken of het mogelijk is want je neemt impliciet gewoon dat besluit mee wat er met De Paauw en het gemeentekantoor gaat gebeuren. Een dergelijk belangrijk besluit vanavond moet je nemen en dat zou je verwachten, als er aangegeven wordt welke mogelijkheden en onmogelijkheden er zijn. Dat mis ik helemaal. Dan gaat het bij De Paauw om het feit of het voorstel past bij de monumentale status. Hoe zit het met beschermd dorpsgezicht? Natuurnetwerk Nederland, kroonjuweel, monumentenstatus, het landgoedbiotoop? Het is eerder gezegd, in de jaren zeventig is het daarop misgegaan en nu gaan we gewoon heel veel geld uitgeven om nog eens een keer te kijken hoe we vastlopen. Ik mis daarom het collectieve geheugen van de raad. Ik moet dan denken aan het restauratieplan uit 2012 en nog veel eerder aan het megalomane plan van architect Quist, dat is vanavond al genoemd, om in de kwekerij een kantoorpand bij te bouwen. Dat ging niet door vanwege de wet- en regelgeving. Sindsdien is er heel wat aan wet- en regelgeving bij gekomen. Voor het gemeentekantoor en de gemeentewerf in het geheel geldt overigens een vergelijkbaar iets. Onder wethouder Pruijs is indertijd een onderzoek gedaan naar de bodemverontreiniging die door de gemeentelijke gasfabriek indertijd is veroorzaakt. De uitslag was zeer verontrustend en de gemeente reageerde daarop door de locatie te plaatsen op de lijst van meest vervuilde gronden in Zuid-Holland. Er is tot op heden niets aan die grond gedaan. Het enige dat er is gebeurd is dat over de vervuiling een bestrating is heen gelegd waardoor het geïsoleerd werd en het op dat moment geen verder probleem kon geven. Maar dat betekent wel dat je moet saneren, wil je in die grond wat gaan doen. Ik weet zelfs dat er mensen in de Havenstraat indertijd geen hypotheek konden krijgen omdat de gemeentewerf vervuild was. Zo erg werd dat probleem gezien. Dat probleem is niet opgelost en dat betekent dat je zonder kostbare sanering niet eens kunt bouwen. Ga het gemeentekantoor afbreken, krijg de kosten voor je kiezen en het brengt helemaal niets op. Dan ben je niet € 10 miljoen kwijt, maar dan ga je richting € 15 miljoen. Ik vind het op zich een schande. Het restauratieplan van 2012 was veel goedkoper dan dat het nu is. Het restauratieplan is opgeknipt in de buitenkant en het interieur. Toen is besloten om aan de buitenzijde geen duurzaamheidsmaatregelen te nemen. Nu moeten we dit aan de binnenkant gaan doen. Dat is een mogelijkheid die veel kostbaarder wordt. Het is maar de vraag of je er überhaupt nog iets mee kunt bereiken. De projectschrijver zegt: het gaat geld kosten en reken er niet op dat er een labelverbetering komt. Nee, laat me nu even uitspreken.

De **voorzitter**: Jazeker, ik hoor dat de heer Paulides aangeeft dat hij graag zijn betoog zou willen afmaken. Kunt u uw vraag tot het einde van het betoog ophouden? Ja, dat kan. Gaat u verder.

De heer **Paulides**: Ja dank voorzitter. Het restauratieplan uit 2012 was veel goedkoper, is opgeknapt, buitenkant geen duurzaamheidsmaatregelen. Nu de binnenkant wel duurzaamheidsmaatregelen. Het bedrag dat we er nu voor uittrekken, toen was het sober en doelmatig, is vele malen hoger dan wat er is. Feitelijk heeft het rapport van Jan van de Voorde, het monumentenadvies uit, ik dacht 2016, slechts € 5.600,00 gekost. Daar staat precies in wat we moeten gaan doen en wat we gaan onderzoeken. We hebben weer € 200.000,00 uitgegeven en let op hoe ik het zeg, om te onderzoeken wat we moeten onderzoeken, zodat we kunnen onderzoeken wat we moeten doen. Heb je hem? We gaan weer onderzoeken. Maar we weten het al. We weten precies wat we in 2012 sober en doelmatig zouden doen en we weten precies wat het advies is van Jan van de Voorde. En dan denk ik: ga dan terug naar het begin. Dat is het uitgangspunt. Dan moeten we kijken wat er mogelijk is. Ik ben geen voorstander om hier het bestuurscentrum neer te zetten want ik denk dat je sowieso vastloopt. Ga dan eerst de voorwaarden bekijken. Waar je aan moet voldoen voordat je een besluit neemt tot een investering en dan gaat kijken wat je kunt gaan doen.

Toch is er in het rapport, ondanks de rommeligheid, ook nog een eyeopener. Ik ga er een aantal noemen. De bestuurskracht zou verbeteren als de ambtenaren dichter bij het bestuur zitten. Nou, dat is dan dertig of veertig jaar al de oorzaak van de bestuurskracht. Daarnaast wordt vergeten dat we te maken hebben met de WODV. Niet alle ambtenaren die in Wassenaar werkzaam zijn werken voor Wassenaar en omgekeerd. De ambtenaren die in Voorschoten zitten werken ten dele voor Voorschoten, of voor Wassenaar. Er moet dus ook een besluit worden genomen over het opknippen van de werkorganisatie anders gaat dit argument helemaal niet op. Het binnenklimaat, daar heb ik al iets over gezegd. Het wordt veel lastiger als je het aan de binnenkant doet omdat je dat aan de buitenkant niet wilde doen. Dan zegt dat rapport ook: we kunnen zonnepanelen plaatsen. Maar ja, dat draagt niet bij aan het interne klimaat. Aan de andere kant brengt het heel erg weinig. Dan denk ik over duurzaamheid. De Paauw staat er al vierhonderd jaar. Het gemeentekantoor staat er veertig jaar, het gemeentekantoor is rijp voor de sloop. Als we het over duurzaamheid hebben van een gebouw, dan is dat De Paauw bij uitstek.

Dan de horeca en verhuur. Het is volledig onrealistisch, het is ook al gezegd. Afgezien dat de bezettingsgraad en de opbrengsten niet haalbaar zijn wordt er gerekend dat er bepaalde kosten voor de gemeente wegvallen. Maar, die vallen helemaal niet weg. Men vergeet dat er extra kosten zullen ontstaan. Er moet iemand aanwezig zijn. De verwarming moet aan. Dan wordt er gezegd: ja, dat wordt doorberekend. Ja, dat ga je helemaal nooit doorberekenen. Want dat wordt dan zo duur en het is dan zo oninteressant om dat te doen, dat gaat helemaal niet lukken. Wat wij vinden en wat wij willen, is dat De Paauw sober en doelmatig wordt opgeknapt en dan verwijzen we weer naar het plan van 2012. En dat eerst besloten moet worden hoe wij afscheid nemen van de WODV, of wat we daarmee gaan doen omdat we daar op deze manier geen voordelen mee krijgen. Vergeet dan die maatschappelijke en commerciële invulling. Dan verwijs ik eigenlijk weer naar het rapport van Jan van de Voorde. Als je dan toch kijkt naar lege panden, dan moet ik gelijk denken aan het SJW-pand aan de Dr. Mansveltkade. Het zou € 1,3 miljoen kosten maar door beslissingen van de D66-wethouder in de tijd zijn we ruim over de € 2 miljoen gegaan. Ik denk dat het voldoende huiswerk is. Als je een andere locatie wilt zoeken, dan hoeft je niet te gaan huren, maar dan zou je ook aan het pand van SJW kunnen denken. Ik dacht dat het € 2 miljoen heeft gekost. Meer dan € 2 miljoen. Het brengt nu € 1.000,00 op per jaar geloof ik. Als je dan zo nodig van de Johan de Wittstraat af wilt, dan zijn er ook andere opties om dat te doen. Wat ik graag wil, ik heb nog gekeken of ik het rapport met die bodemvervuiling kan vinden. Ik zou heel graag weten wat die bodemvervuiling is. En voordat je hier met De Paauw verdergaat om te kijken wat de mogelijkheden zijn moet je ze ook inventariseren. Daar heb ik ook mijn motie op gedaan. Ga alsjeblieft vragen wat de wetgeving en regelgeving is. Welke beperkingen er zijn. Of het überhaupt haalbaar is vanuit de provincie. Wat RCE ervan vindt. Dat zijn echt dingen die je eigenlijk moet weten voordat je plannen gaat maken. En niet andersom: we gaan investeren en dan gaan we wel kijken of het lukt. Ik wil het hier bij laten.

De **voorzitter**: Nog even, u hebt volgens mij een motie ingediend.

De heer **Paulides**: Die wil ik blijven indienen. Die zal het niet halen, maar dan kun je zien hoe deze raad functioneert. Dank u wel.

De **voorzitter**: Wacht. De heer Borm had een uitgestelde interruptie.

De heer **Borm**: Dank voorzitter. ik heb veel aanknopingspunten waar ik aan de heer Paulides wat vragen over heb. Allereerst zegt hij de verduurzamingsmaatregelen, in mijn woorden, een soort van weggegooid geld te vinden en dat het aanzienlijk goedkoper moet kunnen. Mijn vraag is...

De heer **Paulides**: Nee, dat zeg ik niet.

De **voorzitter**: Wacht even. Nu wordt het... zo gaan we het niet doen. De heer Borm heeft een aantal vragen.

De heer **Borm**: Concrete vraag nummer 1. Het door ons ingediende amendement stelt aan alle duurzaamheidsmaatregelen de eis dat ze zich binnen twintig jaar moeten terugverdienen. Niet alle in het voorstel opgenomen maatregelen zullen naar verwachting die eis gaan halen en daarmee lijkt het reëel dat het € 2 miljoen omlaag gebracht gaat worden. We willen niet over de details gaan, maar wel over de kaders. Dus de vraag aan de heer Paulides is wat hij van dit voorgestelde kader, twintig jaar terugverdientijd, vindt. Ook in ogenschouw nemende welke maatschappelijke verantwoordelijkheid we hebben als we zo een grote opknapbeurt van dit pand gaan doen. Tweede vraag: we hebben eerst al een uitvoerig onderzoek, met voorstel, gehad in september 2019. We zijn nu acht maanden verder en we hebben volgens mij in deze raad geprobeerd heel helder aan te geven wat we nader onderzocht wilden hebben. We zijn € 25.000,00 en acht maanden verder. Nu wordt er volgens mij voorgesteld om opnieuw een tijd te wachten en nog specifiekere vragen te gaan stellen. Het voorstel van ons amendement is om nu één optie heel goed te laten onderzoeken en daar € 160.000,00 voor vrij te geven. Want kennelijk kost het nu eenmaal...

De **voorzitter**: Mijnheer Borm, mag ik wel vragen... Bij een interruptie zijn het korte vragen. Het wordt nu wat langer.

De heer **Borm**: U gaf net behoorlijk wat vrijheid aan de heer Hendrickx om ook niet-vragen in een interruptie te geven. Ik vind het wel eerlijk om, in het kader van de democratische legitimiteit van deze sessie, want er werd besloten met de suggestie dat er geen debat voor mogelijk was, toch even inhoudelijk op de heer Paulides te reageren.

De **voorzitter**: U mag te allen tijde een ordedebat met mij hebben. Ik probeer alleen dat wel aan te geven. Ik ontnem u ook zeker niet de mogelijkheid om vragen te stellen. Als u de vragen neerzet kan de heer Paulides daar op reageren.

De heer **Borm**: Vraag 1 heb ik gesteld, over de verduurzaming. Vraag 2 gaat over het vervolgonderzoek. U gaf in uw amendement geen budgettair kader mee. U hebt niet gezegd zoveel geld ben ik bereid hiervoor ter beschikking te stellen. Wij zeggen € 160.000,00. Zoek het maar heel goed uit. Wat zegt u hiervoor? Verder vraag ik me even af, met uw voorstel, om het uit te stellen. Wat vindt u dan dat er met de € 2 miljoen die we nu vasthouden, die begroot zijn voor het groot onderhoud van het gemeentekantoor, moet gebeuren? Want wij hebben dat met een amendement bij de begroting vorig jaar in gijzeling genomen eigenlijk. En gezegd: we wachten even op het definitieve besluit over De Paauw. Door nu dit uit te stellen, gaan we dan nog een halfjaar, of nog een jaar tegen de werkorganisatie zeggen: ga nog maar niets uitgeven want we hebben als raad nog een jaar verder nodig? Uiteindelijk hebt u gezegd: vergeet sociale en maatschappelijke invulling maar u zegt niet de commerciële invulling is wel fantastisch. Als er een reële optie lag, waar we ook als gemeente een mooi sluitend verhaal van zouden hebben, met die commerciële verhuur dan denk ik dat we een heel ander amendement en een heel ander voorstel zouden hebben gezien. U hebt veel genoemd wat u niet leuk vindt. Wat vindt u dan wel leuk? Waarom is dat commerciële voorstel volgens u dan wel goed?

De **voorzitter**: Helder, volgens mij zijn dat drie vragen. Er is een punt van orde. Tja, mevrouw Gout.

Mevrouw **Gout**: Dank u wel. Ik heb een interruptievraag naar aanleiding van afsluiting van de presentatie. De laatste zin was, als ik het goed herhaal...

De **voorzitter**: Sorry, maar aan wie heeft u deze interruptie?

Mevrouw **Gout**: Aan de heer Paulides.

De **voorzitter**: Ja, maar de heer Paulides heeft eerst nog drie vragen van de heer Borm te beantwoorden. En dan geef ik u het woord. Met dien verstande dat de woordvoerder de heer Bloemendaal is. Dus... dat moeten we dan even creatief oplossen maar eerst is het woord aan de heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, die duurzaamheid. Je neemt een besluit om die duurzaamheid die je goed kunt realiseren in de buitenkant niet te doen. Dan ga je het aan de binnenkant doen, wat veel moeilijker is. Dan stel je de eis dat het binnen twintig jaar zich moet uitbetalen. Dan zeg je er zelf bij: want we hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Ik denk dat als je een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebt, dat het ook in vijftientig of in dertig jaar zou mogen gebeuren. Het is gewoon een heel groot probleem om een object als deze, met duurzaamheidsmaatregelen aan te pakken. Als je over zonnecellen gaat praten heeft dat helemaal geen zin.

De **voorzitter**: Volgens mij is het handig dat op de drie vragen er antwoorden komen. Het is nu 21.55 uur. We hebben nog een hele agenda te gaan. Ik vind het prima, we hadden twee dagen gezet. We hebben het toch over De Paauw. We zitten hier straks een bedje neer, we slapen op onze stoel. Het maakt mij allemaal niet uit. We hebben twee maanden niet vergaderd. Maar volgens mij is het niet verstandig om te doen. Dus het wint ook aan kracht als het korter is. Mijnheer Paulides, u hebt nog twee vragen openstaan.

De heer **Paulides**: Drie dacht ik zelfs. Nee, ik wil helemaal geen vervolgonderzoek. Ik zou van onze eigen afdeling Ruimtelijke ordening, we hebben die afdeling, ofschoon daar geen mensen zitten, daar zijn allemaal vacatures, horen wat... Het feit dat je geen personeel hebt maakt niet uit dat je daar geld voor zou moeten hebben. Als ik ga kijken wat het hele gedoe nu al heeft gekost, ik denk dat we dik tegen € 1 miljoen aan zitten. De eerste restauratie die we zijn gestart was € 1,2 of € 1,3 miljoen voor de buitenkant. Daar is € 500.000,00 of € 600.000,00 op gegaan aan kleuronderzoek. Nu zie ik in het voorstel weer kleuronderzoek staan. Dan word ik allergisch en denk ik waar zijn ze nu mee bezig? Als je dan zegt: er moet weer geld komen, het heeft al een miljoen gekost. We hebben het plan uit 2012, we hebben het advies van Jan van de Voorde. Ga op basis daarvan door. Kom met een advies van afdeling Ruimtelijke ordening. Pak er misschien RCE en de provincie bij. Dat hoeft geen € 5.000,00 of € 10.000,00 te kosten. Stop nu met die onderzoeken. Ik heb het net gezegd. We hebben € 200.000,00 uitgegeven om te onderzoeken wat we moeten onderzoeken, zodat we kunnen onderzoeken wat we kunnen doen. Ja, sorry hoor.

De **voorzitter**: Dat waren uw antwoorden op de vragen?

De heer **Paulides**: Dan het € 2 miljoen op het gemeentekantoor. Ja, dat is op zich een probleem. En ik denk dat je bij het gemeentekantoor ook moet weten hoe je met die werkorganisatie doorgaat. Wat heeft het voor zin om 180 ambtenaren hier neer te zetten waarvan de helft voor Voorschoten werkt en de andere helft alleen maar voor Wassenaar. Als je dat doet en je zegt de bestuurskracht wordt daar zoveel beter van, dan denk ik ook dat we dertig of veertig jaar hebben zitten slapen. Maar dan moet je toch wel weten wat het voor effect heeft. De commerciële invulling met koffie en thee schenken dat is gewoon niet haalbaar. Daar worden bedragen voor gesteld, ook qua verhuur maar aan de andere kant de kostenposten worden niet goed ingeschat. Het wordt op een bepaalde manier gerekend en vergeet die hele commerciële en maatschappelijke invulling. Dat was het.

De **voorzitter**: Ik kijk nog even. Ik constateer wel dat door de vraagstelling ik niet het gevoel heb dat u dichterbij elkaar komt. Dus u kunt nog een poging wagen. Dat blijf ik altijd heel moedig vinden. Dat laat ik wel even aan u ter afweging.

De heer **Borm**: Ik zou heel graag kort een toelichting op twee van de antwoorden willen. De eerste. We leven in Wassenaar in een soort levend monument. Ontzettend veel monumenten. Zegt de heer Paulides hiermee dat die monumenten dan ook maar niet verduurzaamd moeten worden? Want u suggereert dat er geen maatschappelijke verantwoordelijkheid bestaat om aan verduurzaming te doen wanneer die zichzelf terugverdient. De tweede vraag...

De heer **Paulides**: Eerst zegt u...

De **voorzitter**: Nee, nu gaat u ...

De heer **Borm**: Mijn vraag is: u lijkt te suggereren dat als je het hebt over een maatschappelijke verantwoordelijkheid dan kun je ook net zo goed vijftientig of dertig of wat voor aantal jaren dan ook kiezen. De situatie is ontzettend serieus. We hebben heel veel monumenten in Wassenaar. We willen van alle monumentenbezitters straks vragen om ook een steentje bij te dragen aan die energietransitie. En dat ze ook hun steentje bijdragen aan verduurzaming. We willen daarmee een goed voorbeeld ...

De **voorzitter**: Wacht even. De vraag die u stelde is of de heer Paulides van mening is dat monumenten niet vallen te verduurzamen.

De heer **Borm**: Exact.

De **voorzitter**: Oké. Dat was vraag 1. Dan vraag 2.

De heer **Borm**: De tweede vraag is: ongeacht wat er met de WODV precies gebeurt, is de vraag: is de heer Paulides het ermee eens dat we ook in 2024 nog ambtenaren nodig zullen hebben en dat daarmee het kader, als we in dit onderzoek meegeven, denk na over hoeveel dat er zullen zijn en neem dat dan mee in het grondige onderzoek, een goede invulling kan zijn van zijn zorgen over die toekomstige WODV. Dank.

De **voorzitter**: Ik ben wel heel benieuwd naar het antwoord op die laatste vraag, of ik het helemaal alleen mag gaan doen.

De heer **Paulides**: Nou ja, die monumenten verduurzamen. Ik ben zelf monumenteigenaar geweest en ik weet hoe lastig het is om monumenten te verduurzamen. Dat is ook de kritiek die de eigenaren hebben. Wat de overheid van een monumenteneigenaar eist in die energietransitie is bijna niet haalbaar. Dat weet u heel goed. Als ik een voorbeeld neem, er zijn ontzettend veel jarendertighuizen die niet met een spouwmuur zijn gebouwd, maar gewoon met eensteensmuren zijn gebouwd. Ga die maar goed isoleren. Een muur eromheen aan de buitenkant? Of aan de binnenkant een muur? Weet je, dat zijn wel geen monumenten, maar dat zijn die verduurzaamheidsopdrachten die voor bepaalde objecten gewoon heel moeilijk zijn. Voor een monument is het heel moeilijk maar er zijn ook al jarendertighuizen die bijna niet te doen zijn.

De **voorzitter**: Dank u wel, de laatste vraag.

De heer **Paulides**: Dan die ambtenaren. Ja, dan komen we weer op mijn stokpaardje. Laten we nu eens kijken naar een takendiscussie. Wat willen we doen, wat moeten we doen en wat kunnen we doen. Als we dat weten kunnen we ook de invulling gaan maken van hoe wij met die ambtenaren omgaan. Gaan wij bepaalde dingen inhuren? Gaan we ons aansluiten bij weet ik veel Serviceclub 71? Wat gaan we daarmee doen? Ik denk dat er toch wel een teneur is in de raad om te zeggen: wij gaan niet door met die werkorganisatie. En wie schetst mijn verbazing dat er besloten is om niet door te knippen, maar door te gaan met die werkorganisatie. Ja, weet je, als we dat nog niet eens weten? Dan weten we toch niet wat we in 2024 nodig hebben?

De **voorzitter**: Dan geef ik het woord aan de heer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Voorzitter, dank u voor het woord. Mijn eerste aandachtspunt is dat ik ga zeggen dat D66 blij is dat we vanavond naar wij inschatten, ik heb het dan over mijn fractie, een stap zetten naar een nieuwe bestemming van De Paauw. Ik moet alleen vaststellen dat toen ik dit opschreef ik niet wist dat we het zo zouden gaan treffen met elkaar vanavond. Toch zou ik even voortgang willen maken met mijn bijdrage. We spreken over een heel langlopend traject rond dit pand dat nu alle aandacht van binnen verdient. Zeker nu het aan de buitenkant zo mooi is geworden. Over democratische processen gesproken, ik heb het oude raadsbesluit, het is niet zo oud, het is van 15 oktober jl., er nog eens bij gepakt. Daar staat precies wat we die avond hebben besloten. En dat is zo ook uitgevoerd. Voor die avond hadden wij een rapport van Brink van 87 pagina's. Nu hebben we een rapport van Brink van 122 pagina's. Dus ik ben het eens met de heer Paulides, we hebben waar voor ons geld gekregen. De andere kant van deze medaille is natuurlijk wel dat als wij het Brinkrapport door de röntgenmachine halen, dat heeft mijn fractie gedaan, dan komen we tot de vaststelling dat, zoals in het raadsbesluit van 15 oktober jl. staat, het onderzoek naar de kans van slagen van een volwaardig bestuurscentrum niet voldoende uit de verf komt. Dat heeft ertoe bijgedragen dat we hebben meegedacht, doorgedacht, voorgedacht en gesteund hebben bij de formulering van dit zeer uitgebreide amendement, dat moet ik de heer Hendrickx toegeven. Het ware misschien aanbevelingswaardig geweest als wij in een eerdere fase daar nog met elkaar over hadden kunnen spreken. Maar de tekst is volgens mij, afgezien dat het lang en uitgebreid is, ook helder. Vooral als u kijkt naar de laatste toevoeging, beslispunt 14, definitieve goedkeuring af te laten hangen van de uitkomsten van het verdere onderzoek. Het verdere onderzoek wordt niet gepositioneerd als de volgende 300 pagina's want dan zou ik de heer Paulides onmiddellijk gelijk geven. Maar als we naar beslispunt 8 gaan, dan zien we dat er sprake is van, wat dan modieus heet: een quickscan. Wat de idee nu erachter is dat als u het amendement nu door de röntgenmachine haalt, dan ziet u dat de voorkeur uitgaat naar een volwaardig bestuurscentrum maar dat we onze beperkingen alleszins in acht nemen en dat de dingen die nu

met voorrang moeten worden uitgezocht precies de vragen zijn waar de heren Hendrickx en Paulides terecht een streepje bij zetten. Maar daarom wordt dat nu ook met voorrang door dit amendement boven tafel gehaald en uitgezocht.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx heeft een interruptie. En die laat zien dat het een korte en puntige vraag is.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, ik heb gehoord hoeveel uren de coalitie hierover met elkaar gesproken heeft. Ik mag het dan in een korte en puntige zin af spreken. Het nadeel zit aan mijn kant, ik realiseer me dan ten eerste. De vraag is het volgende: de woorden van D66 in dezen zijn wat mediërend. Laat ik het zo maar formuleren. Dat is eigenlijk vooral vriendelijk bedoeld. Maar er ligt een voorstel en ik zou graag vernemen hoe daar nu precies over gedacht wordt, even los van de mediëring. Er ligt een voorstel van het college. Het spreekt zich duidelijk uit over de commerciële optie. Er komt een amendement en het voorstel voor de raad begint met punt 1: we kiezen voor de commerciële optie. Dan komt er een amendement en dat zegt: nee, schuif die tekst weg. Het wordt optie 3: namelijk een bestuurscentrum. Ik moet heel eerlijk zeggen: als dat amendement de tekst gaat vervangen in het voorstel, dan staat er echt iets heel anders dan in het voorstel zelf. Vandaar ook dat ik de vraag heb gesteld: wordt hier voorgesorteerd of wordt hier verdieping gevraagd? Ik zou graag heel duidelijk, want hij kan dat verschrikkelijk goed, van D66 willen vernemen wat er nu gebeurt. Wat gebeurt hier?

De **voorzitter**: De heer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Er wordt verdiept en voor u het weet wordt er daarna voorgesorteerd.

De heer **Hendrickx**: Ja, voorzitter, als ik dan toch nog even mag, ik kan dat niet korter maken dan dat het is. Dat is niet wat er gebeurt. Er wordt voorgesorteerd. Er wordt gewoon glashard voorgesorteerd, want het voorstel van het college wordt van tafel gehaald en door een ander voorstel vervangen. Ik weet niet hoe je dat mag noemen. Maar het uiteindelijke voorstel is nee, we gaan niet een commerciële optie kiezen. We, want dat is wat de raad beslist, kiezen voor de optie bestuurscentrum. Anders kan ik het niet lezen. En dan gaan we er nog € 160.000,00 tegenaan gooien om te kijken of het kan.

De **voorzitter**: Oké, u vraagt aan de heer Bloemendaal nog eens om een bevestiging of hij deze lezing juist ziet.

De heer **Bloemendaal**: Ja ik zie mijn eerdere antwoord nog steeds als het beste antwoord. Nieuw beslispunt 8 vraagt om verdieping. En beslispunt 14 zegt: als we daar uit zijn, dan gaan we kijken wat het beste is. Ja, en als het dan toch dat bestuurscentrum wordt, dan kunt u mij daarna afrekenen op voorsorteren. Als dit het niet wordt, dan krijg ik van u waarschijnlijk een verkeersboete want dan heb ik niet voorgesorteerd. Ik kan het niet ingewikkelder maken.

De **voorzitter**: Mijnheer Bloemendaal, goed. Zet uw betoog voort.

De heer **Bloemendaal**: Dank u zeer voorzitter. Het Brinkadvies is niet alleen 122 pagina's dik, maar het is ook een goed advies. Het adviesbureau heeft alle jaren advies aangeleverd op dit dossier. Het is zo dat ze gekeken hebben naar de commerciële variant en het is zo dat het bij hen er het gunstigste uitkomt, maar om de redenen die al zijn genoemd vinden wij dus verdieping van de aanliggende vragen op zijn plaats. Vandaar dat die ook in beslispunt 8 staan en ook worden toegelicht in de toelichting en ook geleid hebben tot beslispunt 14. De koppeling met het gemeentekantoor is in zekere zin pas een koppeling, zoals de heer Boon al zei, als die aan de orde is. Als we hier niet naartoe gaan met het ambtelijk apparaat, dan gaan we hier niet naartoe en blijft dat gebouw staan. Gaan we hier wel naartoe, omdat uit beslispunt 8 blijkt dat beslispunt 14 tot een goed besluit leidt, dan spelen we dat gebouw vrij en zijn alle andere aannames in dit amendement mogelijk goed uit te werken. Wat voor ons het zwaartepunt was in het terugkomen op het Brinkrapport zoals het er nu in laatste fase ligt, is dat bij de bijeenkomst via Teams, net over De Paauw, wat overigens een hele prima avond is geweest, de vragen rond het flexplekonderzoek niet zijn beantwoord tot onze volle tevredenheid. Er is met grove getallen gerekend. Er zitten ongeveer 400 ambtenaren, we hebben er 360, dat zijn veertig vacatures. Maar 400 gedeeld door twee is 200, min 10% is 180 en die passen er niet in. In de tijden waarin wij nu verkeren, waarbij flexplekken een gemeengoed zijn, waarbij er strijd is op grote ministeries. Bij IenW en bij BZ, waar mensen moeten vechten om een stopcontact, zou ik dat onze ambtenaren niet willen aandoen. Maar met een flexplekreductie van een tiende denk ik dat we het niet goed hebben doen onderzoeken. Wat we ook hebben geleerd helaas op een hele harde manier is de

laatste periode dat thuiswerken beter kan dan we ooit, ooit, ooit hebben gedacht. Als we dat koppelen aan het feit dat in dit gebouw mogelijkserwijs ooit, zoals ik het in de eerste aanleg heb genoemd, en vergeeft u mij, het is niet badinerend bedoeld, de chiefs en de indians weer bij elkaar kruipen, dan denk ik dat onze bestuurskracht wel toeneemt. Dank u

De **voorzitter**: Ik hecht er altijd wel aan, u geeft wel een nuancering aan de aangeving van badinerend. Ik zou u nog eens willen uitdagen om een andere beeldspraak te verzinnen in dezen want het gaat hier over de mensen die hard voor onze organisatie werken.

De heer **Bloemendaal**: Vandaar voorzitter, dat ik die term verlaten heb en we nu spreken over een volwaardig bestuurscentrum. Maar ik wilde dolgraag even terug naar het begin van het begin van deze discussie die we allemaal meerdere malen hebben gevoerd in deze zaal, in de raad en in de commissie. Ja, misschien heb ik toen niet de goede woordkeuze gebruikt, maar het is wel aangeslagen. Iedereen weet heel goed wat ik bedoel als ik zeg dat het beter is als de bestuursorganen en het ambtelijk apparaat en zeker de top ervan in elkaars onmiddellijke nabijheid verkeren. Van nu af aan zal ik dat woord gebruiken.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Dank u wel voorzitter. Ik kijk even naar de griffier. Ik denk dat ik nog de enige ben die nog spreektijd heeft.

De **voorzitter**: U hebt nog twaalf minuten. Dus ik verwacht een sociaaldemocratische visie op ons mooie dorp.

De heer **Van Noort**: Dan gaan we daar ook genadeloos gebruik van maken. Het is ook leuk om in dit soort veredelde commissievergaderingen te zitten. Want ik heb altijd begrepen dat we in de raad praten over de grote lijnen en de commissies doen de details, maar dat hebben we nu omgedraaid. Prima. Ik ben toch wel verbaasd. Ik heb gezien...

De **voorzitter**: Een punt van orde van de heer Hendrickx. Maar is dat...

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, deze opmerking van de heer Van Noort ergert mij. We krijgen 1,5 week geleden een amendement waardoor de cyclus helemaal naar god gaat. Ik had graag en liever een veel betere voorbereiding van deze kwestie gehad. En dan vind ik een opmerking als 'we gaan dit als een soort commissievergadering behandelen' niet fair.

De **voorzitter**: Nog even wat de status is. Dit is best een bijzondere vergadering. We doen het ook over twee avonden en daarom is het ook een beetje een combinatie tussen een commissie en een raad. Daarom hebben we ook best ruime spreektijden gegeven. Laten we daar ook allemaal niet de maat over nemen. Er wordt stelling genomen doordat er een tweetal amendementen op tafel ligt. Ze wijzen allebei een andere kant uit. Dat is ook het mooie. Daarom ben ik ook wel blij dat dit debat hier is. En er kan gekozen worden. Het gaat over een onderwerp dat wel ergens over gaat. Dus dat is prima dat we daar ook met elkaar de tijd en ruimte voor geven, maar laten we even bij de inhoud blijven. De heer Van Noort, die was ermee bezig.

De heer **Van Noort**: Nogmaals, ik heb dus het collegevoorstel bekeken. Ik was verrast dat de partijen die dit college steunen een totaal andere richting uitgaan. Is dat erg? Nee, dat is helemaal niet erg. Dat is dualisme. Dat is duidelijk. En dat verwijt dat vanavond wordt gemaakt dat die coalitiepartijen onderling de zaak goed hebben afgestemd; ik denk dat dit ook logisch is dat je dat doet als coalitiepartijen. Maar ik mag er wel wat van vinden. Ik moet zeggen: het raadsvoorstel van het college, daar was ik wel voor te vinden. Ik had ook wel problemen met de commerciële verhuur, of dat echt wel goed zou werken. Maar ik had er mee kunnen leven. Dan rest mij alleen nog om het ingediende amendement onder de loep te nemen. Nou, ik heb het allemaal gezien. Ik zie dat er weer veel onderzoek moet komen. En in een raad die anderhalf jaar geleden heeft gezegd: we moeten niet zoveel onderzoeken, dat kost allemaal veel te veel geld. Nu gaan we bijna bij ieder onderwerp weer onderzoeken doen. Ik ben zo bang dat dit onderzoek, dat er gaat komen, gewoon zal uitwijzen: de verkeersdruk wordt te groot in deze buurt. Het plaatsen van allerlei auto's hier in de omgeving is een aantasting van dit prachtige karakteristieke gebouw. Ik denk dat de hele buurt op zijn achterste benen staat als de bus er doorheen gaat rijden. Ik denk eigenlijk dat we heel veel geld gaan uitgeven aan een onderzoek dat uiteindelijk zal zeggen: daar moet je niet aan beginnen. Dat is mijn grote bezwaar tegen het amendement. Er staan best hele goede zaken in. Maar ik denk dat het daarop gaat struikelen. Je zult aan dit pand moeten uitbouwen. Aan alle kanten gaat dit wringen.

De **voorzitter**: Ik zie een tweetal interrupties. Ten eerste de heer Borm, daarna de heer Bloemendaal. De heer Borm.

De heer **Borm**: Dank voorzitter. Ik hoor de heer Van Noort een bezwaar uiten tegen het amendement. De vraag is eigenlijk of hij zich niet voldoende gesteund voelt dat in het amendement met klem verzocht wordt om aan de voorkant van het onderzoek de punten waar de meest concrete zorgen over zijn al direct uit te zoeken, de quickscan waar de heer Bloemendaal het eerder over had. Of hij zich daar voldoende door gesteund voelt of dat hij nog steeds denkt dat dit de verkeerde kant op gaat. En dat we hiermee geld gaan weggooien.

De **voorzitter**: De heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: U hebt me waarschijnlijk niet goed begrepen. Ik heb op zich niets tegen dat onderzoek. Ik zeg alleen dat we de uitkomst van het onderzoek al weten. We weten al wat er komt, dus ik vind het eigenlijk een onnodige stap.

De **voorzitter**: Helder. De heer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Een korte vraag voor de heer Van Noort. Als nu uit nieuw beslispunt 8 komt dat het niet te doen is, wat we uiteindelijk langs deze weg willen beogen, namelijk een volwaardig bestuurscentrum, wat is daar dan op tegen als dit helder boven tafel is. En gefundeerd, anders dan dat moet je niet doen, of dat weten we al, of zinloze weg. Wat is er tegen om een dergelijke denklijn te laten valideren in kansrijk of kansloos. Wat is daar op tegen?

De heer **Van Noort**: Dan ben ik misschien niet duidelijk genoeg geweest. Ik heb gesteld dat het onderzoek uiteindelijk die negatieve punten zal benaderen en dat we dus geld uitgeven van gemeenschap voor het onderzoek waarvan ik zeg, dat neem ik voor mijn eigen rekening, waarvan ik zeg: ik ken de uitkomst al van het onderzoek.

De **voorzitter**: Helder. U bent gereed? Dank u wel. Dan kijk ik nog even rond. Mijnheer Mulder.

De heer **Mulder**: Ja, dank u voorzitter. Als laatste spreker, dan is bijna alles al gezegd. Wij danken het college voor het raadsvoorstel en het raadsbesluit. Wij snappen ook hoe het tot het besluit is gekomen aan de hand van het rapport van Brink. Wij zien meer in een toekomst van dit gebouw als zijnde een volwaardig bestuurscentrum. We zien het niet zitten dat commerciële verhuur een vlucht gaat nemen. Vandaar dat we met het amendement willen zorgen dat we daar een onderzoek naar doen.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Er zijn niet veel vragen gesteld aan de wethouder maar het is wel handig om een appreciatie van het college op de twee voorliggende amendementen te krijgen. Het woord is aan wethouder Wassenaar.

Wethouder **Wassenaar**: Ja, dank u wel voorzitter. Het voorstel, zoals het college dat aan u heeft voorgelegd, is gebaseerd op de opdrachten die u als raad aan het college heeft meegegeven. Dat is enerzijds die restauratie vervolmaken voor wat betreft de binnenkant. Maar anderzijds, niet onbelangrijk, dat het ook tot een verbetering van de exploitatiecijfers moest leiden. Nou, we hebben daar een deskundig bureau op gezet en er zijn marktverkenningen gedaan. Wij hebben daar vertrouwen in en daaruit blijkt dat de beste exploitatieverbetering kan worden bereikt door de variant te kiezen die wij u ook hebben voorgesteld. Temeer omdat ook die keuze het meeste aansloot bij de participatietrajecten die we hier hebben gevolgd. Ook daar is te merken dat een rustige ontwikkeling in de zin zoals aangegeven, op de grootst mogelijke, nou, de grootst mogelijke, in ieder geval toch de breedste mogelijkheid van draagvlak kan rekenen. Op het moment dat het college constateerde dat het kader dat de raad had meegegeven dat de exploitatie beter moest, moesten we constateren dat dit de beste keuze zou zijn. We zijn toen niet verder gaan zoeken op een verdere uitbouw van het bestuurscentrum omdat dat op dat moment niet logisch ligt. Binnen de kaders zoals de raad ons heeft meegegeven moet het college het amendement ontraden. Ik zeg daarbij: op het moment dat de raad besluit dat de scope van het onderzoek anders wordt en dat de raad eigenlijk toch iets anders wil en de kaders meegeeft, dan moet er inderdaad nog heel wat worden onderzocht. Zelfs als het in een quickscan gaat, dan zal het wat tijd kosten. Geen jaar, geen acht maanden. Maar dan zal dat ook wat extra geld gaan kosten. Dus ja, als u die na de vertraging die het oplevert, als u die consequenties wilt hebben en ons die gewijzigde kaderstelling meegeeft, dan zijn we natuurlijk bereid om dat onderzoek te doen.

Meer kan ik er op dit moment niet van zeggen voorzitter. Want alle vraagpunten die zich voordoen zijn inderdaad al op tafel geweest en die hoef ik hier niet te herhalen.

De **voorzitter**: Maar wat is uw oordeel over het amendement, over de toekomst van De Paauw?

Wethouder **Wassenaar**: Wij ontraden het amendement.

De **voorzitter**: En het ontwerpbesluit toekomst buitenplaats De Paauw, van DLW?

Wethouder **Wassenaar**: Ja, dat ontraden wij ook omdat de keuze binnen de kaders, zoals ze zijn gegeven, helder zijn en wij alleen maar tot dit voorstel kunnen komen.

De **voorzitter**: Daar heeft de heer Paulides een interruptie op.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. De kaders zijn duidelijk. U zegt net het is gebaseerd op de opdracht om de restauratie te vervolmaken. Waar komt Brink mee? Niet met een integrale afweging, nee die komt met een financiële afweging. Wat dat betreft is de opdracht aan Brink misschien niet zo duidelijk geweest. Ze hadden een integrale afweging moeten maken en niet alleen financieel. Dat is nu het punt waar we tegenaan hikken. Nu moeten we onderzoeken wat ze niet hebben gedaan. Ik vind dat jammer. Eigenlijk, wat ik in het amendement vraag is een stapje terug te doen. Neem dat nu als basis, ga daar naar kijken, dan kunnen we kijken wat de mogelijkheden zijn. Als we hier niet eens kunnen bijbouwen, waarom zouden we dan voor € 160.000,00 weer onderzoek gaan doen? Als we op de gemeentewerf geen huizen kunnen bouwen omdat de sanering € 3 miljoen kost, ik noem maar wat, waar zijn we dan mee bezig?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: Ja voorzitter, de uitdaging in dit traject, die de heer Paulides noemt, zien we allemaal. Die ziet het college ook. Maar, als het om de restauratie gaat heeft de tijd niet stil gestaan. We hebben Brinkgroep niet gevraagd om een restauratieplan te maken. Binnen het voorstel van het college zoals het er nu ligt zou er voor die € 160.000,00, op basis van de keuze die het college heeft gemaakt en heeft voorgesteld, een restauratieplan gemaakt worden. Natuurlijk wordt er dan gekeken naar wat er ligt. Maar ik zei het al, de tijd heeft niet stilgestaan. Dat moeten we wel checken. Dat moet wel worden vormgegeven naar deze tijd. Er is meer aandacht voor duurzaamheid. De keuze die wij daarin hebben gemaakt is ook helder. Dus puur terugkijken op wat is geweest, dat is voor een deel handig en zeker zinvol. Maar het leven wordt achterwaarts geleefd en voorwaarts geleerd. Dus ja, daar moeten we toch echt nog even naar kijken.

De **voorzitter**: Kijk eens aan, tegeltjeswijsheid. Top. Mijnheer Paulides, u hebt een vervolgvraag.

De heer **Paulides**: Ja, ik wilde toch nog even terug naar het oude plan. Het is natuurlijk onzin dat wanneer zo een plan, ik geloof zelfs tien keer zo duur is geworden in de jaren, om dan te zeggen: je kunt niet terugkijken. Dat was sober en doelmatig. En ik heb nu het idee dat wat er wordt voorgesteld door Brink helemaal niet sober en doelmatig is. Dan denk ik, er worden wel mooie berekeningen gemaakt en daar komen zulke bedragen uit, maar dat was niet de renovatie zoals we dat in 2012 hebben besproken. Dan denk ik: ga dan naar die simpele en sobere, doelmatige restauratie terug. Dan kom je echt niet op dit bedrag.

De **voorzitter**: Nog behoefte van de wethouder?

Wethouder **Wassenaar**: Ik kan slechts benadrukken dat het Brinkonderzoek gewaardeerd is en gericht is op verbetering van de exploitatie en de inschatting van de mogelijkheden in relatie tot dat centrale punt. Over een restauratieplan hebben wij helemaal nog niet gesproken. Daar heeft Brink niet naar gekeken. Dat is de vervolgstap op basis van een keuze die u maakt.

De **voorzitter**: Ik zag nog andere handen voor interrupties. De heer Hendrickx en dan de heer Bloemendaal, dan de heer Borm.

De heer **Hendrickx**: De vraag is komt er nog een tweede termijn? Ik heb twee vragen en als de tweede termijn komt...

De **voorzitter**: Nee, u bent door uw spreektijd heen.

De heer **Hendrickx**: Ja, nee... zo werkt dat niet.

De **voorzitter**: Ja. Ik heb u...

De heer **Hendrickx**: Dan heb ik twee interrupties.

De **voorzitter**: Dat mag. Dat is de optie. Dat mag. Aan u het woord.

De heer **Hendrickx**: Ik ga een punt van de orde maken nu. Nu wordt het te gek. Wij krijgen een week geleden een amendement dat heel ver gaat. Op een raadsvoorstel dat een heel omvangrijk iets is en het wordt hier afgeraffeld. Ik vind dat gewoon niet kunnen. Hier wordt een democratisch proces geweld aangedaan. Dan kunt u dat anders vinden. Ik heb mijn fractiegenoten gevraagd om te kijken wat er bekend was over spreektijd. Zij kunnen dat niet vinden en ze weten er niet van. Ik wist er ook niet van. Misschien dat ik de enige was, dan was ik gekke henkie. Soms ben ik dat ook. Maar spreektijdbeperking op dit onderwerp, daar waar een coalitie uitgebreid de tijd heeft gehad om...

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik wens uit te spreken.

De **voorzitter**: Nou nee. Ik geef u het woord.

De heer **Hendrickx**: U geeft mij het woord en laat mij uitspreken.

De **voorzitter**: Nou, mijnheer Hendrickx, deze toon bevalt mij niet.

De heer **Hendrickx**: Dat zal best wezen maar u hebt mij vanavond al meerdere keren geïnterrupteerd op een manier waarvan ik zeg: dat is kantje. En het is echt kantje. Er dient hier een fatsoenlijk proces te gaan en ik wens niet om de zoveel minuten ingeperkt te worden in een debat dat hier aan de orde is. Ik maak nu een punt van de orde ten aanzien van de wijze waarop dit is gegaan. En ik heb twee interrupties. U mag nu kiezen.

De **voorzitter**: Ja, u krijgt van mij twee interrupties. Maar nog even op uw ordedebat. Bij de vaststelling van de agenda en bij de stukken en dat is een paar keer herhaald, is er medegedeeld dat er spreektijden waren. Het maakt mij allemaal niet uit. Het gaat er alleen wel om, als we van tevoren, bij de vergadering, vaststellen dat dit de agenda is en dit de orde is, dan zie ik het als mijn taak, omdat u dat mij als opdracht dan geeft, om dat ook te houden. Verder geef ik u de ruimte omdat ik al eerder vanavond heb gezegd dat ik dit een belangrijk onderwerp vind. Verder is het debat nog gaande en ga ik straks peilen of de discussie rijp is voor besluitvorming. Rustig, stap voor stap en ordelijk zoals u dat van een voorzitter kunt verwachten. Ik zou in die zin, want we zijn nu nog vol in de beraadslaging, daar ook de energie in willen steken. En ik geef u nu het woord voor een tweetal interrupties aan de wethouder.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, ik wil toch weer in de orde ingaan op wat u zojuist zegt. Ik begrijp dat vanavond de spreektijd is gelimiteerd. Dat wist ik niet van tevoren. Dat vind ik op zich al een kwalijke kwestie. Ik wil daar nu verder niets meer over zeggen want dan gaat het bijna vijandig worden.

De twee interrupties. De eerste interruptie betreft: heeft het college al contact gehad met de buurt over de opties die voorliggen en zo ja, met wie. Dat is de eerste vraag. De tweede vraag ben ik op dit moment gewoon weer kwijt. Dat is mooi.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: Ja voorzitter, ik verwijs naar het rapport. We hebben een participatieronde gehad met de buurt, met de deskundigen, met andere belanghebbenden. Daar hebben wij een rode lijn uit getrokken. Wie dat allemaal precies geweest zijn? Dat zou ik moeten naslaan want dat is inmiddels ook al een tijdje geleden.

De **voorzitter**: Hebt u nog behoefte aan uw tweede vraag? Aan u.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel. De tweede vraag is: u hebt natuurlijk ook gekeken naar die optie bestuurscentrum. Daar zijn in wezen drie elementen. 1. besluitvorming rond de Johan de Wittstraat; 2. besluitvorming rond de organisatie; 3. besluitvorming betreffende

kantoorvoorziening voor deze situatie. Ziet u, wanneer je die drie met elkaar verbindt geen risico's, risico's of behoorlijke risico's wanneer je juist in die optie die drie zaken met elkaar verbindt. Dank u wel.

Wethouder **Wassenaar**: Voorzitter, ja daar zien we inderdaad risico's. Maar de vraag gaat nu nog niet verder dan die te onderzoeken, maar die risico's die zijn er zeker.

De **voorzitter**: Het was aan u. U hebt antwoord gegeven? Ja, ik werd afgeleid.

Wethouder **Wassenaar**: Ja, ik heb antwoord gegeven, ik heb gezegd dat ik risico's zie en dat die dus onderzocht zouden moeten worden.

De **voorzitter**: Oké. De heer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Dank u voor het woord. Ik heb een vraag voor de wethouder. We hebben op 30 september 2019 een commissievergadering gehouden in deze zaal. We zijn daar overeengekomen, althans er is afgeprocédéerd door de griffie destijds, dat het raadsbesluit zoals dat genomen is op 15 oktober jl. er langs die lijnen zou uitzien. Dat betekent dat we een volledig democratisch proces doorlopen hebben door op 30 september jl. na te denken over hoe het raadsbesluit er op 15 oktober 2019 uit zou zien. Het raadsbesluit van 15 oktober 2019 kent u allemaal. Dat ga ik hier niet voorlezen. Mijn vraag aan de wethouder is: is het nu zo onredelijk dat als we na een rapport van bijna negentig pagina's met het college tot overeenstemming komen, in een commissievergadering, langs democratische weg, om op 15 oktober 2019 een besluit te nemen dat gedragen wordt, want anders was het besluit niet genomen, het wordt onderzocht door de onderzoeker en sommigen in deze raad vinden dat dan één element dat hier wordt genoemd in dat besluit van 15 oktober 2019, namelijk het onderzoeken als een volwaardig bestuurscentrum te kunnen functioneren niet in voldoende mate is uitgediept. Dan kan ons toch niet verweten worden dat wij spijkers op laag water zoeken of het verkeerde aan u vragen? Bent u dat met mij eens?

Wethouder **Wassenaar**: Voorzitter, dat heeft het college ook helemaal niet gesteld. Ik heb alleen gesteld dat het scenario van volwaardig bestuurscentrum niet verder is onderzocht omdat daar de rem op stond van verbetering van de exploitatie. Meer heb ik niet gezegd.

De heer **Bloemendaal**: Oké, dank u voor uw antwoord. Dan geeft dat meer dan voldoende draagkracht om nog eens naar dat volwaardig bestuurscentrum te kijken. Als daar niet voldoende gekeken is naar de volwaardigheid daarvan.

De **voorzitter**: Is er behoefte aan een tweede termijn?

De heer **Borm**: Ik had nog een interruptie.

De **voorzitter**: U hebt nog een interruptie, gaat uw gang.

De heer **Borm**: Dank voor de beantwoording wethouder. Zoals de heer Bloemendaal eerder aanhaalde is bij het raadsbesluit van 15 oktober jl. heel helder gevraagd, althans, dat dachten wij, om nader onderzoek. Ik hoor de wethouder zojuist zeggen dat gedacht is: we gaan er toch niet verder naar kijken in verband met de exploitatie-uitkomst van het nadere onderzoek. Ik snap het niet helemaal. We hebben op 15 oktober jl. helder gevraagd: kijk hiernaar, kijk hiernaar en kijk hiernaar. Zegt u nu dat uiteindelijk gedurende dat onderzoek, of aan de voorkant bij de opdrachtformulering van dat onderzoek is gezegd dat de puntbenadering het allerbelangrijkste is. Want er zit natuurlijk een heel risico omheen van aannames over leegstand en andere dingen. Die doen er heel veel toe. En dat dus de integrale overweging waarmee ook naar maatschappelijke belangen en andere zaken is gekeken, ondergeschikt was. Ik ben het wel eens met de heer Bloemendaal en ook met de heer Paulides, sober en doelmatig is niet helemaal wat wordt uitgestraald. Ook niet bij de variant volwaardig bestuurscentrum. We hebben als raad gevraagd: mogen wij deze drie voostellen goed onderzocht hebben? We hebben nu allemaal vanavond een aantal zorgen over de haalbaarheid van dat volwaardig bestuurscentrum. En als wij hebben gevraagd om dat te laten onderzoeken en u hebt gezegd: ja, daar hebben we dit bedrag voor nodig. We zijn acht maanden verder en het bedrag is uitgegeven. We hebben nog steeds deze vragen. De concrete vraag is: in dit verhaal het financiële belang in dat onderzoek als voornaamste, of als leidend belang, meegenomen? Of is ook de integrale overweging meegenomen?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: Ja, volgens mij heb ik het al gezegd voorzitter. Het is overigens niet zo dat we helemaal niet naar de consequenties van een volwaardig bestuurscentrum hebben gekeken. Want het onderzoek geeft ook aan welke risico's je daarin loopt. Dat gegeven, naast het feit dat de raad op dat moment in mijn beleving ergens een diepe wens koesterde van 'zou dat toch niet mogen'? Maar overeind bleef staan dat er goede exploitatie moest zijn. Dat was er nog steeds. Dat is niet teruggenomen. Dat heeft ons tot de conclusie geleid: alles in aanmerking nemende, de risico's die wij nu voorzien in de tijd dat het allemaal nog vraagt, is dit voor De Paauw de beste keuze. Omdat het te overzien is. Omdat het tot verbetering van de exploitatie leidt. Omdat het leidt tot een bruikbaarheid en openbaarheid van het gebouw, wat schwingt geeft aan de beleving in het park en Wassenaar. Zo zijn wij tot die keuze gekomen. Als u op dat moment de discussie van nu had gevoerd, dan hadden we er misschien heel anders voorgestaan. Maar ja, ik bespeur dat u toegegroeid bent naar een wens, een gevoel van dat het u toch mooier lijkt. Ergens kan ik me dat wel voorstellen, maar dat was niet onze opdracht. Dus u moet echt het kader bijstellen als u zegt: we willen dat toch onderzocht hebben en dan moet u er de consequenties van dragen. De consequenties heb ik aangegeven.

De **voorzitter**: Ik denk dat alle argumenten wel zijn gewisseld. Is er nog een behoefte aan een tweede termijn? Dat is niet het geval. Maar ik ga wel vragen: wilt u vanavond stemming over de amendementen? Ja, dat is het geval. Dan gaan we de amendementen in stemming brengen.

Dan begin ik bij het eerste amendement over de toekomst van De Paauw, ingediend door de leden Borm, Bloemendaal, Beerepoot, Mulder en Boon.

Amendement over de toekomst van De Paauw Ingediend door VVD, D66, CDA, Fractie Mulder en Lokaal Wassenaar!

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 19 mei 2020; gehoord de beraadslagingen;

wijzig het ontwerpbesluit behorend bij het raadsvoorstel over de toekomst van De Paauw als volgt:

beslispunt 1 aanpassen: van "uit te gaan van de variant Commerciële verhuur" naar "uit te gaan van de variant Volwaardig Bestuurscentrum";

beslispunt 2 aanpassen: van "de te realiseren lift binnen het bestaande pand aan te brengen" naar "bij de concrete uitwerking van de plannen goed te kijken naar de optimale locatie van de te realiseren lift";

beslispunt 3 aanpassen: van "De mogelijkheden voor een uitbreiding van het pand op de plek van de voormalige logeervleugel niet verder uit te werken;" naar "Voor de benodigde uitbreiding van het pand op de plek van de voormalige logeervleugel kritisch te kijken naar het aantal benodigde werkplekken vanaf 2024, daarbij o.a. rekening houdend met méér flex- en thuiswerken, toegenomen automatisering en de impact van de Omgevingswet;"

beslispunt 5 aanpassen: van "Niet te bezuinigen op de duurzaamheidsinvestering die is voorzien voor De Paauw" naar "Alle voorziene duurzaamheidsinvesteringen in De Paauw met een terugverdientijd van maximaal twintig jaar goed te keuren";

beslispunt 7 aanpassen: zinsnede "en voor verdere verkenning voor de verhuur" schrappen;

nieuw beslispunt 8 invoegen na oorspronkelijk beslispunt 7: "Bij het verdere onderzoek allereerst de volgende aandachtspunten te onderzoeken:

- (a) het proces en de risico's om cultureel-erfgoed instemming van de geplande aanbouw te krijgen;
- (b) verkeersontsluiting, OV-bereikbaarheid, parkeernorm en grootte fietsenstalling;
- (c) impact van aanbouw op landschappelijke karakter van het park van De Paauw;
- (d) welke flexfactor in het gebouw mogelijk is en hoe hier door de WODV zelf tegenaan gekeken wordt;
- (e) het actief betrekken van de buurt bij de invulling van de plannen";

oorspronkelijk beslispunt 9 aanpassen: van "Het college te vragen de renovatie van het gemeentekantoor (waarvoor de middelen al in de begroting zijn opgenomen) voortvarend op te pakken" naar "Het college te vragen om alleen het onderhoud aan het huidige gemeentekantoor uit

te laten voeren dat noodzakelijk is om de periode te overbruggen tot De Paauw als Volwaardig Bestuurscentrum in gebruik genomen kan worden (en de resterende middelen die voor renovatie al in de begroting waren opgenomen vrij te laten vallen respectievelijk hier in de Kadernota 2021 rekening mee te houden)";

Oorspronkelijk beslispoint 10 aanpassen: van "De nu begrote investering voor de resterende restauratie van De Paauw ad € 9,7 miljoen te betrekken bij de afwegingen in de Kadernota 2021." naar "De benodigde investering voor de resterende restauratie van De Paauw te betrekken bij de afwegingen in de Kadernota 2021;"

nieuw beslispoint 12 toevoegen: "Het college te vragen op korte termijn met een procesvoorstel en benodigd budget te komen om een integrale herontwikkeling van het gebied gemeentewerf en gemeentekantoor te laten onderzoeken, zodat we hier als raad in 2021 een richtinggevend besluit over kunnen nemen;"

nieuw beslispoint 13 toevoegen: "De ruimtelijke punten onder 8(a)-(c) als quickscan en de organisatorische en participatiepunten onder 8(d)-(e) te (laten) onderzoeken, en indien daaruit eventuele obstakels zouden blijken, hier de raad zo spoedig mogelijk over te informeren en te betrekken;"

nieuw beslispoint 14 toevoegen: "Definitieve goedkeuring af te laten hangen van de uitkomsten van het verdere onderzoek."

Wie is voor het amendement?

Dat zijn de fracties van Lokaal Wassenaar!, de VVD, Fractie Mulder, het CDA en D66, dat is een meerderheid. Daarmee is het amendement aangenomen.

Dan het tweede amendement is lastig als het eerste amendement is aangenomen want dat wijzigt het geheel weer in zijn totaliteit, dus dat is technisch heel lastig. Maar het kan ook zijn, uiteindelijk ga ik u ook vragen akkoord te gaan met het definitieve voorstel, dus dat u nu toch weer wijzigt, maar ik geef dit er toch maar even bij. Toch even voor de volledigheid. Want ook aan dit amendement is volop aandacht besteed.

Het amendement van de fractie van Democratische Liberalen Wassenaar.

Amendement Ontwerpbesluit Toekomst van buitenplaats De Paauw Ingediend door DLW

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 19 mei 2020; gehoord de beraadslagingen;

besluit het ontwerpbesluit behorend bij het raadsvoorstel Toekomst van buitenplaats De Paauw als volgt te wijzigen:

de beslispointen 1 tot en met 10 worden gewijzigd in:

1. voor het eigendom en beheer van pand De Paauw uit te gaan van de aanbevelingen uit het rapport Jan van de Voorde Monumenten;
2. Het rapport: 'vervolgonderzoek Toekomst Buitenplaats De Paauw' vooralsnog voor kennisgeving aan te nemen en nog geen keuzes te maken;
3. Draagt het college op, onder verwijzing naar het ontwerp uit de jaren zeventig van architect Quist, de mogelijkheden en onmogelijkheden in kaart te brengen voor de bouw van een kantoor aan of nabij het monumentale pand raadhuis De Paauw;
4. Draagt het college op om de adviezen te overleggen op het gebied van RO, cultureel erfgoed et cetera over de eventuele gevolgen van de bij te bouwen toevoegingen;
5. Draagt het college op de raad inzicht te geven in de mogelijke extra verkeersbelasting in de wijk;
6. Draagt het college op, onder verwijzing naar het onderzoek (naam en datum onderzoek niet bekend) in opdracht van wethouder Pruijs en de opname door de provincie Zuid-Holland op de lijst meest vervuilde locaties, inzicht te geven naar de door de gasfabriek veroorzaakte vervuiling;
7. Draagt het college op om de raad inzicht te geven van de eventuele kosten van de sanering;
8. Draagt het college op om aan te geven hoe de in het rapport genoemde bestuurskracht kan verbeteren als maar circa de helft van de ambtenaren van de WODV voor Wassenaar werkt en de andere helft in Voorschoten werkt en blijft werken;

9. Draagt het college op om een inschatting te maken op de risico's op de haalbaarheid van genoemde maar ook en vooral die risico's die wel benoemd zijn maar niet ingeschat zijn;
10. Draagt het college op om de raad voor 1 augustus 2020 te informeren over de uitkomsten van de punten 3 tot en met 9."

Wie is voor dit amendement?

Dat is de heer Paulides. Daarmee is dit amendement verworpen.

Dan hebben we een nogal stevig geamendeerd raadsvoorstel liggen. Mevrouw Gout, u kunt nu een punt van orde hebben, of een stemverklaring.

Mevrouw **Gout**: Een stemverklaring.

De **voorzitter**: Een stemverklaring. Kijk. Aan u.

Mevrouw **Gout**: Dat komt in de plaats van een punt van orde dat ik misschien eerder had moeten maken. Dat gaat over het feit dat als ik niet in iets meega, of tegenstem dit niet wil zeggen dat ik ondemocratisch ben. Dat is iets wat ik hier wel heel graag wil neerleggen want het is een punt dat verschillende keren vandaag aan de orde is gekomen. Ik denk dat het ook goed is, want we doen hier natuurlijk altijd: stemt u voor, tegen of onthoudingen en af en toe een stemverklaring. Maar in dit geval wil ik dat even heel nadrukkelijk benoemen. Op het moment dat ik ergens niet mee instem, wil dat niet zeggen dat ik ondemocratisch ben. Ik heb het goed gelezen en ik ben uiteindelijk voor een ander amendement. Wat dit amendement dat nu voorligt eigenlijk uitsluit. Maar er zitten wel elementen in waarvan ik zeker denk dat we dat kunnen meenemen. Dus dat wil ik even toevoegen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Even om uw opmerkingen te snappen: u geeft eigenlijk aan: het debat wordt ook gevoerd om alle elementen met elkaar te wisselen. En pas op om daar heel snel een kwalificatie aan vast te plakken. Het is juist goed dat de argumenten met elkaar worden gewisseld. Interpreteer ik uw opmerking zo goed? Dan ben ik het namelijk zeer met u eens en dat is mooi dat we met elkaar daar dat debat over voeren. Dank.

Dan gaan we over naar het gewijzigde raadsvoorstel. Gewijzigd door het eerst aangenomen amendement. Wie is voor het raadsvoorstel? Ik ga het niet helemaal voorlezen. Nee, het amendement heeft het raadsvoorstel gewijzigd en nu is in stemming het raadsvoorstel. Wie is voor het voorliggende raadsvoorstel? Ja, het amendement wijzigt het raadsvoorstel en nu brengen we het raadsvoorstel in stemming. Zeker, dat klopt. Dus vandaar dat ik ook de nadruk leg... Sorry, even helder. Stemmingen moeten altijd heel precies. Sorry, ik moet heel even, want er ontstaat nu geroezemoes. Het amendement heeft het raadsvoorstel gewijzigd. Daarmee is het raadsvoorstel veranderd in alle zinnen die vervangen zijn, conform het raadsvoorstel. We moeten nu wel over het raadsvoorstel stemmen. Maar dat is behoorlijk gewijzigd en dat is goed om dat even te benadrukken. Dan heeft het amendement ook een functie. Wie is voor het gewijzigd raadsvoorstel? Dat zijn de fracties van Lokaal Wassenaar!, de VVD, de Fractie Mulder, CDA en D66. Daarmee is het gewijzigde raadsvoorstel aangenomen.

Dan is het 22.30 uur geweest en wil ik een punt van orde maken wat ik volgens het Reglement moet doen, of wij doorvergaderen tot 23.00 uur of dat wij de vergadering vanavond met elkaar afmaken. Met dien verstande dat het een doorlopende vergadering is, maar in ieder geval de voorgenomen punten vanavond nog wel verder bespreken. Behalve dat de moties vreemd aan de orde van de dag dan naar morgen gaan. Gaan we door met de agenda? Ja, dat gaan we doen. Dan stellen we dat met elkaar vast. Dank u wel.

9. Stand van zaken motie Voorlinden

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de stand van zaken moties Voorlinden. Wie mag ik daarover het woord geven? De heer Ronke, ik inventariseer even. De heer Beerepoot. Wil iedereen weer hier het woord over voeren? Ja, dat is de makkelijkste conclusie. Ik ga snel door. Mijnheer Ronke, aan u.

De heer **Ronke**: Ja voorzitter, dank voor het woord. Er is in het verleden een aantal moties aangenomen. Nu is er uiteindelijk een voorstel, of een aanvraag binnen. Ik heb toch maar een keer voor mezelf iets opschreven in plaats van dat ik alles uit mijn hoofd doe. Ik kom tot de volgende conclusie. Ik begin maar met hoe een mooi plan een bestuurlijke nachtmerrie wordt. Dan vraag je je af: wat als bij de allereerste aanvraag duidelijk werd dat er misschien wel 300.000 bezoekers

zouden komen? Hoe zou het zijn gelopen als er direct een parkeerplaats was aangelegd volgens de juiste procedure? Hoe zou het zijn gelopen als dit parkeerterrein gelijk mooi, netjes en groen zou worden aangelegd, zoals nu is voorgesteld? Want het is nu inderdaad een lelijke asfaltplak. Maar goed, we zullen er nooit achter komen hoe het zou zijn gelopen. Wat we wel weten is dat het museum een succes is. Iedereen die je spreekt over die lelijke parkeerplaats zegt wel: maar we willen wel dat het museum blijft. Want het is een aanwinst voor het dorp. Los van het feit dat er heel veel bezoekers het museum bezoeken en daar veel plezier aan beleven, heb je het ook nog over een stukje werkgelegenheid in Wassenaar. Dan hebben we het niet alleen over de medewerkers die in het museum werken, maar ook toeleveranciers zoals de lokale bakker. Ik hoor wel eens dat we gedraaid zijn. We hebben moties aangenomen. De parkeerplaats is illegaal. Er moet gehandhaafd worden. Ik noem het geen draaien. Ik noem het voortschrijdend inzicht. Ja, er wordt nu een beetje een geluid gemaakt, maar ik noem het echt voortschrijvend inzicht. Er is een probleem dat moet worden opgelost. Er ligt een motie tot handhaving. Zoals het nu is, kan het niet. Ik ben daar gaan kijken. Ik heb bij de mensen in de tuin gestaan. Het ziet er inderdaad niet uit. Het zal je uitzicht maar zijn. Maar goed, weghalen kan ook niet, want dat levert parkeerproblemen op. Door verschillende partijen is geïnventariseerd wat nu de problemen en oplossingen zijn. Ik denk dat de problemen van de directe buurtbewoners die op de parkeerplaats kijken zijn dat het een lelijke parkeerplaats is. Er is schittering van de zon in ruiten en geluidsoverlast. Nu ga je kijken: er ligt een nieuw plan, lost dat die problemen op. We zijn van mening dat die problemen worden opgelost met de herinrichtingsplannen van het parkeerterrein. Ik denk ook dat wethouder Wassenaar goed werk heeft verricht door al deze mensen bij elkaar te brengen en te bevragen wat er is. Met het museum aan de gang te gaan en uiteindelijk is hier onder zijn leiding, mede dankzij hem, toch een goed plan gekomen. Maar goed, er zijn nog steeds bezwaren. Want je hoort ook: het is druk. Maar aan de andere kant, een goed parkeerterrein, dat goed toegankelijk is, zorgt voor minder druk op de Buurtweg. Want je kunt sneller parkeren, je hebt geen filevorming op de Buurtweg. Niet dat de files op de Buurtweg staan. Maar hoe makkelijker je kunt parkeren, hoe minder verkeersdruk je hebt. Er speelt natuurlijk wel een tweede problematiek. De buurt zegt gewoon dat het daar te druk wordt. Maar dat staat natuurlijk los van het illegale parkeerterrein, dat er nu gewoon foeilelijk bijligt en het aanleggen van een nieuw parkeerterrein. Je moet niet altijd allerlei dingen aan elkaar willen koppelen. We hebben het nu over een parkeerterrein, dat is illegaal. Er ligt een plan en daar hebben we het nu over. Mochten er toch nog problemen ontstaan in de toekomst met drukte en echt overlast van de buurt, dan ga ik er toch echt van uit dat het museum zijn verantwoordelijkheid neemt en dat de buurtbewoners met het museum in overleg kunnen al dan niet met hulp van de gemeente. Maar vergeet ook niet, de leefbaarheid van een dorp is niet alleen maar winkels, maar het zijn ook voorzieningen zoals een bibliotheek, een zwembad en musea. En ondertussen hebben we twee mooie musea in het dorp. Ik denk dat we daar wel trots op moeten zijn. Dus wij zijn in principe, gezien alle feiten, voor het plan om het parkeerterrein aan te passen in de huidige voorstellen. Er komt nog een laatste dingetje boven. Ik heb daar het antwoord niet op. Moet er nu een bestuurlijke boete worden opgelegd? Het doel van een bestuurlijke boete, of een dreiging daarvan is een probleem dat je naar een oplossing toe wilt brengen. Of het probleem nu is opgelost, het doel bereikt is, is niet aan mij om dat te beoordelen dus ik weet ook niet of die boete moet worden opgelegd. Maar ik heb de laatste paar dagen een aantal keer een opmerking gehoord waarvan ik echt denk ja, maar dit kan niet: het zal de financiën van de gemeente goed uitkomen als nu de boete wordt geïnd. Nou, ik denk niet dat we boetes moeten gaan opleggen omdat het goed uitkomt voor de gemeentekas. Boetes moet je opleggen omdat het nodig is. Dus ik hoor graag van de wethouder hoe het college denkt over het opleggen van een bestuurlijke boete. Voorzitter, hier laat ik het bij en bedankt voor het woord.

De **voorzitter**: Dank u wel. U kijkt mijn kant op. Ik heb geen zin in hele ordedebatten. Ik geef elke fractie twee bonusminuten vanavond. We moesten even wennen aan de situatie. Dus u hebt daarmee de mogelijkheid om het woord te voeren.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Met cadeautjes moet je zorgvuldig omgaan. Even terug. Stap 1, Voorlinden is een fantastische parel voor Wassenaar. Laat daar geen misverstand over bestaan. Het vervelende, die keerzijde van het succes van Voorlinden is dat er veel last is door verkeer. Nu wil ik toch heel even teruggaan naar de oorsprong. Ik was toen voorzitter van de partij die tegen de verlening van de vergunning aan Voorlinden was. Niet vanwege het museum, maar vanwege het ontbreken van een verkeersplan. Nu zeven, acht jaar later hebben we alle ellende daarvan. Dat is 1. Dat wil ik enkel als les neerleggen. Tweede is dat, dan is dat voor mij een cruciaal punt, de parkeerplaats met de bouw van Voorlinden is neergelegd, niet aangevraagd en niet naar aanleiding van ontwikkelingen. Het zat al in het hoofd en het is neergelegd op het moment dat de bouw plaatsvond. Dat is relevant voor mij, voor een derde punt. Vervolgens ligt het er. Vervolgens zijn de bezoekers er en dan moet je je afvragen: moet ik dan gaan optreden naar Voorlinden toe door die parkeerplek weg te halen? Ik denk dat dit een heel lastig verhaal is. Ik

denk dat het gewoon een heel lastig verhaal is om bij bewezen succes, als iedereen lid wordt van HGC en ze hebben er in plaats van twintig dan vijftig elftallen, dan zul je ook voor parkeerplekken moeten zorgen, want anders kan er niet meer gehockeyd worden. Dus in die zin kan ik achteraf billijken, maar het proces vind ik verschrikkelijk lelijk. Laatste punt dat ik hier maak en dat hebben we ook gehoord namens de buurt, is dat er een uitbreiding plaatsvindt van activiteiten die meer verkeer met zich meebrengen enzovoort. Dat laatste vind ik een groot probleem. Dat haal ik nu aan omdat toentertijd niet het verkeersplan is meegenomen en je nu weer ontwikkelingen ziet die verkeer met zich meebrengen. Dus Hart voor Wassenaar zegt, alles overziend, de parkeerplek in gewijzigde vorm moet er zijn. Het is helaas niet anders. We vinden wel, dat is met name omdat die parkeerplek er al was en de procedure van het aanvragen van de parkeerplek niet is gedaan, dat de boete wel geïnd moet worden. Er zijn twee keer dingen misgegaan. Een keer, de parkeerplek lag er voordat er überhaupt gesproken was en dan vervolgens in de gesprekken met Voorlinden is daar geweld nodig geweest om Voorlinden zover te krijgen. Dan vind ik een boete te billijken. Niet omdat de gemeente het kan gebruiken, maar vanwege het feit dat er een preventieve werking moet uitgaan van de situatie dat mensen aan de ene kant bezig zijn om iets moois te doen, maar aan de andere kant denken misbruik te kunnen maken van de situatie.

De **voorzitter**: Dank u wel.

De heer **Hendrickx**: Dat was het. U viel precies op het goede moment in.

De **voorzitter**: De heer Boon.

De heer **Boon**: Ik heb nog een kwartier of zo?

De **voorzitter**: Nee, heel kort.

De heer **Boon**: Nou, ik zal niemand pesten. Het is even een lastig onderwerp omdat er ook helemaal geen beslissing wordt gevraagd. Het is een stand van zaken en wat dat betreft kunnen we allemaal wat vinden van dwangsommen en is het vooral de vraag: is het voldaan of niet? Zo nee, dan hebben we een probleem. Zo ja, dan is het opgelost. Dat zijn gewoon juridisch keiharde dingen. Deze discussie geeft wel aan en dat is wat de heer Hendrickx zegt, voordat je besluiten neemt toch nog eens even alles goed te overwegen en de consequenties goed te overzien. Jammer dat hij weg is. Dan helpt soms een verdiepingsonderzoek. Dat had hier ook wel misschien raadzamer geweest. En de veronderstelling: het zal wel meevallen of er komen niet zoveel mensen of we gaan toch... Nee, ik zeg het niet ook, dat komt nog wel. Wat ons betreft is het gewoon heel simpel: is er voldaan aan de voorwaarde of niet? Dan heeft een dwangsom zin of niet. Wat betreft de gekozen oplossing, dan is het wel weer bijzonder als we tijdens de presentatie het signaal krijgen dat vrijwel alle omwonenden en buurtbewoners akkoord zijn en dat er maar een stuk of drie bewoners, die rechtstreeks aan het gebied wonen, tegen zijn. En dat ook wel zullen blijven. Nu krijg ik een heel ander signaal te horen bij de inspreker vanavond. Misschien kan de wethouder daar een toelichting op geven.

De **voorzitter**: Dank u wel, het woord is aan de heer Beerepoot.

De heer **Beerepoot**: Ja, dank u voorzitter. Ja, het CDA heeft altijd allereerst de buurt vooropgesteld. De leefbaarheid van de buurt. Het is een buurt die heel beschut tegen Den Haag ligt. Mensen zijn er bewust gaan wonen, dichtbij het strand, dichtbij de bossen en dichtbij hun werk. Er is natuurlijk al een drukbezocht sportterrein, vervolgens is in alle wijsheid besloten om een museum op zo een prachtige plek neer te zetten. Dat kan ik me goed voorstellen en het CDA is ook heel erg blij met dit museum. Het is echt een aanwinst voor het dorp, maar we moeten in de buurt wel rekening met elkaar blijven houden. Om te zorgen dat het een leefbare situatie is en mensen niet te veel worden gehinderd door verkeer en parkeeroverlast. Dus wat ons betreft zijn we heel blij dat er nu een werkbare parkeeroplossing komt want dat is toch wie A zegt moet B zeggen. Het is een succes en het is goed dat die mensen dan op een nette en groene parkeerplek terechtkunnen. Maar we moeten wel rekening houden met de activiteiten van het museum en naar de toekomst toe. Dat hebben we ook eerder aan de gemeente gevraagd middels schriftelijke vragen. Is er ook zicht op die groei van het museum? Het is op zich goed dat het goed loopt, maar er moet gewoon rekenschap met de buurt worden gehouden. Dat ligt niet alleen bij de buurt en het museum, maar ook bij de gemeente zelf want die gaat over de vergunningverlening. Ik vind dat naar de toekomst toe er echt moet worden gekeken naar welke haakjes genomen kunnen worden die de groei op een beheersbare wijze mogelijk maakt. Dan moet er niet alleen naar het museum worden gekeken, maar ook de sportclubs zitten daar, waar Den Haag ook subsidies aan geeft. Vanuit dit huis zijn er twee wethouders die op beide zaken zitten. Maar ik denk dat we uiteindelijk

naar een betere verkeersontsluiting moeten in dat gebied. Anders is het gewoon einde groei van sportclubs die daar zijn gevestigd, maar ook voor het museum, qua verdere groei voor allerlei andere activiteiten als het aan mij ligt. We moeten hier met elkaar uitkomen. Ik wil gewoon nu zeggen: deze parkeersituatie lijkt ons een goede oplossing maar naar de toekomst toe moeten we met elkaar in gesprek blijven en zorgen dat het een leefbare situatie blijft. Daar roep ik de wethouder actief toe op. Want de inspreker gaf inderdaad een heel ander beeld dan ik eerder had begrepen uit de woorden van de wethouder, dat de buurt er eigenlijk wel heel erg goed mee kon leven. Er is daar in de buurt nog duidelijk een zorg en die moeten we serieus nemen. We zijn er niet voor de ondernemers, niet alleen voor de musea, maar ook allereerst voor de bewoners die hier in dit dorp wonen. Dat wil ik graag gezegd hebben. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Ja, onbegrijpelijk dat een last onder dwangsom wordt ingetrokken omdat er een vergunningsaanvraag ligt. Het ging immers over het opheffen van een illegale situatie en die is nog steeds niet opgeheven. Duidelijk is ook dat de bestaande overtreding niet vergund kan worden. Het is de vraag of de nieuwe aanvraag wel vergund kan worden. Het is de vraag of er met de nieuwe situatie wel een oplossing komt. Is dat niet het geval, dan begint alles weer van voor af aan. Of kun je maar één keer een last onder dwangsom opleggen? Wat betreft die dwangsom, die is verbeurd. Omdat er willens en wetens indertijd een illegale situatie is gecreëerd zijn we van mening dat als je dat doet je dan ook op de blaren moet zitten. We kunnen niet lukraak zaken kwijtschelden. Die last onder dwangsom is terecht opgelegd. Dan kun je zeggen: ja, het is vervelend. Nee, daar is heel bewust naar gestuurd. Dat intrekken, onacceptabel. Dan zegt de heer Van Caldenborgh dat hij door het nieuwe plan meer groen intekent en dat er minder auto's parkeren dan voorheen. Nou, voor het gemak telt hij dan even de illegale en legale parkeerplaatsen bij elkaar. Wat dat betreft is dat nog acceptabel. Maar wij zijn niet blij dat de gemaakte afspraken, zoals ook voorzien in het Mobycon-verkeersrapport niet wordt nagekomen. Alles lijkt wel te moeten wijken voor het belang van het museum. En als dat nu zo succesvol is, dan moeten daar ook oplossingen gevonden kunnen worden. Het werd al gememoreerd, er waren drie bewoners tegen. Nee, er zijn er maar drie voor. Het probleem in die buurt is veel groter dan onze wethouder ons wil doen geloven. We vinden het dan ook eigenlijk not done dat wij geen oplossing vinden om die ontsluiting of achterom, of aan- en afvoerroute via de naastgelegen brug te realiseren. Dit om de wijk met de verkeersbewegingen te ontzien. Daar wordt helemaal niet naar gekeken. Ik heb ook moeite met het feit dat er geprobeerd wordt een probleem van gisteren, dat opzettelijk is veroorzaakt door de heer Van Caldenborgh, op te lossen waarbij de belangen en toezeggingen aan de buurt met voeten worden getreden zonder te kijken naar die toekomst. En die toekomst noem ik omdat ik vind dat de gemeente moet zorgen voor een veilige leef- en woonomgeving voor de burgers die daar wonen. Daar zijn ook afspraken mee gemaakt. Als je afspraken maakt, dan moet je die aanhouden. Nu komen we weer in een volgende stap en ik maak me nu zorgen dat er misschien wel een situatie ontstaat dat het museum weer verder gaat groeien. En ik zou daarom ook graag een commitment van de wethouder willen hebben dat er geen verdere groei wordt toegestaan en hoe dat in de gaten wordt gehouden. Dat de gemeente voor de behandeling van de vergunningsaanvraag ook duidelijk gaat maken hoe wij gaan kijken naar een alternatieve ontsluiting, die niet door de wijk gaat, hoe die eruit gaat zien en wanneer dat gerealiseerd kan worden. Ik vind het heel belangrijk dat ook die toezeggingen aan die buurt worden gehandhaafd. Ik hoor de VVD die dan voornamelijk over dat uitzicht praat. Nee, het is het parkeerprobleem. Als je naar dat parkeerprobleem kijkt en hoe je dat in de gaten kunt houden... Als je in het buitenland naar een museum gaat moet je van tevoren reserveren.

De **voorzitter**: Mijnheer Paulides, even voor de orde. U komt nu in uw bonusminuten terecht.

De heer **Paulides**: Ja, ik ben nu bijna klaar. Je kunt met een reserveringssysteem werken. Dat gebeurt in het buitenland ook. Je kunt met een shuttlebus werken, dus het feit dat je daar een parkeerplaats aanlegt waardoor je de buurt opzadelt met extra verkeer, daar waren ook andere oplossingen voor geweest. Ik vind nu dat we hier een stop op moeten zetten. Het CDA heeft gezegd: misschien gaat het nog wel weer verder. Nee, dit moet echt de grens zijn voor het aantal bezoekers dat de buurt kan hebben. Tenzij er een oplossing gevonden wordt met aan- en afvoerwegen. Dat kan via de Verloren Tematbrug. Maak daar een op- en afrit op, of achterlangs bij de sportvelden. Dan ben je overal van af. Dan mag hij wat mij betreft die parkeerplaats neerleggen maar nu zijn er dingen onderbelicht. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Dank u voorzitter voor het woord. Ja, de stand van zaken. De stukken gelezen, de presentatie gezien. De heer Van Caldenborgh hield een goed verhaal. Minder parkeerplaatsen overall. Beter aangelegd, beter ingepast, afstand tot de huizen die het dichtst nabij zijn groter. Geluidswal met begroeiing. Allemaal dingen die we bij het werkbezoek ook eerder hebben besproken in het najaar. Dat komt nu dus in gestalte tot ons. Dus op die punten zijn wij tevreden en gerustgesteld. Ik vraag me alleen af wat het college nu met deze stand van zaken wil bereiken. Mede in het licht van de vragen die toch bij mijn fractie open blijven staan. Ik heb ook tijdens de presentatie gevraagd hoe het nu met de inwonerp participatie is gegaan. Het is al gememoreerd door de heer Boon. Een enkeling is niet zo blij en de inspreker vanavond gaf aan dat bijna niemand blij is. Ik zou graag de weging van de wethouder op dat punt willen horen. Dan het grote punt dat de heer Paulides ook aansnijdt naar de toekomst. We hebben uit de presentatie begrepen dat er nu op dat dossier geen meters gemaakt kunnen worden, dat het nu echt alleen gaat om de parkeerplaats. Maar uiteindelijk is de belasting van die buurt en die wijk wel degelijk een probleem. Dus ik zou de vraag aan de wethouder nog een keer willen stellen, zoals deze overigens in de presentatiefase is gesteld, hoe gaan we daar nu naar de toekomst mee om. Dan nog twee laag-bij-de-grondse dingen die ik in de presentatie al heb gevraagd maar waar mijn fractie wel aan hecht. De slagboom. Het afsluitbaar maken van het parkeerterrein. De heer Van Caldenborgh heeft ons beloofd dat hij persoonlijk iedere nacht daar op een krukje gaat zitten kijken of het goed gaat. Ik betwijfel dat. Deze beeldspraak is gevaarlijk, want hij heeft dat niet gezegd. Maar hij heeft wel gezegd: we houden het heel goed in de gaten. De vraag is natuurlijk hoe dat werkt in relatie tot als er 's nachts toch gebruik van wordt gemaakt. Ondanks dat er nu parkeerhavens zijn. Maar ja, die geven misschien wel weer nieuwe uitdagingen om daar ongeoorloofd gebruik van te maken. Overallvraag, deze detailvragen en dan wat beogen we nu met deze stand van zaken in de toekomst naar aanleiding van dit debat?

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Ja voorzitter, ik heb het misschien verkeerd begrepen maar ik dacht dat er alleen informatie was over de motie voor de situatie met de illegale parkeerplaats. De rest is ook heel interessant hoor, wat er in de toekomst gaat gebeuren maar ik denk dat je dat separaat van dit moet zien. De inspraak heeft mij niet verrast want ik weet van de mensen die direct aanwonenden zijn dat ze eigenlijk gewoon doodmoe zijn van de situatie. Het is meer een berusting van o ja, dit is het maar. Er zit niet echt vreugde achter. Hoe het gaat worden ziet er prachtig uit. Ik denk dat we ook op een gegeven moment ergens een keer een streep onder moeten zetten. Van dit is het dan. Wij kunnen er mee leven, zoals het nu gaat worden. Ik vind alleen, die € 95.000,00 die kwijtgescholden wordt vind ik niet terecht want als gemeente zijnde hebben we ook heel veel onkosten gemaakt in dit geval.

De **voorzitter**: Ik kijk nog even naar de fractie Mulder. Ja, de heer Mulder.

De heer **Mulder**: Dank u wel voorzitter. We hebben eigenlijk geen verdere vragen. We sluiten ons aan bij de woorden van de heer Van Noort. Want ik dacht ook dat we informatie zouden krijgen van de wethouder over de motie. Dank u.

De **voorzitter**: Er is een aantal vragen gesteld aan de wethouder. Ik denk overigens dat het goed is voor de orde dat u ingaat op de vragen. U stelde ook al terecht dat dit een stand van zaken is. U hebt een motie gepresenteerd en u neemt de raad mee in de uitkomst van de motie. En dat we het bij een termijn laten. Dat is gezien de stand waar het nu om gaat het juiste. Oké. Dus wilt u nog verheldering op een aantal antwoorden van de wethouder, dan bestaat er spaarzame mogelijkheid voor een interruptie. Maar we spreken bij dezen af dat er geen tweede termijn is. Het woord is aan de wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: Ja, dank u wel voorzitter. Het is inderdaad de raad informeren over de stand van zaken over de uitvoering van de motie en de melding dat wij een bepaalde richting op gaan. Die blijkt uit die brief. Ik ga de vragen beantwoorden in de volgorde zoals ze zijn langsgesproken. Bestuurlijke boete, dwangsom. Dwangsomprocedure is niet ingetrokken. Is geëindigd, is verbeurd verklaard door het verlopen van de begunstigingstermijn. Het is de bevoegdheid van het college om een invorderingsbesluit te nemen. Dat besluit is nog niet genomen, dus er is ook nog niets kwijtgescholden. Het is wel zo dat je kunt zeggen: het voelt een beetje dubbel. We zijn er niet voor om geld te halen, maar we willen iets bereiken, maar dat is wel een aparte procedure. Maar dat besluit moet het college nog nemen. Dat is een ander verhaal. Wat u hier heeft gezegd zullen we daar uiteraard in meenemen. Uitbreiding van activiteiten. Daar zijn wij ook niet voor. Het is een museum met een horecavoorziening. Dat heeft een bepaalde capaciteit. 1000 bezoekers per dag maximaal toegestaan. Maar dat zegt helemaal niets over de

verkeersbewegingen. Voorlinden heeft aangegeven ook geen uitbreiding van activiteiten te willen. Dat hebben ze ook verklaard in de sessies met de bewoners. Er is wel eens illegaal wat gebeurd en daar hebben we bij de verdere uitwerking aandacht voor. Ja, dat de cateraar daar zegt: kom wandelen op het terrein en drink een lekker kopje koffie mee. Dat vind ik niet schandelijk want dat kan normaal ook. Het is in deze tijd nauwelijks een toename van verkeer. Geen toename. Het is zelfs heel erg rustig. Dus ja, wat is erg in dit verband. Ja, dan het verhaal van vrijwel alle bewoners zijn voor. Nou ja, u mag het naluisteren en zien in de livestream. Ik heb letterlijk gezegd: de meerderheid is voor, vindt dit een mooi voorstel en er is een aantal mensen tegen. Ik meen drie of vier. Ik heb ze nog niet nageteld. Maar ik heb heel intensief die bijeenkomsten meegemaakt. We zijn ook heel constructief bezig geweest. Het is mijn stellige conclusie dat de meerderheid van de daar aanwezigen zei: gelet op de achtergrond, alles horende, zou dit inderdaad een mooie keuze zijn want we zien ook geen andere oplossingen in de gegeven situatie. Nou, besturen is moeilijk, besturen is keuzen maken. Dit heeft voor ons tot deze conclusie geleid en dat is ook onze keuze. Daar hebben we over gecommuniceerd: kom maar met die aanvraag. Daar is een zorgvuldig proces voor. Daar zitten mitsen en maren aan. Ik ga me er ook bestuurlijk voor inzetten dat daar in alle opzichten ook door andere overheden medewerking aan zal worden verleend. Ze hebben ook al aangegeven dat ze ook wel zien dat er een oplossing moet komen. Ik heb gehoord, dat is ook in het dossier terug te lezen, dat zowel provincie als RCE zeggen nou ja, dit lijkt inderdaad de best haalbare oplossing. Dan zitten we nog steeds met procesproblemen, bezwaren, stikstof. Dat moet allemaal worden opgelost maar dat is de vervolgstap. De verkeersafwikkeling, ja helder. Dat is een probleem. Bij de opdracht die de raad heeft meegegeven is in eerste instantie ook gezegd dat we dit zouden loskoppelen. Een ander verhaal, we nemen dat, daarover communiceerde de wethouder Verkeer ook nog, we nemen het mee in het verkeersonderzoek. We gaan ook in de richting van de verenigingen en de gemeente Den Haag in een volgende slag duidelijk maken of we daar verbetering in kunnen brengen. Dus ook dat blijft onder de aandacht. Ja, waar willen we naartoe? Ik heb dat aangegeven. Dit lijkt de meest haalbare oplossing. We weten allemaal wat er is gebeurd. Er moet iets gebeuren, dit lijkt haalbaar, daar gaan we voor en dat gaan we dus proberen te regelen. Ik heb het beeld dat dit gaat lukken. Nogmaals, we kunnen het niet iedereen naar het zin maken, maar dit is de beste keuze en dat is ook de stellige overtuiging van het college.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Dan sluiten we hiermee dit agendapunt en de stand van zaken af.

10. Zienswijze begroting MRDH

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de zienswijze begroting van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Kunt u allen instemmen met de zienswijze? Dat is niet het geval. Er is een aantal opmerkingen. Ik inventariseer even. De heer Everard, de heer Paulides en de heer Boon. Oké, dan moet ik even in de goede volgorde gaan. De heer Boon als eerste.

De heer **Boon**: Ja, ik was eigenlijk al aan het afsluiten, het is 23.00 uur geweest. Maar nee, ik heb een paar kleine opmerkingen. Het is belangrijk dat er een aantal, dat is het belangrijkste signaal dat uit de brief doorschemert, elementen zijn die voor Wassenaar van belang zijn als het gaat om knelpunten die worden benoemd. Met name op het verkeersgebied aan de noordkant van de gemeente. In de programma's die bij de MRDH worden genoemd zitten ook wel wat positieve programma's voor de gemeente Wassenaar en andere voorzieningen die misschien kunnen helpen om de druk hier door het dorp te verminderen. Ik heb wel een paar vragen die zocht ik op, maar die weet ik nog wel. Er staat in de brief een zin over het doel van het stimuleren van de recreatie, het gebruik van recreatie en groenvoorzieningen. Dat zou een doel zijn. Mijn vraag is: is dat zo? Is het de bedoeling dat wij met ons groen en onze recreatievoorziening extra mensen gaan trekken? Is dat wat we bedoelen in die brief? En de andere vraag is: er staat dat er 40.000 autobewegingen door het Wassenaarse dorp gaan. Ik vraag me af of dit het goede beeld is want alleen over de Rijksweg gaan al 58.000 voertuigen. Als u alleen binnenstedelijk bedoelt, dus door het dorp heen, dan is inderdaad de vraag of die aantallen kloppen. Dat is even een verduidelijking die ik graag zou zien. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Everard.

De heer **Everard**: Ja voorzitter, dank u wel. 19 februari jl. mocht ik namens Wassenaar in de MRDH-adviescommissie Economie actief zijn. Dat was ook wel de laatste keer dat ik Hans Horlings daar heb gesproken. Dat vond ik eigenlijk, nu ik daarnaar terugkijk, buitengewoon bizar. Voorzitter, ik heb toen ook met hem gediscussieerd, dat was nog voor de coronatijd. Je gaat altijd alles maar koppelen aan de inflatie. Elke regeling wordt gekoppeld aan de inflatie, dus dat moet er weer bij. Maar de coronatijd moeten we zo serieus nemen, ook voor de gemeentelijke financiën,

dat we daar eigenlijk de komende tijd elke keer wel weer scherp naar moeten kijken of de automatismen ook wel de automatismen van de toekomst moeten zijn. Natuurlijk, als het weer normaal is allemaal, is het allemaal heel goed. Maar nu... Deze moeten we maar laten gaan, want die is ook nog van daarvoor maar de komende moeten we daar elke keer scherp naar kijken. Als ik dan kijk naar onze brief, want dat is natuurlijk het belangrijkste, deze gaat wel heel erg over auto's, auto's en auto's. Nogmaals, als je in het kader van de gesprekken kijkt naar het verstedelijkingsbod, waar de regio mee bezig is, dan trekken we niet voor niets op. Niet alleen in de MRDH, maar ook in de Leidse regio en de Dordtse regio. Dat biedt ook juist voor Wassenaar kansen om dat heel erg aan die noordkant te doen. Dan kan je ook daar veel meer benadrukken. Dan heb je het ook wel over elementen als lightrail. En ik wil niet alles aan alles koppelen, maar we hebben echt wel meer openbaarvervoerverbindingen nodig willen we deze Randstad ook echt leefbaar houden. Dat is buitengewoon belangrijk, juist ook voor een gemeente als Wassenaar die aan de bovenkant van de MRDH-regio zit. Wat dat betreft zou ik in die zienswijze van ons ook wel iets meer willen verbreden voor het onderdeel OV en in dit kader misschien ook nog wel sterk optrekken met de Leidse regio samen. Want daar kunnen we gewoon meer bereiken, zeker voor het openbaar vervoer.

De **voorzitter**: De heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank voorzitter. Ja, verheugd te zien dat de doorn in ons oog, namelijk de borgstelling in het Treasurystatuut van 2021 niet meer zijn toegestaan. Het is wellicht een beetje laat nu de borgstellingen al tot de schoorsteen reiken, maar beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald. Dat als eerste opmerking.

Dan de tweede opmerking. Dat sluit een beetje aan op wat het CDA zegt. We hebben een beetje moeite met een zin die er in staat. Daar staat namelijk: wij pleiten daarom voor meer aandacht voor het ontsluiten van de noordelijke zijde van de metropoolregio, op een wijze waarop het doorgaande verkeer wordt geleid via de hoofdroute van de A4 en aansluit op de nieuwe randwegstructuur van Den Haag. We zouden juist meer aandacht willen hebben voor wat al genoemd wordt de Amsterdamsebaan en met name onze problemen met en rond de A44/N44. En dat komt omdat er bouwplannen zijn op Valkenburg, de geplande woningbouw in Den Haag, de Haagse ontwikkelingen met de zogenaamde inprikkers, Norah, ongelijkvloerse kruisingen maken, Utrechtsebaan, de Rotterdamsebaan. We zouden graag een reactie hebben van de wethouder of ze deze zin wil aanpassen. Ons belangrijkste item, die Rijksweg, op een andere manier te verwoorden. Het gaat niet over de A4, waar we echt grote problemen mee hebben, nee we willen de N44 oplossen. Graag daar een antwoord op, of dat kan worden aangepast. Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Gout.

Mevrouw **Gout**: Dank u wel voorzitter. Ik heb twee vragen naar aanleiding van onze zienswijze. Ik sluit me aan bij de opmerkingen over de inflatie. Het is een beetje een technische vraag maar de MRDH zelf laat zien dat er een salariscomponent in de verhoging zit, wat uiteindelijk € 0,78 per inwoner zou worden in plaats van € 0,76. De materiële componenten € 1,94. En vervolgens komt er een heel ander verhaal over apparaats- en programmakosten. Ik weet niet of iedereen heeft gekeken, maar die apparaatskosten zijn 40% van de totale bijdrage die wij leveren. Dus 40% gaat op aan apparaatskosten en is er maar 60% over voor de bijdrage aan de programma's. Ik zeg twee dingen. Eén: hoe zit het precies met die inflatie en de correctie en twee: het zou misschien toch goed zijn als we daar eens een opmerking over maken. Er staat ook in de MRDH-tekst zelf: maximaal € 1,14 per inwoner apparaatskosten. Dus het woord maximaal ontbreekt ook in onze brief. Ik zou zeggen inderdaad maximaal en liever ook wat minder. Dat is één technisch ding. Het tweede gaat over het Treasurystatuut. Ook eens dat het goed is dat die garantie is weggefallen maar wat nu niet is meegenomen is het feit dat er coronacrisis en dat er de uitstaande leningen aan de vervoersmaatschappijen zijn, de RET en de HTM. Dat in de oude situatie is gekeken naar de solvabiliteit van deze bedrijven, maar ik vraag me af hoe het met de solvabiliteit op dit moment is. Want er staan enorme leningen uit bij de vervoersmaatschappijen. Dus de vraag aan de wethouder is om daar toch een opmerking over te maken en er in de brief een vraag over te stellen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Het woord is aan wethouder Klaver. O, sorry, de heer Menken wilde ook nog het woord.

De heer **Menken**: Ja last, but hopelijk not least voorzitter. Dank u wel. Allereerst wil ik opmerken dat de inbreng die we hebben gedaan bij de bepaling van de strategische agenda wel degelijk heeft geholpen. We hebben niet zozeer binnen de MRDH over Wassenaarse problemen gesproken, maar met een aantal gemeenten opgetrokken en de aandacht gelegd op de flanken, de noordkant. Dat

zijn dan wij. De zuidkant Hoeksche Waard en Lansingerland. In aansluiting op wat collega Everard zei ja, we willen minder auto's. OV is daar een oplossing bij. Maar in aansluiting op wat collega Paulides zei is de grootste oplossing voor Wassenaar in mijn optiek de RijnlandRoute, waardoor noordelijk verkeer inderdaad via de A4 Den Haag gaat aanstromen en de N44 en de N441 de noodzakelijke verlichting krijgen. Daar komen we waarschijnlijk morgen, 20 mei a.s. in het Valkenburgdebat nog uitgebreid over te spreken. Ik heb verder geen concrete vraag.

De voorzitter: Dank u wel. Het woord is aan de wethouder.

Wethouder **Klaver**: Dank u wel voorzitter. Dit is een zienswijze van de raad, dus u gaat zelf over uw eigen zienswijze. Wij hebben u hier een voorstel gedaan hoe je dit kunt opstellen. Dat is onder andere gebaseerd op de kadernota die aan de MRDH is meegegeven. De bespreking van die kadernota heeft ook plaatsgevonden in de adviescommissie. Ik wilde graag eerste eventjes ingaan op het zinnetje 'doel uit de strategische agenda van het programma van het economisch vestigingsklimaat'. Wij willen graag bevestigen en naar voren brengen dat de rol van Wassenaar in de regio heel nadrukkelijk is dat wij groen, rust en recreatie bieden voor deze regio. Door hier de nadruk op te leggen en te refereren aan dat doel uit de strategische agenda om het economisch vestigingsklimaat te vergroten, om dus ook een plek van groen en recreatie te hebben, maken we die link dus. Dat is het doel van de strategische agenda. En Wassenaar heeft daar een rol in. Daarom hebben we dat er heel specifiek ingezet. Om dat nog een keer te benadrukken.

De **voorzitter**: Interruptie van de heer Boon.

De heer **Boon**: Maar stel ik woon in Rotterdam en ik ben gemeenteraadslid in Rotterdam en ik ga mijn taak in de Metropoolregio goed behartigen. Betekent het dan dat ik bijvoorbeeld niet zou kunnen lezen 'we gaan daar wat extra energie in stoppen om die stimulans wat te vergroten, om het verbruik wat te vergroten'. Stimuleren van groengebruik en recreatie als vestigingsfactor kan ook betekenen: we gaan het eens flink opplussen.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Klaver**: Nee, dat is niet heel specifiek de bedoeling. Het is juist de bedoeling dat Wassenaar het groen behoudt zodat degenen, de bedrijven die zich hier zouden willen vestigen, zich daar ook heel erg bewust van zijn en dat het zou kunnen zijn dat de werknemers van de bedrijven die zich hier willen gaan vestigen heel specifiek voor de groene omgeving kunnen gaan kiezen die je niet vindt in een andere Metropoolregio. Dat is de functie van Wassenaar hier in de MRDH. Het is dus niet de bedoeling om de functie toerisme van de regio extra op te plussen.

De **voorzitter**: De heer Boon.

De heer **Boon**: Is het dan ook niet handig om het, zoals u het zo heel mooi verwoordt, op die manier ook op te schrijven. Dat de kwaliteit van het groen en het behoud van het groen zo belangrijk is, als vestigingsfactor, dat het ook op die manier beschermd moet worden. Dat is net een iets andere invulling dan ik nu lees.

Wethouder **Klaver**: Ik neem graag die suggestie van u over. Uiteindelijk wil ik de raad nog meegeven dat we nog twee dagen hebben om deze zienswijze in te dienen. Dus met de wijzigingen die u ons nu meegeeft moeten we er even met een modus met de griffier uitkomen hoe we dit op een ordentelijke manier nog naar de MRDH kunnen brengen.

De **voorzitter**: Daar ga ik nu wel een beetje orde in creëren. Zodat die brief er ook gewoon tijdig uit kan, want dat is ook relevant. Volgens mij geeft u ook aan dat we naar een formulering op dat deel kunnen waarbij dus helder is dat in ieder geval het groen en recreatie een belangrijk onderdeel zijn van dit vestigingsklimaat. Wordt die daarin verwerkt? Volgende punt.

Wethouder **Klaver**: Ja. Dan met betrekking tot de zinsnede over de N44. Zoals mijnheer Menken al aanhaalde liggen de grootste kansen voor Wassenaar om de verkeersdrukke die de ligging in de Randstad..., waar Wassenaar mee te maken heeft, gezocht moet worden in een oplossing aan de noordkant en het doorgeleiden van het verkeer via de RijnlandRoute naar de A4. Dit haakt eigenlijk aan op de nieuwe denkrichting waar we op willen gaan voor de N44 om niet zozeer te gaan voor intensivering van de N44 als wel te kijken om het verkeer om te leiden via de andere route. Dit is alvast een voorzetje om dit te laten landen bij de MRDH. Dus vandaar dat deze zinsnede er zo in zit. Ik begrijp uw opmerking dat OV kansen biedt. Zeker als we die meenemen in een nieuwe denkrichting voor de N44. Dus zou ik aan de vergadering willen voorstellen dat wij daar nog een

zinsnede in opnemen dat de OV-verbinding tussen Den Haag en de noordkant, want het is natuurlijk niet alleen maar het vervoer van de Wassenaarse inwoners, maar juist het vervoer van mensen uit de Bollenstreek en verder. Om die op een andere manier richting het zuiden te brengen. Dus, met goedvinden van de vergadering proberen wij over het OV nog een goede zinsnede aan toe te voegen.

De **voorzitter**: Oké, u stelt nu voor dat we nog die zinsnede over het OV ook toevoegen aan de brief. Ik heb overlegd met de griffier hoe we het doen. De wijzigingen worden doorgevoerd. De brief wordt morgen voorgelegd zodat u dan de definitieve versie van de brief ziet om er uiteindelijk mee te kunnen instemmen. Dus die geeft u ook aan, OV wordt nog even explicieter benoemd. Zijn er dan nog andere punten? Mijnheer Boon, mijnheer Paulides. Een hele discussie over de strategie rondom de Rijksstraatweg is nu niet de bedoeling, want dan kunnen we er nog wel een paar uurtjes aan vast plakken.

De heer **Paulides**: Ik vind het wel een hele belangrijke want ik verbaas me al over het feit dat de heer Menken zegt: ja, die N44. Over een aantal jaar is de te verwachten tijdelijke ontlasting van de RijnlandRoute tenietgedaan. Als je al mag verwachten dat er een ontlasting komt. Maar dan merk ik op dat de VVD de ondertunneling van de N44 blijkaar helemaal geen issue vindt. Dan hoor ik de wethouder zeggen: het is een nieuwe denkrichting openbaar vervoer. Maar is nu de ondertunneling met deze opmerking ook helemaal van de baan? Want dat verbaast me wel. Dat we die zo via de MRDH te horen krijgen.

De **voorzitter**: De wethouder en daarna een interruptie van de heer Boon.

Wethouder **Klaver**: Ja, we hebben een aantal weken geleden een presentatie gegeven over de nieuwe denkrichting voor de N44. We hebben verschillende opties met u besproken. En kansen die er liggen om ook verder te kijken dan alleen een tunnel. Die kansen liggen er dus om echt anders te kijken en het verkeer om te leiden. Uw opmerking met betrekking tot de verlichting op de N44, dat is met het huidige gebruik. Maar als je de N44 juist afwaardeert moet alles over de RijnlandRoute.

De heer **Paulides**: Sorry hoor, maar de conclusie dat dus alles over de RijnlandRoute gaat, klopt gewoon niet. Als het verkeer niet over de Rijksstraatweg gaat, gaat het door Wassenaar.

De **voorzitter**: Ja mijnheer Menken, ik heb u gezien. Er komt nu een interruptie van de heer Boon, daarna de heer Menken. De heer Boon.

De heer **Boon**: Ja, ik wil me even beperken tot alleen wat er in de brief staat en mijn vraag net over 40.000 voertuigen. Ik denk dat het zeker in uw nieuwe denklijn, zal ik maar even zeggen dan, het handig kan zijn om het totaal te noemen. Als er inderdaad 60.000 over de Rijksstraatweg gaan, ook dus dwars door Wassenaar en ook nog eens 40.000 door het centrum van Wassenaar, dan heb je 100.000 voertuigbewegingen. Als dat zo is, dan zou ik die ook zeker noemen.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Klaver**: Ja, ik geloof dat dit een beetje te veel is. Want de 40.000 hebben we wel heel specifiek aangehaald door Wassenaar. Door Wassenaar betekent ook de N44. Want die gaat door Wassenaar heen. We zullen nog goed kijken naar de aantallen. Misschien moeten we die naar boven afronden. Ik denk dat dit het beste is. Met betrekking tot...

De **voorzitter**: Wacht even. Even verwachtingenmanagement naar de brief. U geeft dus nu aan dat u nog naar de aantallen kijkt en dat u dus in de nieuwe versie van morgen daar nog nader op ingaat. Oké? Dan was er een interruptie van de heer Menken.

De heer **Menken**: Even als antwoord op de stelling van de heer Paulides. De tunnel is geen doel op zich maar een middel. En het doel is minder verkeersdruk door Wassenaar en ook minder verkeersdruk op de N44.

De **voorzitter**: Maar we waren met de brief bezig. De wethouder.

Wethouder **Klaver**: Ik heb een aantal opmerkingen opgeschreven over de inflatie. De inflatiedoelstellingen zijn linea recta overgenomen uit de kadernota. Dus de begroting is opgesteld aan de hand van de kadernota. Dat was de richtlijn. Als we daar dan nu anders over denken, dan wijkt dat dus wel af van de input die hier bij de begroting is opgesteld.

Mevrouw **Gout**: Dank u voorzitter voor het woord. Wethouder, juist in de kadernota staat dat bedrag van maximaal € 1,14 voor apparaatskosten. Het woord maximaal is weggelaten in dit verhaal. Want dat betekent dat er dus ruimte is om minder dan € 1,14 aan apparaatskosten door te berekenen. Dat wil dus niet zeggen dat het totale bedrag van € 2,72 wijzigt.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Klaver**: Ik denk dat het een verstandige toevoeging is om dat ook mee te nemen. Uw zorgen met betrekking tot het percentage van apparaats- en programmakosten. Dit gaat heel specifiek over het programma Economisch Vestigingsklimaat. Daarbij is het programma natuurlijk een stuk kleiner dan wat we doen bij de vervoersautoriteit. De programma's zijn eigenlijk allemaal ter ondersteuning van wat er al gemeentelijk gebeurt. Ik doe het even uit mijn hoofd, volgens mij werkt 12 fte bij het Economisch Vestigingsklimaat en dan iets van 80 fte bij de Vervoersautoriteit. Dus het is een echt kleinere entiteit dan bij de Vervoersautoriteit. Daardoor nemen de apparaatskosten een groter percentage in. Omdat het dus echt een ondersteuning is van de activiteiten die we met elkaar ontwikkelen.

De **voorzitter**: Maar concreet. U neemt nog wel een opmerking...

Wethouder **Klaver**: Met betrekking tot maximum van de apparaatskosten. Er was nog een opmerking van D66 met betrekking tot de coronacrisis. Ik geef u helemaal gelijk dat we nu in een andere situatie zitten dan toen wij deze zienswijze voor u hebben opgesteld. Het is nog onduidelijk wat er gaat gebeuren. De MRDH, met behulp van de wethouder Verkeer van Den Haag, is in intensief contact met het rijk, de vervoerders en ook de regio-overheden om te kijken wat er gaat gebeuren met de vervoerders. De vervoerders zijn niet alleen afhankelijk van de subsidie die ze krijgen, maar ze zijn ook afhankelijk van de inkomsten van de reizigers. U begrijpt ook dat daar nu significante dalingen zijn in de opbrengsten. We zijn in eerste instantie natuurlijk wel in MRDH afhankelijk van wat het rijk gaat besluiten met betrekking tot het OV. Zoals de gesprekken nu lijken te verlopen is dat het rijk erkent dat de vervoerders wegens de coronamaatregelen niet kunnen voldoen aan hun verplichting om alle mensen te vervoeren en ter compensatie daarvoor ook een soort beschikbaarheidsformule wordt verzonden. We gaan er eigenlijk van uit, de MRDH ook, dat met het rijk een goede oplossing wordt gevonden met de vervoerders. Is dat niet het geval, dan het eerstvolgende moment de bestuursrapportage in juni a.s. Als er dus ontwikkelingen zijn die hierover te rapporteren zijn, dan krijgen we dat te horen en zou er misschien wel een begrotingswijziging aankomen. Maar ik ben het met u eens dat de situatie elke dag kan veranderen.

De **voorzitter**: Mag ik een concreet voorstel doen? Dat we in de brief de zinsnede opnemen dat wij ervan uitgaan dat in deze begroting wel rekening wordt gehouden met de risico's die nog voortkomen uit de coronacrisis. Dan hebben we hem in ieder geval benoemd en daarmee wel als risico neergezet. Ja, mevrouw Gout.

Mevrouw **Gout**: Ja voorzitter, dank u wel. Dat is een goede suggestie in algemene zin. Maar het gaat mij ook om de specifieke zin als het gaat om het Treasurystatuut. Dat is nu een nieuw statuut. In het nieuwe statuut staat dat de MRDH leningen mag verstrekken. Het gaat niet om verstrekte leningen, maar in de toekomst leningen mag verstrekken. In ieder geval staat er zelfs, aan lokale spoorbeheerders en concessiehouders. Want staat er dan, ze zijn op hun solvabiliteit getoetst. Dus het gaat me ook om het nieuwe Treasurystatuut dat toestaat om die leningen te verstrekken. En dat zou dan gaan op basis van aannames die nu niet meer geldig zijn. Dus het gaat me ook over het Treasurystatuut. Dank u wel.

De **voorzitter**: Volgens mij hebt u alle punten behandeld. Klopt dat?

Wethouder **Klaver**: Volgens mij wel.

De **voorzitter**: Dan constateer ik dat bij een vijftal punten opmerkingen komen en wijzigingen voor de brief. Ik kijk u even aan. Kunt u zorgen dat om 17.00 uur morgen de nieuw aangepaste brief wordt aangeleverd zodat de brief voor iedereen in iBabs leesbaar is? Ik doe een voorstel. Ja? Dat is het geval. Dan zal de aangepaste brief 20 mei a.s. om 17.00 uur komen. Als deze in lijn is met hetgeen hier besproken, dan denk ik dat we er redelijk snel doorheen kunnen. De heer Boon nog.

De heer **Boon**: Ja, een algemene opmerking. De wethouder zei terecht het is een brief van uw raad. Misschien kan in het vervolg sneller om een reactie van de raad worden gevraagd of het op een andere manier aan de orde gesteld worden. Want de brief met het verzoek om te reageren is van 26 maart jl. Nu hadden we al wat kunnen reageren.

De **voorzitter**: Dat deel ik. Daarom ben ik ook blij. We hebben volgende week specifieke rondes over GR'en, maar dan hebben we ook een commissieronde. Het is nu allemaal een beetje anders vandaar dat we hier maar een beetje praktische oplossingen vinden. De heer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Ja, voor mij ook een ordepunt. Een beetje anders dan de heer Boon. We zitten nu te onderhandelen over een tekst met een wethouder waarin vijf concrete suggesties worden gedaan. Het is natuurlijk ook aan raadsleden zelf. Het is namelijk gewoon je recht om zelf wijzigingsvoorstellen in te dienen. We kunnen erover stemmen, we hebben er een debat over. We hoeven niet in een raadzaal over vijf punten te gaan onderhandelen met de wethouder. Het is ook een beetje aan raadsleden zelf om iets te agenderen en zelf met voorstellen te komen in plaats van alleen te overhoren en hier te gaan onderhandelen over de tekst.

De **voorzitter**: In de kern ben ik dat met u eens. Dan sluiten we dit agendapunt af.

11. Opheffen geheimhouding van rapport "Conclusies en Advies Mediation PVL"

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 11. Opheffen geheimhouding van rapport Conclusies en Advies Mediation PVL. Kunt u daarmee instemmen? Dat is het geval. Dan hebben we dat besluit genomen.

12. Schorsing vergadering

De moties vreemd aan de orde van de dag gaan naar morgen.

Dan blijft er nog een besloten gedeelte over. Dan schors ik het openbare gedeelte van deze vergadering. Het openbare deel van deze vergadering gaat morgen, 20 mei a.s. door.

13. Heropening vergadering

De **voorzitter**: Dames en heren, hierbij heropen ik de raadsvergadering. We hebben bericht van verhindering voor vanavond gekregen van mevrouw Mulder-Jense. Die is niet aanwezig. We hebben begrepen dat de heer Van Sloten voor een aantal onderdelen vanavond wel aanwezig zal zijn. Ik constateer dat mevrouw Hagen op dit moment ook niet aanwezig is. Verder kijk ik de kring rond. Bij voorbaat dank voor degenen die niet direct in de kring zitten en in het kader van onze aller veiligheid deze rol vanavond met verve vervullen. Dank.

Verder zijn er gisteren twee punten doorgeschoven. U hebt om 17.00 uur op iBabs een wijziging gekregen van de zienswijze voor de begroting van de Metropoolregio Den Haag-Rotterdam. Mijn voorstel zou zijn om die als agendapunt 22 vanavond te bespreken. Met dien verstande dat we natuurlijk al twee rondes hebben besproken. Ik zou met uw goedvinden vooral even willen kijken of u zich kunt vinden in de wijzigingen, of ze op een goede wijze zijn verwerkt. Er zijn twee versies: een met de wijzigingen en eentje met de definitieve. Ik denk: dat is service.

Moties vreemd aan de orde van de dag gaan dan op agendapunt 23. Dat zijn er twee.

Verder is voor deze vergadering vooraf en met de vaststelling van de agenda gisteren een spreektijd afgesproken. Ook voor vanavond, vanuit de basis, vijftien minuten voor elke fractie plus een extra minuut per raadszetel en voor het college veertig minuten in zijn totaliteit. Daar hebben de rekenmeesters de boel op losgelaten en dat zou er dan toe moeten leiden dat we wederom een volle agenda hebben. Maar alle spreektijd hoeft niet benut te worden. We zouden het moeten redden rond een uurtje of elf vanavond. Maar eerder mag ook, hebt u gisteren als signaal afgegeven. Daar gaan we ons best voor doen. Als u mij daarbij helpt, gaan we een heel eind komen.

14. Spreekrecht

Dan spreekrecht. Er was ook een apart spreekrecht voor de onderwerpen die vanavond op de agenda staan. Daar hebben een negental insprekers gebruik van gemaakt. Die zijn ook allemaal op iBabs bij deze agenda, bij de elektronische stukken, te vinden. Dat gaat over de Groene Zone. Door de Vrienden van Wassenaar, Stichting Valkenburg Groen, mevrouw Van Peet, Groep Van der Pas, Zwenk en Tuckerman, de heer Clarkson, de heer Kats en de Aeroclub Valkenburg en de Vrienden van Wassenaar vrij inspreken over bestuurlijke afspraken Valkenburg en er was nog een inspraakreactie van de heer Claassen, we kennen hem allemaal nog, ons oud-raadslid, over de wijziging van de verordening Burgerinitiatief. Alle inspreekteksten zijn te vinden in iBabs. Ik wil alle

insprekers hartelijk danken. Ook voor de medewerking om u in schrift hun gedachten vanavond mee te geven en dat ze vanavond hier niet fysiek aanwezig zijn. Maar goed, wel van belang om hier echt even te benoemen, om ook aan hun inbreng recht te doen.

Dat brengt me, voordat we overgaan naar agendapunt 15, bij een laatste punt. Dat is een vervelend punt, maar het is gisterenavond niet goed gegaan met de eerste 35 minuten van deze raadsvergadering. Het gelukkige en goede nieuws is wel dat er wel een geluidsspoor heeft meegelopen. De eerst 35 minuten is het geluid wel opgenomen. Dat is wel heel fijn voor de notulen want daarmee zijn die in ieder geval geborgd. Wij gaan ons uiterste best doen om het geluid van die eerste 35 minuten ook gewoon publiek toegankelijk te maken. Maar wat is gezegd is dus gelukkig niet verdwenen. Op dit moment en daar heb ik me van vergewist, zijn we zichtbaar en loopt het gewoon. Heel vervelend. Ik vind het jammer en spijtig dat dit is gebeurd. Maar het praktische punt was: een keer schijnt de stroom hier te zijn uitgevallen en dan is de verbinding weg. Dat heeft er in ieder geval toe geleid dat het de eerste keer niet goed werkte. Dat is een leerpunt. Wij zullen in het vervolg zorgen dat het wel in orde is. Maar wat er is gezegd is niet verloren.

Met uw goedvinden gaan we over naar agendapunt 15.

15. Instemmen Nota van uitgangspunten Groene Zone Valkenburg

De **voorzitter**: Ik heb maar zo een vermoeden dat... Ik krijg net een afmelding van de heer Van Sloten binnen. Dus hij zal vanavond niet aanwezig zijn. Dan toch even een heel praktisch punt. Nu we weten dat de heer Van Sloten er niet is zie ik een lege plek naast de twee andere raadsleden van het CDA en de heer Hendrickx. We hebben er wel voor gekozen om feitelijk elke partij zijn zetel te laten geven. Maar ik denk dat, daar durf ik ook wel voor de heer Van Sloten te spreken, hij er geen bezwaar tegen zal hebben als de heer Koetsier vanavond gewoon aan tafel komt. Als we die lijn inzetten, dan lijkt het mij ook goed dat de heer Ronke aan tafel komt. Een eigen bordje moet even geregeld worden. Ik ga het gewoon heel praktisch doen want ik vermoed maar zo dat bij dit agendapunt elke fractie het woord wil voeren. Wie van de VVD mag ik het woord geven? Dat is de heer Menken. Het woord is aan de heer Menken.

De heer **Menken**: Ja, dank u wel voorzitter. Wat is het eigenlijk een voorrecht om in de dichtstbevolkte provincie van Nederland over een Groene Zone te mogen meedenken. En uiteindelijk als raad ook te mogen beslissen. Zo is het als Wassenaar natuurlijk al een voorrecht om in een gemeente te wonen waar groen zo sterk is vertegenwoordigd. Zo sterk dat we gisteren in deze vergadering een motie aannamen om het groen niet de ruimte op de trottoirs en fietspaden te laten overnemen. Vanavond praten we over de nota van uitgangspunten voor de inrichting van de Groene Zone van Katwijk, de nieuwe Projectlocatie Valkenburg (PLV) en de Wassenaarse bebouwing. Wassenaar is leidend in die inrichting van de Groene Zone, die ook wel buffer, gracht of iets empathischer groene verbinding genoemd kan worden. We gaan hier als raad de kaders meegeven waarmee het bestuur naar buiten gaat. De volgende stap is de consultatie van alle betrokkenen die een idee, beeld of direct belang bij die inrichting hebben. Voor de VVD zijn de Wassenaarse belangen in de totale ontwikkeling zeer belangrijk. Hoe eensgezinder wij als raad de kaders stellen, hoe sterker onze wethouder in de boze buitenwereld het Wassenaarse belang kan behartigen. En natuurlijk moet Wassenaar zich in dat traject als goede buur en als betrouwbare gesprekspartner tonen. We hebben hier in de raad een raadswerkgroep met nagenoeg vertegenwoordigers van alle fracties. Daar is uiteraard in de eerdere sessies, waar deze nota het resultaat van is geworden, geen volledige consensus ontstaan over wat Wassenaar als geheel exact in deze Groene Zone zou willen. Hoe worden de vrijkomende gronden ingericht? Hoe extensief is extensieve recreatie? Wel is duidelijk dat we een wijs en landschappelijk gebied tussen de bebouwingen willen hebben. In de uitvoering komen er nog vele hordes op het pad die we gezamenlijk zullen moeten beslechten. Maar voor de VVD zijn twee zaken van het grootste belang. De bouwgrens en de verkeersafwikkeling. En over beide zaken laat de nota van uitgangspunten nog onduidelijkheden bestaan. De bouwgrens is in het oude masterplan tussen Katwijk en het RVB destijds op de gemeentegrens gelegd. En gelukkig, in de IRV, die later in de vorige raadsperiode door de raden van Wassenaar en Katwijk is opgesteld, maar niet is aangenomen, lag de grens verder op Katwijks gebied. In de bestuurlijke afspraken van 2018 verschenen in Wassenaarse begrippen haaientanden, die door onze Katwijkse collega's groene vingers werden genoemd, die de wijk in kwamen. Ook daar geldt natuurlijk een perceptief verschil van inzicht hoe je er tegenaan wilt kijken. Nu staat in de nota een rode lijn, dwars door de vingers heen. De VVD wil van de wethouder graag weten hoe die rode lijn in die haaientanden is gekomen en waarom hij er staat. Ik denk dat als we, de nota van uitgangspunten met de schetstekening inrichtingsplan zoals die is voorgesteld, hier besluiten dat een mooi rood afgekaderde rode lijn door de haaientanden, een mooie rood afgekaderde lijn door de haaientanden heen is, dat we daar de Wassenaarse bevolking

naar de toekomst toe geen plezier mee doen. De verkeersafwikkeling van de nieuwe wijk is natuurlijk een ding. Daar staat expliciet ook in de bestuurlijke afspraken dat dit via de Ingenieur G. Tjalmaweg, de N206, zal moeten plaatsvinden. Maar de verkeersproblematiek van de N441 en als gevolg de massale doorstroom door Wassenaar zelf is voor de VVD en voor alle Wassenaarders een doorn in het oog. Hoe denkt de wethouder in de komende periode, in gesprekken met anderen, de verkeersdruk op die N441 en daarmee het sluipverkeer in Wassenaar te kunnen inperken? Dat was mijn eerste termijn, dank u wel.

De **voorzitter**: Ik kijk naar de heer Hendrickx. Aan u het woord.

De heer **Hendrickx**: Het was 2,49 minuten, heel goed. Voorzitter, de Groene Zone. Het blijft bijzonder dat alles dat over de Groene Zone en de bebouwing van Valkenburg genoemd staat onder de bestuurlijke afspraken een Unmanned Valley (UMV). Een UMV waarvan de waarschijnlijkheid dat die er ooit komt steeds kleiner wordt. Inmiddels zijn er al weer wat ontwikkelingen geweest die als gevolg hebben dat het aantal woningen mogelijk zal toenemen tot 5600. En dat voor wat betreft het hele gebied ook meegenomen moet worden dat 900 woningen aanpalend gerealiseerd gaan worden. 6500 woningen, 20.000 inwoners. Voor wat betreft Hart voor Wassenaar, maar eigenlijk de hele raad, is altijd het belangrijkste te bereiken doel geweest een groene buffer van 1500 meter. Dit is door alle partijen door de vele jaren heen onderschreven en ook in een motie vastgelegd. Vanuit Wassenaars perspectief een zo breed mogelijke groene gracht. En vanuit het regionale perspectief een zo ruim en zo robuust mogelijke natuurlijke long. De bestuurlijke overeenkomst is tot stand gekomen omdat met name de provincie druk uitoefende om het nu eens eens te worden. Het duurde te lang. Dat het te lang duurde waren wat redenen voor, die buiten Wassenaar lagen, maar er was ook een hele belangrijke, wel begrepen, gemeenschappelijk gedragen uitgangspunt. Dat werd samengevat met 'eerst bewegen, dan bouwen'. Dat heeft voor een belangrijk deel ook het startmoment bepaald. Niet de vertraging als gevolg van contractuele dingen. Hart voor Wassenaar hecht er waarde aan om nog eens te duiden dat de IRV, waarvan in de nota wordt gesteld dat die ter kennisgeving aangenomen werd door beide raden, ontvangen werd met gejuich en beschouwd werd als de nog niet geformaliseerde overeenkomst tussen Katwijk en Wassenaar. Dat klinkt wat anders dan ter kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx, er is een interruptie.

De heer **Menken**: Ja, ten aanzien van de inhoud van de IRV is het naar mijn idee niet juist om alleen cherry picking te doen en de elementen te pakken die in het Wassenaarse straatje passen. Het voorgestelde wegwerken van industrieterrein Maaldrift bijvoorbeeld, is niet iets dat er vanuit de Wassenaarse begroting lachend eventjes werd bij gepakt. Om er maar een te noemen.

De heer **Hendrickx**: Ik heb het niet daarover en ik spreek zeker niet van cherry picking. Tot nog toe heb ik 1500 meter genoemd en geen andere dingen. Dat er gebouwd gaat worden is onomstreden. Maar de een jaar geleden zo duidelijk omljnd lijkende plannen worden steeds diffuser PFAS en de CO₂-uitstoot enerzijds en de woningbehoefte anderzijds staan op gespannen voet met elkaar. En nog steeds is niet duidelijk en/of onzeker, hoe het plan voor de bebouwing wordt vormgegeven. Ook de recente economische ontwikkelingen maken zaken onzeker. Het is ons op dit moment onduidelijk of er een aanvullende overeenkomst is of niet. De wethouder had toegezegd dat deze, als die er zou komen, eerst in de raad zou worden besproken. Wij vragen naar de status. Wat voorligt, is niet een nota van uitgangspunten. Wanneer je op pagina 8 kijkt, onder het kopje proces, kan een nota van uitgangspunten slechts vastgesteld worden nadat het concept breed is voorgelegd aan de directe stakeholders en alle overige inwoners. En dat is nog niet gebeurd. Overigens, de bewoording suggereert dat de directe stakeholders ook inwoners zijn maar niet te categoriseren zijn als overige. Dat terzijde. Wat het dan wel is, dat is de vraag. Is dit het Wassenaarse bid? Is het een soort startnotitie? En de belangrijke vraag is zal het overleg tussen de directe stakeholders, met inachtneming van de onderwerpen CO₂ en PFAS van invloed zijn op het vervolg dat met deze, laat ik het voorlopig maar startnotitie noemen, zal plaatsvinden. Er is nog veel onduidelijk. Op pagina 12, onder het kopje verkeersdruk, wordt een knelpunt genoemd, te weten de verkeersintensiteit op de N441. Vastgesteld wordt dat de bouw zal leiden tot dramatische verergering boven aanvaardbare waarden en dat maatregelen nodig zijn om die intensiteit terug te dringen naar aanvaardbare waarden. Maar wat zijn aanvaardbare waarden? Verwacht wordt dat de uitwerking uitvoering van de uiteindelijke plannen gefinancierd wordt door derden. De vraag is over welke bedragen praten we? En is de financiering voor de volle 100%? Als we dan bij punt 3 op pagina 14 aankomen, dan worden de uitgangspunten genoemd. Nogmaals, het zijn geen uitgangspunten, het is de aanzet tot het proces om tot uitgangspunten te komen. De locatie van een eventueel vliegveld is vooralsnog

onzeker. Er is geen ambitie om dit eventuele vliegveld naar een andere locatie te verplaatsen? Ik heb begrepen dat Katwijk het heeft ingetekend op een andere locatie dan in de bestuurlijke overeenkomst is geïnitieerd. En de vraag is: is dat correct? Ik moet zeggen: ik vond het een fantastische zinsnede en ik herhaal hem hier graag. Het verhaal van het landschap wordt weer zichtbaar. En dat linkt lyrisch, dat klinkt mooi maar het is tegelijkertijd ook zo ongeveer het enige mooie in het hele verhaal.

Onder 3.5 wordt gesproken over langzaam verkeer en de verbindingen van en naar de bouwlocaties. Het zouden belangrijke recreatieve routes zijn. Zijn dit routes die Wassenaar en Katwijk verbinden? En is gemotoriseerd verkeer mogelijk? Met name auto's.

Onder 3.6 wordt de norm voor de N441 aangegeven. En meteen antwoord gegeven op de door mij eerder gestelde vraag. De intensiteit wordt niet verder vergroot. Daarmee is die eerdere vraag beantwoord. Als deze niet verkleind wordt, wordt de druk van sluipverkeer op het dorp niet kleiner. Want er staat niet dat het verkleind gaat worden, ondanks een nieuw Valkenburg. Kan de wethouder duidelijkheid verschaffen of dit de bedoeling is? En de vraag die daarop volgt is: hoe ontmoedig je gebruik van de N441 zodat het een bestendige en lagere verkeersintensiteit oplevert. Autoverkeer, anders dan bestemmingsverkeer, wordt ontmoedigd. In combinatie geeft het geen tot weinig indicatie over de toekomstige verkeersdruk. Is het mogelijk om getalsmatig limieten te stellen aan het verkeer noord-zuid en vice versa. Tussen enerzijds aan de oostkant de N44 en aan de andere kant de kust. Kortom, het hele gebied, totaal. Over alles wat er aangelegd zou gaan worden of al is.

3.8, het is zeer onduidelijk welke last voor Wassenaar zich in de toekomst zal ontwikkelen. De vraag is dan ook of niet moet worden vastgesteld wat deze zal worden, voordat een plan van uitgangspunten wordt vastgesteld. Eenmaal vastgesteld moet je het uitvoeren, maar de financiële aspecten zijn dan nog niet of nauwelijks bekend. In ieder geval niet nu.

Voorzitter, de nota geeft vooral een beschrijving. De uitgangspunten vanaf punt 3 zijn toch wel vaag. N441, vliegveld, intensiteit gebruik, overige noord-zuidverbinding, inrichting, je kunt er veel kanten mee uit. Welke relevante aanpassingen en aanvullende zaken komen er nog aan? En wat zijn onze ambities? Met name die de leefkwaliteit in Wassenaar raken, zoals verkeer en intensiteit van het gebruik van de Groene Zone. Willen we een stadspark of willen we een groene ruimte? En bovenal, hoe gaat Wassenaar dit aanpakken? Hebben we de capaciteit ervoor?

Dan heel even een stapje terug. Wat is de status van de vorderingen van Katwijk en het RVB? Welke aanvullingen/wijzigingen kunnen we verwachten op de bestuurlijke overeenkomst? Welke invloed op het totale plan hebben PFAS en CO₂? Welke invloed hebben de economische ontwikkelingen op het plan? Hoe ontwikkelt de voortgang zich in de tijd? Tot zover, alstublieft. 6,58 minuten.

De **voorzitter**: De griffier houdt de tijd bij.

De heer **Hendrickx**: Als het goed is, is die gelijk. Ik vraag aan de griffier of hij ook 6,58 minuten heeft.

De **voorzitter**: De heer Boon.

De heer **Boon**: Dank u wel voorzitter. Ja, de heer Hendrickx geeft in zijn betoog eigenlijk al het dilemma weer. Er staat als besispunt in te stemmen met de nota van uitgangspunten. En dan heb je inderdaad de vraag: gaan wij tot in detail achter elke komma kijken wat we willen en wat er waar is en dan ter inzage? Of zien we dit als uitgangspunt voor in reacties die derden kunnen geven op het stuk? Zo heb ik het nu even benaderd. We hebben het idee dat we moeten voortborduren, dat is het dilemma, op een situatie van inmiddels twintig jaar, waarin de gemeenteraad van Wassenaar moties heeft aangenomen, amendementen, besluiten heeft genomen over bestuurlijke overeenkomsten of niet, over afstanden van 1500 meter of niet, over vliegvelden. We hebben verschillende besluiten genomen. En dat wil dus niet zeggen dat je die besluiten niet kunt omkeren, alleen moet je dat wel verrekke goed motiveren en een basis hebben waarop je dat zou doen. De essentie van alle keuzes die we tot nu toe hebben gemaakt heeft uiteindelijk te maken met de kwaliteit en de gevolgen voor ons dorp. De kwaliteit van het gebied en de gevolgen voor ons dorp als het gaat om de invloed van verkeer, voorzieningen of alles dat een uitstraling heeft als gevolg van die 5000 of 6000 woningen. Want we maken nu een plan voor 5000 woningen. Ik kan u op een briefje geven dat heel veel gemeenten inmiddels de verplichting hebben om te zoeken naar inbreiding binnen de gemeente. Dus al zouden we die 5000 er staan, heeft u nog geen garantie dat het er 5000 blijven, maar dat het er meer gaan worden. Dat is een dilemma waar je mee te maken hebt. Voor ons was de keuze: laten we dan vooral kijken naar op welke manier we de hoogst mogelijke kwaliteit voor dit gebied met elkaar kunnen bereiken. Die dus ook voor de toekomst, voor de lange termijn, bestendigd is. Dat betekent dat je naar functies moet kijken waarvan iedereen zegt: daar moet je niet mee aankomen, daar hebben we het al eens

over gehad, daar moet je niet mee aankomen want dat is zo waardevol dat het bijna over vijftig jaar een jong rijksmonument zou moeten zijn. Dat is het streven waar wij in ieder geval op uit zijn. Om te kijken hoe we die kwaliteit borgen. Dan heb je uitgangspunten nodig. De vraag is: hoe concreet maak je die uitgangspunten? In de nota zijn heel veel punten opgenomen waarvan wij ook zeggen: ja als we daar nu discussie over willen hebben, of op elk afzonderlijk punt, dan zijn we nog niet klaar en dan zijn we ook voorlopig nog niet klaar. Dat is ook een keuze. Maar dat betekent wel dat wij de keuze gaan maken voordat we de informatie hebben van anderen uit de omgeving. Dat is een politieke keuze. Bij bestemmingsplannen zeggen we vaak: ga maar vooral eerst de boer op en we horen het wel. Wij gaan kijken wat de zienswijzen zijn en daar gaan we ons besluit op bepalen. Zo beschouwen we dit nu ook. Laten we vooral kijken naar op welke manier we de uitgangspunten zo kunnen formuleren dat we de kwaliteit die wij beogen uiteindelijk ook als resultaat kunnen krijgen. Dat was voor ons aanleiding om in ieder geval een aantal punten te benoemen. Dat betekent dat we zeggen: het uitgangspunt agrarisch alleen is kwetsbaar. De agrarische sector is kwetsbaar. De ontwikkelingen die daar spelen zijn kwetsbaar. Het heeft ook te maken met stikstof, het heeft ook te maken met de inkomenssituatie van boeren en de grootte van boeren. Dus je hebt daar met heel veel factoren te maken maar als uitgangspunt hoeft het niet verkeerd te zijn. Alleen is de vraag: hoe kwetsbaar maken we het gebied. Daarom zouden wij willen voorstellen om aan die uitgangspunten voor agrariërs ook een ander uitgangspunt toe te voegen. Waar ook een aantal insprekers naar verwijst, laten we kijken op welke manier we een groenelement kunnen toevoegen dat de kwaliteit kan borgen. Dan heb ik een beeld van diversiteit van functies, zoals in De Horsten of het Van Ommerenpark aan de hand is. Daar heb je een agrarische situatie, je hebt een recreatiesituatie, je hebt daar in feite verschillende componenten die een kwaliteit kunnen geven, maar dat is alleen maar een beeld dat je dan schetst. Zo zou ik het nu willen benaderen. Laten we dat element nu niet op voorhand al uitsluiten en toevoegen aan die uitgangspunten zonder daar in detail te gaan. En zonder daarin ook op de stoel te gaan zitten van een ander. We hebben verschillende deskundigen aan boord gehad. De heer Strootman, namens de gemeente Wassenaar. De gemeente Katwijk vloog mijnheer Bosch Slabbers in. Dan krijg je twee deskundigen die allebei op hun gebied deskundig zijn maar gek genoeg, net als bij architectuur, anders naar de situatie kijken. De heer Strootman, die namens ons een plan heeft gemaakt, ging heel erg uit van de kwaliteiten van het gebied en vooral ook de duurzaamheid. En dan heb je een basis die verder gedragen kan worden en die je ook kunt uitdragen in de omgeving en in de projectgroep Locatie Valkenburg. Ik moet het wat korter houden, want mijn collega wil straks ook nog. Dus dat is een element dat we willen toevoegen. Vooral de kwaliteit van het gebied. Het andere element is de verkeerssituatie. De heer Menken heeft het al aangestipt. Alle ontwikkelingen die wij in dit gebied beogen hebben altijd een consequentie met de verkeerssituatie. Ofwel de verkeerssituatie die een impact heeft op het gebied, of de recreatieve verbindingen die een impact hebben op het naar buiten toe. Dus het heeft altijd met elkaar te maken waardoor je dat niet los van elkaar zou kunnen zien. En het is zo een belangrijk element, dat ook bepalend kan zijn voor keuzen die anderen in dit proces maken dat we daar graag ook een standpunt over zouden willen hebben. Net als de begrenzing die net ook is aangestipt. Er is altijd aangegeven 1500 meter. 1500 meter is een maat. Het gaat vooral om de kwaliteit. Die 1500 meter is voor een groot deel gebaseerd op een lijn die een basis heeft in de visie Duin, Horst & Weide. Die ook is vastgelegd in het provinciaal beleid. En daar waar een lijn wordt getrokken van de zuidkant van het Valkenburgs Meer naar de ingang van het Panbos. Dat is een corridor die je creëert waarin de fauna een goede passage heeft, die ook op onze ecologische verbindingen aansluit. Dat zijn de drie elementen die wij nog even willen benoemen. Daarnaast om de stappen ook zichtbaar te kunnen maken en besluiten te kunnen nemen zouden we ook graag toch een actieplan willen zien. Wat gaan we nu precies doen? Wat hebben we nodig om dat doel te bereiken. Moeten we een bestemmingsplan? Moeten we een voorkeursrecht vestigen? Moeten we onteigenen? Hoe krijgen we de lappendeken aan eigenaren daar op één lijn? Hoe brengen we onze uiteindelijke visie tot stand? Die elementen bij elkaar hebben er uiteindelijk toe geleid dat we een amendement zouden willen indienen, mede namens..., er zijn vooralsnog medeondertekenaars. Die zou ik hierbij willen indienen. In dit amendement roepen we het college en de wethouder op om die elementen die ik net noem: de begrenzing, verkeer en toevoegen van een ander soort groene kwaliteit in het gebied, mee te nemen in de uitgangspunten en een actieplan op te stellen in die periode dat het ter inzage ligt. Zodat we ook gefundeerd en welbeslagen ten ijs komen op het moment dat wij discussie moeten gaan voeren met onze andere partners die ook in dit gebied rondlopen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het amendement is hierbij ingediend. Het slotje gaat eraf. Het maakt daarmee onderdeel uit van de beraadslaging. Ik geef graag het woord aan de heer Beerepoot.

De heer **Beerepoot**: Dank u voorzitter. Ja, er is al veel gezegd over Valkenburg. Eerlijk gezegd wordt er al twintig jaar over dit gebied gesproken. Wat ons betreft is dat een heel lange tijd en is

het nu zaak dat we onze verantwoordelijkheid nemen en verder gaan met ook de andere partners maar zonder onszelf tekort te doen. Daarom werken we ook nauw samen met de andere fracties in deze raad om gezamenlijk met een beeld te komen op de ontwikkeling van Valkenburg. Met name de Groene Zone staat hier nu ter discussie. Wij vinden het heel erg belangrijk dat deze zo breed mogelijk blijft en ook een zekere kwaliteit heeft. Die recht doet aan de huidige gebruikers van het gebied. De agrariërs die daar al generaties lang boeren. Maar ook volkstuinders, recreanten, de zweefvliegers en mensen die daar met hun paarden veel plezier hebben. Wij zien graag dat dit proces niet te veel vertraging oploopt maar we moeten onszelf inderdaad niet tekort doen door te snel over de brug te komen. Ik denk dat we veel te geven hebben. En ik zie daar ook mogelijkheden voor, in uitruil met de andere partijen. Zoals Katwijk en het RVB. Dan zie ik met name dat de verkeersontsluiting wat ons betreft gewoon echt niet is richting de Katwijkseweg, voor de nieuwe wijk Valkenburg. De brede gemengde zone moet natuurlijk niet zo smal zijn dat je eigenlijk een soort effect krijgt alsof je in de trein van Den Haag naar Zoetermeer zit, met een aaneenschakeling van nieuwbouwhuizen. We moeten echt zorgdragen voor de kwaliteit en het unieke karakter van dit gebied. Het is een corridor tussen de duinen en het groene hart. Laten we dat alsjeblieft met elkaar behouden. Dat vergt veel van iedereen. Met name ook de financiering zal voor de nodige knelpunten zorgen. We zouden wel graag nog wat meer duidelijk hebben hoe de financiering van de Groene Zone vorm gaat krijgen. Uit de exploitatie van de nieuwe wijk kan veel geld vrijkomen maar dat is ook een kwestie van onderhandelen en ik ben benieuwd hoe de wethouder dat ziet. Verder is bijvoorbeeld de milieustraat van Avalax ons nog wel een doorn in het oog. Wij zien dat niet echt als een plek waar die zou moeten blijven maar nu ga ik de details in. Het is een nota van uitgangspunten. Dus ik wil zeggen dat ook het CDA, net door mijn collega Boon is er aan gerefereerd, het amendement mede-indient. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Het woord is aan de heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja, dank u voorzitter. Ik zie een hele duidelijke bijdrage van de Vrienden van Wassenaar, Stichting Valkenburg Groen, de Aeroclub Valkenburg en de heer Clarkson. Maar ik vind het een beetje jammer dat dit soort bijdragen eigenlijk een beetje ondergestoofd raken. Ik zou de wethouder willen vragen of hij toch eens een keer heel goed naar die stukken wil kijken. En of hij daar aanleiding toe vindt om die bijdragen in die nota een plekje te geven. Er zijn ook andere sprekers: Peet, Van der Pas en Kats. Maar die hebben een iets ander karakter en ik vind dat die niet bij de uitgangspunten horen, maar meer bij de invulling. Dan hebben we de 900 en de 1500 meter. Het is al eerder gezegd. We gaan nu uit van die kleinere Groene Zone, maar feitelijk is de afspraak dat we van die 1500 meter uitgaan. Dan het stuk verkeersdruk op de N441. Daar is toch een wending gemaakt. Vroeger stond er: het moet gelijk blijven of verminderen. Nu staat er: het mag niet verder worden vergroot. Dat betekent dat we het verminderen hebben losgelaten. Dat vind ik jammer. Ik zou eigenlijk die initiële afspraak die we hebben gehad het liefst verminderen. Die zou ik willen terugzien.

Dan is er een passage 2.3 over het zweefvliegen. Het viel me op bij de Aeroclub Valkenburg, wat de heer Veldhuyzen had ingebracht, ik denk dat het een hele goede aanvulling kan zijn om dat in het stuk aan te passen. Wat hij zegt is in de geest van de motie en dat is eigenlijk een beetje ondergestoofd. We hebben het over hangars, voor zover dat nog relevant is. Nou, dat vind ik een aparte uitspraak want we hebben met elkaar afgesproken dat we een zoeklocatie zouden vinden voor de vliegstrip in de groene buffer. Nu praten we alleen over eigenlijk tijdelijke hangars. Dat vind ik een beetje jammer. Er wordt wel over paardenhouderij gesproken. Ik vind het niet helemaal duidelijk waar die paardenhouderij dan is bedoeld. Want aan de ene kant staat onder 2.1 de agrarische bedrijvigheid. Dan willen we geen poorten en hekken in het landschap. Maar tegelijkertijd hebben we het dan over een zoeklocatie. En paardenhouderijen hebben paddocks en paddocks hebben hekken. Ik vraag me een beetje af hoe dat nu te rijmen is, of is die zoeklocatie alleen maar bedoeld om de illegale activiteiten in dat gebied te gaan legaliseren.

Dan staat er bij 3.8 dat een aantal objecten geïmmoveerd moet worden. Daar is ongeveer € 4 miljoen voor nodig, dat geld is er nog niet. Ik vraag me af over welke objecten we het hebben. Want volgens mij gaan we van uitgangspunten uit en dit lijkt me al een invulling. Ja, dan die Avalax-locatie. Het werd al genoemd. Dat heeft eigenlijk niets met die groene buffer te maken. Daar zijn we al veel langer over bezig. Ofschoon het RVB een aantal jaar geleden al heeft genoemd dat de Avalax-locatie weg zou moeten. Als we het er dan toch over hebben, het is misschien wel een goede locatie om eens te kijken naar die vliegstrip voor die zweefvliegers. Want ja, die hele motie en alle overwegingen die we hebben gehad en alle goede bedoelingen, daar komt weinig van terecht tot op heden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Voorzitter, dank u voor het woord. We hebben het over de groene long. De verbinding tussen het groene hart en de zee. En mijn fractie zou meer aandacht voor het groenelement willen vragen. De beeldspraak van de heer Boon vind ik mooi, de boer op gaan in dit verband. We hebben het over een agrarisch gebied en we zijn voor de fasering in het voorliggende raadsbesluit, om daar een andere richting aan te geven. Ik dank de insprekers voor hun uitgebreide bijdrage. Zonder een meelevend dorp gaan we dit geweldige project niet tot een goed einde brengen. Ja, na twintig jaar staan we hier dan op het moment dat we toe zijn aan de nota van uitgangspunten. De D66-fractie dankt het college voor de uitgebrachte nota. In de inhoud komen alle relevante onderwerpen aan de orde. Al met al een zeer goed leesbaar document. Dank daarvoor aan de ambtenaren en de wethouder. We delen de uitgangspunten, zoals genoemd in hoofdstuk 3. Dit is het algemene beeld en dat is de algemene eerste indruk. Bij de formulering van het raadsbesluit heeft mijn fractie wel wat kritiek, die zich deels richt op de inhoud en deels richt op de verdere procedure. Ik ga daar op in. Wij willen spreken van opbouwende en voortbouwende kritiek in dit verband. Op de inhoud. Wij vragen meer aandacht voor het groen en de stikstofproblematiek door de optie van meer groen uitdrukkelijker mee te nemen. Door nauwkeuriger stil te staan bij het overgangsgebied van, we hebben het al gehoord, de groene vingers, de zaagtanden of de haaiantanden. Het gaat alle kanten uit, maar we weten precies waar we het over hebben om de vraag te beantwoorden: welke kwaliteiten we in dit gebied willen realiseren. Tot slot de consequenties van de verkeerdruk en om deze meer helder te krijgen in deze fase van de planvorming. Ik herinner me nog de avond die we hier hebben gehad met de vorige gedeputeerde over hoe het nu zat tussen de provincie en ons. En de boodschap was toen de verkeersafwikkeling, dat komt goed. De boodschap: aan de verkeersafwikkeling is aandacht besteed en die garantie ligt in de bestuurlijke afspraken vast, dat is dus in lijn met wat we die avond met elkaar in het voorportaal bespraken. Maar dat is voor mijn fractie in deze fase niet genoeg. Ook de vraag wat de invloed van het verkeer op de kwaliteit van de Groene Zone is moet worden beantwoord naar de mening van mijn fractie.

Dan procedureel. We zien graag dat het gevraagde actieplan uit de vorige motie van Lokaal Wassenaar! en D66 uit 2019 wel degelijk wordt gemaakt. We hebben daar toen als partij op 16 juli 2019 een motie over ingediend en wij zien dat dit deel van de motie nog niet is uitgevoerd. Wij hechten daaraan. Belangrijke zaken als financiering, ik heb het al een paar keer horen zeggen hier in de zaal, waar halen we in hemelsnaam het geld vandaan. Maar ook onteigeningsprocedures dienen aan de orde te komen. De ruimtelijke planvorming beheer en onderhoud moet echt een plaats krijgen in dat document.

Tot slot, vaststelling van de aangepaste nota door de raad spreekt vanzelf. Er is nog werk te doen voor college en raad. Maar een prachtkans om de regiefunctie van Wassenaar te verstevigen. Men heeft ons het niet voor niets gevraagd in de vierhoek vastgoed, gemeente, Katwijk, Wassenaar. Wassenaar neem de regie en laten we er niet voor zorgen dat we de regisseur worden van een film die al is gemaakt terwijl wij de kaartjes nog moeten verkopen. Dank u.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Het woord is aan de heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Ik zal heel kort zijn voorzitter. Ik wilde me eigenlijk helemaal aansluiten bij het betoog dat collega Boon hier heeft neergelegd. Dan bedoel ik inclusief amendement. Ik zal dat zeer zeker ondersteunen. Ik had het ook graag ondertekend. Dus eigenlijk heb ik voor de rest niet zo heel veel toe te voegen aan alles dat al is gezegd, maar misschien toch nog een paar detailpunten, als dat mag.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Noort, heel praktisch. U wordt dan als mede-indiener onder het amendement gezet.

De heer **Van Noort**: Dank u wel. Prima zaak. Een paar detailpuntjes, helemaal niet zo erg belangrijk. Maar er staat woonwagenkamp, ik vind het altijd zo een beladen term. Tegenwoordig praten we altijd over woonwagencentrums. Ik vind het wel prettig te weten dat er nog kans is op vier extra plaatsen. Dan het Hotel Wassenaar. Daarvan wordt gezegd dat het inpasbaar is in het groene gebied. Ik heb er echt wel mijn twijfels over of die hele grote bunker keurig in dat gebied is in te passen. Tot slot ben ik het eigenlijk met de heer Paulides eens over het zweefvliegen. Natuurlijk hebben wij een motie daarover ondersteund maar ik vind het ook langzamerhand wel een beetje... Het gaat bijna naar bedrog lijken als je die mensen nog langer aan het lijntje houdt dat er toch nog een mogelijkheid is. Want ik denk dat het bijna uitgesloten is dat dit nog van de grond komt. Ik wil het hier bij laten. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Mijn complimenten over uw beeldspraak overigens. Aan het lijntje houden om het van de grond te laten komen bij zweefvliegen, echt briljant. Het woord is aan de heer Mulder.

De heer **Mulder**: Dank voorzitter. Ja, wij hebben eigenlijk ook niet veel toe te voegen aan het debat. Want alles wat er is gezegd dat hebben we ook gehoord in de raads werkgroep van Valkenburg. De nota van uitgangspunten is daar een heel mooi uitwerksel van. We danken ook de wethouder en de ambtenaar die daar echt veel tijd en energie in hebben gestopt. We hopen dat de wethouder met het amendement nu goed op pad kan naar de stakeholders en de andere partijen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Het woord is aan de wethouder PLV.

Wethouder **Wassenaar**: Ja, dank u wel voorzitter. Dank voor de woorden van lof. Want er is inderdaad veel werk verzet en we hebben ook intensief gesproken in de raads werkgroep. Ik ben ook van mening dat het resultaat daarvan redelijk goed is vertaald. Het is belangrijk dat we daar verdere stappen mee gaan zetten mede op basis van de aanvullende afspraken op de bestuurlijke afspraken die zijn gemaakt. Waaronder belangrijke beslidsdata: 1 december a.s. wanneer de onderzoeken rond de MER-aspecten bekend moeten zijn en rond 1 april 2021 wanneer er een soort ontwerpbestemmingsplan zou moeten liggen waarin die effecten verwerkt zouden moeten zijn. Ik wil met de gedachtebepaling rond de Groene Zone daar in het pas mee blijven lopen. Er zijn veel punten benoemd waar u nadere uitwerking op zou willen zien. Ik denk ook dat het belangrijk is dat het gebeurt. Maar dat het ook vooral in de toekomst zou moeten liggen die wij, mede afhankelijk van bijvoorbeeld dat MER-onderzoek, dat op 1 december a.s. bekend zal zijn, meer vorm kunnen geven. Dus we zijn een beetje afhankelijk van verdere stappen die in de projectontwikkeling locatie Valkenburg worden gezet. Ik loop even de vragen langs om even het volledige beeld neer te zetten en die vragen waar mogelijk weg te kunnen nemen. De verkeersafwikkeling. Het is inderdaad belangrijk dat die verkeersafwikkeling duidelijk is. Maar ik vraag me af of de aspecten van de verkeersafwikkeling waarover u het hebt in de uitgangspunten van de Groene Zone worden meegenomen, want we hebben al afgesproken dat de hoofdontsluiting via de noordzijde van Valkenburg zou gaan. We hebben afgesproken dat de N441 niet drukker wordt en dat heeft tot de conclusie geleid dat in de nota van uitgangspunten staat dat in de Groene Zone dus geen doorgaand verkeer is. Lokaal verkeer, langzaam verkeer, fietsverkeer, wandelpaden en ruiterspaden. Er wordt geen verkeersontsluiting genoemd. Dus geen snelverkeersontsluiting. Dus in die zin voorziet de nota van uitgangspunten in de correcte weergave van de behoefte die binnen dat gebied ligt. De rest wordt namelijk geregeld vanuit de bouwlocatie op de wijze zoals deze hier door de gedeputeerde is aangegeven en zoals die in de bestuurlijke afspraken is neergelegd. Dan de discussie over de bouwgrens. Ja, ik begrijp wat u bedoelt, maar wij hebben in de bestuurlijke afspraken afgesproken dat over het gedeelte waar de zaag zit, ik blijf het positief duiden want haaiantanden, dat klinkt zo haaiërig, dit inderdaad een zachte overgang is van het weidegebied, langs het Catharina Park, dat is voorzien, geef ik zomaar even weg, richting de toplocatie van grotere woningen die daar tegen de gemeentegrens aan zou komen te liggen. Dat staat beschreven in de nota van uitgangspunten. Er staat inderdaad een rode lijn als plangrens doorheen omdat we wisten van de locatie over die zaak. Hoever gaat dat nou? Moet die rode lijn nu over die punten heen? Ja, dat is ook in strijd met de bestuurlijke afspraken. Omdat je dan meer grondgebied van Katwijk pakt. Dat kunnen we niet eenzijdig bepalen. Dus het is voor het moment even een werkgrens. Maar we weten dat we hebben afgesproken dat we daar met de stakeholders nog over gaan praten. Ik bedoel de stakeholders die nu hier bij de ontwikkeling zijn betrokken. En daar zal ook met de raads werkgroep, straks ook als het programma er is en als de uitwerking er komt met de raad over worden gesproken. Dus...

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Boon.

De heer **Boon**: Ja voorzitter, ik hoor de wethouder zeggen het is een lijn die eigenlijk interpreteerbaar is. Hij is wel getrokken en heel erg rood en het is een rood vlak daarbinnen maar zo moet je dat niet zien. Het vervelende is: we hebben een IRV, die is net over tafel gegaan. Zelfs daar is discussie over. Hij is wel of niet aangenomen. Er is overeenstemming of niet. Elke lijn die op een kaart staat is de lijn. Op een moment dat die wordt getrokken is het een lijn. En als het een zaagtand is, of in het Katwijks haaiantanden, dan heb je een ander soort uitgangspunt. Neem die dan ook over. Waarom zou u die niet overnemen? Ook als zaagtand of als een vage lijn of een vaag gebied. Waarom moet het een harde rode lijn zijn die midden door het gebied heen loopt. Ik weet de consequenties. Als ik aan de andere kant zou staan zou ik zeggen: nou Wassenaar heeft blijkbaar genoeg aan het mindere oppervlak.

Wethouder **Wassenaar**: Voorzitter, zo herken ik het standpunt van de overlegpartners in dit gebied niet. Ik heb al aangegeven dat die lijn er is gekomen om aan te geven dat er discussie over is. Maar als u nu met zijn allen zegt: we houden die zaaglijn aan zoals die in de bestuurlijke

afspraken is weergegeven, dan heb ik daar geen enkel probleem mee want we komen er toch nog een keer over te praten.

De **voorzitter**: Mijnheer Boon.

De heer **Boon**: Ja, dat is ook een onderdeel van het amendement, om juist daarover met elkaar overeenstemming te hebben. Op welke manier geven we dat vanuit onze uitgangspunten het beste weer? Wat is daar de beste manier voor? Daar zouden we graag met u ook in overleg gaan om te kijken hoe we andere partijen ook kunnen overtuigen dat we met elkaar zoeken naar een goede kwaliteit en dat een willekeurige lijn op een kaart daar niet bij helpt. Dat is eigenlijk wat we in het amendement proberen te zeggen. Laten we daarover dan met elkaar in gesprek gaan, of in ieder geval kijken naar wat de beste manier is om het over te dragen.

Wethouder **Wassenaar**: Dat is mij helder mijnheer Boon maar daar zit ook gelijk mijn grootste probleem met het amendement. Want zoals ik zojuist al aangaf is het volgens mij erg belangrijk dat wij snel benen gaan maken omdat ik in de pas wil blijven lopen met de bestuurlijke afspraken die er zijn. Als ik in een verdere uitwerking van deze discussie een stuk moet herschrijven, dat een beetje voldoet aan de discussie die we hebben, op de manier zoals u dat aangeeft in het amendement, dan moeten we terug naar de raads werkgroep. Dan krijgen we daar discussie over. Dan moeten we een datum bepalen. Mogelijk ook nog, staat er in het amendement, naar de commissie toe. Dan zie ik zo maar aan komen dat we ook nog een keer naar de raad gaan. Terwijl we nu alleen maar met dit stuk de intentie hebben om participatie te volgen en dan alles bij elkaar te vegen en dan een definitieve nota te maken. Ik geef het toe, het is een concept, een eerste nota. Ik snap uw punten wel. Maar ik wil eigenlijk af van die vertraging die er inzit. Omdat het niet in ons belang is. Dus kijk, we zijn het eens over die zaag. Dat stel ik vast. Laten we dan nu afspreken dat we die zaag zo in de nota opnemen. En machtigt u het college dan om die wijziging die we nu afspreken gewoon mee te nemen in de nota die we voor publicatie geschikt maken. Dat is een simpel puntje van noteren. Ik heb hier de zaagtand al opgeschreven. Als u met zijn allen zegt: ja, dat is goed, zo mag u dat amendement lezen, dan ben ik klaar. Maar dan gaan we het participatieproces in en dan kunnen we ons tempo blijven volhouden naast het aangekondigde tempo van RVB en Katwijk. Dat zou een voorstel van mijn kant zijn.

De **voorzitter**: Volgens mij gaat het hier over de duiding van het amendement. Het is goed dat de heer Boon daar nog even op reflecteert.

De heer **Boon**: Heel kort. De heer Bloemendaal heeft ook al aangegeven dat de lijn ook te maken heeft met de kwaliteit. Een zaagtand of welk figuur je daar van maakt. Het vergt meer dan alleen dat aanpassen. Het is wel het vertrekpunt waar ook anderen op gaan reageren. U zegt: we hebben nu haast, dus we moeten snel door. De andere kant is: als je nu snel doorgaat, gegarandeerd dat die discussie naderhand komt. Daar kunt u op rekenen en die gaat dan minstens zo veel tijd kosten. Dus het is de vraag of we dan ook zo veel tijd verliezen. Maar goed, de discussie over de tijd heeft niets met het amendement te maken. Daar kom ik straks nog wel op terug. Ik zou toch willen bepleiten om vooral ook vanuit de kwaliteit te zoeken naar hoe we met elkaar de zone benoemen richting de andere locatie, de bouwlocatie.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: Nou ja, goed. Ik heb mijn voorstel gedaan. U kunt zeggen: ik geef die punten mee. Ik zet daar ook de groene kwaliteiten nog even bij waarin het opgaand groen wordt beschreven dan praten we daar bij het amendement nog even over door. En passant werd gezegd: we hebben elke keer discussie over de IRV. Daar hebben we geen discussie over. Ik moet dat toch nog maar een keer zeggen. Want als ik het raadsbesluit uit die tijd nalees, dan is deze niet vastgesteld. Dus ik pik daar, gehoord de discussie, de elementen mee die belangrijk zijn voor Wassenaar. We schrappen niet Maaldrift en zo is er nog een aantal punten. Daarna hebben we de bestuurlijke afspraken vastgelegd en daar hebben wij ruim gesproken over hoe de wethouder daarmee is omgegaan en u hebt dat als raad gedekt. Dus daar werk ik mee.

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, ik vind het jammer dat de IRV een beetje wordt afgeserveerd als ter kennisgeving aangenomen. De kwaliteit daarvan was echt veel hoger. Formeel is het volstrekt correct om te zeggen dat het geen raadsbesluit is maar dat is het enige dat het niet is. Voor de rest is het alles. Het is vervolgens na de verkiezingen aan de kant geveegd. Het heeft een halfjaar geduurd voordat de raad het doorhad. Toen was het te laat, toen kon je tekenen bij het

kruisje. Ik stoor me aan de idee dat de IRV wordt afgewaardeerd naar het niveau dat de wethouder geeft. Dat is niet zo en degenen die in de vorige raadsperiode in deze raad zaten kunnen dat allemaal, stuk voor stuk, beamen dus doet u dat niet meer alstublieft.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: Voorzitter, ik ga verder met mijn betoog.

De **voorzitter**: Nee, de heer Menken had nog een interruptie. Het was een interruptie van de heer Hendrickx, dat klopt. Maar het was een vraag en de wethouder heeft daar denk ik kennis van genomen.

Wethouder **Wassenaar**: Ja, inderdaad.

De **voorzitter**: Oké. Mijnheer Menken.

De heer **Menken**: Ja, dat was een interruptie op de opmerking van de heer Hendrickx. De IRV is niet voor niets niet door de raad aangenomen. En de IRV is opgesteld door de gemeenteraad van Katwijk en de gemeenteraad van Wassenaar. Daar hebben het RVB en de provincie geen rol in meegespeeld. Dus het is wensdenken. Een gezamenlijke wil van Katwijk en Wassenaar, dat is verwoord in de IRV. En dat in latere gesprekken met het RVB en provincie erbij zaken anders uitpakten, dat is iets dat in dit geval ten nadele uitpakt van de beide gemeenten.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Deze opmerking laat ik eigenlijk een beetje langs me heengaan. Ik kijk rond naar degenen die er toen bij waren. Wat ik aangeef is ja, er ligt inderdaad iets anders. En nee, er lag geen raadsbesluit van Katwijk en van Wassenaar. Dat doet niet af aan de kwaliteit en het werk dat die twee raden daaraan voorafgaand hebben gehad. Het enige dat ik vraag, want het is water onder de brug, want daarna zijn dingen gebeurd die het vervangen... Maar voor de historie had de IRV nagenoeg de kracht van overeenkomst tussen de gemeenteraad van Katwijk en de gemeenteraad van Wassenaar. De heer Boon en ik zijn het best wel vaak oneens over dingen, maar ik denk dat we het hier toch wel erg eens over zijn met elkaar. Ik vind niet dat eraan getwijfeld moet worden wat die IRV was. Hij is alleen uiteindelijk niet in de raad gekomen en dat had te maken met het feit dat een dag of twee dagen daarna de verkiezingen waren en er in feite geen raadsvergadering meer was tussen het moment dat die overeengekomen is en het moment dat de verkiezingen waren. Dat is de historie.

De **voorzitter**: Dat is dan nog even gewisseld. Het woord is nu aan de wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: Voorzitter, de heer Hendrickx vroeg ook nog naar de aanvullende overeenkomst. Die is er. Die heb ik ook gedeeld met de raad. Daar hebben wij aangetekend dat wij bezwaar hebben tegen het meer bouwen dan 5000 woningen. En we hebben alleen gezegd: wij nemen daar als Wassenaar een besluit over. Dat gebeurt door de gemeenteraad van Wassenaar. Als we de onderzoeken op de effecten van die 600 woningen extra in beeld hebben. Dus rond 1 december a.s. kunt u daar een nader besluit over nemen.

Als het gaat om de nota van uitgangspunten, ik zei het al in relatie tot het betoog van de heer Boon, het gaat hier om een eerste concept. Vrijgeven voor participatie en daarna het totaal aan de hand van de nota van zienswijzen bediscussiëren 'wat wordt de definitieve nota'. Dus de raad verliest op dit moment geen enkel recht. Alle voorbehoud kan worden gemaakt. U moet een oordeel vellen op basis van alles wat we ophalen en wat het college daarvan vindt. Dus we hoeven het nu ook nog niet allemaal in te vullen zeg ik dan.

Als het gaat om de verkeersintensiteit, de N441, dat heb ik al gezegd. Er wordt gesproken over minimaal gelijk houden. Ik kan u vertellen dat de stikstofdiscussie voor grote problemen zorgt binnen de ontwikkeling van PLV. Dat is Projectlocatie Valkenburg. En dat er ook wordt gekeken om voldoende compensatie te laten genereren door het afwaarderen van die N441. Die discussie loopt dus volop. Natuurlijk zijn we daarop gericht. Maar als het gaat zoals wij denken dat het gaat, dan past het volledig in het straatje van de gemeente Wassenaar.

De **voorzitter**: Bent u klaar op het punt verkeer? Want ik zie een aantal interrupties.

Wethouder **Wassenaar**: Ik wil alleen maar zeggen: voordat we daarover gaan discussiëren, wil ik eerst die MER even afwachten.

De **voorzitter**: Oké. Punten ten aanzien van verkeer gehad? Want ik zie een tweetal interrupties. Prima. Dan geef ik het woord aan de heer Hendrickx en daarna aan de heer Beerepoot. De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ja, ik geloof, maar ik kan me vergissen, dat ik de wethouder heb horen zeggen en dat het beeld dat bestaat is dat het verkeer op de N441 niet zal toenemen. Dat dit de intentie is. Dat is in afwijking van wat al eerder is gezegd. Want de idee was dat het zou afnemen en dat de N441 afgewaardeerd zou worden maar dat even terzijde. Mijn vraag is 1: wordt de N441 nu wel of niet afgewaardeerd? 2: als ik moet uitgaan van de woorden van de wethouder dan is mijn vraag of hij daarmee accepteert dat de N441 dezelfde verkeersdruk op de dorpskern van Wassenaar en de wegen langs de dorpskern van Wassenaar zal blijven uitoefenen. Dit vanwege het feit dat het aantal verkeersbewegingen en de intensiteit niet zal afnemen. Dus die twee vragen heb ik. Dank u wel.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: Voorzitter, in relatie tot de ontwikkeling van Valkenburg is gediscussieerd over de vraag 'het mag niet toenemen'. De wens van Wassenaar was om af te waarderen. Maar de provincie zegt: niet toenemen, gelijk houden. Dat is de basislijn. We krijgen daar in relatie tot onze wensen voor wat betreft de ontsluiting van Valkenburg, dus niet volledig onze zin. Ik verwacht dat de stikstofdiscussie zodanig zal zijn dat die kaart onze kant op wordt gespeeld en dat dit dus ten positieve consequenties heeft voor wat betreft Wassenaar voor de N441. Dus dat er minder verkeer richting Wassenaar zal gaan maar dan moet ik even de MER-onderzoeken afwachten. En daar de verdere discussie in gaan voeren. Daarnaast loopt natuurlijk nog de andere brede algemene verkeersdiscussie via de wethouder Verkeer, waarin we zeggen we moeten in algemene zin het doorgaande verkeer vanuit de Bollenstreek daar af halen. Ik geef het maar even in mijn eigen woorden weer. Daardoor kan het verkeer ook minder worden. Maar dat is los van de ontwikkelingen, veroorzaakt door de PLV. Dus alles bij elkaar nemende denk ik dat het voor ons de goede kant op zou kunnen gaan. Dus laten we daar wel vooral druk op houden.

De **voorzitter**: Oké. Er is nog een korte tweede vervolgvraag.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. De eerste opmerking: hoop is uitgestelde frustratie. Maar het is wel goed om hoop te hebben. De tweede is toch even 'zou kunnen', die woorden, daar word ik een beetje... U zegt mogelijk dat door de stikstof en andere dingen de verkeersintensiteit afneemt. Dat is dan een gelukje dat onze kant uitkomt en waar ik op voorhand niet van uitga vanwege het feit dat de uitspraak er ligt dat hij niet zal verminderen. Mijn vraag nog een keer: als dat niet vermindert, wat toch de verwachting is, de hoop is dat het wel vermindert maar de verwachting is dat het niet vermindert, wat betekent dat voor de verkeersdruk op Wassenaar. Wordt die dan verminderd? Of niet?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: Voorzitter, als het niet vermindert ten gevolge van de stikstofdiscussie, dan wordt de weg afgewaardeerd, dan zitten we vast aan de discussie die wij zelf al voeren, hoe verlagen wij de druk van het doorgaande verkeer op de N441 en in het dorpscentrum van Wassenaar. Daar hebben wij onze eigen maatregelen natuurlijk voor te nemen. Dat kan maar dan moeten we er een onderzoek naar doen. Dan moeten we er een verkeersplan voor maken. Dus dan moeten we daarop kunnen vertrouwen. Maar ja, ik kan ook niet in de glazen bol kijken. Ik moet eerst die onderzoeken hebben. Ik moet een discussie hebben. Het is wel onze insteek om het te verminderen. Maar, in relatie tot de discussie Valkenburg, zeg ik ten tweede male, hebben we wat dat betreft niets kunnen scoren omdat de provincie blijft bij 'het blijft op hetzelfde niveau'. Dus laten we dat nu even afwachten en werken naar de situatie waar wij willen zijn.

De **voorzitter**: Nog een interruptie van de heer Beerepoot.

De heer **Beerepoot**: Ja, dank u voorzitter. Allereerst wil ik de wethouder meegeven dat ook het CDA vindt dat we het proces niet verder moeten vertragen. En dat de voorgestelde werkwijze, ook al steunen wij het amendement, ons goed lijkt om het net op te halen en straks met een definitieve nota te komen omdat we bang zijn dat als wij te lang talmen dat we straks alsnog niet 600 extra huizen krijgen maar nog veel meer. Want het sentiment in Nederland is er wel naar. Dat vergeten we wel eens hier in onze Wassenaarse habitat. Dus dat punt wil ik graag gemaakt hebben. Verder, u begon er zelf al over, is het mogelijk om wel een expliciete koppeling te maken met het nieuwe verkeersplan en de ontsluiting op de Katwijkseweg? Want wat ons betreft wordt over onderzoek en

kijken wat wel of niet kan veel te makkelijk gedacht. De commissaris van de Koning heeft gezegd: het gebeurt niet. Laten we dat gewoon volhouden. Er komt gewoon geen aansluiting op de Katwijkseweg. Dus ik wil graag uw reactie hierop.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: De basis van ons hele handelen is ontsluiting van Valkenburg aan de noordzijde. Geen enkele aansluiting op de Valkenburgseweg. Er staat alleen een langzaamverkeersaansluiting op de Eerste Mientweg maar geen aansluiting op de volwaardige verkeersaansluiting op de Katwijkseweg. Het enige waar verder over is gesproken is een OV-ontsluiting, wel op de Katwijkseweg te beveiligen met zo een poller. Dat zie je meer. Dat is ook in het belang van het openbaar vervoer. De klanten uit Valkenburg moeten ook in Wassenaar komen winkelen. Dus je moet het ook niet te moeilijk maken. Ze moeten met de bus en met de fiets kunnen komen. Met de bromfiets voor mijn part. Ze mogen ook nog op het paard. En een enkeling zal ook nog wel helemaal buitenom, de Ingenieur G. Tjalmaweg, over de Katwijkseweg rijden. Maar ja, liefst zo min mogelijk. Dat is helder. Er komt geen verkeersaansluiting op de Katwijkseweg. Dat zegt de provincie. Ik kan er niet meer van maken.

De **voorzitter**: Oké. Ik kijk ook even naar de spreektijd. Voor het college geldt ook spreektijd. Dus wees daarin ook voorzichtig. Maar ik zag nog een interruptie.

Wethouder **Wassenaar**: Ik wil graag de raad bedienen en antwoorden geven.

De **voorzitter**: Dat snap ik. Dat kan ook soms. Maar soms kan het ook in een kort antwoord zitten. Mijnheer Bloemendaal, hebt u nog een interruptie? Ja, een interruptie van de heer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: We zijn nu aan het verdwalen in het land van 'hoe' terwijl wij hier als raad zitten in het land van 'wat'. Wat is wat wij willen, wat is dat de kwaliteit van dat gebied geborgd is. Dat is de vraag die in het amendement pregnant naar boven komt. Ik ben zo blij dat u zegt: dat zaagt dan de haaientanden of groene vingers, of wat voor vingers of tanden dan ook al bijna hier ter plaatse zijn opgelost. Laten we dan snel aan tafel gaan zitten, die kwaliteitsvragen over dat verkeer leggen en de kwaliteitsvragen over het groen leggen. Dan gaan we binnen de kortste keren een vergadering houden van de raads werkgroep. Dan gaan we het uitwerken en komt het gewoon, zoals u zegt op hele snelle wijze in het document. Wat is daar tegen dat ik nu probeer te samenvatten wat u al zei: ik heb geen glazen bol, ik zie dat het de goede kant uitgaat, we moeten de druk erop houden. Nou, dan bent u bij ons aan boord en wij bij u. Dus waarom pakken we het nu niet even snel op, langs de lijn van het amendement. Dan bent u klaar en wij ook en kunnen we de boer op, met de beeldspraak in de hand, naar de stakeholders.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: Ja, voorzitter dat is mij ook prima, maar ik praat over het hoe, omdat u vraagt naar het hoe. Als u zegt ik wil spreken over het amendement, dan is het ook prima. Maar daarvan heb ik al aangegeven: ik ben het eens met de mogelijkheid om die kwaliteitspunten op te nemen. Ik heb alleen een beetje een probleem met het punt dat we dan in de vertraging gaan omdat we dan niet alleen naar een raads werkgroep moeten maar ook naar de commissie. Volgens het amendement, het amendement dat ik heb, daar zit dus mijn probleem.

De **voorzitter**: Nee, terecht. Want u krijgt een vraag over het amendement. Misschien toch even ordelijk, dat u nog de vragen afgaat en ten slotte reflecteert uiteindelijk op het amendement. Daar is al het een en ander over gezegd. Dan houden we ook een beetje de rode draad vast en wordt het geen zaagtand. Hebt u nog beantwoording te gaan?

Wethouder **Wassenaar**: Ik had nog een vraag staan over UMV en de locatie. Nou, daar hebben we een zoekgebied voor afgesproken. Dat blijft overeind. Er is in Katwijk inderdaad de suggestie gedaan dat deze niet in de Mient Kooltuin zou komen. Daarvan hebben we gezegd, dat is in strijd met de bestuurlijke afspraken. Dus dat blijft open. Ook Katwijk heeft zich aan de bestuurlijke afspraken te houden. Vooropgesteld dat er een UMV-locatie moet komen. Ik bedoel het vliegveld. Want de proefperiode wordt opgerekt tot 28, volgens de bestuurlijke afspraak. Dat is mogelijk. Ja, ik heb verder de meeste vragen volgens mij wel beantwoord.

De **voorzitter**: Mag ik u dan vragen nog specifiek in te gaan op het amendement dat voorligt. U hebt er al een en ander over gezegd. Maar van welke punten u zegt: daar kan ik verder mee en

waar zitten er nog problemen want dan kunnen we dat meenemen naar de tweede termijn om te kijken of er misschien tot elkaar gekomen kan worden.

Wethouder **Wassenaar**: Ik begrijp de intentie van de raad om wat meer kwalitatieve omschrijving te geven op de aangegeven punten. Daar heb ik geen enkel probleem mee, voordat deze de routing in gaat in de consultatie. Ik heb begrepen dat de raad er de voorkeur aan geeft om de beslispunten nader aan te scherpen zodat echt ook in de beslispunten duidelijk wordt dat het een eerste concept is en wordt vrijgegeven voor inspraak. Daar heb ik geen problemen mee. Ik heb ook geen probleem met het maken van dat actieplan. We hebben het nog niet gedaan omdat het een beetje afhankelijk is van de richting die de raad meegeeft, waarin we moeten denken. Want daar volgen de acties uit die wij moeten volgen. Binnen de raads werkgroep is bijvoorbeeld gekozen voor de agrarische hoofdfunctie. Ook vanuit de culturele geschiedenis die daaraan vast zit. Daar zijn de aanwezige boeren blij mee. Maar als dat een andere keuze zou zijn geweest, dan bepaalt dat een andere actie voor ons. Dus ik heb geen problemen tegen het maken van het actieplan. Al heb ik daar wel wat mitsen en maren bij omdat het ook heel sterk gebonden is aan het project aan de andere kant van onze grens. Maar als we dat incalculeren dan wil ik daar graag invulling aan geven. Mijn enige probleem is de vertraging. Als u nu zegt: volgende week komt de raads werkgroep bij elkaar en dan gaan we erover praten, dan zijn we er snel over uit. Maar dan zou ik het graag bij de raads werkgroep willen laten. En dat de raad dan zegt: wij vertrouwen de raads werkgroep daarin. Dan kunnen we snel door. Dan zijn we er wat mij betreft uit.

De **voorzitter**: Ik geef, om daar op in te gaan, graag het woord aan de eerste naamsteller van het amendement. De heer Boon.

De heer **Boon**: Het is eigenlijk een interruptie op wat de wethouder zegt voorzitter. De raads werkgroep heeft gekozen voor een agrarische functie. Ik denk dat de wereld sinds die tijd is veranderd. Waar ik ook mee ben begonnen, het gaat om een duurzame oplossing die voor de lange termijn geldend is en ook extra kwaliteit biedt. En de kwetsbaarheid van de agrarische sector, zeker in relatie tot de problematiek die u hebt geschetst van stikstof, maakt het alleen maar logisch om het iets breder te trekken en om jezelf ook niet op voorhand buitenspel te zetten. Want een ander kan heel makkelijk zeggen: dat is uitgesloten want dat is een hele negatieve bijdrage die jullie leveren. Want dat heeft een heel verkeerd effect op wat wij willen. Ik denk dat met name de wijzigingen in de situatie waarin wij leven, met PFAS en stikstof, bijdragen aan het nog eens heroverwegen van de uitgangspunten zoals we die voor de jaarwisseling al met elkaar hebben besproken. Nog los van het feit dat de raads werkgroep ook niet representatief is voor de hele raad, maar dat de raad uiteindelijk een besluit neemt. Maar dat is een ander verhaal. Er is natuurlijk wel wat gebeurd. Dat wil ik eindelijk alleen maar zeggen. De essentie van het amendement is laten we vooral ook kijken dat we onszelf niet buitenspel zetten en de verbreding zoeken in de kwaliteit. Want het is vooral bedoeld als een strategisch document. Want anders krijgen we inderdaad een discussie: moeten de volkstuintjes weg of niet? Moet Avalax weg of niet? Dat is ook een discussie die we moeten gaan voeren, maar we moeten nu op een hoger level zitten. Dat we inderdaad op strategisch niveau anderen meekrijgen voor de visie die wij als gemeente hebben. Die discussie hebben we in de raads werkgroep ook gehad. U noemde de UMV, dat is niet wat past binnen onze visie normaal gesproken. De vraag is: hoe ga je daarmee om. Hoe zet je dat op een kaart, net als met de begrenzing. Hoe fiets je dat in een document van uitgangspunten, zodat anderen zich herkennen maar waar ook openheid blijft en duidelijk wordt dat wij ook belangen hebben die misschien anders kunnen zijn. En nog steeds vanuit de kwaliteit geredeneerd. Want dat is nog steeds het uitgangspunt. Ook zoals de gedeputeerde hier toen zat. We gaan uit van een ruimtelijke kwaliteit en een groene kwaliteit voor de hele regio in dit gebied.

De **voorzitter**: De wethouder gaf aan dat hij kon instemmen met een snelle bespreking in de raads werkgroep maar in de motie staat ook 'en commissie'.

De heer **Boon**: Dat is een beetje de aanleiding waarom dat is, omdat niet elke fractie is vertegenwoordigd in de raads werkgroep. Of niet altijd aanwezig is. En dat maakt ook al de legitimiteit van zo een wijziging en dat je er over moet nadenken. Voor mijzelf maakt het niet uit maar het was vooral ook voor de verbreding en zeker geen raads besluit want dan heb je een ander soort principe. De discussie waar we nu in zitten: gaan we instemmen of niet. Het gaat uiteindelijk om het vrijgeven voor consultatie. Dus een vaststelling of iets dergelijks van die uitgangspunten in de raad zou ik niet willen maar gewoon een inhoudelijke discussie, hoe kijken we aan tegen het gebied. En dat zie je ook bij het verkeer al terugkomen. Hoe kijken we aan tegen de verkeersafwikkeling. Het is essentieel. Die kun je volgens mij alleen maar doen in de commissie.

De **voorzitter**: De heer Menken.

De heer **Menken**: Ja een punt van orde voorzitter, dank u wel. Kunnen de betrokkenen uit de raadswerkgroep wellicht in hun agenda kijken of voor aanstaande maandagavond de commissie Fysieke Leefomgeving bij elkaar kan komen, op een maandagmiddag? Een maandagochtend? Of een vrijdag? Als suggestie om de vaart er in te houden.

De **voorzitter**: De griffie wil in ieder geval die inspanningsverplichting doen krijg ik hier naast me door. Dat zou dan in ieder geval de mogelijkheid bieden om maandagavond, tijdens de commissie, de reflectie van die bijeenkomst te bespreken en te delen. Mijnheer Boon?

De heer **Boon**: Ja voorzitter, dan gaan wij er ook wel van uit dat er wel iets is gebeurd. Ik neem aan dat de wethouder en de organisatie ook nog iets moet voorbereiden. Dus wij kunnen snel gaan.

De **voorzitter**: Er zijn nu even een paar opties verkend. Het is aan de wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: Ik durf die uitdaging wel aan te nemen dat ik maandagmiddag een suggestie heb liggen hoe die tekstaanpassing in de huidige nota van uitgangspunten zou kunnen zijn. Dat is alles op haren en snaren zetten. Maar de mensen kennende die ermee bezig zijn, dat zal tot een goede poging kunnen leiden ja. Dat denk ik wel. Dus, wat mij betreft, als het amendement in die richting wordt aangepast...

De **voorzitter**: Oké, dan hebben we nu naar het amendement gekeken, het amendement besproken. Dan ga ik inventariseren. Is er nog behoefte aan een tweede termijn? Dat is het geval. Prima, dan gaan we wat mij betreft wel naar een korte tweede termijn want er is natuurlijk wel veel gewisseld. Dan horen we ook even graag op welke wijze de aanpassing van het amendement plaatsvindt. Zodat we straks een goed besluit kunnen nemen. Heeft mijnheer Menken nog behoefte aan een tweede termijn? Mijnheer Menken.

De heer **Menken**: Ja, dank u wel voorzitter. De wethouder groene ruimte lijkt wel de rol van Statenlid Verkeer te pakken hier in deze vergadering. Maar we bespreken vanavond niet de nota Verkeer. Alle woordvoerders hebben echt wel het Wassenaarse belang hiervan genoemd. Als ik mijn bootjes met een drone op een leeg IJsselmeer wil filmen, dan mag dat niet omdat het Natura 2000 is. En we mogen hier dagelijks wel 8000 auto's langs een Natura 2000-gebied jakkeren die er eigenlijk niets te zoeken hebben. Dus ik ben blij met de opmerking van de wethouder over de stikstof en de mogelijkheden die dat op de N441 gaat bieden voor de verdere ontlasting van de Wassenaarse verkeersdruk. De VVD vindt het van groot belang dat in de nota expliciet wordt benoemd dat de verkeersdruk in de Groene Zone beperkt wordt. Dat heeft zijn weerslag hier. Het verkeer dat in Wassenaar niets komt halen of brengen, hoeft ook de bebouwde kom niet in. En als er nieuw Valkenburgers in Wassenaar willen komen winkelen, sporten of onderwijs willen volgen, dan zijn ze voor de VVD van harte welkom. En al het verkeer dat vanuit die hoek hier wat komt brengen en halen en in weegschaalfunctie met de niet-groei van het verkeer op de N441 is, betekent dat we per saldo ook minder sluipverkeer krijgen. De vraag is hoe we die intentie, die wij hier met elkaar hebben, de lagere verkeersdruk in Wassenaar, hoe u dat straks in overleg met de stakeholders wilt gaan borgen.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter dank u wel. Ik hoorde de wethouder zeggen 'in de pas lopen'. Bij besluiten als dit vind ik kwaliteit duizend keer belangrijker dan het in de pas lopen. Liever een goed voorstel, goed besluit dan dat we temporiseren. Want je kunt hier maar één keer een besluit over nemen. Dat is 1. 2. Ik heb eigenlijk nog weinig gehoord over de vragen die gesteld zijn over de financiën. 3. Wat ik oppak uit de woorden van de wethouder is dat de MER 1 december a.s. op tafel moet worden gelegd. Mijn vraag is: omdat nog steeds niet helemaal duidelijk is wat er nu uiteindelijk voor een plan komt, een eerste aanleg, of je tot 1 december a.s. moet wachten voordat het duidelijk is en dan pas het plan gematerialiseerd is. Of dat er voor die tijd al plannen komen die de basis zijn voor de MER. Of is er een interactie en weten we dus inderdaad pas na 1 december a.s. wat er uiteindelijk gaat gebeuren. De reden waarom ik dit zeg. Er is een uitgangspunt in deze nota aangenomen, die met name op die 900 meter zit maar eigenlijk weten we het niet. Het kan nog nadrukkelijk veranderen. Ik zou het jammer vinden als we bij alles wat er gaat gebeuren naar aanleiding van deze nota uitgaan van die 900 meter terwijl het vervolgens misschien wel 1600, 1700, 1300 of 1500 meter gaat worden. Dus de keiharde aanname van 900 meter is een aanname die ik niet op voorhand zou willen nemen. In dat opzicht denk ik dat je dat getal niet moet nemen en bij wijze van spreken moet uitgaan van het maximale dat die groene buffer kan innemen. Dan

kun je altijd nog inklinken. Ik overweeg op dit moment om een motie in te dienen naar aanleiding daarvan. Ik wil u vragen om daar uw gedachten over te laten gaan om parallel deze nota te laten uitwerken op twee manieren. Namelijk op 900 meter breedte en op 1500 meter breedte. Tegelijkertijd. Want het moment dat de plannen wijzigen hoeft u niet opnieuw te beginnen. En dan komt uw tempo weer nadrukkelijk aan de orde. Dan kunt u snel handelen en snel wandelen. Maar dan heb je in ieder geval de twee posities die uiteindelijk eruit zouden kunnen rollen. Op het moment dat je je van tevoren vastlegt op 900 meter dan ontzeg je jezelf mogelijkheden in de eerste plaats. In de tweede plaats kan het leiden tot tijdsverlies. Ik zou graag uw commentaar daarop willen vernemen.

De **voorzitter**: Interruptie daarom van de heer Boon.

De heer **Boon**: Ja, toch nog even voor de heer Hendrickx. U zit nu op de lijn van 1500 meter. Als we uitgaan van de begrenzing zoals die in de IRV staat, waar beide raden overeenstemming over hadden, als dat het uitgangspunt is. Is dat voor u akkoord?

De heer **Hendrickx**: Ja. Korter kan ik niet zijn.

De **voorzitter**: Mijnheer Paulides heeft u nog een interruptie? Nee. Dan doe ik het in volgorde. We zitten in de tweede termijn. Het is wel de laatste termijn en u overweegt een motie. Maar je hebt een motie nodig om hem in te dienen en dan heb je een termijn nodig. Dus...

De heer **Hendrickx**: Hij is er.

De **voorzitter**: Hij is er nu. Dan is er inmiddels een motie ingediend en maakt de motie onderdeel uit van de beraadslaging. Dank u wel. Het woord is aan de heer Beerepoot.

De heer **Beerepoot**: Ja, dank u voorzitter. Er is al veel gesproken vanavond. Ik denk dat het de goede kant op gaat. Wat ons betreft moet de raads werkgroep op korte termijn bij elkaar komen. Voor ons is de vraag: de financiering van de Groene Zone is nog niet eensluitend beantwoord zoals collega Hendrickx ook al refereerde. Daar houd ik het bij.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Paulides.

De heer **Paulides**: Ja dank voorzitter. Ik wil als eerste even opmerken dat ontwikkeling van de Groene Zone, zo staat het in 1.7, parallel moet lopen aan de ontwikkeling van het woongebied. Dus ik denk dat er nog wel ruimte is. Nu heb ik een aantal vragen gesteld die niet beantwoord zijn. En ik was nog wat vergeten. Een van de vragen waar ik wel heel nieuwsgierig naar ben is de objecten die onder 3.8 worden genoemd. Er wordt genoemd dat er objecten zijn die geamoveerd moeten worden en dat het € 4 miljoen gaat kosten. Ik ben eigenlijk wel heel erg benieuwd welke objecten dat zijn. Dan staat er iets in over de concessionaris van het Valkenburgs Meer. Als ze gaan uitbreiden moeten ze compensatie doen voor de natuur en de recreatieve waarden. Daar staat niet in dat het wordt afgestemd met de gemeente. En ze staan ook niet bij de stakeholders. Ik zou het wel belangrijk vinden om de concessionaris met zijn verplichtingen direct in het plan te betrekken en ook als stakeholder te noemen. Dan Hoogheemraadschap Rijnland. Ik hoor daarover kritiek, vanuit de bronnen die ik heb. Zij vinden dat zij aan de zijlijn staan. Ze schijnen wel steekhoudende kritiek te hebben. Dus ik zou willen vragen: betrek het Hoogheemraadschap Rijnland er nu ook een beetje snel bij. Dan de vraag over het zweefvliegen, 2.3. Ik vind het heel erg negatief ingestoken. En er staat ook 'air traffic zone wordt ingetrokken'. Nou, die is niet ingetrokken. Die blijft gehandhaafd. Dan de zin waar je helemaal kriebelig van wordt: mocht dit nog relevant zijn. We hebben een motie dat we zoeken naar een baan, naar een zweefvliegstrip en we hebben het probleem dat op dit moment speelt, de hangar. Dat zijn twee verschillende dingen. Er wordt alleen gesproken over een alternatieve locatie voor die hangar. Maar die hele zweefvliegstrip is een beetje ondergesneeuwd. Ik had het al gevraagd, misschien is de suggestie die de Aeroclub noemt, daar hebben ze een goede aanvulling en is ook in lijn met de motie die we hebben gehad. Ik zou dat er eigenlijk op een positievere manier in willen hebben. Hier staat het: we hopen dat we ervan af zijn want dan hoeven we niets meer, mocht het nog relevant zijn. Ik vind het heel negatief en we hebben daar toch een hele duidelijke motie over. Dat was het wat ik wilde opmerken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Bloemendaal nog behoefte?

De heer **Bloemendaal**: Ja kort. Ik dank de wethouder bijzonder dat hij is ingegaan op het idee om het tempo gezamenlijk naar voren te halen. Ik zou aan de medeopstellers van het amendement dan ook de suggestie willen meegeven dat we bij beslispunt 2 de laatste zin de commissie van 25

mei a.s. benoemen. Want ja, dat is maandag, daar doen we het dan. Dat gaan we regelen, want de wethouder heeft het gereed en wij zijn beschikbaar hebben we net gezegd. En dan zouden we bij beslispunt 4 het produceren van het actieplan gewoon in juli a.s. kunnen laten komen. Want ik denk dat wij als opstellers toch van mening zijn dat de parallellie tussen die twee niet op dezelfde dag hoeft, temeer daar de vragen die voor het actieplan voorliggen nog best wel ingewikkeld zijn. Die woorden zijn vanavond ook gevallen. Financiering is daar maar liefst een van en dat hebben we natuurlijk niet gereed op maandag a.s. Als dat zo zou zijn, dan waren wij wonderkinderen. Dus dat wilde ik meegeven aan de collega's en verder dank ik de wethouder bijzonder dat hij op mijn tempoverzoek is ingegaan.

De **voorzitter**: De heer Mulder nog het woord? Dan graag nog even de heer Boon over welk amendement voorligt, zodat de wethouder daarop kan ingaan. Ik neem aan dat de wethouder inmiddels de motie heeft gezien. Die staat nu geüpload op iBabs. Oké.

De heer **Boon**: Mag ik ook inhoudelijk nog iets zeggen?

De **voorzitter**: Ja, dat mag.

De heer **Boon**: Ik wil toch vooral benadrukken dat we met elkaar moeten zoeken naar inderdaad een hoger niveau, een strategie. Wat is voor ons belangrijk en hoe gaan we dat doel bereiken. Ik denk dat dit de belangrijkste zoektocht is voor de commissie. Mijn vraag aan de heer Bloemendaal is wel: als we de commissie maandagavond a.s. hebben en we gaan dit bespreken dan moet er wel een raads werkgroep aan voorafgaan. Daar zijn we het over eens. Dus dan blijft het amendement zoals het is. Een bespreking van de stukken in de raads werkgroep en de commissie, want dat is haalbaar heb ik gehoord. Als ik het fout zeg hoor ik het graag. Een ander punt, als het gaat over de timing. Ik zou nog even terugkomen over de termijnen. U hamert op 1 december a.s. Dat is een afspraak die u hebt gemaakt als het gaat om het onderzoek naar de 600 woningen en de effecten daarvan. Is het een rare gedachte dat de planning bij de andere partijen misschien ook iets uit het stikstofgas loopt door alles dat er speelt? En hoe komen we dan uiteindelijk op een goede termijn uit? Want we kunnen iedereen en onszelf gek maken, maar het is ook goed denk ik om zorgvuldig te zijn en ook die afspraken met anderen te respecteren. Maar het is ook een onderdeel van het actieplan hoor, gewoon een planning, hoe komen we tot het resultaat dat we dan moeten hebben. Dat zijn eigenlijk de enige punten die ik wilde benoemen, zonder echt naar de inhoud te gaan, inderdaad het lijstje met adressen. Want nogmaals, vanuit Lokaal Wassenaar! is het zo dat we dit echt als strategisch document zien en als uitgangspunten voor verdere invulling. Waarbij nog even op de motie van de heer Hendrickx reagerend, wij zoeken eigenlijk in die begrenzing, want daarom maakt het deel uit van het amendement, waar ligt die begrenzing en waar houdt die op. En hoe ga je dat benoemen. In feite zou je een zonering kunnen aangeven: waar kun je vanuit die kwaliteit benoemen dat die extra ruimte misschien nodig is als het gaat om een agrarische invulling, waterpartijen en de hele combinatie. Het kan best wel eens zijn dat die begrenzing daardoor wordt bepaald. Daarom zou ik er eerder voorstander van zijn om die zaagtand dan maar over te nemen, of een grijs gebied, om daarin gezamenlijk te zoeken naar een optimale situatie waarbij je als optimale uitkomst wat mij betreft op die 1500 meter uitkomt. Of de IRV-lijn, welke het dan ook is. Dat helpt misschien ook met de beoordeling van de motie. Maar dat is wel wat is bedoeld in het amendement, om te zoeken naar juist die kwaliteit. Dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx. Het is eigenlijk een interruptie, want u hebt uw termijn al gehad. Het is een interruptie op de heer Boon en daar zat ook enige vorm van uitlokking in. Dus ik geef u daar nog een reactiemogelijkheid op.

De heer **Hendrickx**: Het is echt een interruptie. Ik wilde reageren op de heer Boon. Dus het is een formele interruptie. De kwestie is dat het moment dat je je vastpint op één lijn, om het zo maar te zeggen, dat maakt het per definitie heel inflexibel. Het moment dat je ruimte aangeeft: 900 meter en 1500 meter, dan geef je dat de flexibiliteit om precies te doen wat u wilt. Namelijk dat je naar de ruimte kijkt en dat je de ruimte ook voor een deel aanpast aan de laatste steen in Katwijk, waar die dan komt te liggen. Het moment dat je die ruimte hebt zou het best wel eens kunnen dat er ook naar Katwijk toe hele interessante dingen in komen te zitten waarvan zij zeggen: dat hadden we niet gedacht, misschien is dat wel beter. Dus je creëert kansen voor jezelf. Ik heb in mijn leven geleerd dat dit belangrijker is dan nee zeggen. Er zijn altijd dertig redenen waarom er nee gezegd wordt, ik zoek altijd naar die ene waarom er ja gezegd kan worden. Dus dat is mijn reactie op wat u zegt. Ik zoek niet per se naar 1500 meter. Maar ik zoek naar de twee grenzen waartussen je zou moeten gaan kijken wanneer de situatie zich in de toekomst verandert. Niet vast op die 900 meter, niet vast op die 1500 meter, maar een gebied van 900 meter tot 1500 meter. Het kan best zijn dat het uiteindelijk uitkomt op een van die twee 'meters', om het zo maar te zeggen. Maar het moment

dat je het zo verbreedt, heb je op ieder moment dat antwoord klaar, dat je op dat moment klaar wilt hebben. Dat is de reden waarom ik het op deze manier zou willen doen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dan ga ik naar de wethouder met nog een aantal openstaande vragen. De vraag een appreciatie te geven op het amendement dat voorligt. Waarbij ik begrepen heb dat de indiener hem niet aanpast, omdat er een poging wordt gewaagd om in ieder geval maandag 25 mei a.s. dit in ieder geval allemaal te laten plaatsvinden. En er ligt een motie voor.

Wethouder **Wassenaar**: Voorzitter, zal ik eerst de vragen doen en dan het amendement en de motie? Hoe ga ik borgen dat de lage verkeersnorm, zoals wij die wensen, de verlaging van de intensiteit geregeld gaat worden. Voorzitter, ik kan dat alleen borgen aan de hand van de MER-onderzoekingen. Want de bestuurlijke afspraken en de provinciale richtlijnen gaan uit van een handhaven van het niet verhogen van de huidige verkeersintensiteit. Verder gaat het niet. We hebben wat dat betreft in relatie tot Valkenburg alleen maar de mogelijkheid om te preluderen op de stikstofproblematiek. En dat is de strategie die we volgens mij moeten volgen. Dat is ook de beste oplossing om het balletje ook onze kant op te laten rollen. Dat zal zijn weerslag vinden in de planvorming, zoals die zal gaan plaatsvinden op basis van de uitkomsten van het MER-onderzoek. Ik zie geen andere mogelijkheid dan het op die manier te gaan borgen. Dus dat is ons doel. De kwaliteit is belangrijk zegt de heer Hendrickx. Dat is waar. Ik heb het over in de pas lopen gehad omdat ik gewoon ook de opdracht heb van de raad om mijn eigen koers te varen. Dan moet ik niet gaan na-ijlen op wat de andere partners op basis van de onderzoekingen ons gaan aanreiken. Ik wil daar gewoon tijdig mee zijn, want die opdracht van de raad ligt er ook. We moeten vooral onze eigen koers bepalen. De financiën.

De **voorzitter**: Een interruptie van de heer Boon.

De heer **Boon**: Dat was op het vorige punt over verkeer. U hangt heel erg aan de stikstof en daar de hoop uithalen dat de verkeersdruk misschien minder wordt. Ik kan u op een briefje geven en dat weet ik heel zeker, dat de RijnlandRoute niet in Voorschoten onder de grond is gekomen omdat Voorschoten gedacht heeft: het komt wel goed. Daar moet je energie op inzetten en daar moet je een strategie op zetten om te kijken op welke manier je andere partijen kunt bewegen om met jou mee te denken. Ik denk dat het zoeken naar zo een soort strategie en inzet, iets is waar we als raad met zijn allen naar op zoek zijn. Niet afwachten van een toevallig stikstofprobleem. Want als er toevallig een mug ontstaat die de stikstof verwijdert, dan hebben we weer een ander probleem. We moeten uitgaan van de kwaliteiten en van wat voor ons dorp wenselijk is. Ik hoop dat u het ook op die manier benadert.

Wethouder **Wassenaar**: Zeker mijnheer Boon. Maar voordat we onze strategieën volwaardig willen bepalen wil ik wel eerst weten welke resultaten die MER-rapportage oplevert. Dus we ontwikkelen daar een idee over maar ik kan nog niet aangeven op welke manier we dat kunnen borgen en dat was de vraag.

Financiën. De financiën voor de korte termijn, de eerste stappen die zijn aangegeven. Dat gebeurt op basis van extern geld. Het RVB heeft in de exploitatie voor de inrichting van de Groene Zone, daar refereer je ook de bestuurlijke afspraken aan, een fors bedrag staan. Maar de exploitatie wil men nog niet met ons delen. Omdat er eerst een SOK, Samenwerkingsovereenkomst, die is er ook nog niet, met Katwijk moet zijn. Die is, meen ik, voor februari a.s. gepland. Pas daarna gaat men praten over de middelen en de mitigerende en compenserende maatregelen die mogelijk in de Groene Zone terecht gaan komen. Welke beestjes en plantjes meer beschermenswaardig zijn. Dat bepaalt ook de hoeveelheid geld, ook de vraag of er misschien meer waterberging in de Groene Zone zou moeten kunnen komen. Dus, ja, we zijn wel gebonden aan de afspraken die dan duidelijk moeten worden. Dan weten we wat de financiën zijn en weten we ook welke preciezere richting we kunnen oproeien met de verdere invulling. Maar, we lopen onze eigen koers want dat was de vraag. Dus daarom deze uitgangspuntennota. 900 meter of 1500 meter...

De **voorzitter**: Interruptie van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ja, ik begrijp dat en ik kan er alle begrip voor opbrengen dat de wethouder niet op een dubbelte nauwkeurig kan zeggen wat de exposure voor Wassenaar wordt. Maar zijn we over tien jaar € 100.000 kwijt aan het hele project? Zijn we € 1 miljoen kwijt, of € 10 miljoen? Kunt u een orde van grootte geven van de exposure van Wassenaar ten aanzien van dit plan? Ik refereer er een beetje bij aan. We hebben een discussie hier gehad over Wassenaar in 2030 of iets dergelijks. Waar de financiële paragraaf nadrukkelijk niet bij aanwezig was. Voor dit soort dingen is het natuurlijk uiterst relevant om daar een beeld bij te

hebben. Wanneer we over de strategie van Wassenaar praten en daar een inzicht in hebben. Dus gaarne een ruime slag met 50% marge naar beide kanten. Maar waar denken we aan, wat is de richting? Dank u wel.

De **voorzitter**: Een zaagtandcalculatie. Er wordt even overlegd met de wethouder der Financiën. Er is dus in de schatkist gekeken.

Wethouder **Wassenaar**: Nee, hij staat in onze schatkist nog als PM. Maar ergens vaag in mijn geheugen ging het over miljoenen. We hebben het niet expliciet nu in de nota van uitgangspunten benoemd omdat het ook nog niet relevant is. Want de hoeveelheid geld die je nodig hebt wordt mede bepaald welke uitgangspunten je hanteert. Dus ja, het is een beetje kip-ei. U wilde altijd, misschien terecht, alles van het begin af aan weten. Maar zo werkt het gewoon niet. Rekent u op miljoenen, wij hebben daar nu geen geld voor geraamd. We hopen en verwachten en eisen een grote bijdrage uit de exploitatie. Maar dan zullen we ons toch straks op de kop moeten krappen, als wij een beetje in beeld hebben hoeveel wij daar eventueel zelf uit andere bronnen nog zouden moeten gaan toevoegen.

De **voorzitter**: Toch nog even. Ik zie de klok. Het is 20.30 uur. We hebben nog 2,5 uur voor de rest van de agenda en dan is het 23.00 uur. Een korte vraag.

De heer **Hendrickx**: De wethouder slaat hier in feite de spijker op de kop. Want wat het betekent is dat uiteindelijk de financiële middelen bepalend gaan worden voor de inrichting en niet de uitgangspunten. Ja, u schudt nu van nee, maar u zei net, het is kip-ei, want we weten niet hoeveel we hebben en afhankelijk daarvan kunnen we wel of niet inrichten. Als u zegt dat de bronnen ongelimiteerd zijn, neem ik dat direct van u aan. Dan zoek ik u over tien jaar op en dan kijk ik wat er nog in uw portemonnee zit als we tekort komen. Uw redenering was net: we weten het niet, het gaat miljoenen kosten en het zal afhangen van de middelen die we van derden hebben, van onszelf enzovoort. Of is er geen relatie tussen de uitgangspunten en de financiële middelen, dan is dat ook een antwoord.

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Wassenaar**: Er is zeker een relatie tussen een uitgangspunt en de financiële middelen. Dat is helder. Maar ik heb geprobeerd aan te geven dat we nog niet weten wat de exacte bijdrage is uit de exploitatie en dat we dus ook nog niet kunnen aangeven waar de middelen vandaan moeten komen als die onvoldoende zijn, die de uitgangspunten ons opdragen. Ik ga ervan uit, er zijn ook andere stakeholders die belangen daarin hebben en die we daarin kunnen betrekken, die discussie moet gaan lopen. Enerzijds als de SOK er is, we weten wat de exploitatie bijdraagt. Anderzijds, als we vanuit participatie en stakeholderoverleg met Dunea en Staatsbosbeheer kunnen gaan praten om te kunnen bepalen in welke mate zij een bedrage kunnen leveren. Dus ja, een bordje spaghetti mijnheer Hendrickx, eet je ook niet in een keer leeg, dat gaat ook in hapjes. En soms moet je het nog snijden ook. Dat is hier ook zo. Dus ja, dat gaat in stappen.

De heer **Hendrickx**: En soms kun je aan een eindje trekken en dan trek je aan een heel lang lint en dan weet je hoe lang het is.

De **voorzitter**: Oké, van deze beeldspraken zou de gemiddelde Italiaan gruwen. Maar kunt u richting de appreciaties van het amendement en de motie?

Wethouder **Wassenaar**: Er liggen nog wat vragen die ik moet beantwoorden.

De **voorzitter**: Zeker en u hebt ook recht op een antwoord. Maar ik probeer hier ook wel naar de klok te kijken. De enige vraag aan de wethouder, wilt u to the point nog een aantal vragen beantwoorden, zoals zijn voorgelegd.

Wethouder **Wassenaar**: Het amendement...

De **voorzitter**: Nee, er lag nog een aantal vragen van de heer Paulides open.

De heer **Paulides**: Wil ik ze nog een keer herhalen? Ik heb ze al twee keer genoemd. De uitgangspunten, 3.8 de objecten. Het zijn uitgangspunten, maar het wordt ingevuld, want er wordt een bedrag aan gehangen. Dan word ik wel nieuwsgierig naar welke objecten dat dan zijn als je dat dan al zo goed kunt benoemen. Dan die 2.3, ik vind het een erg negatieve benadering. En het is niet in lijn met de zweefvliegmotie. En ik vraag ook dat stukje over het zweefvliegen aan te

passen. Geef een zoekgebied aan voor een locatie en word ook concreet alsjeblieft met die locatie voor die tijdelijke hangar. In plaats van dat je zegt: mocht dit nog relevant zijn. Want ik krijg daarbij toch een beetje het idee dat die zweefvliegers met een kluitje in het riet worden gestuurd. En dat is niet terecht.

De **voorzitter**: Nog twee concrete vragen.

Wethouder **Wassenaar**: Ik had die vragen in beeld voorzitter. De concrete locatie over de hangar hebben we in beeld en die hebben we ook voorgehouden aan de vliegclubs. Daar studeren ze op dit moment op. Voor zover dat relevant is duidt het erop dat we geen zekerheid kunnen bieden over de mogelijkheid van een vliegveld voor de zweefvliegers. Om het maar even in zijn algemeenheid te duiden. We hebben daar geen eigendom. Dus hebben we geen zeggenschap. Het RVB zegt: we beginnen er niet aan en andere eigenaren hebben er ook nog geen zin in. Dus wij hebben de bereidheid uitgesproken, heeft de raad ook gedaan, om het planologisch te regelen. Wij hebben tegen de provincie en de Rijksluchtvaartdienst gezegd: wij hebben er geen bezwaar tegen als het blijft bestaan, wij willen het regelen, maar anderen moeten daar wel in meegaan. We hebben ze niet in onze achterzak. Dus ja, daarom moet u dat zien in hoeverre dat relevant is.

De heer **Paulides**: Nee, dan bent u aan het invullen.

De **voorzitter**: Wacht even mijnheer Paulides. Ik geef u het woord. Ja, u hebt nog een aanvullende vraag.

De heer **Paulides**: Ik vind het niet terecht dat u zegt: het RVB wil het niet. We praten over de groene buffer. We gaan wel een zoeklocatie voor die paarden erin zetten. We hebben hier een motie over het zweefvliegen, dan gaan we niet zeggen 'dat zouden eventuele potentiële locaties zijn'. Dan over die tijdelijke locatie. Ik weet welke locatie het is. De meest afschuwelijke locatie die je kunt bedenken. Op de vervuilde stortplaats zouden ze dan een hangar mogen zetten. Als je op het stuk van Avalax kijkt en je kijkt naar het laatste stuk van het Valkenburgs Meer, daar kan Avalax best wel 200 m² inschikken, dan hebben ze een uitstekende locatie op asfalt. En dan heb je ook een locatie voor die tijdelijke hangars. En het feit dat je zegt: we zetten ze op die vervuilde grond en ze moeten maar uitzoeken hoe ze het met die vervuiling doen en ze moeten maar uitzoeken hoe ze energievoorzieningen krijgen. Ja, ik vind dat niet echt netjes. Geef ze een stuk...

De **voorzitter**: Oké. Dat waren twee concrete vragen nog. Kunt u aangeven wat u met deze suggesties gaat doen?

Wethouder **Wassenaar**: Nou voorzitter, we hebben in het college afgewogen hoe we daarmee om willen gaan. We hebben een aanbieding gedaan. En we hebben de vraag bij de zweefvliegers neergelegd: is dat wat? En dan moet er inderdaad stroom komen. Wij vinden dat die zweefvliegers daar ook wat in zouden kunnen investeren. Daar hebben we nog geen antwoord op gehad. Dus we maken ons sterk om dat tot uitvoering brengen, om samen ergens te komen en dat hebben we hier in deze nota van uitgangspunten niet uit willen sluiten. Maar ik kan hierin niet de garantie geven of dat ook gaat lukken omdat wij daar niet alle zeggenschap over hebben.

De **voorzitter**: Dan komen we nu naar het amendement en de motie.

Wethouder **Wassenaar**: Het amendement, daar heb ik al van gezegd, daar kan ik mee leven als die vertragingen eruit gaan. Daar hebben we een modus op gevonden: 25 mei a.s. Dan vind ik ook dat de raad ook de verantwoordelijkheid op zich moet nemen om die raadswerkgroep voor 25 mei a.s. te garanderen. Want anders zit ik straks met een amendement waarin de raadswerkgroep pas over drie maanden gaat plaatsvinden. Want de ene verplichting schept de andere verplichting.

De **voorzitter**: Ik kijk even en ik zie leden van de raadswerkgroep allemaal knikken dat ze die inspanningsverplichting op zich nemen. Dat hebben we bij dezen dan ook vastgelegd in het verslag. Dan de motie.

Wethouder **Wassenaar**: De motie zou ik toch moeten ontraden voorzitter. Die refereert heel erg aan de 900 meter en de 1500 meter. Zo redeneren wij niet op basis van de bestuurlijke afspraken en in de nota van uitgangspunten. Wij voelen ons gebonden aan de bestuurlijke afspraken zoals die door de raad zijn geaccordeerd. En dan gaan we uit van de indicatieve grens, zoals die in bijlage 4 of 5, dat weet ik even niet, van de bestuurlijke afspraken zijn aangegeven. Daar mag best enige fluctuatie in zitten. Die vrijheid heb ik ook genomen. Dus op die basis gaan we praten. Maar deze

motie gaat daar te strikt van uit. Ik denk ook dat we moeten vasthouden aan de bestuurlijke afspraken zoals die er liggen. Dus ook geen twee scenario's uitwerken.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Hiermee wil ik graag de beraadslaging beëindigen. Allereerst met het in stemming brengen van het amendement. Daarna het gewijzigde voorstel, al dan niet als het amendement is aangenomen om vervolgens de motie in stemming te brengen.

**Amendement over de nota van uitgangspunten Groen Zone (Z/19/037191/173044)
Ingediend door Lokaal Wassenaar!, D66, VVD, CDA, Fractie Mulder, PvdA**

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 20 mei 2020;
gehoord de beraadslagingen;

overwegende dat:

- de gemeenteraad op 26 maart 2019 heeft ingestemd met de bestuurlijke afspraken over de ontwikkeling van voormalig vliegveld Valkenburg;
- sinds de ondertekening van de bestuurlijke afspraken het RVB en de gemeente Katwijk in gesprek zijn;
- door de gemeenteraad 16 juli 2019 een motie is aangenomen waarvan nog niet alle punten zijn ingevuld;
- naar aanleiding van discussie in de Tweede Kamer over de voortgang het bouwprogramma opnieuw in discussie is gekomen;
- de gemeente Katwijk, de provincie en het RVB zijn overeengekomen dat 600 woningen extra kunnen worden gebouwd;
- de gemeente Wassenaar niet meer dan de afgesproken 5000 woningen wil bouwen en daarom heeft gevraagd om nader onderzoek naar de effecten van een groter aantal woningen in dit gebied;
- de Groene Zone een belangrijke kwaliteit kan toevoegen aan het woonklimaat van Projectlocatie Valkenburg en voor de lange termijn een hoge kwaliteit toevoegt aan de regio;
- de planvorming over de Groene Zone binnen afzienbare termijn moet zijn afgerond;
- er een landelijk, regionaal en lokaal stikstofprobleem is;

besluit:

het ontwerpbesluit behorend bij het raadsvoorstel over de nota van uitgangspunten Groene Zone als volgt te wijzigen:

beslispunt 1 aanpassen: van "Instemmen met de nota van uitgangspunten Groene Zone" naar "de nota van uitgangspunten te wijzigen en hieraan toe te voegen:

Er wordt gestreefd naar agrarische activiteiten, beperkte extensieve recreatie en een groen gebied met opgaand groen wat in een vroeg stadium een extra bijdrage kan leveren aan de oplossing van de stikstofproblematiek.";

nieuw beslispunt 2 invoegen na oorspronkelijk beslispunt 1:

"Voorafgaand aan de procedure de uitgangspunten te wijzigen en in deze uitgangspunten uitspraak te doen over:

- de begrenzing van de Groene Zone op basis van eerdere besluitvorming;
 - de verkeersafwikkeling vanuit de locatie Valkenburg voor zowel snel als langzaam verkeer;
- deze aanpassingen aan de raadswerkgroep en commissie voor start van de inspraakprocedure voor te leggen.";

Beslispunt 2 te wijzigen in beslispunt 3 en als volgt aan te passen overeenkomstig cursief en onderstreept weergegeven tekst:

"Deze gewijzigde nota van uitgangspunten Groene Zone te gebruiken als uitgangspunt voor consultatie en participatie van relevante stakeholders, en na vaststelling door de gemeenteraad voor overleg en onderhandeling met de bestuurlijke partners in het traject van de ontwikkeling van Projectlocatie Valkenburg (PLV).";

nieuw beslispunt 4 toe te voegen:

"Tijdens de proceduretermijn voor inspraak voor de uitwerking en ontwikkeling van de Groene Zone een actieplan met de raadswerkgroep op te stellen dat uiterlijk in juli in de commissie Fysieke Leefomgeving kan worden besproken.""

Ik breng het amendement over de nota van uitgangspunten Groene Zone in stemming. Wie is voor dit amendement? Dat is een unanieme gemeenteraad en daarmee is het amendement aangenomen.

Daarmee is het raadvorstel dat voorligt gewijzigd, namelijk een viertal beslisapunten. Wie is voor dit aangepaste raadvorstel? Ook daar kijk ik de kring rond en zie een unanieme raad. Daarmee is het vorstel aangenomen.

Motie over PVL

Ingediend door Hart voor Wassenaar

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 20 mei 2020; gehoord de beraadslagingen;

overwegende dat:

- de toekomst betreffende de uitvoering van het PLV ongewis is door ontwikkelingen op het gebied van PFAS en CO₂, en economische ontwikkelingen;
- het tot de mogelijkheden behoort dat de groene buffer weer van 900 meter breedte naar 1500 meter breedte wordt teruggebracht;

verzoekt het college:

1. om voor de vaststelling van de uitgangspunten parallel twee scenario's te ontwikkelen, i.e. één voor een groene buffer van 900 meter en daarnaast één voor een groene buffer van 1500 meter;

Zodat voor beide mogelijkheden uitgangspunten worden geformuleerd, en, in geval van aanpassing van de breedte van de Groene Zone de uitgangspunten direct beschikbaar zijn.

en gaat over tot de orde van de dag."

Natuurlijk, een stemverklaring mag altijd. Mijnheer Boon.

De heer **Boon**: Ja voorzitter, zoals ik eigenlijk in mijn betoog al heb aangegeven en wat de wethouder herhaalt zijn maten en afstanden hard. In de context van het amendement en het zoeken naar een oplossing zien wij dit als een mogelijke ruimte om te kijken hoe we tot een kwalitatief hoogwaardige oplossing kunnen komen. Dus dat is het argument om voor deze motie te stemmen.

De **voorzitter**: Dan de motie ingediend door de fractie van Hart voor Wassenaar.

Wie is voor deze motie? Dat zijn de fracties van Lokaal Wassenaar!, Hart voor Wassenaar, DLW, D66 en de PvdA. Hiermee is de stemming 8 voor.

Wie is tegen de motie? Dat is de fractie van de VVD, het CDA en de Fractie Mulder. Dat zijn er 10 tegen, daarmee is de motie verworpen.

Dan eindigen we ook de stemming en is agendapun 15 behandeld.

16. De Verordening tot vijfde wijziging van de verordening Maatschappelijke ondersteuning 2015

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de verordening tot de vijfde wijziging van de verordening Maatschappelijke ondersteuning 2015. Wie mag ik daarover het woord geven? Mevrouw Van Deursen, mevrouw Bellekom, de heer Koetsier, de heer Hendrickx en de heer Bloemendaal. Het woord is aan mevrouw Van Deursen.

Mevrouw **Van Deursen**: Dank u wel voorzitter. Wat betreft de VVD kunnen we heel kort zijn, wat ons betreft is dit punt snel klaar. Wij stemmen in met het voorliggende besluit omdat het ons niet meer dan redelijk lijkt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Hendrickx. Oké, dan ga ik naar mevrouw Bellekom.

Mevrouw **Bellekom**: Dank u wel voorzitter. Deze regeling beoogt dat mensen die verder geen maatwerkvoorziening hebben het abonnementstarief niet meer hoeven te betalen. Er staat ook in de regeling dat dit geen geld gaat kosten en ik vraag me af hoe dit uit te leggen is. Dan heb ik nog een vraag over de nota zelf, ik vind hem erg onduidelijk. Ik heb dezelfde stukken van de gemeente Voorschoten gelezen en die vond ik veel duidelijker. Ik vraag me af waarom je twee verschillende

stukken maakt als je met dezelfde ambtenaar werkt. Het laatste punt is dat er bij burgerparticipatie staat dat dit niet van toepassing is. We hebben een Adviesraad Sociaal Domein en het lijkt mij dat die adviesraad bij iedere wijziging van de WMO wordt geraadpleegd en dat de adviesraad dan zelf kan beoordelen of ze al dan niet advies willen uitbrengen. Tot zover, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Koetsier.

De heer **Koetsier**: Dank u wel mijnheer de voorzitter. Dit wordt inderdaad niet het langste punt van de avond. Prima om het op deze manier te veranderen. Ik heb ook wel redelijk wat moeite met het stuk, gaat het nu om 400, 420 of 46 mensen? Het voorstel is erg sympathiek en wij steunen het. Ik vraag de wethouder nog wel of er meerdere tegenvallers bij de WMO zijn te verwachten, of meerdere mensen het abonnement niet willen of niet meer kunnen betalen. Het gaat ook over de regiotaxi, wordt deze in de coronatijd nog wel gebruikt en is die ook aangepast, maar dat is een kleine zijstraat. Dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Dank u voorzitter. We kunnen instemmen met deze wijziging, de toevoeging 'collectief vervoer als instrument waarbij cliënt geen bijdrage is verschuldigd in het kader van maatwerk bij gebruik van de WMO' heeft dus onze instemming.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik kan alleen maar steun zonder commentaar geven. Dat had ik van tevoren kunnen bedenken, maar ik kon het me niet meer herinneren, sorry.

De **voorzitter**: Helder, dank u wel. Ik neem aan dat dit ook voor de overige agendapunten geldt.

De heer **Hendrickx**: Keep dreaming.

De **voorzitter**: Het woord is aan de wethouder.

Wethouder **De Ridder**: Ja, dank u voorzitter. Over de opmerking 'het kost geen geld'. Het levert minder inkomsten op want de mensen die abonnementsgeld moesten betalen, hoeven dat niet meer te betalen, maar het is niet zo dat het ons geld kost om iets te doen. Het is inderdaad een regeling om tegemoet te komen aan de 46 mensen die alleen gebruikmaken van de regiotaxi en waar we tot nu toe ingewikkelde manoeuvres voor uithaalden om het abonnementsgeld zo beperkt mogelijk te houden, maar waarbij sinds de laatste wijziging van de WMO, het beste is om deze mensen gewoon geen bijdrage te laten betalen. Dan ten aanzien van de manier van omschrijven. We doen ons uiterste best om de stukken zo helder mogelijk bij u te krijgen en vanaf nu zullen we daar extra aandacht aan besteden. Als het gaat om het betrekken van de Adviesraad Sociaal Domein, is het inderdaad de bedoeling dat wij alle voorstellen eerst bij de Adviesraad Sociaal Domein ter advisering voorleggen, maar sinds de laatste wijziging van de WMO hebben we aangegeven dat we zouden monitoren wat de effecten zouden zijn. Dit was duidelijk zo'n geval waarvan we zeiden 'dat moeten we herstellen'. We hadden niet de indruk dat Adviesraad Sociaal Domein ons van gedachte zou doen veranderen. Tot zover heb ik denk ik alle vragen beantwoord voorzitter.

De **voorzitter**: Ik kijk even rond of de raad dat ook zo ervaart en dat is het geval.

Wethouder **De Ridder**: Excuus, er is nog een vraag over de coronatijd. In de coronatijd is in verband met de 1,5 meter het advies om thuis te blijven. Veel mensen hebben daarom geen gebruik van de taxi gemaakt, maar we hebben wel regelingen getroffen om te zorgen dat taxibedrijven niet zijn omgevallen als mensen daar wel weer behoefte aan hebben.

De **voorzitter**: Oké, dank u wel. Mag ik constateren dat u allen instemt met het voorliggende voorstel om de vijfde wijziging van de verordening Maatschappelijke ondersteuning Wassaenaar 2015 op deze wijze te wijzigen? Dat is het geval. Dan is dat hierbij besloten, dank u wel.

17. Vaststellen van de uitgangspunten en kaders voor het Cultuurbeleid 2021-2024

De **voorzitter**: Agendapunt 17, Vaststellen van de uitgangspunten en kaders voor het Cultuurbeleid 2021-2024. Wie mag ik daarover het woord geven? Mevrouw Weekhout, mevrouw Bellekom, de heer Koetsier, de heer Bloemendaal en de heer Van Noort. Mevrouw Weekhout, aan u het woord.

Mevrouw **Weekhout**: Dank u wel voorzitter. We hebben met belangstelling kennisgenomen van de startnotitie. De VVD vindt een gevarieerd en toegankelijk kunst- en cultuuraanbod van groot belang voor de bewoners van Wassenaar, maar ook voor de bezoekers aan ons dorp. De uitgangspunten en kaders voor het cultuurbeleid die wij hier vandaag vaststellen, dienen dus als basis voor het nieuwe Cultuurbeleid 2021-2024 en dat wordt samengevat in kernwoorden zoals 'meedoen', 'verbinden' en 'versterken', met doelstellingen als inspireren, bijdragen aan een hoogwaardig leefklimaat, lokale kunst en cultuur stimuleren en een divers aanbod bieden. Dat klinkt allemaal heel mooi en veelbelovend en dat steunt de VVD van harte, maar tegelijkertijd is dit allemaal ook vrij vaag en algemeen. De daadwerkelijke concrete invulling en uitwerking moet nog komen en daarbij wachten we nog op de evaluatie van het huidige cultuurbeleid, waarvan de uitkomsten zullen worden meegenomen in het nieuwe beleid en we wachten op de input van de culturele stakeholders, maar de wijze waarop dat gaat gebeuren, moet ook nog uitgewerkt worden. Hoewel het uitgangspunt is om voort te borduren op het huidige beleid, kan het in feite nog alle kanten op. Het was misschien niet onlogisch geweest om eerst de evaluatie af te wachten alvorens met een startnotitie te komen. Ik heb wel een aantal vragen. Er staat dat het nieuwe cultuurbeleid ook zal aansluiten op een aantal nieuwe ontwikkelingen zoals het nieuwe subsidiebeleid, maar dat moet nog vastgesteld worden en ook nieuw landelijk beleid met een regionaal profiel, zoals het Cultuuranker, moet ook nog handen en voeten krijgen. Daarnaast moet nog een besluit genomen worden over deelname aan de landelijke deelregeling cultuureducatie en kwaliteit. Cultuureducatie en kwaliteit klinkt hartstikke mooi, maar wat is het? Kan de wethouder misschien een korte toelichting geven op wat dit precies inhoudt en wanneer en op basis waarvan deze besluitvorming over deelname zal plaatsvinden. Ook zouden wij graag van de wethouder vernemen of er al enig zicht is op wanneer de evaluatie is afgerond en wanneer en hoe zij verwacht de input bij de culturele stakeholders op te halen. Ten slotte is het duidelijk dat de coronacrisis ook grote gevolgen heeft en zal hebben, misschien wel blijvend, op de culturele sector. Hebt u hierover contact met de stakeholders en hebt u al een beeld van waar zij tegenaan lopen en hoe dit ook bij de totstandkoming van het toekomstige beleid een rol zal gaan spelen? Dat waren mijn vragen. Nogmaals, de kaders en uitgangspunten zijn positief. Je kunt er in feite alle kanten mee op en we kijken uit naar de nadere invulling. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Het woord is aan mevrouw Bellekom.

Mevrouw **Bellekom**: Dank u wel voorzitter. Cultuurbeleid is al besproken tijdens de digitale presentatie die we hebben gehad. We hebben verder geen vragen, maar we zouden graag willen meegeven dat er bij de uitvoering van het cultuurbeleid meer aandacht wordt gegeven aan het kenbaar maken van activiteiten via een website of een soort evenementenkalender. Wij hebben de stichting Vorstelijk Vrij, zodat ook mensen die van buiten Wassenaar komen, al dan niet op vakantie, of die in Leiden, Den Haag of Voorschoten wonen, weten wat er in Wassenaar op het programma staat. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de heer Koetsier.

De heer **Koetsier**: Dank mijnheer de voorzitter. Ook het CDA steunt de kaders van de startnotitie. Ik heb woorden als 'actueel', 'samenhangend', 'compact' en 'duidelijk' gelezen. Velen zijn natuurlijk ook subsidiegedreven en het subsidiebeleid moet nog wel uitgekristalliseerd worden. Het is goed dat we ook inzetten op stimuleren van lokale kunst en cultuur. We hebben aardig wat kunst in dit dorp, als je maar even rondkijkt bij de molen. Misschien is het ook eens een idee om een lokale kunstenaar een tentoonstelling aan te bieden in een lege winkel in de Langstraat en dan hopen dat die winkel vrij kort leegstaat. Ik reed vanmiddag terug uit Groningen en toen hoorde ik Suzanne Swarts, de directeur van museum Voorlinden op de radio enthousiast vertellen over haar museum dat op 1 juni a.s. weer opengaat met vijftien mensen per kwartier. Ik was ook zeer verheugd om in de startnotitie een enthousiast verhaal van de gemeente over Voorlinden te horen, dat is toch iets waar we trots op kunnen zijn en wat je niet iedere dag op de radio hoort. Ik wil nog wel iets aan de wethouder vragen. Wanneer wordt er geëvalueerd, wie zijn de stakeholders en nodigt u ook de jeugd uit, die toch wel andere culturele uitspattingen heeft. Verder wil ik weten wanneer de Warrenar weer op de agenda komt omdat die toch het middelpunt van de cultuur in Wassenaar is. Dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Dank u voorzitter. Op basis van de gehouden Teampresentatie kunnen wij instemmen met deze startnotitie. Er is daar wel gesproken, en nu vanavond ook weer, over twee kernbegrippen die ik eruit wil lichten en waar ik graag een antwoord op zou willen hebben namens onze fractie en dat is de evaluatie indertijd, hoe zich die verhoudt tot het schrijven van het nieuwe document. Wil de wethouder ook even ingaan op het Cultuuranker als zodanig, hoe dat van positieve invloed is op haar formulering van nieuw beleid. Dat is mijn bijdrage in eerste termijn.

De **voorzitter**: De heer Van Noort en ik zag de heer Hendrickx ook zijn vinger opsteken, hij komt daarna. De heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Dank u wel voorzitter. Ik had eigenlijk willen zeggen dat ik me in dit geval volledig bij de VVD aansluit. Ook wij vinden cultuur natuurlijk erg belangrijk, maar we zien ook een erg vaag en nietszeggend stuk. U zegt dat er nog geëvalueerd moet worden en daar verschillen we van mening. We krijgen ook nog een subsidiebeleid dat invloed op de Cultuurnota zal hebben. Het enige verschil tussen u en mij is dat ik eigenlijk vind dat deze startnotitie niet rijp is om de deur uit laten gaan.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik moet een beetje glimlachen om wat de heer Van Noort zegt. Wij hebben hierover in de fractie uitvoerig nagedacht en de tekst die wij hier willen voordragen gaat als volgt. Deze startnotitie staat vol algemeenheden waar niemand het mee oneens kan zijn. Daarom stemmen wij voor. De notitie is niet besproken in de commissievergadering maar wel heeft er op 12 mei jl. een korte presentatie voor geïnteresseerde raads- zijn commissieleden plaatsgevonden en deze sessie was in twintig minuten voorbij omdat bijna niemand vragen had c.q. kon bedenken. Deze notitie mist een visie, het is meer een stappenplan, er wordt geen nieuw beleid geformuleerd en de belangrijkste stap is dat men een traject van inwonersparticipatie ingaat, men gaat inventariseren wat de culturele stakeholders vinden en wensen. Op die stakeholders richten zich onze vragen:

1. Wat bedoelt de wethouder met culturele stakeholders?
2. We hebben begrepen dat de wethouder een lijst van clubs heeft en die clubs gaat uitnodigen voor een interview, maar is die lijst volledig?
3. Zijn denksportclubs ook cultureel?
4. Zijn bijvoorbeeld de clubs van expats, internationals zoals ze tegenwoordig heten, hier ook bij betrokken? Ik denk bijvoorbeeld aan de Arts society, een Engelstalige vereniging die maandelijks lezingen over allerlei kunst in de Warrenar organiseert.
5. Zou het niet beter zijn algemene uitnodigingen ook aan de bevolking te richten, zodat clubs zich ook zelf kunnen aanmelden?

Als slotopmerking geeft onze fractie graag mee dat een actief cultuur- en verenigingsleven de aantrekkelijkheid van Wassenaar als woongemeente verhoogt en dat is ook een MRDH-argument. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de wethouder van Cultuur.

Wethouder **De Ridder**: Dank u voorzitter. De startnotitie die voorligt is inderdaad een plan van aanpak, een stappenplan, voor hoe wij tot nieuw beleid willen komen en het staande beleid is het uitgangspunt voor dit nieuwe beleid. Nooit iets weggooien wat goed functioneert en wij gaan inderdaad niet het wiel opnieuw uitvinden, maar we gaan kijken of de uitgangspunten van het huidige beleid zo goed zijn dat we die willen doorzetten of dat we die moeten aanpassen en dat wijst de evaluatie uit. Wij geven wel op voorhand aan dat we een aantal zaken extra aandacht willen geven. Een daarvan vormen de internationals, een speciale groep. Tijdens de presentatie werd gevraagd of wij daarbij ook letten op statushouders en daar heb ik bevestigend op geantwoord dat wij ook de statushouders speciale aandacht geven, overigens net als de toegankelijkheid voor mensen met een handicap. Dat even wat dat betreft. Het staande beleid is op zich goed beleid dat uitgaat van meedoen, verbinden en versterken, dus samenwerken met de economie. Op het moment dat ik economie heb gehoord, is het misschien wel leuk om iets te zeggen over het Cultuuranker. Het Cultuuranker is voortgekomen uit een initiatief van het rijk, dat graag wil dat alle grote steden met de gemeenten daaromheen een cultureel profiel ontwikkelen en in het culturele profiel van de Haagse regio is ingestoken op de Cultuurankers. Dat wil zeggen dat wij voor elk deelgebied, Wassenaar is een deelgebied, een Cultuuranker creëren dat de basis vormt voor de programmering. In Wassenaar geven we daar een eigen invulling aan, daar gaan we aan de hand van het Cultuuranker de samenwerking tussen alle culturele spelers in Wassenaar versterken om zodoende het effect van elke individuele speler, maar ook van het geheel, te

vergroten. Dat staat nog helemaal in de kinderschoenen, maar de eerste bijeenkomst is enthousiast ontvangen en veelbetekenend geweest. Ik kan vertellen dat er een nieuw evenement in voorbereiding is om aan het einde van de zomer in samenwerking met het centrummanagement in het centrum iets te organiseren waar niet alleen de culturele organisaties in Wassenaar de gelegenheid krijgen om te laten zien wie ze zijn en wat ze doen, maar waar ook de inwoners, de bezoekers van Wassenaar en de ondernemers plezier van hebben. Dit plan is nog in ontwikkeling en ik ga daar niet verder op in dan deze aankondiging. Dat zeg ik wel om aan te geven dat het Cultuuranker...

De **voorzitter**: Wethouder, even om verwarring te voorkomen. 'Einde van de zomer', ik neem aan de zomer van 2021.

Wethouder **De Ridder**: Nee, van deze zomer. Dat is een programma waarover wordt nagedacht ten tijde van corona en het moet allemaal coronaproof zijn. Hier wordt creatief nagedacht en er wordt wel eens gezegd 'laat de culturele sector in deze tijden creatief nadenken' en dat gebeurt in Wassenaar. Iets anders wat coronagerelateerd is, is dat in het verleden ook bijeenkomsten in de tuin hierachter zijn geweest, toneelvoorstellingen van STET. Die is ook van plan om bijeenkomsten geheel coronaproof te organiseren op 4 en 5 september 2020 om ook te laten zien dat theater ook op 1,5 meter afstand tot stand kan komen. Ik denk dat ik daarmee een antwoord heb gegeven op de vraag van de heer Bloemendaal en die van mevrouw Weekhout over het contact met de stakeholders in coronatijd. Dan de cultuureducatie.

Mevrouw **Weekhout**: Excuses, dit was natuurlijk redelijk beperkt. Het Cultuuranker en een toneelgroep hier in de tuin werden genoemd, maar ik neem aan dat er veel meer stakeholders zijn. De vraag was specifiek: bent u in contact met al deze stakeholders, weet u waar ze tegenaan lopen en hebt u een beeld van hoe u dit gaat meenemen in de nadere invulling van deze notitie? Dank u wel.

Wethouder **De Ridder**: Ja, ik heb natuurlijk contact gehad met meerdere stakeholders, met het museum, de Warrenar en de vertegenwoordiging van de kunstenaars. De kunstenaars hebben het op dit moment natuurlijk niet gemakkelijk omdat alles waar zij zichzelf zichtbaar kunnen maken op dit moment niet doorgaat. Dat geldt natuurlijk ook voor bijvoorbeeld de koren, zij kunnen niet zingen. Alles ligt inderdaad op dit moment wel stil. Daarom is het ook zo hoopvol dat er vanuit Cultuuranker wel wordt gewerkt aan iets waarmee iedereen weer op een verantwoorde manier naar buiten kan komen. Cultuureducatie komt ook vanuit het rijk, er is een programma waarmee op alle scholen cultuuraanbod kan worden gerealiseerd, zoals zang en dans, en dan komen alle cultuurvormen langs. Dat is regionaal geregeld, er wordt regionaal een aanbod georganiseerd en gemeenten kunnen daaraan meedoen, maar daar moeten we wel matchingsgeld tegenoverstellen. De keuze waar wij op dit moment voor staan, is dat wij voor de komende vier jaar gaan beoordelen hoe wij dat doen. Wij hebben de afgelopen periode in goede harmonie samengewerkt met de Haagse regio en nu hebben we de vraag bij de scholen neergelegd hoe we dat de volgende keer doen, in de Haagse of de Leidse regio die een ander aanbod hebben. Het aandachtspunt dat ik daar zelf naar voren breng is: laten we kiezen voor een programma waarbij ook de lokale partijen kunnen participeren, zodat de scholen niet alleen het culturele aanbod van de regio hebben, maar wordt samengewerkt met lokale partijen. Dan de aandacht voor de evenementen, dat onderwerp is meermaals in het college naar voren gekomen. We willen dat niet te gefragmenteerd, maar zo veel mogelijk samen doen en daarom hebben we dat in de portefeuille van de burgemeester gelegd. Ik denk dat het aandachtspunt dat u naar voren brengt helemaal terecht is. Als wij Wassenaar willen promoten, moet dat in de volledige breedte en ook met betrekking tot cultuur omdat we echt bovengemiddeld veel te bieden hebben en daar mogen we trots op zijn. Dan de jeugd, dat is een aparte doelgroep die inderdaad specifiek aandacht nodig heeft. Ik kan me niet herinneren dat we dat specifiek hebben opgeschreven, maar u hebt wel gelijk en ik zeg hierbij toe dat we daaraan in het beleid aandacht zullen besteden. We komen begin juni a.s. bij u terug op de Warrenar. Denksport is ook sport, zo staat het bekend en zo gaan we er ook mee om. Mijn collega van Sport vindt dat ook, die is niet voor niets naast me komen zitten.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Hart voor Wassenaar heeft die vraag gesteld en heeft met bijzondere belangstelling uitgekeken naar uw antwoord. Dank u wel

Wethouder **De Ridder**: U hebt ook iets anders naar voren gebracht en dat is de vraag of we ook aandacht hebben voor de internationaal georiënteerde organisaties. Dat is een goed aandachtspunt, ik heb wel het idee dat we alle organisaties in beeld hebben, maar dat weet je

nooit zeker. Ik weet niet of een advertentie in de krant de beste manier is, maar via het netwerk zullen we ons wel extra inspannen om te kijken of we inderdaad iedereen in beeld hebben en als dat niet zo is dat we dat krijgen. Ik denk dat ik daarmee op alle vragen ben ingegaan. Blijkbaar niet.

Mevrouw **Weekhout**: Excuses. Nee, er kwam ook vanuit verschillende partijen de concrete vraag wanneer u verwacht dat de evaluatie afgerond zal zijn? Dat zal aan de basis van het nieuwe beleid liggen. Dank u wel.

Wethouder **De Ridder**: Daar wordt direct mee gestart en het is de bedoeling dat de evaluatie in juni a.s. klaar is, zodat we nog voor de zomer van 2020 kunnen starten met het conceptbeleid, zodat we ook dat kunnen bespreken. Je kunt vragen inhalen en dan heb je een evaluatie, maar op basis van die evaluatie interpreteer je de resultaten en dat moet je toetsen. Dat noemen we het conceptbeleid en dat toetsen we na de zomer, dat is nog net op tijd voordat we bij u komen. Daar hebben we tijdens de presentatie ook wel een winstwaarschuwing over afgegeven. In het huidige tijdspad staat nog november 2020 en het is zeker de ambitie om het in 2020 af te maken, maar het kan december 2020 worden.

De **voorzitter**: De heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Dank u wel voorzitter. Als ik u goed beluister, zegt u dat de evaluatie er snel aankomt. Wat is dan het probleem om deze startnotitie nog even in de ijskast te laten liggen, zodat wij dit tegelijk met die evaluatie kunnen aanpassen?

Wethouder **De Ridder**: Het idee van de startnotitie is dat u beslist hoe we het gaan aanpakken om tot nieuw beleid te komen. Dat is het nu voorliggende voorstel en dat is ook de vraag die ik u stel, om daar iets van te vinden. Dan kunnen we ook direct starten. Anders kunnen we starten met evalueren en moet ik daarna bij u langskomen en wachten tot er weer een vergadering is en dan wordt het ingewikkeld om december 2020 te halen.

De **voorzitter**: De heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Dank u wel voorzitter. Ik begrijp wat u zegt, maar u loopt natuurlijk ook het risico dat allerlei stakeholders hun input gaan geven en dat wij zeggen: gezien de evaluatie, gaan we het toch anders doen. Ik vind het daarom verstandiger om even pas op de plaats te maken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. U was volgens mij aan het einde van de beantwoording. Ik kijk even de kring rond, is er behoefte aan een tweede termijn? Dat is niet het geval. Hebt u het gevoel dat de beraadslaging voldoende was om nu over te gaan tot besluitvorming? Dat is het geval. Wie is voor het besluit de startnotitie Cultuurbeleid Wassenaar 2021-2024 vast te stellen? Wie is voor het besluit? Dat zijn de fracties van Lokaal Wassenaar!, de VVD, fractie Mulder, het CDA, Hart voor Wassenaar en D66. Daarmee is het voorstel aangenomen.

18. Wijziging normbedragen verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs 2015

De **voorzitter**: Agendapunt 18, Wijziging normbedrag verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs 2015. Mevrouw Bellekom wil in ieder geval het woord, de heer Hendrickx, de heer Koetsier en de heer Bloemendaal. Dan is nu eerst het woord aan de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. We hebben zes vragen en opmerkingen. Op zich is het begrijpelijk dat actuele projectnormen worden gehanteerd. De volgende vraag komt daaruit voort. Waarom wordt gekozen voor VNG-normering en niet voor een eigen, mogelijk meer op de lokale situatie geënte normering? Heeft de VNG de normbedragen met 40% verhoogd of zijn de VNG-normbedragen 40% hoger dan de eigen normbedragen? Kortom, wat is de driver van de 40% groei? Wat zijn de consequenties als we dit niet doen, welke gevolgen heeft dit voor het IHP en kunnen we, als het gevolgen voor het IHP heeft, een aangepaste doorrekening van het IHP krijgen? Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Bellekom.

Mevrouw **Bellekom**: Dank u wel voorzitter. Bij het doorvoeren van deze verhoging van 40% blijken we toch nog uiteindelijk onder de begroting te zitten als gekeken wordt naar de Kievietschool, dat was de eerste aanvraag. Daar is nog ruimte voor de BENG-toepassing en mijn

vraag is hoeveel we er met die verhoging onder zitten en hoeveel ruimte er nog is voor de energiemaatregelen. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik dacht dat de heer Koetsier ook om het woord had gevraagd.

De heer **Koetsier**: Dat had ik zeker mijnheer de voorzitter, dank u wel. Goed dat deze normbedragen nu worden aangepast aan de werkelijkheid, 40%, 50% het moet maar blijken of dat klopt en of we dat kunnen waarmaken. Kijken we naar het IHP, dan zal de Kievitschool de eerste testcase zijn. Zie dat maar als een soort kleine paal, onze eerste vingeroefening. Het heeft een budget van € 2,6 miljoen in het IHP en opties voor de Kievitschool zijn renovatie, nieuwbouw, herbouw en in principe zou daar alles kunnen. Mijn vraag aan de wethouder is of we al actief met de Kievitschool bezig zijn want we praten hier over een project dat toch binnen een halfjaar tot een jaar echt gaat starten. Is er ook iemand binnen de ambtelijke organisatie verantwoordelijk voor dit traject en zeker in de zin van ons nieuwe projectmatig werken, wie staat hier aan het hoofd, wie gaat hier de kar trekken? Is er al met de Kievitschool gesproken, is er eventueel een optie voor een tijdelijke locatie waar de kinderen naartoe kunnen? Al met al wordt dit een flink project waarmee we kunnen zien of de gemeente Wassenaar in staat is om dit neer te zetten, zeker met De Paauw die er straks aankomt. Dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Bloemendaal.

De heer **Bloemendaal**: Dank u voorzitter. Voor ligt een tussentijdse wijziging van de Onderwijshuisvestingsverordening. Waarom tussentijds? Omdat we ook nog aan de BENG-normen moeten voldoen, dat gaat er nog aankomen. 40% verhoging is niet niks. Het raadsvoorstel besteedt aandacht aan duurzaamheid, ook in relatie tot de aankomende BENG-norm zoals ik al zei. Mijn fractie hoort graag van de wethouder hoe het nu is met het plaatsen van zonnepanelen op de Wassenaarse scholen als zodanig. De Bonifaciusschool is voorgegaan, maar wij zijn benieuwd te horen hoe dat met de andere basisscholen en de twee scholen voor voortgezet onderwijs momenteel loopt. U gaat over de gebouwen en niet over de inhoud en wellicht hebt u daar met de schoolbesturen een goed overleg over, al dan niet sturend. Tot slot is de Kievitschool inderdaad het eerste grote dossier dat op u afkomt in het kader van de IHP. Wat betekenen deze veranderingen op de bedragen concreet voor u in de aanpak? Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dat waren de vragen van de raad in de eerste termijn. Het woord is aan de wethouder van Onderwijs.

Wethouder **De Ridder**: Dank u wel voorzitter. Ik denk dat het het gemakkelijkste is als ik de vragen van het begin af aan afa, hoewel het wel goed is om aan te sluiten bij de laatste woorden van de heer Bloemendaal. Het is inderdaad een tussentijdse aanpassing van de verordening omdat wij voorzien dat er nog een aanpassing komt, waarbij we wel voldoen aan de BENG-normen. Ik neem alle vragen door. Waarom de VNG-normering? De VNG werkt voor alle gemeenten en die normering aanpassen, is niet heel simpel en dat wel zelf doen kost erg veel tijd en aandacht. Vandaar dat wij gewoon de VNG-norm hebben overgenomen. Het is een verhoging van 40% van de kosten omdat de kosten voor het bouwen van scholen die voldoen aan alle normen enorm zijn verhoogd. Wat als we dit niet doen? Dan zijn we alleen in staat bedragen ter beschikking te stellen waarvan we weten dat ze niet voldoende zijn. Wat is het gevolg voor het IHP? Dat is er eigenlijk niet want in het IHP is met de laatste kennis van zaken een inschatting gemaakt van de kosten voor de scholen en dat blijft gewoon staan. Dat is ook de oorzaak van het verschil tussen het bedrag dat nu volgens de huidige verordening ter beschikking zou komen voor Kievitschool en wat we volgens het IHP voor de Kievitschool ter beschikking hebben gesteld. Het bedrag dat we ter beschikking hebben gesteld, is groter dan we volgens de huidige verordening ter beschikking kunnen stellen al was het maar omdat we niet voldoen aan de BENG-norm. We weten ook dat de Kievitschool is gevestigd in een monument, wat het natuurlijk ingewikkelder maakt en in die zin kijken we wel vol spanning uit naar hoe dat gaat. We hebben een medewerker toegewezen die het contact met de Kievitschool onderhoudt en die ook weet dat... Er is een aanvraag voor de maand april ingediend voor het maken van plannen en die kosten komt u binnenkort tegen in de kadernota en die zullen geheel volgens de verordening in het najaar van 2020 aan u worden voorgelegd om te accorderen. Dat gaat om plankosten, maar inmiddels is de Kievitschool natuurlijk al begonnen met de plannen te maken omdat zij er conform de verordening van uit mogen gaan dat zij die gelden krijgen. Ik denk dat, als wij in het najaar van 2020 de plankosten onder de aandacht brengen, het ook goed is te kijken naar de stand van zaken van de planvorming en of we op basis daarvan al in staat zijn te anticiperen op de mogelijkheden en de bijbehorende kosten. Dat kan ik op dit moment simpelweg niet zeggen. Ik stel voor dat ik in ieder geval mijn best doe om ervoor te zorgen dat de planvorming zo'n niveau heeft dat wij in het najaar van 2020

de stand van zaken – als we ook de aanvraag voor de plankosten hebben – aan u kunnen voorleggen. Tot slot over de zonnepanelen. De Bonifaciuschool heeft ze geplaatst en de montessorischool moet eerst het dak vernieuwen en wil dan ook zonnepanelen plaatsen, drie andere scholen zijn bezig met de voorbereiding van plannen voor zonnepanelen en dat is allemaal een gevolg van het feit dat we het afgelopen jaar, daarover hebben we het eerder in de commissie ook gehad, vrij nadrukkelijk aandacht hebben besteed aan zonnepanelen op daken van scholen. Het is natuurlijk erg mooi dat één school zo vooruitgelopen heeft, zodat er een heel praktisch voorbeeld voor de andere scholen is over hoe je dat aanpakt en wat het oplevert. Ik denk dat ik op alle vragen ben ingegaan voorzitter, tot zover.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Ik kijk even de kring rond of alle vragen zijn beantwoord. De heer Koetsier heeft toch nog een korte vraag en de heer Hendrickx wil ook nog. O niet, de heer Koetsier dan is het aan u voor de tweede termijn.

De heer **Koetsier**: Dank u wel mevrouw de wethouder voor het antwoord. Het is mij nog niet helemaal duidelijk. Er is een contactpersoon voor de Kievitschool en ik hoop echt dat dit een heel stevig persoon is die van aanpakken weet. Mijn vraag is of de houding van de gemeente leidend, begeleidend, volgend of sturend is of commentariërend op het laatst als alles fout is. Het is een complex gebouw uit 1920, 1950, 2000, het is een groot project. Dank u.

De **voorzitter**: Het woord is aan de wethouder.

Wethouder **De Ridder**: Bedankt voorzitter. De manier waarop wij het geregeld hebben, is dat de school primair verantwoordelijk is voor het maken van plannen, maar dat de gemeente natuurlijk verantwoordelijk voor het geld is en daar bovenop wil zitten. De manier waarop wij daar invulling aan willen geven, is samenwerking. De school heeft een bureau in de arm genomen dat feitelijk de projectleider is, maar voor het bouwen van een nieuwe school heb je op meerdere momenten de gemeente nodig en daarom zit er gewoon een medewerker van de gemeente als actief projectgroepslid aan tafel.

De **voorzitter**: Dan zijn alle vragen beantwoord en sluit ik de beraadslagingen. We gaan over tot de stemming. Kunt u instemmen met het voorliggende voorstel, Wijziging normbedragen verordening Voorzieningen huisvesting onderwijs 2015? Wie is voor het besluit? Dat is een unanieme gemeenteraad en daarmee is dit aangenomen. Dank u wel.

19. Zienswijze begroting gemeenschappelijke regeling werkbedrijven Kust-, Duin- en Bollenstreek 2021

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 19, Zienswijze begroting gemeenschappelijke regeling werkbedrijven Kust-, Duin- en Bollenstreek 2021. Dat is een zienswijze waarover we het op 19 mei jl. ook al hebben gehad. Straks bij de metropoolregio komt nog aan de orde dat het voor zienswijzen erg praktisch is dat u met een amendement komt als u nog iets wilt wijzigen, zodat die tekst daarin kan worden gewijzigd. Ik ga de kring rondkijken, maar u mag natuurlijk altijd nog een algemene opmerking maken want het is natuurlijk van belang dat we een zo helder mogelijke zienswijze naar in dit geval het werkbedrijf kunnen sturen. Ik inventariseer, de heer Borm, mevrouw Bellekom, de heer Koetsier, de heer Hendrickx en mevrouw Gout.

De heer **Borm**: Dank voorzitter. We hebben kennisgenomen van de ontwerpbegroting van de KDB en de voorgestelde zienswijze. In de ontwerpbegroting wordt op pagina 4 uitgebreid uit de doeken gedaan dat wordt bekeken hoe de strategie en de inrichting van deze gemeenschappelijke regeling aanpassing nodig heeft, dat het in de loop van 2021 in een businesscase wordt uitgewerkt en dat daar mogelijk een aangepaste begrotingssystematiek uit komt. We maken ons wel zorgen, en die zorgen staan gelukkig wel in de zienswijzebrief verwoord, over het feit dat de rijksbudgetten snel minder worden, terwijl wordt uitgegaan van een geringe afname van het aantal WSW-arbeidsplaatsen oude stijl. Die geringe afname en die versnelde daling van het rijksbudget leidt tot een situatie die financieel uit de hand dreigt te lopen. De vraag die we allereerst hebben, is wat de reden is dat die budgetten van het rijk zo snel dalen. Er staat namelijk nergens een toelichting bij en er is ook geen indicatie van dat het aantal arbeidsplaatsen dat nodig is om ondersteund te worden sneller zou teruglopen. Er staat in dit stuk dus geen indicatie over een beleidswijziging, als u het antwoord weet, zou ik van u het antwoord willen horen en anders vraag ik u hier een gerichte vraag over te stellen. Het tweede punt dat we willen aandragen is om in de zienswijze ook te refereren aan dat het ons in het licht van deze financiële situatie een heel goed idee lijkt om ons in 2021 nog eens te herbezingen op de begrotingssystematiek en daar zakelijk naar te kijken. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, dank u wel. Deze gemeenschappelijke regeling vind ik eigenlijk de meest sympathieke die we hebben. Het is zo'n gebied dat een beetje bij Wassenaar past en wij kijken sowieso al zeer welwillend naar deze gemeenschappelijke regeling, maar desalniettemin is het zo dat ook deze gemeenschappelijke regeling een voorbeeld is van kosten die om wat voor reden dan ook sneller stijgen dan de inflatie. Daar vragen we aandacht voor. Het tweede is een vraag aan de wethouder. Sinds wanneer is de trend van deze bedragen bekend? Ik ben heel erg benieuwd naar het antwoord daarop. Waren deze bedragen al bekend voor de afgelopen begroting of niet? Verder kunnen wij ons wel vinden in de brief. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Bellekom.

Mevrouw **Bellekom**: Dank u wel voorzitter. We zijn het eens met de zienswijze en we vinden het erg belangrijk dat nadrukkelijk wordt verzocht om verlaging van de overheadkosten. Mijnheer Borm sprak al over de afname van het aantal mensen met een WSW-status en ik heb daarbij een vraag. Er zou een promotie worden gevoerd om meer mensen met beschut wonen binnen te halen. Ik zie op de website van de MareGroep dat er in 2019 een actie zou worden gestart en ik vraag me af of dat is gebeurd en of dat iets heeft opgeleverd. Ten slotte, een beetje een stokpaardje van mij, het is de derde keer dat ik het vraag, we zouden nog een keer op excursie naar de MareGroep gaan. Ik weet niet of daar een antwoord op komt. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Koetsier.

De heer **Koetsier**: Dank u mijnheer de voorzitter. Wij steunen de visie. Inderdaad kijken waarom de overheadkosten stijgen. Waarom nemen de aantallen sociale werkplaatsen af over de hele breedte? Dank u wel.

De **voorzitter**: Mevrouw Gout.

Mevrouw **Gout**: Dank u voorzitter. Wij kunnen ook instemmen met de zienswijze. Ik vind het ook een goed punt dat naar de apparaatskosten wordt gekeken. Wij vroegen ons wel af waarom de betaling aan de MareGroep steeds hetzelfde is hoewel er iets verminderde activiteiten lijken te komen. Dat vonden wij een beetje een apart verhaal. Er wordt blijkbaar altijd hetzelfde betaald, ongeacht wat er wordt gedaan. Ook in de loop van de jaren is dat zo vastgesteld, tenminste dat las ik in de meerjarenbegroting en daar wil ik graag verduidelijking over. Dank u wel.

De **voorzitter**: De wethouder van Participatie.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Ja dank u wel. U legt direct al neer waar het om gaat. We hebben natuurlijk in 2015 de Participatiewet gekregen en daarin is ook een daling van de bijdrage van het rijk gekomen. Het neemt inderdaad af omdat er toen is besloten dat het steeds terugloopt. Daar lopen we in alle wetten, ook in de Jeugdwet en de Participatiewet, tegenaan en dat heeft ook gevolgen voor de WSW-bijdrage. Die neemt elk jaar nog steeds af, terwijl de kosten natuurlijk hetzelfde blijven. Dat pand is niet ineens goedkoper, maar dat pand wordt alleen maar duurder, dat hebben we bij het vorige onderwerp besproken. Daar liggen een beetje de knelpunten. Er is een permanente lobby bij het Cedris, het overkoepelende orgaan van alle werkplaatsen, om dit ongedaan te maken. Het loopt niet gierend uit de hand hoor, het valt allemaal wel mee, het zijn allemaal keurige begrotingen, maar wij hebben daar natuurlijk wel zorgen over. Vandaar dat we kijken naar een koerswijziging, er komt echt een nieuwe visie. Op 18 juli a.s. om 20.00 uur bent u allen uitgenodigd, ik geloof dat de griffie dat al heeft doorgegeven, om daarover mee te praten. Ik beveel u echt aan om dat te doen omdat wij als AB pas op 1 juli a.s. een vergadering hebben en we zijn erg benieuwd wat de raden op 18 juli a.s. inbrengen en wij horen heel graag uw mening. Ik zal ook proberen mee te luisteren, zodat ik hoor welke vragen worden ingebracht – zodat ik dat weet als wij gaan besluiten over de businesscase die inderdaad kijkt naar die koerswijziging – om alles op te lossen voor de komende jaren. Ik nodig u echt uit om op 18 juni a.s. als raad mee te praten. Waarom neemt het aantal WSW'ers af? Dat is omdat ze met pensioen gaan. Het zijn natuurlijk de oud-WSW'ers van voor 2015 toen je de gewone WSW had. Na 2015 heb je oud-WSW en nieuw-WSW of oud-beschut en nieuw-beschut. Op het moment dat ze met pensioen gaan... daarom doen wij ook nog mee aan deze GR... Daar zitten nog flink wat mensen van ons en die waren nog vrij jong, dus wij zitten nog ongeveer dertig tot veertig jaar aan deze regeling vast. We wachten dus rustig tot ze allemaal met pensioen gaan. Ik zal het geen sterfhuiskonstructie noemen, maar dat is het eigenlijk wel. Ze werken daar met veel plezier, ik ben echt heel trots op

deze organisatie. Wij huren hen zelf ook bij de MareGroep in, ze zijn aan het schoonmaken en ze werken in het groen, het is echt fantastisch waarmee ze allemaal bezig zijn. Ik ben er vanmiddag geweest en ook in deze coronatijd, waarin ze veel thuis hebben moeten zitten... Deze mensen werken heel graag en ze waren erg blij dat ze sommige dingen konden blijven doen, met name natuurlijk de schoonmaak. De activiteiten voor de KLM nemen nu af en ze zoeken nu ander werk, ze zijn echt heel erg goed bezig. Het is een van de betere sociale werkplaatsen in Nederland en we zijn echt wel trots op hen. Ik heb het speciaal voor u gevraagd mevrouw Bellekom, het bericht op de website van de WSW is een oud bericht. Wij lopen op dit moment voor met de plaatsen van de WSW, maar Wassenaar doet alleen mee aan module A, het oud-beschut. We hebben wel afspraken met de MareGroep om eventueel nieuw-beschut mensen te mogen plaatsen en we kopen nog regelmatig plaatsen bij hen in. Dat is ons nieuw-beschut, dat zijn er maar een of twee per jaar. We hebben in 2019 één iemand ingekocht omdat die heel graag op een van die plekken wilde werken en dan zijn wij niet de beroerdste, dan kopen wij dat gewoon bij de MareGroep in. Ik denk dat ik over het algemeen alle vragen heb beantwoord. Waarom stijgen de kosten sneller dan de inflatie? Ik heb dat net al algemeen beantwoord. De bijdrage van het rijk per arbeidsplaats is steeds gedaald. Deze route kenden wij pas bij de nieuwe begroting, ongeveer in maart-april 2020, anders had we dit zeker in onze begroting meegenomen. We gaan u nu in de kadernota voorstellen deze bedragen aan te passen aan de andere vraag. Ik gaf net al aan dat de stenen...

De **voorzitter**: De heer Hendrickx heeft daar een vraag over.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel voorzitter. Ik heb toch maar heel even gekeken naar wat de raad van Noordwijk hierover heeft gezegd. Je ziet daar niet de kostenontwikkelingen die je hier ziet, je ziet daar geen afwijkingen van hun begroting waar bij ons een groei van de kosten is. Is daar een reden voor? Ik stel die vraag omdat het mogelijk is dat we één keer worden verrast door een anders ontwikkelend kostenpatroon bij een van onze begrotingsposten en als dit de enige is, ben ik op zich blij, maar als dit een voorbeeld is van meerdere verrassingen die de komende tijd naar buiten komen, word ik daar minder blij van omdat de begroting dan wat minder betrouwbaar wordt. Waarom schieten wij over onze eigen begroting heen, terwijl bij andere gemeenten, in ieder geval in Noordwijk, dat niet het geval is?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Dat is lastig te vergelijken. Oegstgeest en Wassenaar doen alleen mee aan module A en in de begrotingen van de andere gemeenten zit ook het hele werkgeversservicepunt. Die hebben te maken met hele andere bedragen en ontwikkelingen. Wij doen alleen module A en, dat zult u wellicht ook bij Oegstgeest zien, wij zien deze ontwikkeling. Wij proberen natuurlijk bij de begroting altijd het laatste moment mee te nemen. Op dit moment hebben wij deze cijfers doorgekregen en we zullen die ook weer toepassen.

De **voorzitter**: Een korte vervolgvraag en dan een vraag van de heer Borm.

Weer **Hendrickx**: Dank u wel. Dat betekent dus dat er volumeverschillen en serviceverschillen zijn tussen aan de ene kant Oegstgeest en Wassenaar en aan de andere kant Noordwijk. Dat is de reden van de verschillen. Dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Borm.

De heer **Borm**: Dank u wel voorzitter. Ik wil graag kort ingaan op wat net is besproken en ik wil graag opheldering van de wethouder over een vraag die ik eerder heb gesteld. Wij hebben bij het programma WSW heel aandachtig gekeken naar het percentage van de totale kosten die de gemeente Wassenaar draagt. Dat daalt van 11% naar 8%, de stijging is lager dan eerder en het percentage blijft eigenlijk hetzelfde. Ergo, we hoeven ons daar niet zo'n zorgen over te maken, voor dit programma gaan we gewoon mee in lijn met de andere gemeenten. U geeft herhaaldelijk terecht aan dat wij samen met Oegstgeest in een bijzondere situatie zitten, waarin we slechts aan één module van een grotere organisatie meedoen. In 2021 wordt er een businesscase doorgerekend waarbij ook de hele systematiek onder de loep wordt gelegd. In onze zienswijze zeggen we niet dat we daar heel graag actief bij betrokken willen worden of dat we het een heel goed plan vinden, maar we zeggen er helemaal niets over. Wat vindt u van de suggestie om daar wel iets over te zeggen, namelijk dat we onszelf uitnodigen om actief bij dat proces aan tafel te gaan zitten?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Zweerts de Jong**: Dat kan en wij doen dat ook. Ik vertelde net dat het AB op 1 juli a.s. gaat besluiten over de businesscase. In de businesscase zitten verschillende scenario's en die worden op 18 juni a.s. aan u voorgelegd. Zowel de raad als het AB zijn daar actief bij betrokken. Ik wil er best nog een zin in opnemen dat wij heel graag... maar ik zou dat niet aanraden.

De **voorzitter**: Wij behandelen nu een zienswijze en inmiddels is het ook een zienswijze van de raad. Als we er nog een zin aan willen toevoegen, moet dat nu concreet. Ik houd er wel van dat we de besluitvorming zuiver houden en als er een zin aan wordt toegevoegd, is een amendement op zijn plaats.

De heer **Borm**: Volgens mij heeft de wethouder nu een proces toegelicht zoals ik het niet in het stuk las en om het helemaal expliciet te maken nog een keer een bevestiging ervan. Er staat hier dat er in 2020 een businesscase wordt uitgewerkt en ik begrijp dat er bestuurlijk al in juli 2020 richting aan die businesscase wordt gegeven. Dus eigenlijk vindt dat proces nu al plaats, hoewel in de begroting alleen over de uitwerking daarvan wordt gesproken. Daarmee is het wat mij betreft niet meer nodig om dit in de zienswijze op te nemen. Dank voor deze opheldering.

De **voorzitter**: De wethouder maakte dit gebaar en ze bedoelde 'ja'. Mag ik concluderen dat dit punt na deze beantwoording voldoende is besproken en dat u kunt instemmen met de voorgestelde zienswijze? Dat is het geval, dan nemen we dat besluit aan en gaat die zienswijze namens de raad van Wassenaar naar het werkbedrijf Kust-, Duin en Bollenstreek.

20. Wijziging verordening Burgerinitiatief

De **voorzitter**: Dan komen we bij agendapunt 20 en dat is de wijziging van de verordening Burgerinitiatief. Dat is een voorstel van het presidium, het is dus aan het presidium en de heer Van Doeveren heeft gevraagd als lid van het presidium een korte aftrap op dit punt te mogen geven. De heer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Ja, dat zijn we heel democratisch met elkaar overeengekomen. Voor de mensen die thuis meekijken, het presidium bestaat uit de drie commissievoorzitters aangevuld met de burgemeester en de ambtelijke ondersteuning van de griffie. We bespreken een presidiumvoorstel om de verordening voor burgerinitiatief aan te passen. Ik vind dat nadrukkelijk een gesprek dat we met elkaar hebben als raadsleden. Het gaat namelijk over de werking van de gemeenteraad, wie bij ons aan tafel komt zitten, onder welke voorwaarden en hoe we zelf als raad in onze eigen werkwijze omgaan met burgerparticipatie. Dat gaat niet over de bredere scope, maar wel over hoe we als raad werken. Daarom is het denk ik belangrijk om dat gesprek vooral als raadsleden onderling te hebben omdat wij gezamenlijk het hoogste orgaan zijn en het over onze werkwijze gaat. De oude verordening is uit 2006, hij is nooit geüpdatet, maar eigenlijk zou je als raad elke vier jaar, in ieder geval met de nieuwe raadsleden, een keer moeten praten over burgerparticipatie en hoe je daarmee wilt omgaan, zodat elke raad zelf kan beslissen wat die wel en niet wenst.

De kern van wat hier voorligt, is eigenlijk: hoe gaan we om met het zwaarste middel, een burgerinitiatief en welke voorwaarden stellen we daaraan? Dat is anders dan spreektijden, werkbezoeken, inspreken en andere vormen van burgerparticipatie, dit is de meest vergaande vorm waar mensen zelf een voorstel kunnen doen en hier aan tafel komen zitten. De kern is eigenlijk dat een burgerinitiatief uitgaat van draagvlak, het heet immers een burgerinitiatief. De vraag is dan wat draagvlak is, hoe we dat meten en welke eisen we aan draagvlak willen stellen. Dat is eigenlijk de kern van waar het hier over gaat. Voor het burgerinitiatief en het draagvlak stelt het presidium voor om daar wat nadere voorwaarden aan te stellen. We vinden het bijvoorbeeld redelijk dat het initiatief wordt gedragen door Wassenaarders en niet dat ook vijftig mensen uit een andere gemeenten hier een initiatief kunnen pluggen. De oude verordening ging uit van één persoon, maar we vinden het logisch dat je wel een substantiële groep achter je moet hebben omdat het immers een burgerinitiatief is. Je pretendeert namens een groep, wijk of buurt te spreken en het is daarom logisch dat het nooit één persoon kan zijn, niet de persoon die het hardste roept of de meeste tijd in het contact met ons steekt, maar vooral dat er voldoende draagvlak is voor het initiatief dat erachter zit. Tot slot stellen we voor de grens op 100 te leggen, maar ik zie uit naar het gesprek. Het bijkomende voordeel is dat dit objectief meetbaar is, je kunt in ieder geval meten dat er een substantieel draagvlak is. Ten tweede is hoor en wederhoor in de samenleving zelf net zo belangrijk. Mensen komen inspreken, maar 95% volgt de gemeenteraad niet en als het initiatief door 100 mensen wordt gedragen zijn er ongetwijfeld nog meer mensen in een buurt die ervan afweten en dan krijg je onderlinge discussie en hoor en wederhoor, wat we nu missen omdat als een groep hier komt inspreken, als ze al komen en dat gebeurt niet heel vaak,

dat vaak gebeurt zonder dat mensen in dezelfde buurt dat weten. Het presidium vindt het daarom objectief logisch om daar wat grenzen aan te stellen. De bandbreedte ligt in gemeenteland tussen enkele tientallen tot ongeveer 200. Ik zag toevallig, en dat bleek ook uit de ambtelijke ondersteuning en het stond in de brief van Antoon Claassen, 100, 125 of 150 in vergelijkbare gemeenten. Het presidium heeft gekozen voor 100 mensen uit Wassenaar vanaf zestien jaar en verder geëxpliciteerd dat er geen direct financieel belang of ander winstoogmerk bij mag zitten als iemand hier een initiatief lanceert. Daartoe zijn ook organisaties zoals woningbouwcorporaties, uitgesloten. Het moet echt gedragen worden door de inwoners zelf. We vinden dat belangrijk omdat we met elkaar burgerinitiatieven serieus nemen en ik denk dat we met deze nadere voorwaarden bij toekomstige voorstellen een betere afweging kunnen maken en zien hoe groot het burgerinitiatief is. Vandaar dit voorstel en ik zie uit naar het gesprek met elkaar.

De **voorzitter**: Dank u wel. Wie mag ik daarover het woord geven? De heer Weyn, de heer Borm.

De heer **Borm**: Dank voorzitter en ook dank aan de voorzitter van het presidium voor deze toelichting. We hebben in deze raad al eerder wat spraakverwarring gehad over het onderwerp burgerparticipatie en burgerinitiatieven en er is meermalen geconstateerd dat dit helaas vaak ook een definitiekwestie is. Eigenlijk is de term 'burgerinitiatief' voor het specifieke onderwerp waarover we vanavond spreken een ongelukkige term, het is een ambtelijke vakterm en het correspondeert niet met bijvoorbeeld het onderzoek dat we twee jaar geleden door de Rekenkamercommissie hebben laten doen met de titel 'De burger neemt het initiatief', waar 71 burgerinitiatieven met een andere definitie besproken zijn en waar ook aan onze raad een aantal concrete aanbevelingen zijn gedaan. De raad heeft op 18 december 2018 al gezegd dat we hier heel graag snel werk van willen maken. Er was nog een amendement, dat het niet gered heeft, dat opriep om voor januari 2019 met concrete voorstellen te komen. Nu zitten we hier, bijna twee jaar na het symposium 'De burger neemt het initiatief'. Daarin werd de aanbeveling gedaan dat er beter integraal moet worden samengewerkt, dat het niet alleen aan de raad of de gemeente is, maar dat integraal naar initiatieven moet worden gekeken en dat het niet zo is dat dit middel uit 2006 het beste middel is om te zorgen dat inwoners gehoord worden en dat, als een inwoner een goed idee heeft over hoe onze samenleving beter kan, dat ook te bewerkstelligen. Het is een discussie over een liberaal doel en een liberaal middel. Wat ons betreft, is het doel heel liberaal en is dit niet het geëigende middel. We maken het in het voorliggende voorstel wat zwaarder, we vragen 100 mensen om draagvlak. Dat lijkt ons een verbetering in de context van de aanbevelingen uit dat rapport van de Rekenkamercommissie dat de raad heeft omarmd. We kijken nog steeds erg uit naar het voorstel van de wethouder waarop we al twee jaar wachten en we verwachten dat op dit stuk en ook op andere stukken nog nadere wijzigingen komen. Wij steunen dit voorstel, maar wel met een technische opmerking, namelijk dat in de toelichting, die niet in de beslispunten is meegenomen, nog staat dat er bijvoorbeeld geen leeftijdsgrens wordt ingesteld. Als we in een besispunt zeggen dat we dat wel doen, moet die toelichting worden aangepast. We gaan ervan uit dat, als het raadsvoorstel vanavond wordt aangenomen, de toelichting conform die aanpassing wordt aangepast. Met die technische voetnoot, spreken wij onze steun voor dit voorstel uit. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Het woord is aan de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ik zal proberen korter te zijn.

De **voorzitter**: Mijnheer Hendrickx, gezien de spreektekst die u nog als surplus hebt, is dat een wijs besluit.

De heer **Hendrickx**: Ja, daar ben ik me zeer van bewust, maar ik vraag me zo langzamerhand af of de VVD niet aan zijn taks zit, maar dat terzijde. Ik kan hier heel kort over zijn kan ik u verzekeren. Wij vinden het burgerinitiatief in concept en in principe een prima initiatief. We hebben twee kanten. Aan de ene kant willen we niet dat iedere eenling de raad met ideeën bestormt, daar moet je praktisch en efficiënt in zijn en je zult er een bepaald gewicht aan moeten geven. Wij vinden 100 veel. Met 100 sla je het dood, net als bij een referendum, en weet je zeker dat je nooit meer een burgerinitiatief krijgt. Ik zou de grens gevoelsmatig op twintig willen leggen, dan heb je iets wat je kunt bevatten, je kunt het niet op een achternamiddag bedenken en je moet er echt wel iets voor doen. Dat is een aardige drempel en met 100 vrees ik dat je het praktisch als middel uitschakelt en dat moet je niet willen. Verder steunen we het voorstel. Nee, nog even niet, ik wacht het antwoord met betrekking tot die drempel en het aantal af. Dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Weyn.

De heer **Weyn**: Ja, dank voorzitter en ook dank aan het presidium voor dat die dit heeft opgepakt omdat er de laatste tijd toch wat fricties over burgerinitiatieven waren. Ik heb wel een aantal vragen. In de toelichting staat met name in artikel 1.3 en artikel 3 dat wordt bedoeld dat wordt voorkomen dat organisaties, belanghebbenden en instellingen een initiatief kunnen indienen. Als ik het goed gelezen heb, is dit veranderd in dat je geen belanghebbende hoeft te zijn, maar dat het wel mag. Graag een bevestiging dat dit het geval is. De heer Hendrickx noemde al het quorum van 100. Zeker in het licht van de eerdere opmerking vraag ik me af of je dan juist niet bereikt dat instellingen en organisaties eerder zullen komen. Ik denk dat het voor een individuele inwoner moeilijker is om 100 mensen bij elkaar te krijgen dan voor een vereniging zoals Vrienden van Wassenaar. Iemand kan dan op persoonlijke titel een burgerinitiatief indienen en vervolgens alle mensen die bij Vrienden van Wassenaar betrokken zijn, vragen dat te steunen. Ik vraag me af of je niet precies het tegenovergestelde bereikt: moeilijker voor individuen en eigenlijk wat gemakkelijker voor organisaties die mensen achter zich hebben om aan dit aantal te komen. De heer Hendrickx vroeg om twintig en ik dacht zelf meer aan vijftig, maar het is een arbitrair getal dat wat mij betreft iets lager dan 100 kan zijn. Er werd ook al gerefereerd aan een voorstel van het college dat in de pijplijn zit, de heer Van Doeveren noemde dat ook. Graag toch enige verdere toelichting op hoe dat in elkaar past. Nog even terug naar die 100 personen, ik verwacht op dit moment geen antwoord, maar mogelijk is dat bekend. Mochten we die norm hebben toegepast op burgerinitiatieven die in het verleden zijn ingediend, is bekend welk percentage aan deze norm voldeed, zouden we 10% hebben gehad of zou dan toch 50, 60 of 70% zijn doorgegaan? Ik heb nog twee vragen. Klopt het dat er in deze verordening geen beperkingen zijn met betrekking tot de onderwerpen voor een burgerinitiatief? In het verleden werd wel eens gerefereerd aan onderwerpen zoals ruimtelijke ordening, waar beperkingen op zouden zijn. Is duidelijk dat, als een uitgewerkt voorstel wordt ingediend, dat geen monopolie of exclusiviteit betekent, met name voor projecten op het gebied van ruimtelijke ordening? Hierbij wil ik het in deze termijn laten.

De **voorzitter**: Dank u wel. De heer Everard.

De heer **Everard**: Ja voorzitter, dank u wel. Presidium natuurlijk ook hartstikke bedankt voor dit voorstel. Het CDA is wel heel erg voor burgers die initiatieven nemen, maar als ik het woord 'burgers' gebruik, zeggen altijd wel een paar partijgenoten: heb je daar geen ander woord? Je hebt burgers, adel, geestelijken en buitenlui, het is een beetje een oude term van vroeger. Misschien moeten de initiatieven van Wassenaarders veel meer centraal staan. Ik weet niet of we dat nog een klein beetje kunnen wijzigen, ik denk dat dit wel heel goed zou zijn. Ik proef een beetje het gevoel bij het presidium dat die juist veel minder enthousiast is dan wij. Wij genieten van burgerinitiatieven van mensen die graag iets voor de gemeenschap en anderen willen en volgens mij moet je dat vooral ondersteunen. Ik dacht ook '100 in Wassenaar?', maar anderszins denk ik ook dat het aantal bij geen enkel burgerinitiatief een probleem was. Ik herinner me nog een bijeenkomst toen ik net in de gemeenteraad zat met mensen met kleine huisjes en de grote kavels. Als die heel hard werken, hebben ze ook 100 handtekeningen, dat is geen probleem. Het probleem was daar, als er al een probleem was, dat het initiatief niet echt rekening hield met de buurt en de wijk waarop het initiatief betrekking had en dat heeft niets te maken met aantallen. Ik denk dat we veel meer het spoor op moeten dat een burgerinitiatief, eigenlijk een Wassenaardersinitiatief, aantoont dat niet alleen het aantal van belang is. Twintig is wat weinig, maar vijftig zou voor ons ook prima passend zijn en 100 desnoods ook, maar ik denk dat de energie dan een beetje weggegooid wordt door alleen maar handtekeningen op te halen. Het is veel meer de kunst om aan te tonen dat er draagvlak is in de buurt of wijk waarop dat initiatief betrekking heeft. Bijvoorbeeld het Kerkehoutinitiatief was werelds, geen enkel probleem en vijftig 100 handtekeningen, maar ze tonen aan dat het op de buurt betrekking heeft. Volgens mij is dat heel erg cruciaal en ik hoor graag van het presidium waarom niet meer op dat spoor is gelet. Ik ga niet herhalen wat een van de collega's in de krant zei over witte bestuurlijke mannen, maar ik vind wel dat wij ook bij dit onderwerp wel de uitdaging hebben om vooral te kijken naar hoe wij mensen kunnen betrekken die veel te weinig in deze Paauw komen. Ik weet niet hoeveel geld we in deze Paauw gaan investeren, maar kijk vooral ook daarnaar. Er wordt zestien jaar van gemaakt, maar waarom kijken niet gewoon naar een leuke groep jongeren van twaalf jaar en ouder, groep 8, de brugklassen van de middelbare scholen. Alsjeblieft, laten we ook dat spoor bewandelen. Ik vind dat echt heel goed. Ik genoot hier altijd het meest als de sportprijzen werden uitgereikt want dan kwamen er allemaal jongeren in deze Paauw en dan dacht je: ja, daar doen we het voor. Dat vind ik ook een beetje bij dit initiatief. Ik heb wel echt twee principiële punten, namelijk dat we veel meer die buurt- en wijkbetrokkenheid in het initiatief laten zien, dat vind ik belangrijker dan de aantallen, en spiegel alsjeblieft ook even met mij waarom ik zo heel graag wil dat er ook jongeren komen. Waarom moet er een grens van zestien jaar in zitten? Ik hoor het graag van het presidium.

De **voorzitter**: Ik dank u wel. Het woord is aan mevrouw Gout.

Mevrouw **Gout**: Dank u wel voorzitter. Er is al veel gezegd. Ik heb in ieder geval een hele principiële vraag aan de indieners van dit initiatief, namelijk welk probleem lossen we met dit voorstel op? Het wordt in de toelichting helder dat wordt geprobeerd te voorkomen dat ieder willekeurig initiatief van een willekeurige inwoner van Wassenaar op onze agenda verschijnt en dat we dat wat willen kaderen. Dat begrijp ik, maar is dit dan de weg? Dat is een vraag om een nadere toelichting. Ik wil ook even ingaan op de opmerking dat we al heel lang wachten op het onderwerp inwonersparticipatie. Er werd ons eind 2019 een nota voorgelegd en bij het vaststellen van die nota hebben we aan de wethouder gevraagd om te komen met nieuwe verordeningen die onder deze nota over inwonersparticipatie liggen en dat heeft de wethouder toegezegd. Ik kan me voorstellen dat dit initiatief is genomen met het idee dat de raad praktischer moet vergaderen en dat de burgerinitiatieven praktischer moeten worden gestroomlijnd, maar de vraag is ook of dit betekent dat dit een tijdelijk initiatief is, dat we gewoon rustig het grotere initiatief van de wethouder afwachten en dat dit leidend is. Dat zijn mijn vragen, dank u wel.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Voorzitter, je hoopt dat je tijd krijgt om de vragen even voor jezelf te clusteren, maar waarschijnlijk ga ik ze toch een voor een af en zit er wat overlap in. Ik proef bij iedereen, en een paar mensen zeiden het expliciet, dat een initiatief van een eenling misschien geen burgerinitiatief is en natuurlijk willen we burgerinitiatieven niet de kop indrukken. Zo is het niet bedoeld, het gaat puur om de eisen die je stelt aan de lancering van een burgerinitiatief in de raad, dat is het enige wat voorligt. Mensen kunnen inspreken, we hebben werkbezoeken, we hebben contact en allerlei vormen van participatie. De heer Everard refereerde ook een sportprijzen en ik wil ook graag dat we De Paauw beter voor dat soort dingen gaan benutten. Als ik hier op de nieuwjaarsreceptie van de gemeente kom, zijn mijn vriendin en ik de jongsten, dat irriteert mij ook en dat heb ik ook tegen de burgemeester gezegd. Niet dat ik jullie niet graag zie, maar het is een wat eenzijdig publiek waar ik zelf inmiddels ook bij het meubilair hoor, maar daar gaat dit niet over.

De **voorzitter**: Het scheelt dat u een jonge burgemeester hebt.

De heer **Van Doeveren**: Daar laat ik me niet over uit voorzitter, dat hangt af van je eigen leeftijd en het perspectief dat je daarop hebt. Dit gaat alleen over welk draagvlak iemand moet hebben die hier aan tafel wil en die pretendeert namens een bepaalde groep te spreken en hoe je dat objectief kunt meten zonder dat je het jezelf al te lastig maakt omdat de raad burgerinitiatieven ook moet beoordelen. Ik deel het bredere punt van de heer Everard volledig, maar ik denk dat dit aan de orde komt bij het voorstel van de wethouder als we breder over burgerparticipatie gaan spreken, dat is veel meer dan alleen de raadsverordening en hoe wij hier mensen ontvangen. Dat gaat ook over hoe ze worden betrokken bij het gemeentebestuur en over inspraakavonden, dat is veel breder. Daar kunnen we elkaar vast in vinden, maar dat ligt hier niet voor.

De **voorzitter**: De heer Everard.

De heer **Everard**: Ja voorzitter, waarom het hier niet voorligt, is mij compleet duister. Er staat gewoon echt een leeftijdsgrens van zestien jaar in. Ik vind juist 'jong geleerd, oud gedaan', we moeten jongeren bij de politiek betrekken. Ik hoorde net ook 'grote regeling' en 'kleine regeling', maar dit is voor mij gewoon dé regeling en ik zou heel graag ook de leeftijdscategorie als gespreksonderwerp willen hebben.

De **voorzitter**: De heer Van Doeveren. Of de heer Hendrickx, hebt u nog een vraag over hetzelfde punt? Een vraag aan u, waarom het in het voorstel niet explicieter wordt gemaakt.

De heer **Van Doeveren**: Zestien jaar is een gangbare leeftijd die andere gemeenten ook hanteren. We hebben daarvoor gekozen om kinderen niet expliciet onderdeel te maken van een burgerinitiatief waardoor gezinnen niet met elkaar al een burgerinitiatief vormen en dat krijg je wel als je de leeftijdsgrens verder naar beneden zet. Dat hangt natuurlijk ook samen met hoe veel mensen je als uitgangspunt neemt. Dat is de reden waarom de leeftijd op zestien jaar staat. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat kinderen niet bij de politiek moeten worden betrokken, maar dan hebben we een veel bredere discussie dan sec het burgerinitiatief en de voorwaarden om in de raad te komen. Het is ook een politieke vraag of je kinderen daar wel of niet onderdeel van wilt laten uitmaken.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx heeft volgens mij nog een interruptie.

De heer **Hendrickx**: Ja, half een interruptie, half een punt van orde. Het onderwerp explodeert op dit moment, het wordt erg breed. Mijn buurvrouw zei 'doe maar reparatiewetgeving' en daar kan ik dit helemaal in passen, daar hoeft je niet heel lang over na te denken. Daar zeg je 'ja' tegen en dan weet je dat je jezelf de opdracht geeft om er nog eens heel goed over na te denken. Op deze manier dreigt het onderwerp heel erg breed te worden maar, met alle sympathie die daarvoor bestaat, ik denk dat je het dan op een andere manier moet agenderen en dat je het zeker in de commissie moet bespreken. Het dreigt wat uitgebreid te worden. Dat was mijn punt, ik zal het kort blijven houden.

De **voorzitter**: Ik vind dat wel een heel terecht punt van orde. Het voorstel is ooit begonnen als een reparatie op de situatie en met die status is het hier ook geagendeerd. Ik weet ook dat het volgende week veel breder in de commissie over inwonersparticipatie wordt besproken. Het klopt dat wat hier voorligt een aanpassing is als reflex op het feit dat u ook in de raad vroeg of de huidige verordening wel altijd juist is. Er volgt natuurlijk nog een bredere discussie en de scope is een kleine aanpassing. De heer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Ja voorzitter, daar ben ik het mee eens en dat heb ik volgens mij ook in mijn inleiding gezegd. Ik ben het met de heer Hendrickx eens en dat probeer ik ook uit te leggen. Het is gemakkelijk om onderwerpen door elkaar te halen, maar ik hoop in ieder geval dat we hier sec spreken over hoe we als raad omgaan met die initiatieven. Dat is het enige waar het voorstel in voorziet en niets anders, niet het bredere verhaal van politiek en samenleving. Dan de vragen die nog zijn gesteld over het voorstel sec. De heer Weyn vroeg of er beperkingen qua onderwerpen zijn. Nee, er worden alleen voorwaarden gesteld aan het draagvlak. Ik ben blij met de steun dat Wassenaarders centraal moeten staan en dat het in ieder geval Wassenaarders zouden moeten zijn. Mevrouw Gout vroeg wat het oplost. Zoals de burgemeester zei, is het voor een deel reparatiewetgeving van een verordening die sinds 2006 niet is geactualiseerd en waarvan ik denk dat er in ieder geval breed draagvlak is om een iets hogere grens dan één persoon voor een burgerinitiatieftraject hier in de raad te hebben. Nogmaals, er zijn andere vormen zoals inspreken en werkbezoeken die iedereen voor zich mag organiseren, daar staan we volgens mij iedere raadsvergadering voor open. Dat lost het op. Dan wat betreft de relatie met het voorstel van de wethouder. Daar wachten we al een tijd op en dat weet het presidium ook. Dat duurt even, volgens mij hebben we dit al in maart jl. aan de raad aangeboden en het ligt ook al even bij u. Volgens mij is dit nu in ieder geval een oplossing voor de huidige problematiek waar we mee zitten. Het is sowieso goed om te updaten en het is ook een verordening van de raad zelf en ergens vind ik het ook wel mooi dat we als raadsleden onderling bespreken hoe wij zelf willen omgaan met burgerinitiatieven die sec betrekking hebben op het raadswerk. Ik denk dat het ook best waardevol is om dat gesprek in ieder geval eenmaal per vier jaar met de nieuwe raad te hebben. Dus die twee doelen leiden ertoe dat het voorstel voorligt en dat lost het ook op. Wat betreft de aantallen ben ik het eens met iedereen die zegt dat elke grens arbitrair is. Dat is gewoon zo, 20, 50, 100, je kunt iedere grens leggen. 100 is ook in de regio heel gangbaar en daarmee wordt niet gek gezegd. Het voordeel daarvan is dat je echt breder hoort en wederhoort in de samenleving zelf hebt als je 100 mensen moet hebben. De heer Everard vroeg waarom buurten niet worden meegenomen. Daar hebben we ook over nagedacht en er is aan de griffier gevraagd of dit kan omdat meerdere mensen dit een aardig idee vonden. Het nadeel is dat je buurten soms niet goed qua definitie kunt afbakenen, waardoor je toch interpretatieverschillen kunt hebben. Als iemand pretendeert hier namens een bepaalde buurt te spreken, is de vraag tot waar de buurt precies loopt. We hebben allemaal wel ideeën tot waar dit ongeveer zou moeten zijn, maar het is niet zo objectief als een getal van 100 dat te meten is. Daarom hebben we toch gekozen voor een iets hogere grens met een objectief getal dat meetbaar is en waarover je nooit discussie kunt hebben. Het is ook belangrijk dat de raad zelf heldere verwachtingen van de inwoner heeft en dat de inwoner zelf kan zien of die er wel of niet aan voldoet. Door andere criteria zoals buurt of participatie in te bouwen, ontstaat een subjectief gebied waarmee je inwoners wel of niet kunt teleurstellen en het misschien ook een politieke kwestie wordt, terwijl je in feite alleen maar beoordeelt of een burgerinitiatief voldoet aan de verordening, om het vervolgens inhoudelijk te gaan behandelen. Dat als reactie op de heer Everard en dan ben ik er volgens mij doorheen. Ik ben het met de heer Borm die zegt dat er een breder burgerparticipatietraject is, twee jaar definities, het voorstel van de wethouder. Dat hoop ik voor hem en ik dat dit voorstel snel komt. Ik dank u wel.

De **voorzitter**: Dank. Dan ga ik rond om te kijken of er behoefte is aan een tweede termijn. Dat is in ieder geval het geval bij een drietal fracties. Het woord is aan de heer Weyn.

De heer **Weyn**: Ja, dank u voorzitter. Uitgaande van het feit dat dit eigenlijk reparatiewetgeving is, houden we wel enigszins zorgen over de 100 mensen, met name gezien mijn eerdere punt dat het voor organisaties, belanghebbenden en instellingen gemakkelijker is om aan 100 mensen te komen dan dat voor een individuele burger is. In het kader van reparatie kunnen we dit zeker wel accepteren. Ik zou wel graag zien dat een zinsnede wordt toegevoegd over dat een uitgewerkt voorstel indienen geen exclusiviteit betekent. Het kan verwachtingen wekken, we zien bijvoorbeeld bij de Stokstaartjes dat, als de raad erachter staat, degenen die het initiatief indienen ook een soort recht krijgen om het uit te voeren. Ik denk dat het goed is om nu al duidelijk te maken dat, als een raad een burgerinitiatief accepteert, dit wel kan betekenen dat we er ook andere partijen bij betrekken. Dat is meer verwachtingenmanagement dan iets anders. Zeker in het kader van reparatie en in afwachting van het bredere voorstel kunnen we dit voorstel wel steunen.

De **voorzitter**: Dank u. De heer Everard.

De heer **Everard**: Ja voorzitter, dank u wel. Wij vinden het nog steeds buitengewoon belangrijk dat steeds meer Wassenaarders hieraan meedoen, zelf met initiatieven komen en dat willen we echt heel erg stimuleren. Daarom vinden wij een leeftijd van twaalf of veertien jaar echt alleen maar beter, wij weten echt niet waarom je dat bij zestien jaar moet leggen, maar die discussie komt later wel. Wat de heer Van Doeverten ook aangaf, ik denk dat het wel heel goed is als je toch nog even terugkijkt naar een paar van die initiatieven. Zo'n initiatief heeft betrekking op een thema en daar krijg je wel 50 of 100 handtekeningen voor, maar daarmee wordt het probleem dat zich af en toe heeft voorgedaan niet opgelost omdat dit probleem wel betrekking heeft op een bepaalde locatie of een bepaalde omgeving en afhankelijk van je initiatief is het wel heel goed om dat er enigszins in mee te nemen; dat je laat zien dat er ook in zo'n buurtje of een wijk, dat maakt mij van tevoren niet uit omdat iedere initiatief anders is, betrokkenheid is. Ik denk dat dit belangrijker is dan alleen het aantal handtekeningen.

De **voorzitter**: Mevrouw Gout.

Mevrouw **Gout**: Dank u wel voorzitter. Ik bedank de heer Van Doeverten voor zijn verdere toelichting en voor het feit dat het daarna duidelijker was dat het op dit moment alleen om een reparatie gaat en dat we afwachten wat de wethouder uiteindelijk aan ons presenteert. Wij kunnen daarom met het voorstel instemmen, maar wel met de kanttekening dat we ons voor het volgende voorstel niet bij voorbaat willen vastleggen op die 100 handtekeningen. Dat vinden wij ook veel. Dank u wel.

De **voorzitter**: De heer Borm.

De heer **Borm**: Dank voorzitter. Wij hebben aan het begin al gezegd het voorstel te zullen steunen. We hebben ook gezegd dat het onderwerp Burgerinitiatief een definitiekwestie is. We hoorden zojuist van onze collega's van het CDA heel terecht de roep om bezinning op de relatie tussen de samenleving en de politiek, waarbij we dat zo veel mogelijk willen stimuleren. Wij zien dit als reparatie. We willen nog aanstippen dat in deze verordening de definitie van burgerinitiatief staat en dat we het daar vanavond over hebben, het verzoek van een initiatiefgerechtigde om een punt, wat voor punt dan ook, op de agenda van de raad te plaatsen en de inhoud te verdedigen. We zien dat er sinds 2006, waar het een generiek middel was, meer specifieke, wat meer gevulde en ruimtelijk ingestoken voorstellen naar onze raad zijn gekomen en lijken te komen. We hebben dus een generiek middel dat vaker op een specifieke toepassing wordt ingezet en de tijdgeest van meer participatie is veranderd. Dat is een goede ontwikkeling waar we heel blij mee zijn. We hebben de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie en die roepen ook om een andere invulling. Wij kijken erg uit naar die andere invulling en met de aangepaste interpretatie door de samenleving van het idee burgerinitiatief, dat inderdaad een ongelukkige term is, denken wij dat dit nu een goede reparatie is en wij houden in de aangepaste vorm niet bij voorbaat vast aan die 100. We hebben ook nog niet van de voorzitter van het presidium de bevestiging gekregen dat hij onze oproep om in de toelichting de aangepaste artikelen over leeftijd, uitsluitingen en dat soort zaken aanpast. Graag horen wij daar nog een bevestiging van. Dank u wel.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van Doeverten.

De heer **Van Doeverten**: Ik ben overigens geen voorzitter van het presidium, dat is de burgemeester. De specifieke punten die nog zijn genoemd. Wel of geen 100 en voor de toekomst. Iedere fractie bepaalt bij elk debat opnieuw haar standpunt en voor toekomstige debatten ben ik de laatste om tegen mevrouw Gout te zeggen wat ze dan moet stemmen of beslissen. Datzelfde geldt voor de locatie van de heer Everard. Ik denk op zich dat dit een breder gevoel is, maar ik

denk dat het wel handig is om integraal te bespreken hoe je omgaat met buurten en het draagvlak daarbinnen. Dat gaat verder dan sec deze verordening. Wat betreft de leeftijd van twaalf jaar, daar kunnen we het ook over hebben. Het staat iedereen vrij om het voorstel te amenderen voor de toekomst, dat is ook een optie. Dat staat iedereen vrij, de verordening is van ons allemaal. Dan wat betreft de analyse van de heer Borm. Ik denk dat hij gelijk heeft, het zijn meer specifieke initiatieven geworden, niet om een punt te agenderen, maar vaker dat mensen gewoon met een plan komen om ergens iets te bereiken. Ik denk dat dit de noodzaak dat je dan extra goed moet kijken of er ook draagvlak voor is, onderschrijft omdat je dan 'ja' of 'nee' tegen iets vrij ingrijpends zegt wat je dan ook gaat doen en waar je ook vaak een reactie van het college op vraagt. Kortom, ik vind het vrij logisch dat je er iets meer eisen aan stelt dan als mensen hier sec inspreken of een brief met hun standpunt sturen, dit is echt wezenlijk iets anders. Ik denk dat ik het laatste punt dat u maakte gewoon kan toezeggen. Ik dank u wel.

De **voorzitter**: Mag ik dat laatste punt zo vertalen dat, als het besluit wordt aangenomen, de toelichting daarop wordt aangepast? Oké. De heer Weyn.

De heer **Weyn**: Ja, dank u voorzitter. Ik krijg graag een reactie op de opmerking dat een burgerinitiatief geen exclusiviteit betekent.

De heer **Van Doeveren**: Sorry, dat ben ik vergeten te zeggen. Dat klopt, daar ben ik het mee eens. De enige exclusiviteit die we de facto aanbrengen is dat het Wassenaarse mensen moeten zijn die met een initiatief komen, verder is er geen enkele beperking.

De heer **Weyn**: Sorry, het is niet als beperking bedoeld, het is duidelijk maken dat, als men met een voorstel komt, dit niet betekent dat men het recht heeft om het uit te voeren. De raad kan er ook andere partijen bij betrekken, ook al heeft de initiatiefnemer een uitgewerkt voorstel toegevoegd. Ik refereerde aan de Stokstaartjes waar misschien verwachtingen zijn die mogelijk niet kunnen worden waargemaakt. Dat was mijn vraag.

De heer **Van Doeveren**: Dat zijn wij met elkaar eens. Wij regelen hier sec hoe wij een burgerinitiatief beoordelen, maar dat staat los van de inhoud van het desbetreffende burgerinitiatief. Ik denk dat het in algemene zin wel belangrijk is dat we iets meer eisen aan een burgerinitiatief stellen omdat je in de praktijk wel ziet dat, als wij zeggen 'oké, het kwalificeert als een burgerinitiatief en nu kwalificeert alles omdat we vanaf één persoon alles als burgerinitiatief zien', daar direct hoge verwachtingen bij zitten. Het is dus ook onze gezamenlijke verantwoordelijkheid om die verwachtingen te managen en om in ieder geval iets meer op draagvlak te toetsen dan we in het verleden deden omdat mensen in de praktijk wel altijd verwachtingen hebben als iets als burgerinitiatief in behandeling wordt genomen, terwijl je de facto natuurlijk pas later de inhoudelijke behandeling in de commissie krijgt. De eerste stap bepaalt alleen maar of je iets wel of niet kwalificeert, los van de inhoud.

De **voorzitter**: Misschien om dit punt vast te leggen. Zou het een optie zijn om bij het derde gedachtestreepje achter Overwegende te zetten 'daarvoor de mogelijkheid om een initiatief op de agenda van de raad of college te laten plaatsen; maar hiermee ontstaat geen exclusiviteit'? Dan voegen we die eraan toe en dan is dit punt hiermee gearresteerd. Bent u het daarmee eens? Dan wijzigt dat wel het besluit en dan wil ik dit besluit graag voorleggen, waarbij het nadrukkelijk om een reparatie gaat, dat is ook het karakter. Met dank voor de verdere toelichting aan het presidium. Dan gaan we over naar de besluitvorming met deze aanpassing. Kunt u instemmen met het voorliggende besluit? Dat is een unanieme gemeenteraad die daarmee instemt. Ik dank u wel en dank aan het presidium voor dit punt op deze agenda.

21. Verordening tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Wassenaar 2014

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 21 en dan geef ik graag het voorzitterschap over aan de heer Boon.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Ja, het volgende agendapunt is de wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening. Wie wil hierover het woord? De heer Weyn, mevrouw Gout, de heer Van Doeveren, de heer Hendrickx. Dan gaan we op die manier starten met de inbreng. De heer Weyn.

De heer **Weyn**: Ja, dank u voorzitter. Het voorstel geeft zelf al aan dat het juridisch misschien wat lastiger is om het doen, met name voor lachgas, daar wil ik me even op focussen. Ik zag een paar dagen geleden bij Midvliet dat Leidschendam-Voorburg daar kennelijk ook tegenaan loopt. Het

wordt opgehangen aan het overlastcriterium en daar heb ik wel wat vragen over. Ik zat even met de handel in lachgas in een niet-openbare ruimte, waarbij misschien wat toelichting kan worden gegeven op wat een openbare ruimte is. Ik zie verder ook het woord 'publiek toegankelijk', valt daar bijvoorbeeld een winkel onder? Het betekent dus dat handel in lachgas wel is toegestaan. Handel hoeft geen overlast te veroorzaken en dan zou je je haakje verliezen. De tweede vraag die ik heb, gaat over de verwijzing naar specifieke gebieden en daar zat ik ook even mee. Als je dan zegt 'anders dan de openbare ruimte', welke specifieke gebieden hebt u dan in gedachte? Verder kunnen we met name de aanpassing van lachgas en de andere genoemde punten steunen. Graag deze toelichting.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel. Dan is het woord aan mevrouw Gout.

Mevrouw **Gout**: Dank u wel voorzitter. Ik ben het eens met de vragen, die hadden wij ook en die ga ik niet herhalen. Ik ben het ook eens met het idee van deze wijziging, daar staan wij helemaal achter. Ik heb een hele specifieke vraag omdat ik het gewoon niet snap. In de was-wordt-lijst en ook in de toelichting staat bij de nieuwe tekst van artikel 2.26, Ordeverstoring een derde punt: 'De burgemeester kan ontheffing verlenen van het verbod'. Ik snap dat eigenlijk niet heel goed omdat de burgemeester blijkbaar ontheffing kan verlenen bij het verbod om orde te verstoren, maar misschien lees ik het te letterlijk.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Ja dank u wel. Het woord is aan de heer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Dank voorzitter. Ik denk dat we deze redelijk marginale aanpassing van de APV gewoon kunnen steunen. Het is logisch om regels aan lachgas te stellen gegeven de gevaren die erbij horen. Het is nu de tweede keer dat we een APV-aanpassing bespreken. Ik heb eerder de vraag gesteld of we, gegeven de extra BOA-capaciteit die we in het coalitieakkoord hebben opgenomen, nog een keer een breder verhaal over prioriteiten en handhaving kunnen krijgen; waarvoor die capaciteit wordt ingezet. We hebben op 20 mei jl. een motie aangenomen en met enige regelmaat bespreken we flarden handhaving. Ik zou nog wel een keer, volgens mij is dat ook toegezegd, horen waarvoor welke capaciteit wordt ingezet. Ik dank u wel.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dan tot slot de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Voorzitter, dank u wel. Hoewel wij het eens zijn met de inhoud, is de vraag of je landelijk gewenste wetgeving en ook aankomende wetgeving die landelijk wordt behandeld, in een APV moet stoppen. Het is geen specifiek Wassenaars lokaal probleem en ook geen specifiek Wassenaarse lokale kwestie. Het lijkt me voor de hand te liggen dat je daar dan ook landelijk beleid in volgt. De APV wordt anders een soort pseudowetboek en je moet je afvragen of je de APV zo efficiënt mogelijk wilt houden en zo min mogelijk vulling wilt geven met landelijke wetgeving. We zijn inhoudelijk voor, maar de vraag is of je deze in de APV wilt opnemen of dat je wacht op eventuele landelijke wetgeving. Dank u wel.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Ik heb gezien dat u een stuk hebt toegevoegd. U hoeft het niet te doen, maar het is misschien handig om het amendement in te dienen voor de beantwoording.

De heer **Hendrickx**: Ja, dank u wel voor de steun. Ik zou morgen ruzie met een fractiegenoot hebben gekregen, ik moet er niet aan denken. Joost, hij komt. Het gaat over de vrijstelling voor de dierenambulance op het strand. Wij zouden willen dat die twee woorden worden toegevoegd en dan komt er een nieuwe zin uit die als volgt luidt: 'Geneeskunde hulpverlening, de dierenambulance, de Wassenaarse reddingsbrigade...'. Het toevoegen van de dierenambulance. Ik was het bijna vergeten, maar dankzij de griffier komt het weer helemaal goed.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel. Dan kijk ik de zaal rond. Er zijn geen verdere sprekers en dan geef ik het woord aan de burgemeester.

Portefeuillehouder **De Lange**: Ja, dank u wel voor de vragen. De heer Hendrickx stelt eigenlijk de principiële vraag: moet je, vooruitlopend op landelijke wetgeving, iets over lachgas in je APV opnemen? De raad heeft eerder het signaal afgegeven dat dit wel degelijk geagendeerd zou moeten worden en dat ben ik zeer met u eens. Lachgas klinkt ontzettend leuk, het klinkt als onschuldig spul en 'dat is lachen', maar dat is helemaal niet lachen want we zien inmiddels de effecten van lachgas. Er valt helemaal niets te lachen aan jongeren die in het weekend vijftig ballonnetjes lachgas tot zich nemen. Het is gewoon rotspul dat gezondheidsschade met zich meebrengt. De landelijke wetgever heeft het nog niet opgenomen, maar gelukkig bestaat er binnen gemeenten wel die mogelijkheid en verschillende gemeenten hebben er al naar gekeken.

Bijvoorbeeld de gemeente Zoetermeer en Arnhem hebben gekeken hoe dit op de een of andere manier kan worden voorkomen. Het ingewikkelde aan lachgas is wel dat, als je zo'n heerlijke Dame Blanche met een heerlijke toef slagroom wilt eten, je slagroomsput het zelfde patroontje lachgas in zich heeft. Lachgas wordt ook gebruikt voor hele nobele zaken, vraag maar eens een Luciano. Dat maakt dat er bij de handel in lachgas, bij toeleveranciers van slagroomsputten aan de horeca, helemaal niets aan de hand is. Je wilt de handel en de publieke toegankelijkheid, het wordt overigens ook in grote flessen aangeboden, met het doel om er ballonnetjes mee te vullen hiermee voorkomen. Het aanwijzen van specifieke gebieden is vooral toegepast voor de aanwijzingen die je bij evenementen geeft. Dan kun je bijvoorbeeld bij een evenementenvergunning heel specifiek aanduiden dat het in het gebied waar het evenement plaatsvindt verboden is om in lachgas te handelen, zodat je ook kunt voorkomen dat verkopers ballonnetjes met lachgas verkopen. Vandaar de aanduiding specifiek aan het gebied en dat doen we vooral in relatie tot evenementen omdat het algemene beeld is dat de problematiek zich vooral voordoet rond evenementen waar het wordt verkocht. Vandaar toch deze problematiek aan te pakken door het op te nemen in de APV, dat is een haakje om te kunnen optreden bij misbruik. We kunnen dat dan ook opnemen als criterium bij evenementen en als je dan verkopers van ballonnetjes ziet, bijvoorbeeld op Koningsdag, dan kun je daarop handhaven. Dan het punt over de ordeverstoring en de ontheffing. Het zou mooi zijn als ik een ontheffing zou kunnen verlenen om de orde te verstoren. Het is wel zo dat een burgemeester een evenementenvergunning afgeeft, dat is een vergunning om iets te mogen doen wat je normaal niet mag en dan mag je criteria stellen over dingen die je wel zou moeten doen. In dit geval is het niet zo dat dit de mogelijkheid creëert dat ik een ontheffing kan verlenen om ineens in Wassenaar de orde te gaan verstoren, zo moet u het niet lezen. Sterker nog, ik ben zeer gemotiveerd om er te allen tijde voor te zorgen dat de orde Wassenaar juist blijft en dat is ook mijn taak. De heer Van Doeveren gaf aan het voorstel te steunen, maar vroeg wel aandacht voor de capaciteit van de handhaving. Ik denk dat het goed is om in het najaar van 2020 met u een nadere discussie te hebben over de inzet en de capaciteit van de handhaving door onze handhavers. De raad heeft geïnvesteerd in extra handhaving capaciteit en daar ben ik heel blij mee. De afgelopen twee maanden had de handhaving van onze gemeentelijke handhavers alles te maken met corona. Daar is veel capaciteit naartoe gegaan en ik ben blij om te zien dat we in samenwerking met onze gemeenschappelijke handhavers, de BOA's, de politie en andere handhavingspartijen, zoals de duinwachters, een behoorlijk handhavingssquad hebben kunnen leveren. Die samenwerking gaat echt heel erg goed en in die zin heeft corona soms ook wel eens hele positieve effecten. Die contacten zijn heel kort en dat is goed. Ik zeg u graag toe dat we in het najaar van 2020 kijken wanneer we dat kunnen agenderen. De heer Hendrickx heeft een amendement over het toevoegen van de dierenambulance op het strand. Ik ga er wel van uit dat u de officieel erkende dierenambulance bedoelt want het kan niet zo zijn dat ik op mijn auto 'dierenambulance' zet en op het strand ga rijden, het gaat wel over de partijen die we erkennen. Ik wil dit amendement, oordeel raad, zeer graag ondersteunen omdat dit alleen maar een mooie toevoeging is die de lijst completer maakt. De dierenambulance kan op het strand een hele goede functie hebben voor aangespoelde dieren zoals walvissen. In deze tijd proberen we het strand vooral wat rustiger te laten zijn en ik hoop nu niet op een walvis, maar als dat weer kan, hoop ik wel weer eens op een walvis omdat dit hartstikke goed is voor de bezoekersaantallen. We hebben daarmee eerder ervaring opgedaan. Wat mij betreft, is dit een zeer waardevol amendement wat ik 'oordeel raad' zou willen meegeven.

De plaatsvervangend voorzitter: Dank u wel voor de beantwoording. Is er behoefte aan een tweede termijn? Mevrouw Gout, het woord is aan u.

Mevrouw **Gout:** Dank u wel voorzitter. Ik begrijp de uitleg van de burgemeester dat het niet zo bedoeld is als hier staat, maar er staat wat er staat en daar heb ik toch een probleem mee. Als we kijken naar de toelichting bij de wijzigingen staat er helemaal niets over dit punt. Twee dingen, óf de toelichting kan worden uitgebreid of de bewoording van deze nieuwe tekst kan worden aangepast. Bij artikel 2.26, ordeverstoring staat gewoon 'de burgemeester kan ontheffing verlenen van het verbod', er staat niet iets anders. Het wordt nu wel toegelicht, maar het wordt straks gepubliceerd en dan denken ook andere mensen: wat wordt hiermee bedoeld? Dank u.

De plaatsvervangend voorzitter: Dat is duidelijk. Ik vraag de burgemeester om een reactie en dan kunt u misschien nadenken over een amendement.

Portefeuillehouder **De Lange:** Dit punt moet zeker niet blijven hangen. Ik heb de tekst erbij gepakt, waar doelt u op in de was-wordt-lijst mevrouw Gout?

Mevrouw **Gout:** In de was-wordt-lijst staan twee blokjes, bestaande tekst en nieuwe tekst. In de nieuwe tekst staat bij artikel 2.26, Ordeverstoring 'het is verboden bij een evenement de orde te

verstoren', dat vinden we allemaal natuurlijk prima, dat was al zo en dat blijft zo. Dan is er een nieuw lid toegevoegd 'het is verboden bij een evenement lachgas als bedoeld in artikel zoveel recreatief te gebruiken, voorbereidingen daartoe te verrichten...'. Dan staat er punt 3, 'De burgemeester kan ontheffing verlenen van het verbod'.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Burgemeester, wilt u hierop antwoorden?

Portefeuillehouder **De Lange**: Nu kom je in de situatie dat je lachgas kunt gebruiken op de manier waarvoor het bedoeld is en ik geef een voorbeeld. Stel je voor dat er een evenement is waarbij een horecaondernemer lachgas nodig heeft om slagroom te kunnen maken, dan kun je een ontheffing voor die functie geven. Het lastige aan lachgas is dat lachgas positief en negatief kan worden gebruikt. Op deze manier kan specifiek een ontheffing worden verleend, anders is lachgas een verboden middel zoals cocaïne. Dit is een back-upclausule om dat te kunnen doen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Burgemeester, u hebt een interruptie van de heer Weyn.

De heer **Weyn**: Dank u voorzitter. Is het misschien mogelijk toe te voegen dat de ontheffing van het verbod betreft 'verbod op niet-recreatief gebruik'? Dat hebt u elders ook gebruikt. Als u zegt 'het is voor recreatief gebruik' blijft het een verbod, maar mocht het voor niet-recreatief gebruik zijn dat u dan kunt afwijken van deze bepaling? Een dergelijke zinsnede.

Portefeuillehouder **De Lange**: Ik vind de term 'recreatief' ingewikkeld. Je gebruikt het als genotsmiddel, dat is het probleem.

De heer **Weyn**: In de tekst eronder wordt ook gesproken over recreatieve doeleinden, dus 'recreatieve doeleinden' wordt al genoemd. Met het verbod bij evenementen doelt u eigenlijk op een uitzondering als het niet-recreatieve doeleinden betreft.

Portefeuillehouder **De Lange**: Dat is het geval, dat ben ik met u eens. Dus uw voorstel is om aan de nieuwe tekst onder punt 3 'voor niet-recreatief gebruik' toe te voegen.

De heer **Weyn**: Dat zou mogelijk het probleem oplossen.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mag ik misschien het woord geven aan mevrouw Gout om te kijken of het daarmee is opgelost en mag ik aan de rest van de vergadering vragen de aandacht te bewaren, ook al is het een lachwekkend onderwerp misschien. Het is wel heel erg relevant en dat vergroot de snelheid misschien. De heer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Meer als ordevoorstel. Als we er nu niet uitkomen, denk ik dat mevrouw Gout gewoon een amendement moet indienen. Dan is in ieder geval voor deze kant van de raad, die eigenlijk is afgehaakt, duidelijk wat er nu precies wordt bedoeld en weten we ook waarover we gaan stemmen. Ik heb het op 19 mei jl. hier ook gemerkt, we gaan hier onderhandelen over teksten waarvan we helemaal niet weten of ze door de rest van de raad worden gedragen. Het is naast een recht ook je taak om voorstellen te wijzigen als je het er niet mee eens bent. Dat hebben we op 19 mei jl. gedaan met een paar heel grote dingen, maar ook kleine dingen. Vandaag deed de heer Hendrickx het en op 19 mei jl. hebben we het met De Paauw gedaan. Als je er echt anders over denkt, kom je gewoon met een eigen tekst. Dan kunnen we daarover stemmen, dat is het meest democratisch. Nu heb je een debat tussen een paar leden die rommelen aan een tekst en deze kant van de raad is afgehaakt. Ik stel voor mevrouw Gout met een amendement te laten komen en nu gewoon te stemmen over het voorstel want echt waar, we lopen straks uit de tijd en het democratische gehalte verdwijnt.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dank u wel voor uw bijdrage. Mag ik het woord dan aan mevrouw Gout geven?

Mevrouw **Gout**: Dank u wel, ik zal direct de handschoen oppakken. Mijn voorstel is om dat punt 3 te schrappen. Het amendement is het schrappen van punt 3, 'de burgemeester kan ontheffing verlenen van het verbod' omdat ik het verwarrend vind. Dank u wel.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Dit wordt een hele ingewikkelde omdat dit geen amendement is zoals we dat kennen, maar het is een mondelinge wijziging. Ik begrijp de verwarring die nu gaat ontstaan. Ik geef u nog één keer het woord mijnheer Van Doeveren om uw standpunt duidelijk te maken.

De heer **Van Doeveren**: Nou, mijn standpunt is dat het proces vooral rommelig is en dat ik eigenlijk geen flauw idee meer heb waarover we het precies hebben. Ik zou zeggen, dien het in, heb van tevoren een concrete tekst in iBabs, dat doen de meesten van ons, en als de verordening nu moet worden vastgesteld omdat de burgemeester die nodig heeft, stemmen we voor de verordening en dan komt daarna het amendement van mevrouw Gout. Ik heb geen flauw idee waar mevrouw Gout het nu over heeft, laten we er alsjeblieft over ophouden.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mag ik misschien even de aandacht? Uw punt is duidelijk, het is ook lastig om mondelinge wijzigingen door te voeren omdat de consequenties niet helemaal helder zijn. Zelfs op papier blijkt dat niet helemaal helder te zijn, zodat er nu discussie ontstaat. Mondelinge wijzigingen zijn mogelijk en ik geef het woord graag aan de burgemeester.

Portefeuillehouder **De Lange**: Mag ik toch nog één poging doen? De ontheffing onder punt 3 slaat op de tekst bij punt 2. Onder punt 3 staat 'de burgemeester kan ontheffing verlenen van het verbod'. Als wij daaraan toevoegen 'in het tweede lid', is het volgens mij glashelder.

Mevrouw **Gout**: Ik kreeg het woord van de voorzitter met een knikje, dank u wel voorzitter. Dank u wel voor deze toelichting, ik kan met dit voorstel instemmen. Dank u.

De **plaatsvervangend voorzitter**: Mag ik, gelet op de discussie die we net hadden, aannemen dat de rest van de leden er geen bezwaar tegen heeft om het op deze manier op te lossen? Dank u wel. Dan kunnen we tot stemming overgaan. Ik geef het woord aan de burgemeester als voorzitter van deze raad, zoals dat bij de stemming gebeurt.

De **voorzitter**: Dan is de beraadslaging gesloten. Dank voor het voorzitterschap en dan gaan we over naar de behandeling van het amendement ingediend door Hart voor Wassenaar. Wie is voor het amendement? Alleen de heer Hendrickx zelf niet. Oké, het amendement is unaniem aangenomen. Dan het voorstel tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening. Wie is voor het voorstel inclusief de wijziging, waarbij het derde lid van artikel 2.26 wordt toegevoegd aan het tweede lid. Met die wijziging is de raad unaniem. Ik dank u wel.

22. Zienswijze begroting MRDH

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 22, zienswijze begroting van de MRDH. Dit agendapunt hebben we op 19 mei jl. besproken en vandaag heeft de wethouder hard gewerkt om de wijzigingen door te voeren. Kunt u zich vinden in die wijzigingen en kunnen we die op de post doen of is dat niet het geval? Ik constateer dat er nog een nader punt is. Mevrouw Gout.

Mevrouw **Gout**: Dank u voorzitter en dank wethouder voor de aanpassingen, het opnemen van alle opmerkingen die op 19 mei jl. zijn gemaakt en voor het snelle werk. Ik heb nog één opmerking. Dat hoeft niet in de tekst, ik wil het gewoon aan de wethouder meegeven. Mijn punt gaat over de positie van de vervoerders aan wie leningen zijn verstrekt en dat staat nu goed in de tekst, maar in het treasuryverhaal staat ook de mogelijkheid om nieuwe leningen te verstrekken. Dat staat niet in de tekst, maar ik geef dat mee aan de wethouder. Het gaat om de verstrekte leningen waarbij rekening wordt gehouden met de solvabiliteit, zoals keurig in de tekst staat, en de nieuw situatie rond corona. Dan zou je ook nog zeggen 'en die aan hen kunnen worden verstrekt volgens artikel 8, lid 1 van het nieuwe treasurystatuut. Ik geef dat gewoon mee, voor u om mee te nemen als dat daarover zou gaan, het hoeft niet in de tekst. Dank u. Verder zit er nog een tikfout in, maar dat geef ik door aan de griffier.

De **voorzitter**: De heer Everard.

De heer **Everard**: Ja voorzitter, dank voor de hele snelle service want dat met deze teksten is natuurlijk eigenlijk een taak die de raad zelf moet opnemen. Er staat nu precies in wat we op 19 mei jl. hebben bediscussieerd en het is hartstikke fijn dat het alleen in dit uitzonderlijk geval zo is opgelost. Als we de volgende keer meer tijd hebben, moet de raad het echt zelf doen.

De **voorzitter**: Dank u wel voor het compliment. Op 26 mei a.s. hebben we alle gemeenschappelijke regelingen in de commissie en dan hebben we gelukkig ook wat meer tijd om die slag te maken. Wethouder, wilt u nog heel kort reageren? Nee, volgens mij is dat niet meer nodig. Dan leg ik hem graag ter besluitvorming voor. Kunt u instemmen met de aangepaste zienswijze zoals die voorligt? Dat is het geval, unaniem aangenomen. Dan gaat hij nu per kerende post naar Rotterdam. Oké, bij dezen vastgesteld.

23. Moties vreemd aan de orde van de dag

De **voorzitter**: Dan gaan we naar moties vreemd aan de orde van de dag en dat zijn er twee. De heer Van Noort heeft aangegeven een motie te willen indienen, die motie is te vinden op iBabs en die gaat over de verhuurdersheffing. Het woord is aan de heer Van Noort.

De heer **Van Noort**: Voorzitter ik denk dat iedereen ruimschoots de tijd heeft gehad om kennis te nemen van deze motie. Het kost geen geld, er wordt alleen verzocht of de raad zo vriendelijk wil zijn het college te verzoeken om erop aan te dringen dat de verhuurdersheffing wordt afgeschaft en graag met zo veel mogelijk collega's uit de regio.

De **voorzitter**: Toch nog even, anders wordt het voor thuis wel erg ingewikkeld om te volgen. De motie roept op om, bij voorkeur in samenwerking met regionale collega's, 'bij het kabinet aan te dringen op de afschaffing van de verhuurdersheffing om voornoemde redenen en aan de VNG het dringende verzoek te doen om bij het rijk aan te dringen op de afschaffing van de verhuurdersheffing en gaat over tot de orde van de dag'. Mag ik nog een appreciatie van het college op deze motie vragen of is er nog behoefte vanuit de raad? Ja, dat is wel het geval, dan ga ik naar de heer Everard.

De heer **Everard**: Ja voorzitter, wij vinden het een erg sympathieke motie, maar het is natuurlijk ook wel een ontwerp waarmee alle politieke partijen landelijk bezig zijn, om in hun verkiezingsprogramma dit soort dingen ook te regelen. Het spoor dat hier wordt genoemd is zeker goed, maar het is voor de MRDH, waar we het net over hadden, natuurlijk ook ongelooflijk belangrijk omdat zij ook naar het rijk toe bezig zijn met die verstedelijkingsbiedingen. Het is bijna nog meer, maar het is zeer zeker een heel positief iets en volgens mij zijn er veel partijen die ook in de regering zitten die dit ook erg positief vinden.

De **voorzitter**: De heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, als lokale partij hebben we natuurlijk bijzondere belangstelling voor dit onderwerp. De verhuurdersheffing is een nationaal politieke kwestie. We vinden hem sympathiek en we kunnen er op zich wel onze gedachten over formuleren, maar normaal gesproken gaan we eens in de vier jaar naar de stembus om daarover te stemmen en zo hoort het ook. Hart voor Wassenaar vindt dat het college niet een lobbyinstituut moet zijn voor algemeen landelijke kwesties, natuurlijk wel voor lokale kwesties, en daarnaast hoor ik alle jaren dat ik hier zit dat de raadsleden van landelijke partijen fantastische toegang hebben tot de hogere niveaus in hun partij. Zo zijn zij van belang voor de belangen van een gemeente. Ik stel voor dat die weg wordt bewandeld.

De **voorzitter**: Helder.

De heer **Hendrickx**: Maar ik moet zeggen, als zoiets van de heer Van Noort komt, moet ik heel sterke argumenten hebben om het daar niet mee eens te zijn, dat zeg ik er direct bij.

De **voorzitter**: Het woord is aan wethouder De Ridder.

Wethouder **De Ridder**: Ja bedankt voorzitter, ik zal namens het college ook iets zeggen. De heer Van Noort zei dat het geen geld kost, maar het gaat wel over heel veel geld, om precies te zijn € 1,7 miljard. Mede daardoor heeft het al lang de aandacht van de VNG. De VNG zet zich er al een hele tijd voor in om ervoor te zorgen dat de verhuurdersheffing ook wordt ingezet voor nieuwbouwonderhoud en verduurzaming van sociale woningen. Tijdens de laatste bijzondere Algemene Ledenvergadering van de VNG op 29 november 2019 is met grote meerderheid een motie aangenomen waarin de VNG is opgeroepen om bij het rijk aan te dringen op een een-op-eenvergoeding, dus dat alles wat binnenkomt aan verhuurdersheffing ook aan dit doel wordt besteed. De belangrijkste motivatie daarvoor was dat op dat moment de energiestrategie op de agenda stond, waarvan we allemaal weten dat het heel veel geld gaat kosten en dat van de woningcorporaties wordt gevraagd om daarin voorop te lopen. Het besluit dat tijdens die Algemene Ledenvergadering is genomen, is om op te roepen om alles wat binnenkomt ook aan hetzelfde doel weer uit te geven. Dat is de laatste stand van zaken op landelijk niveau. Wij hebben in het college ook de discussie gevoerd over wat wij van deze motie moeten vinden en wij hebben geoordeeld dat het niet aan ons is om u daar een advies over te geven. Het is daarom aan uw raad om daarmee om te gaan.

Motie vreemd aan de orde van de dag

Ingediend door de PvdA

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 19 mei 2020;

is van mening dat:

- woningcorporaties een bijzondere en unieke rol vervullen bij beheer en totstandkoming van de sociale woningvoorraad;
- de woningmarkt gespannen is, waardoor het voor woningzoekenden met een inkomen dat niet toereikend is om boven de sociale huurgrens te kunnen huren of om een eigen woning te kopen moeilijk is om woonruimte te verkrijgen;
- de wachtlijsten om een sociale huurwoning te huren ook in de regio Haaglanden exorbitant lang zijn;
- de hoofdoorzaak een tekort aan sociale huurwoningen is;
- er een forse verduurzamingsopgave aankomt door de energietransitie;
- de af te dragen verhuurdersheffing niet kan worden gebruikt ten behoeve van nieuwbouw, verduurzaming, behoud van bestaande sociale huurwoningen en wijkverbetering;
- deze heffing ook het realiseren en behouden van sociale koopwoningen, zoals koopgarantwoningen, bemoeilijkt;
- gemeenten de plicht hebben om lokale volkshuisvesting te realiseren en dit samen te doen met de woningcorporaties;

verzoekt het college, bij voorkeur in samenwerking met andere regionale colleges:

- bij het kabinet aan te dringen op het afschaffen van de verhuurdersheffing om voornoemde redenen;
- aan de VNG het dringende verzoek te doen om bij het rijk aan te dringen op afschaffing van de verhuurdersheffing;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dan gaan we over tot stemming. Wie is voor de motie ingediend door de heer Van Noort? Dat is de fractie van Lokaal Wassenaar!, het CDA, Hart voor Wassenaar, D66 en de PvdA. Daarmee is de motie aangenomen.

Dan de motie met als eerste indiener mevrouw Gout en mede-ingediend door de heer Borm. Mevrouw Gout.

Mevrouw **Gout**: Dank u voorzitter. Wij hebben deze motie ingediend omdat het alweer enige tijd geleden is dat wij met de wethouder hebben afgesproken dat er goede communicatie wordt verzorgd over op welke wijze wij met afval omgaan en wij hebben geconstateerd dat die goede communicatie nog wat uitblijft. Dat kan zijn omdat ambtenaren met andere dingen bezig zijn en we hebben hier in deze motie twee ideeën. De eerste is: maak gebruik van de Nederlandse Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement. Daar zijn wij lid van, dat kost niets en die mensen komen ons dan helpen met workshops en andere zaken. Ten tweede hebben wij nog een keer opgeroepen om betere communicatie te verzorgen door middel van een digitale communicatie, bewoners nog beter te informeren om te blijven scheiden omdat, en dat weet iedereen denk ik wel, zolang we nog bezig zijn om de bronscheiding te verbeteren, dat betekent dat iedereen daaraan moet meedoen. We hebben in een andere gemeente ook nog even iets heel praktisch opgedoken. Daar waren hele handige stickers op de bakken geplakt waarop precies staat wat er in de bak moet. Het lijkt een beetje banaal, maar dat is zo handig dat wij dit idee aan de wethouder hebben doorgegeven. Zo hoeven wij niet meer na te denken over wat er in een bak moet omdat dit erop staat. Wij hopen dat we op die manier een stap verder komen met beter omgaan met ons afval. Dank u wel.

De **voorzitter**: Ik kijk nog even de raad rond. Dan ga ik direct naar de wethouder toe, de wethouder van Afval.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter, een kort appreciatie van deze motie. De raad heeft in 2019 inderdaad het besluit genomen om € 25.000,00 uit te geven aan communicatie. De raad is geïnformeerd over de voortgang daarvan. Binnenkort worden er onder andere afvalscheidingswijzers beschikbaar gesteld. Wat hier wordt voorgesteld, lijkt me een hele mooie nadere invulling van het beleid en we gaan dat zeker oppakken. Ik wil nog een aantal punten benoemen, wat er nu al gebeurt. Digitale communicatie gebeurt ook en dat is zeker een goed punt. Blijven benadrukken hoe belangrijk de bijdrage van onze inwoners is voor een schoon milieu. Dat gebeurt op verschillende manieren, ik probeer dit bijvoorbeeld ook eens in de zoveel tijd in een

column onder de aandacht te brengen. Er is al jaren € 30.000,00 voor het zwerfafval en dat wordt ook besteed. We zijn op de hoogte van de NVRD, maar het is altijd goed om te kijken wat er nog meer mogelijk is via de NVRD. Ik bedank mevrouw Gout hartelijk voor de stickers, die zijn al bij de ambtenaren terechtgekomen en we gaan daar zeker mee aan de slag. Het laatste punt, 'Avalet te verzoeken om elk kwartaal te rapporteren'. Ik zou enige ruimte willen hebben. Avalet maakt op dit moment een trimesterrapportage, dus dat is driemaal per jaar. Die is beschikbaar en die wordt ook naar de raad gestuurd. Daarin staat ook de voortgang, die wordt ook gemonitord. Mijn advies aan de raad is: oordeel raad.

**Motie vreemd aan de orde van de dag, Communicatie en participatie met betrekking tot inzameling huishoudelijk afval
Ingediend door D66 en VVD**

"De raad van de gemeente Wassenaar, in vergadering bijeen op 19 mei 2020;
gehoord de beraadslagingen;

overwegende dat:

- bij raadsbesluit van 16 juli 2019 een belangrijke stap is gezet in het kader van het programma Van Afval Naar Grondstof (VANG);
- het raadsbesluit aangeeft dat het actuele VANG-doel 100 kilo restafval per inwoner bedraagt en in 2025 30 kilo restafval per inwoner, te bereiken met als stip op de horizon de invoering 'brede nascheiding';
- de gemeente Wassenaar lid is van de NVRD (Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement) die kennis kosteloos ter beschikking stelt aan haar leden;
- genoemde vereniging per gemeente op verzoek zogenaamde workshops aanbiedt aan geïnteresseerden;
- het laatstbekende cijfer voor Wassenaar uit 2017 dateert en vindbaar is op 'waar staat je gemeente' en 216 kilo restafval per inwoner bedraagt;

is van oordeel dat:

- in de transitiefase naar brede nascheiding zoals bedoeld in punt 8 van eerdergenoemd raadsbesluit de aandacht gericht moet blijven op de juiste wijze van afvalscheiding aan de bron;
- het noodzakelijk is om beter en vaker geïnformeerd te worden over de hoeveelheid opgehaald afval, zodat eventueel tussentijds bijgestuurd kan worden;

roept het college op:

- invulling te geven aan de in beslispunt 4 van het raadsbesluit genoemde communicatieondersteuning door in samenwerking met de NVRD bijeenkomsten te organiseren voor leden van de raad, bestuurders van wijk- en buurtverenigingen en overige geïnteresseerden over het VANG-project;
- meer gebruik te maken van digitale communicatiemiddelen bij het overbrengen van de transitieboodschap;
- te blijven benadrukken hoe belangrijk de bijdrage van onze inwoners is aan een schoner milieu door actief afval aan de bron aan huis te blijven scheiden, met name ten aanzien van keukenafval;
- na te gaan welke activiteiten in het kader van het gemeenteprogramma van de NVRD toepasbaar zijn voor Wassenaar, zoals de voor de aanpak van zwerfafval beschikbare zwerfafvalvergoeding (€ 1,18 per inwoner/jaar);
- na te gaan door middel van zogenaamde best practices hoe elders gemeenten inwoners behulpzaam zijn met het beschikbaar stellen van zogenaamde stickers met opdruk waaruit blijkt welk afval uitsluitend in welke afvalbak thuishoort;
- Avalet te verzoeken om elk kwartaal te rapporteren over afvalinzameling;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Voor alle volgers die nu thuis googelen wat de NVRD is, dat is de Koninklijke Vereniging voor Afval en Reinigingsmanagement.

Ik ga de motie voorleggen voor stemming. Wie is voor de motie? Dat zijn de fracties van Lokaal Wassenaar!, de VVD, fractie Mulder, het CDA, Hart voor Wassenaar, D66 en de PvdA. Unaniem aangenomen. Dank.

24. Vragenronde

De **voorzitter**: Wij gaan naar de vragenronde. Er zijn twee vragen aangekondigd, allereerst een van de heer Van Doeveren.

De heer **Van Doeveren**: Ja voorzitter, ik baal er een beetje van dat onze collega Paulides na het eerste punt is vertrokken. Ik heb hem wel gezien in een witte verschijning, dus hij was hier wel live. Ik wil eigenlijk iets doen wat ik eigenlijk nooit doe, maar ik vind het dusdanig belangrijk dat ik het wel doe. We hebben een pagina in de krant waar we allemaal zonder hoor en wederhoor onze stukjes plaatsen en ik vind dat, als je de integriteit van het gemeentebestuur aanvalt of daar in ieder geval vraagtekens bij zet op de manier zoals hij dat doet, namelijk dat het college € 6,3 miljoen zou hebben kwijtgemaakt, dat hij dat niet meer in de jaarrekening kan vinden, dat hij zich afvraagt waar dat duivelse bedrag is gebleven, vraagt om hoor en wederhoor. Ik vind het jammer dat hij er zelf niet is want ik was graag met hem zelf in debat gegaan. Ik vraag aan de wethouder of dit bericht klopt en zo ja welke consequenties hij daaruit trekt. Als de heer Paulides serieus meent wat hij heeft opgeschreven, had hij hier briesend bij de microfoon moeten staan om aan te geven dat er € 6 miljoen aan belastinggeld is kwijtgemaakt. Dat is geen peulenschil, we debatteren over minder grote onderwerpen. Kortom, het is een bloedserieuze kwestie en ik vind ook dat hij dat hier zelf moet zeggen want er stond een week eerder wel dat hij monddood wordt gemaakt, terwijl hij hier niet eens aanwezig is. Ik wil in ieder geval de wethouder de mogelijkheid geven om te reageren op het stuk en vooral om aan te geven of het wel of niet klopt. Daar mag geen enkele twijfel over zijn.

De **voorzitter**: Toch even over de orde. Bij het vragenstellen, stelt de raad vragen en het college geeft antwoord, daarna is het voor andere raadsleden nog mogelijk om vragen te stellen en er is geen interruptiemogelijkheid meer. Het woord is aan de wethouder van Financiën.

Wethouder **Schokker**: Dank u wel voorzitter. Klopt het bericht? Nee, het bericht is feitelijk onjuist, er is op geen enkele manier sprake van een tekort van € 6,2 miljoen. We bespreken volgende week in de commissievergadering de jaarrekening. Ik kan verwijzen naar pagina 160 van de jaarrekening waar een keurig overzicht staat van de reserves en waar precies staat aangegeven wat er is gebeurd. In grote lijnen is er een toename van de algemene reserve en een daling van de bestemmingsreserves. Dat betekent dat met de bestemmingsreserves is gebeurd waarvoor ze ook in het leven zijn geroepen, namelijk om ze een bestemming te geven. Er is gewoon sprake van wijzigingen en daar zit geen oordeel over goed of fout bij, dat is gewoon gebeurd. Vorig week in planning & control is de accountant geweest en die is voornemens een goedkeurende verklaring te geven. Het is dus volledig onjuist. De tweede vraag van de heer Van Doeveren is in hoeverre dit feit wenselijk is. Ik roep op tot grote terughoudendheid bij dit soort berichten en om zo veel mogelijk bij de feiten te blijven. Dat is wat ik daarover wil zeggen.

De **voorzitter**: Nog even naar de indiener van de vraag, of er nog behoefte is aan een vervolgvraag. Dat is niet het geval, dan geef ik de vraag vrij. Ik heb zo de indruk dat de heer Hendrickx een vervolgvraag heeft.

De heer **Hendrickx**: Ja voorzitter, naar aanleiding van de vraag van de heer Van Doeveren en met name omdat hij specifiek die vraag stelt. Wat vindt u van statements dat fractievoorzitters niet kunnen samenwerken? Bent u het daarmee eens, bent u het daar niet mee eens of vindt u dat daar hoor en wederhoor moet worden gepleegd?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Schokker**: Ja, dank u wel voorzitter. Ik moet eerlijk zeggen dat ik deze vraag niet helemaal kan plaatsen in relatie tot dit stuk en ik vind het eerlijk gezegd ook lastig om hier in algemene zin commentaar op te geven.

De heer **Hendrickx**: Mijn vraag is ook eigenlijk rechtstreeks aan de heer Van Doeveren gericht. Ik ben hier best wel pissig over, hij maakt hier een sterk afkeurende opmerking over een mederaadslid die dingen publiceert in de Wassenaarse Krant, waarbij hij stelt, dat er geen onwaarheden en geen onzin in de krant mag worden geplaatst. Ik wil de heer Van Doeveren eraan herinneren dat hij een artikel in de krant heeft geplaatst met als titel 'Hendrickx kan niet samenwerken'. Dat is mijn punt.

De **voorzitter**: Oké, maar mijnheer Hendrickx even voor het punt, dan klopt het ook weer volgens de regels zoals die zijn afgesproken. U noemt nu een persoonlijk feit en u hebt een opmerking gemaakt over hoe u daar tegenover staat. Daar hoeft verder geen discussie over te zijn. Ik ga door naar de volgende vraag en die is van de heer Hendrickx.

De heer **Hendrickx**: Dank u wel. Ik citeer uit een schrijven van bewonersvereniging Horst en Duin: "De laatste tijd worden er meer bruine ratten gezien in de wijk, met name op plaatsen waar watergangen zijn. De gemeente doet hier niets aan en de verschillende bewoners hebben Roessingh van Iterson ongediertebestrijding erbij gehaald. Dit het bedrijf meldt dat ratten een algemeen probleem aan het worden zijn en dat bestrijding met klemmen en vallen niet veel uithaalt en dat gif niet meer mag". Nadere informatie leverde op dat ongedierte, dus ratten, steeds meer mogelijkheden krijgen doordat de grijze containers overvuld raken en de klep de container dan niet meer afsluit. Afvalverzamelplaatsen zijn een eldorado voor ongedierte. De verwachting is dat de rattenpopulatie sterk zal uitbreiden in aantal, maar ook wat betreft territorium. Bij een zekere omvang kan de rattenpopulatie een gevaar voor de volksgezondheid worden en daar ligt de kern. Ik werd vandaag gebeld door een bewoonster van de Duivenvoordelaan en dat wil ik hier toch aan koppelen. Zij spreekt namens Duivenvoordelaan 20 tot en met 50 en ik heb een naam en een zaaknummer. Er is een enorme overlast van ratten aan de waterkant van de Duivenvoordelaan en het gaat er daar ook nog een keer om dat een van de bewoonsters ernstig de ratten voert en dat er al twee jaar gebrek aan communicatie met de gemeente is. Hier is ook een ongedierte probleem en daarnaast het probleem dat al langer speelt, namelijk de communicatie tussen Wassenwaarders en de gemeente, maar laten we het beperken tot ongedierte. De vragen zijn:

- Is het college op de hoogte van een ongedierte/ratten probleem?
- Heeft het college vastgesteld wat de aard, omvang en prognose van het probleem en de risico's zijn en hoe luidt het oordeel van het college?
- Welke actie onderneemt het college of is het college voornemens te ondernemen?

Dat waren de vragen, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Het woord is aan de wethouder.

Wethouder **Schokker**: Ja, dank u wel voorzitter. Ik heb mij de afgelopen twee dagen in deze kwestie verdiept en ik begrijp dat dit geen taak van de gemeente meer is, dat was in het verleden anders. Dat neemt niet weg dat we wel contact hebben gezocht met Roessingh van Iterson en we hebben ook bij een ander bedrijf navraag gedaan. Uit deze inventarisatie kwam naar voren dat er wat dit onderwerp betreft geen ander beeld bestaat dan een paar jaar geleden. U zou kunnen spreken van een stabiel beeld met af en toe een melding dat er een rat is. Wij krijgen dus terug dat er geen aanleiding tot onrust is.

De heer **Hendrickx**: Het is nieuw voor mij dat ongediertebestrijding geen taak van de gemeente is. Ik ging ervan uit dat dit wel het geval was in het kader van de volksgezondheid, maar kennelijk is dat niet het geval. Het is een particuliere verantwoordelijkheid, waarbij je de vraag kunt stellen: stel dat er in de openbare ruimte bijvoorbeeld meeuwenoverlast of overlast van ratten is, is het dan niet de verantwoordelijkheid van de lokale overheid om daarin op te treden?

De **voorzitter**: De wethouder.

Wethouder **Schokker**: Zo heb ik het wel begrepen van de behandelend ambtenaar. Het is wel voornamelijk vanuit Afvalperspectief bekeken. Ik kan me wel voorstellen, ik kijk ook even naar mijn collega van Volksgezondheid, dat er bij een echte rattenplaag natuurlijk wel degelijk sprake is van de overheid, maar in relatie tot afval is het in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de bewoners om er iets aan te doen.

De **voorzitter**: Mocht er een rattenplaag zijn, dan kunnen we altijd nog een olijke knaap met een fluitje gaan inhuren die hopelijk die ratten weet weg te lokken. O nee, dat was een ander verhaal. Dank. Hiermee sluiten we de vragenronde af.

25. Sluiting vergadering

De **voorzitter**: We komen bij het einde van deze vergadering. Nog één opmerking van mijn kant. Op 19 mei jl. hadden we een uitvoerig debat over corona, ook in relatie tot de onrust die er deze dagen was over hoe het allemaal op het strand gaat. Ik kan u melden dat de lijn nog steeds is dat binnen de veiligheidsregio niets wordt gedaan. Er was wel de ruimte om de mogelijkheid te creëren om er RIVM-proof voor te zorgen dat de toiletvoorzieningen open kunnen. Daarover waren de laatste weken erg veel problemen en ik ben erg blij dat een aantal paviljoenhouders heeft gezegd er onder strikte hygiënecondities voor te zorgen dat de toiletvoorzieningen de komende dagen aanwezig zijn. Mocht er bezoek op De Slag zijn, dan kan er tegen betaling, het sanitair moet ook schoon blijven maar dat spreekt vanzelf, van die voorziening gebruik worden gemaakt. Ik denk dat

dit alleen maar goed is en ik ben blij dat dit op De Slag op die manier wordt opgelost. Daarmee hebt u het laatste nieuws.

Ik sluit deze vergadering en ik wens u een goed Hemelvaartsweekend en volgende week is er weer een commissieronde. Ik vraag de volgorde aan te houden en vanaf die kant naar buiten te gaan. Ik dank u wel.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad d.d. 14 juli 2020.

De griffier,

De voorzitter,

drs. J. Kleinhesselink

drs. L.A. de Lange